

საქართველო

ფასი | დარი

მსოფლიო

info@geworld.net

გამოდის თხზულებებით

მანქანაძირის მანი //

2 **თურქეთი საქართველოს არხემდგარ სხელმწიფოდ გამოხსადაზა ჯალაპაკდა**

ჩაუნანაზ რა აქმანა //

რატომ გააქრო ხელისუფლება ტელევიზიონიდან „იანანას“ რეკლამები

მთხმანია //

ანაკლიას და ულავს ქიმიური ჭურჭების „სასაფლაოდ“ იყენებდნენ

ადამიანის უფლებები //

საქართველოში პატივრების რიხხვის კოლოსალური ზრდა «აიპაპის» პროგრამას და უხსოვრ ბრანტებს უკავშირდება

ნატოს წევრმა თურქეთმა რამდენიმე კვირის განმავლობაში შავ ზღვაში არ შეუშვა საქართველოსკენ მომავალი ამერიკული სამხედრო გემები. ბოლოს მხოლოდ რამდენიმეს დართო შემოსვლის ნება გარანტიის მიღების შემდეგ, რომ ისინი იარაღს არ შემოიტანდნენ. ამკარა გახდა, რომ რუსეთი და თურქეთი კავკასიაში გავლენის სფეროებს ინანილებდნენ, ხოლო ამერიკამ საქართველო თურქეთს გადააბარა.

ნუთუ ეს უნდა სააკაშვილს? თუ ახალი, ამჯერად უკვე საზღვაო ომი, რომლის შემდეგ რუსები სამეგრელოს ნაილებენ, ხოლო თურქები – აჭარას? ამავე დროს, სომხებს რომ თვალი ჯავახეთზე უჭირავთ, უკვე აღარავისთვისაა საიდუმლო. გარდა ამისა, 2 სექტემბერს სომხეთის საგარეო საქმეთა მინისტრმა განაცხადა, რომ სომხეთი თურქეთთან საზღვრის გახსნის შემთხვევაში არ ცნობს 1921 წლის 13 ოქტომბრის ყარსის ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ თავის საზღვრებს!

კავკასიური კორიდა

„ნახება“ მიხვალაული შეიწყალას!...

18

მრუდე სარკაების საეფო, ანუ აქუ, ბაბუ და სხვები...

12

სიპარტლის თქმისთვის მონაე სასაპარტლოს შენობასთან დააკავენ

10

მთავარი პოლიტიკური განტოლება – ბრძოლა შავი ზღვისთვის

19

რა გაუხილა „საქართველო და მსოფლიოს“ უშიშროების ვებტრანემ ნუზარ საჯიანს, რუსლან ბილაევისა და «რუსთავი 2»-ის შესახებ

იყო შეთანხმება ჩვენს სახელისუფლებო სტრატეგიატთან, რომ ჩვენ მებრძოლთა ეს რაზმი გადავიდოდა აფხაეთში, გაათავისუფლებდა დასახლებულ კუნძებს. მათ კვალზე შევიდოდნენ ან პარტიზანები, ან ჩვენი სამხედროები, რომლებიც დაიკავებდნენ ჩვენების მიერ გავლილ ტერიტორიას და იქ გაეაგრძებოდნენ...

16

ბიოსაფანები საქართველოსთვის

2

ბიოსაფრენი საქართველოსთვის რა საიდუმლოს გალავს ქართული ლაბორატორიები

„საქართველო და მსოფლიომ“ (№12, 2009) პირველმა ატეხა განგაში მკვლელი ვირუსების ხელოვნურად გავრცელების საშიშროებაზე და გამოაქვეყნა მასალა „რა აკავშირებს ალექსეევს ლაბორატორიას ლორის გრიპთან“, სადაც უცხოური მედია არა ერთხელ მიაჩნებდა ქართული ბიოლაბორატორიების „წვლილს“ შესახებ. ამჯერად გთავაზობთ კიდევ უფრო საგანგაშო ინფორმაციას, რომელიც გამოძიების შედეგად მოიპოვეს ჩვენმა კოლეგებმა, დამოუკიდებელმა ჟურნალისტებმა: გოჩა თოფურიამ, ლუდვიკო ბლუამ და იენს ბორტკომ.

საერთაშორისო ექსპერტთა შეფასებით, ახალი სკანდალური ფაქტები, რომლებიც უკვე გახმაურდა, 2008 წლის აგვისტოს მოვლენებთან შედარებით უფრო საშიშია და პოლიტიკურ პროცესებზე სერიოზულ ზეგავლენას მოახდენს როგორც კავკასიაში, ისე მის ფარგლებს გარეთ. დანამდვილებით შეიძლება ითქვას, რომ მიხეილ სააკაშვილისა და მისი ამერიკელი კურატორების გაუთვალისწინებელმა ქმედებამ შესაძლოა, ეპიდემიოლოგიურ კატასტროფამდე მიგვიყვანოს, რაც მთელ მსოფლიოს სავალალო შედეგს მოუტანს.

ზე უფრო საშიშ კვალს. ზოგიერთი პირდაპირი და ირიბი სამხილი საიდუმლო სამუშაოები მიმდინარეობს საქართველოს ტერიტორიაზე. პირველი ნიშანი გამოძიების დასაწყებად არც თუ ისე დიდი ხნის წინათ დაფიქსირდა — საერთაშორისო ეპიზოოლოგიური ბიუროს წყაროების ცნობით, გაირკვა, რომ მათი ქართველი პარტნიორები 2002 წლიდან არ აგზავნიან ყოველწლიურ ანგარიშებს იმ ლაბორატორიათა საქმიანობის შესახებ, რომლებიც ამერიკელმა სპეციალისტებმა მოაწყვეს მთელი რიგი ვირუსების შესასწავლად. აღმოჩნდა, რომ ეს ვირუსები საერთაშორისო კონვენციის მიერ აკრძალული ბიოლოგიური და ტოქსიკური იარაღის სიაშია მოხვედრილი.

საერთაშორისო დონის სპეციალისტების შეფასებით, სწორედ მის ბაზაზე კონცენტრირდება პროგრამის მონაწილე ქვეყნებში მეგრელები ბიოლოგიური მასალები, რომელთაც მერე აწვდიან აშშ სამხედრო ბიოლაბორატორიებს. საქართველოში მცხოვრებმა მეცნიერებმა მიკრობიოლოგიის დარგში, რომელთაც გასაგებ მიზეზთა გამო ემინიათ თავიანთი ვინაობის გამხელა, გვითხრეს, რომ 2003 წლიდან ისინი ყოველწლიურად გადიან სტაჟირებას აშშ სამხედრო ობიექტებზე. არსებული ინფორმაციის თანახმად, პროგრამას ამოვარებული ამერიკელები ცდილობენ, ამოუქმედონ მთელი თავიანთი ეკონომიკური და პოლიტიკური პოტენციალი, რათა მიზნად საქართველოს, სომხეთის, ყაზახეთისა და უზბეკეთის ქირის საწინააღმდეგო დასეპტულაციების მექანიზმები და სპეციალისტები, რაც პირდაპირ ეწინააღმდეგება საერთაშორისო სამართლის ნორმებს. ზემოაღნიშნულ პროექტს კუთრდება აშშ სამხედრო კვლევისა და განვითარების ფონდი, რომელმაც ვაშინგტონის ადმინისტრაციისგან მიიღო ნებართვა ამ სამუშაოს შესრულების თაობაზე. საქართველოში „ჭირიანი პროექტის“ რეალიზების ფარგლებში რიგი ობიექტები უკვე მოქმედებს. ესაა თბილისის ინფექციურ დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრი,

რომელიც აღჭურვილია თანამედროვე ზედაცული ლაბორატორიით. მისი ანალოგი მდებარეობს ქალაქ ქუთაისში. თბილისის შემოგარენში, სამხედრო ბაზაზე განთავსებულია ძალიან საშიში ბიოსუბსტანციების საცავი და საფრთხის შემცირების მხარდამჭერი ცენტრი. 2008 წლის აგვისტოს მოვლენების დროს ზოგიერთი ქართველი მეცნიერი მოშობდა, რომ ლაბორატორიები დაინგროვდა და მწვევად დაავადებათა გამომწვევები გავრცელდებოდა და მათივე ქვეყნის ტერიტორიაზე. უცხოელ ჟურნალისტებს უთხრეს, რომ 2006 წელს საქართველოს შსს სპეცქვედით ერთად შემოიტანეს ვირუსების ქვესახეობები, რომლებიც ადრე არასოდეს შეხვედრილიყო ყოველ საბჭოთა კავშირში. მეცნიერთა შემოფთობა გამოიწვია იმ ფაქტმა, რომ ჩამოტანილი ნიმუშებზე უკვე შემუშავებული ვაქცინები არ მოქმედებს. უფრო მეტიც, ერთობლივი ამერიკულ-ქართული კვლევების დროს შეიქმნა სახიფათო დაავადებებისა და მწვევად მიმდინარე გამაღვიანებლების ბანკი, რაც კი ოდესმე საქართველოს ტერიტორიაზე შეგვიძლია. მოსაზრებათა თქმით, მისი ჩამოყალიბებით ამერიკელებს ყველაზე მეტად აინტერესებდა ის დაავადებები, რომლებიც გამოვლინდა სეპარატისტული აფხაზეთის საზღვრებთან. სერიოზულ შემოფთობებს ინვესტის ფაქტიც, რომ არასტაბილური ვითარების გათვალისწინებით, საქართველოში ზემოაღნიშნული ბიოლოგიური ნიმუ-

შები შეიძლება მოხდეს საერთაშორისო ტერორისტების ხელში და მაშინ ლორის გრიპზე უფრო საშიში და კაცობრიობისთვის დამლუპველი დაავადებები მოედება ქვეყნებზე. კესპერტა აზრით, ამერიკელები შეეცდებიან, შანსი გამოიყენონ და ბიოლოგიური იარაღის ნიმუშები შეიტანონ ირანის ტერიტორიაზე. ისინი ააშუშავენ საქართველოს ხელმძღვანელების კავშირებს კრიმინალური და ტერორისტული ორგანიზაციების ლიდერთან. ნარმანის ქვეყნებში ვაშინგტონი მოითხოვს თეირანის იარაღის აკრძალვის საერთაშორისო კონვენციაში მოხვედრილი ნივთიერების წარმოებასა და გამოცდას. ვიქტორ ბუტკოვი შემოფო-

თებას გამოთქვამს იმის თაობაზე, რომ საფრთხე უკრანისა და დაემუქრება, რადგანაც ეპიდემია ჯერ ყირიმს მოედება, მერე კი — მთელ ქვეყანას. ის შიშობს, რომ იარაღით მოვაჭრე უკრანელები მოისურვებენ „ქართული ჭირის“ შექენას, რადგანაც მომგებიანი საქმეა. კავკასიიდან მისი წაღება კი, მოგეხსენებათ, ძალიან იოლია.

დამოუკიდებელი ჟურნალისტები მთელ მსოფლიოს და, პირველ რიგში, დიდი რეივანის ქვეყნების ლიდერებს მიმართავენ წინადადებით, ჩატარდეს საქართველოს ტერიტორიაზე განლაგებული ქიმიური და ბიოლოგიური ობიექტების საერთაშორისო ინსპექცია, რათა უზრუნველყონ საერთაშორისო ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლაში მიღწეული შეთანხმებები.

ნიკო პოპიაშვილი

P.S. საქართველოს ხელისუფლებისგან ასეთი უფუნური ნაბიჯის გადადგმა მოულოდნელი სულაც არ არის. არც ის არის მოულოდნელი და შეუძლებელი, რომ ვაშინგტონს სააკაშვილის მარიონეტული რეჟიმის ზემოაღნიშნული მისწრაფებისთვის გამოყენება ჰქონდეს გამიზნული.

ცხადია, რომ ვაშინგტონის მეცადინეობით უკვე მეზობელთან, მათ შორის, სომხეთთან, აზერბაიჯანთან, თურქეთთან და ირანთანაც, დღითიდღე გვეძაბება ურთიერთობა. ეს ტენდენცია ერთდერო მიზანს ემსახურება — საქართველოს საბოლოოდ უნდა აღმოჩნდეს საკუთარი ბეცი პოლიტიკისა და სამეზობლოს ტყვე, რათა მორჩილად და უსიტყვოდ შეასრულოს რეჟიმში აქამდეც უსიტყვოდ ასრულებდა, მაგრამ როდესაც ამ მითითებებისა თუ „თვითმოქმედების“ გამო რუსეთთან ურთიერთობა ომში გადაგვეზარდა, ხსნა არც ვაშინგტონიდან მოსულა და არც ანკარადან...

ხიფათსა და რისკებზე, რომელთაც სააკაშვილის რეჟიმის უფუნური პოლიტიკა და მეზობლების მტრად გადაკიდების თავსმოხვეული ტაქტიკა შეიცავს, შემდეგ ნომერში ვრცელ მასალას შემოგთავაზებთ.

განათიქაზის გვი

თურქეთის გასაგებია საქართველოს არხეიმდგარ სახელმწიფოდ გამოცხადებაზე ალპარაკდა

მინა იძრა სამშაბათ ღამეს საქართველოში ან როგორ უძლებდა აქამდე მშვიდად ჩვენს ბოზოქარ სისულელეებს?! რომელთა შორის მოყვარე მეზობლის მტრადმოკიდება, ჩვენს შორის დარჩეს, უგუნურების მწვერვალია, საჯარო განცხადებისთვის კი დაპოლიტიკური ოვალური სიბლანტეში მოვაქციეთ და ვთქვათ: იმპულსური საგარეო პოლიტიკის დროებითი წარუმატებლობის ნიშნების შემცველია.

ვატრიალოთ დახშულ წრეში ჩვენი თავდაჯერებულობა, როგორც სათამაშო რკინიგზის მატარებელი და ალტაცებულებმა შიგა და შიგტამიც დაეცხოთ ჩვენი ნინსვისისა და გამარჯვების ნიშნად.

რალა ჩვენზე აღსრულდა სახარების წინასწარმეტყველება — „...ბევრნი პირველნი უკანასკნელი იქნებიან, ხოლო უკანასკნელი — პირველნი“ (მათ. 19.30; მარკ. 10.31). ვისაც არ სჯერა, რომ ერთ დროს ლიდერი ქვეყანა მაჩანჩალა სახელმწიფოდ ვიქცეით, გავატაროთ, ხელი-სუფლების სტრუქტურებში ხელმძღვანელ თანამდებობებზე დანიშნვის რეალური პერსპექტივა გარანტირებული აქვთ.

დანარჩენებმა კი ვალია-როთ: აზერბაიჯანთან საკმა-

ოდ გრილი ურთიერთობა ჩამოგვიყალიბდა, სომხებმა, მართალია, ორდენი დაგვიკიდეს კისერზე, მაგრამ, ძალიან რომ ჰგავს მახრჩობელა მარყუჟს, ამას რა ვუყოთ? ახლა თურქეთთანაც გავდივართ გეოპოლიტიკური დაპირისპირების ფრონტზე ძალების მოსასინჯად. ძალის გამოყენების პოინერების (იგივე „პატრიოტების“) როლში საქართველო და მისი საზღვაო ძალები გამოვლიან, რისი დემონსტრირებაც ახლახან კიდევ ერთხელ დავიანახეთ, როცა ჩვენმა სასაზღვრო კატარღებმა თურქული ტანკერი დააკავეს.

ნუ განვსვით, კანონიერი იყო ეს დაკავება თუ არა, სად მიცურავდა და მიჰქონდა თუ არა კონტრბანდული საწვავი... უჩვენოდაც გაარკვევენ. სხვა კუთხით შევხედოთ ამ ფაქტს.

1994 წლიდან მოყოლებული საქართველოს მესაზღვრეებმა ასამდე თურქული გემი დააკავეს, ძირითადად, თევზსაჭერი. ყველა ეს გემი ან აუქციონზე გაიყიდა, ან ჯართად დაიჭრა. დღეისთვის დაკავებული რჩება უცხოეთის 10 გემი (მათ შორის, თურქულიც) და ეკიპაჟების 21 წევრი.

თურქეთის მხარე ადრე არ კამათობდა, რომ საქართველო — მისი პარტნიორი ქვეყანა (რომელთანაც სამაგალითო ურთიერთობა ჩამოუყალიბდა) მეგობარ სახელმწიფოს უკანონობას არ აკადრებდა, დარწმუნებული იყო.

მაგრამ გაიცრია ჩვენი ავტორიტეტი, შეიცვალა ძალთა თანაფარდობა რეგიონში, უფრო ზუსტად, სიმპათია-ანტიპათიის საკითხები და, ვერ გატყვევით, რაოდენობრიობა ხარისხობრიობაში გადაიზარდა თუ აივსა ანკარის მოთმინების ფილა, მაგრამ ფაქტია, რომ 16 აგვისტოს ტანკერ Buket-ის დაკავებას საერთაშორისო სკანდალი მოჰყვა. 2 სექტემბერს ეკიპაჟი 40 ათასი აშშ დოლარით დააჯარიმეს და კაპიტანს ჩვენმა სასამართ-

ლომ 24 წლით თავისუფლების აღკვეთა მიუსაჯა; ეკიპაჟი (13 თურქი და 4 აზერბაიჯანელი) პატიმრობაში რჩება.

ანკარის რეაქცია მყისიერი იყო. მეორე დღესვე თურქეთის საგარეო საქმეთა სამინისტრო კატეგორიულად არ ეთანხმება Buket-ის კაპიტანისთვის გამოტანილ განაჩენს და დაბეჯითებით ამტკიცებს, რომ გემი ნეიტრალურ წყლებში დააკავეს... მაგრამ ამ თემას, როგორც შევთანხმდით, არ ჩავუღრმავდებით.

ორიოდ დღის წინათ თბილისს თურქეთის საგარეო საქმეთა მინისტრი ახმედ ავეტოლლუ ეწვია და, უნდა ვივარაუდოთ, რომ ქვეყნის ხელმძღვანელების წინაშე სწორედ ეს საკითხი დააყენა.

ანალიტიკოსები თვლიან, რომ თბილისის ასეთი მოქმედება თურქეთს არა მხოლოდ მატერიალურად, არამედ პოლიტიკურადაც აზარალებს. ვის ვეჭმებთ?! ხომ ცნობილია, რომ თურქეთის დღეისთვის უძლიერესი ფლოტი ჰყავს შავი ზღვის აკვადრონიში და რეგიონული ლიდერის პრეტენზია გააჩნია?! ფაქტი, რა თქმა უნდა, ფრი-

ად არასასიამოვნოა, მაგრამ იცით, რა არის ყველაზე მეტად დასაფიქრებელი? ვაითუ, მართალია საერთაშორისო ურთიერთობათა სპეციალისტების ვარაუდი, რომ თურქეთის საქართველოს დამოკიდებულების გაუარესება ერთგვარი შირმაა თურქეთის ინტერესის დასაფარავად... აჭარის მიმართ (!).

მართალია, ისინი ამბობენ, რომ ოფიციალური პირების მიერ ტერიტორიული პრეტენზიების განცხადებამდე საქმე არ მისულა, მაგრამ თურქეთის მასშტაბში მუდმივად მუსიარებს აჭარელი მუსლიმანებისა (?) და ეთნიკური აზერბაიჯანელების (?) დისკრიმინაციის თემა და არაორაზროვნად ლაპარაკობენ მათი ინტერესების დაცვაზე თურქეთისა (და აზერბაიჯანის) პროტექტორატის დანესების შესახებ საქართველოში მათი კომპაქტურად დასახლების ადგილებში.

ურესაში იმასაც იხსენებენ, შარმანდელი აგვისტოს ომის დროს ბათუმის ნავსადგურში რედზე თურქეთის სადესანტო გემები რომ იდგა საზღვაო ქვეითების დანაყოფებით ბორტზე.

ერთ-ერთი ვერსიით, ამ მომენტში თურქეთის ხელმძღვანელობა ინტენსიურ მოლაპარაკებას ანარმოებდა მოსკოვში. მაგრამ არა იმისთვის, რომ საზღვაო ქვეითებს დაეცვათ „ვარდების რევოლუციის“ მოწაპოვარი. საგარეოდ, რომ ისინი აჭარაში შევიდოდნენ იმ შემთხვევაში, თუ რუსეთის თანხმობას მიიღებდნენ.

უფუნადლებოდ არ უნდა დავტოვოთ ერთი გარემოება, რომელსაც მიმომხილველები განსაკუთრებულად ხაზს უსვამენ. მარმანდელი აგვისტოს შემდეგ თურქეთის მმართველ წრეებთან დაახლოებული მასმედის საშუალებები ასეთ პროექტზე ალაპარაკდა: **გამოცხადდეს საქართველო არხეიმდგარ სახელმწიფოდ და დაიყოს თურქეთის, რუსეთისა და აზერბაიჯანის ბავშვების ზონებად...**

აჩის გაპონებას მარჩივსა, მინა ჩამატოლა და თან ჩამატანაო, იტყვიან.

მინა იძრა საქართველოში!

არაფე საწაბლიქა

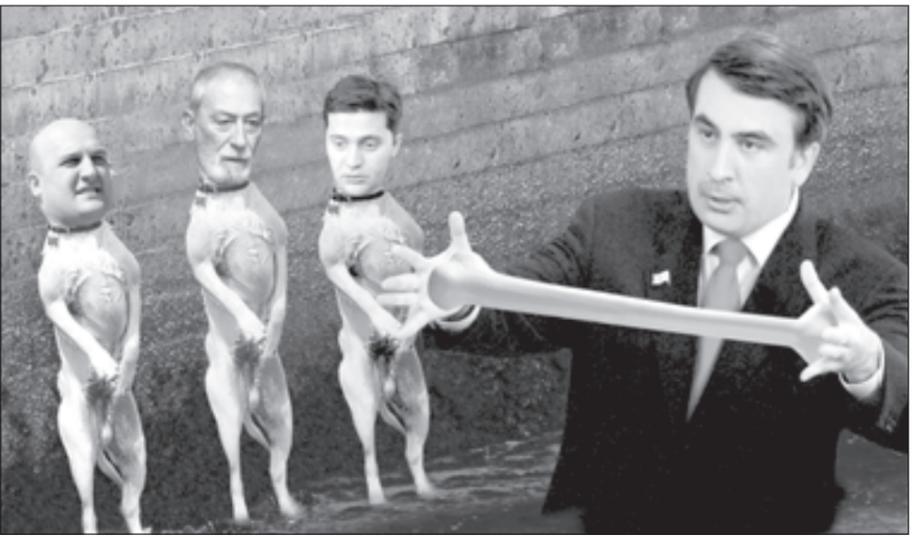
მიუხედავად

„გიორგიმ თავი ჩაჰქინდრა. აგურის იატაკს დააშტერდა. თითქოს რაღაც დავარდნაო და ახლა ეძებს მანდ.“
„დიხ, ძალიან ერთგული ცხოველია ძალი...“
სიტყვა „ერთგული“ სამსჭვალავით შეერჭო მამამხეს გულში. ნათელი იყო: ძალის ერთგულადან ერთი ნაბიჯი და დარჩენოდა მას მამამხისა და ჭიბურის ორგულობამდის.“
(კონსტანტინე გამსახურდია, „დიდოსტატის კონსტანტინეს მარჯვენა“)

არა!
ეს ის არ არის, რასაც თქვენ ფიქრობთ!
მიშას მთავარი უბედურება ისაა, რომ კაცი კი არა, ძალიც არ ჰყავს ნამდვილად ერთგული, ასლან ბაბუს ბასმაჩივით საჭმელზე მაინც რომ თქვას უარი პატრონის ერთგულების გამო.
ძალი იქით იყოს და, კაცმა რომ თქვას, სტალინს, რომელმაც მეორე მსოფლიო ომი მოიგო და ფაშისმი შეაჩერა, სტალინს, რომელმაც გამარჯვებისთვის შეიღო განილა — სტალინს არ ჰყოლია ერთგული კაცი და მიშას ეყოლება?
მიშამ ომი წააგო, ამბობენ!
მიშა რომ ომს ვერ მოიგებდა, ეგ ყველაზე კარგად მიშამ იცოდა. მაგრამ მართო მიშას რომ წაეგო, რა უჭირდა — საქართველომ წააგო ეგ ომი და წააგო იმიტომ, რომ თავისუფლება ძალდასხვაობით კი არა, ლობთა ხეობითა!
ლომები კი, როგორც ამბობენ, მხოლოდ ცირკში და აფროკაში დარჩნენ!
ომი დაეუბრუნდეთ — იყო ბნელი და უკუნი, მერე მოვიდა მიშა, განათა ქვეყანა, გახსნა კარნი და გამოუშვა ცხოველები კიდობნიდან და შეყარა შიგ ადამიანები, ჩაუქეტა კარი გარედან და იქცა მიშა ყვარყვარედ... ძან გაუჭივ, ხო იცი!
ჰოდა, გავიხარდა მიშას გაპრეზიდენტება, „უსტყვით, ახლა მხარე გავიხარებოდა“, „გადასახლების გადახდა დავიწყეთ, ჯარის ასაღორძინებლად გავვირმავა მი-

შამ, გულანთებულები და კუჭგამხმრები გავდიოდით ალღუმებზე და ალფროთვანებით შევცქეროდით ჯარისკაცებს, რომელთაც უკვე ცალ-ცალი ჩექმის მაგიერ ორივე ფეხზე ერთნაირი, ამერიკიდან ჰუმანიტარული დახმარებით მიღებული შოკოლადი მოხმარების ბატინკები ეცვათ!
მერე პარლამენტმა ბიუჯეტიდან დაფინანსება გაუზარდა თავდაცვის სამინისტროს და ჩვენც სიხარულისგან კიდევ ერთხელ დაგვაინყდა ჩვენი გამოხვეტილი ჯიბეების გამო შარვალში ამტყდარი „სკვოზნიკი.“
მერე თავდაცვის სამინისტროში იმდენი ფული დაგროვდა, რომ აღარ იცოდნენ, სად წაეღოთ, ამიტომ ტელევიზია გახსნეს, „საქართველო“ დაარქვეს და ყოველდღე აჩვენებდნენ, როგორ შენდებოდა და ძლიერდებოდა ქართული არმია.
ერთ დღესაც მოხდა მოსახდენი და ხუთი ათასმა ჯარში ძალად წაყვანილმა რუსმა სალდათმა კუდით ქვა ასროლინ ჩვენს კარგად შეიარაღებულ, დაბანოლ, დავარცხნილ და ურყული „პაიოკით“ გამოძღვარ არმიას.
მერე დინყეს ვიშვიში „ზემოთ“, რეფორმებმა არ გააძვინდო, რეზერვმა ჩანისვარაო, ავიაციამ გვიქნა, რაც გვიქნაო და ა. შ.
მოკლედ, ასეა თუ ისე, ყველაფრის შედეგი ის იყო, რომ ომიდან ზუსტად ერთი წლის თავზე მიშამ თავდაცვის მი-

ნისტრად ბაჩო ახალაია და-ნიშნა და ურეშიც გადაბრუნდა!
გამოჩნდა, რომ მიშას არც არასდროს ნდომებია ჯარის საქართველოსთვის გაძლიერება და განმტკიცება. ახლა, როცა ახალაია მინისტრია, ყველა იცის, რომ ეს კარგად ჩაცმული „ძლიერი“ ჯარი მხოლოდ მიშას ძალაუფლების გარანტიაა და მეტი არაფერი.
ქართული ჯარი გაძლიერდა მიშასთვის და ამერიკისთვის, რომელიც მას ხან ერყმები იყენებს და ხან — ავლანთში.
და ასეთ საპასუხისმგებლო თანამდებობაზე მიშამ, რა თქმა უნდა, თავისი „ერთგული“ ახალაია დანიშნა.
ლოგიკურად ჩნდება კითხვა — ამხელა პასუხისმგებლობა და ამხელა გავლენა რომ მოიპოვა, ახალაია მიშას ხომ არ მიუტრიალდებოდა გოლემივითაო?
არაო!
იმიტომ, რომ მიშას გირგვლიანის საქმე ისევე უჯარში უდევს და არ გადაუგდიაო, რომელშიც ბაჩოს ძმა არის მოხსენიებულიო!
ჰოდა, ეს საქმე მიშას საყვარელი იყო აქვს ბაჩოსთვის ამოღებული და რასაც უნდა, იმას გააკეთებინებდა! უნდა, ავლანთში გააგზავნიდნენ ჯარისკაცებს და უნდა, კიდევ რუსთაველზე გამოსულ 250 000 ოპოზიციონერს დროშებს გაუჭივთებოდა ერთადგობის თავისი შეგარონიანად!
ახლა ბაჩო ყველაზე დიდი ცვლილება იყო და ბაჩოთი

იმიტომ დაინყე მიშას „ერთგულზე“ საუბარი.
მიშას კიდევ ბევრი ჰყავს ასეთი „ერთგული“.
ამ „ერთგულების“ გამო იყო სწორედ ცოტახნის წინათ ტელეკომპანია „იმედის“ გენერალური დირექტორად დანიშნულმა, პრეზიდენტის უახლოესი გარემოცვიდან „ურთგულესმა“ გიორგი არველაძემ უკვე დაიწყო პარტიის მიერ მიღებული ხუთწლიანი გეგმის პირნათლად განხორციელება და „ტელემედი“ პირდაპირ საპატრიარქოს წინააღმდეგ დაგემა, ხოლო საქართველოს ყველაზე დიდი ცოცხალი ქვემოქმედი — პაატა ბურჭულაძე ხალხის მტრად გამოაცხადა!
ასეთივე „ერთგულებითა“ გამოჩნული ჩასარეცხთა შორის უჩინარეცხისი ჩასარეცხი, მაგრამ ჯერ კიდევ გასაგებ მიზეზთა გამო არჩაჩრეცხი ბუბა (ვახტანგ) კიკაბიძე, რომელიც იგივე პაატა ბურჭულაძეს რუსეთში წასვლისა და სიმკერისთვის კიცხავდა (რუსული გამოთქმა არსებობს ასეთი: „Гнилая интеллигенция“).
მაგ ლოგიკით რომ მიყვებით, რაც ბუბა კიკაბიძეს რუსეთში აქვს ნამღერი, რო-

გორც მინიმუმ, სამუდამო პატიმრობა ეკუთვნის სამშობლოს ღალატის ბრალდებით!
მე რომ მიშას ადგილზე ვიყო, ამათ დიდი ხნის წინათ ჩავრეცხავდი, თანაც ზედ „დომესტოს ულტრას“ მივაცოლებდი, რომ არსად დარჩენილიყვნენ, მაგრამ, ალბათ, ამიტომ არ ვარ მიშა!
რატომ ჩარეცხავს, როცა თავისი ძალაუფლების საფუძველი სწორედ ეს სამთავანი ცერებერია, რომელიც, წესიერი ხელისუფლება და სწორი აზროვნება რომ გვექონდეს, როცის გვირბათან უნდა იჯდეს და არც შიგნით უშვებდეს შეიარაღებულ კაცს და არც — გარეთ!
მაგრამ რას ვიზამთ, როგორც იტყვიან ხოლმე: „ძალი ყვეს და ქარავანი მიდის!“
ჩვენც ვცხოვრობთ ასე, კინოცეფალების (ბერძნულად „ძალისთავიანს“ ნიშნავს, ისე ქართველები „ძალთაპირსაც“ უწოდებენ ხოლმე) გარემოცვაში და რეჟისორს, და გვემინია, რომ ერთხელაც ან ამ ძალებმა არ აინყვიტონ და არაფერი მოგვჭამონ, ან კიდევ ვინმე არ მოვიდეს და არ შემოგვძახოს, როგორც „ტელემედი“ მიერ გადაღებულ ერთ-ერთ ქართულ სერიალში:

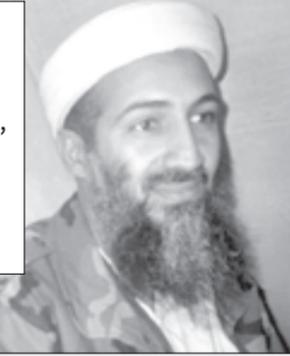
„ძალების პარადი დამთავრდა — ესლა იწყება მგლების ხორცი!“
და თვითონ კინოცეფალებსაც მინდა, ვუთხრა — არ გეგონოთ, მიშას რომ თქვენი საჭმელი ძვლები გამოეღვეს, კანჭის ხორცს გამოიჭრის და იმას გადმოგვიგდებსო — არც მიშაა მზეჭაბუკი და თქვენც ფასკუნჯები კი არა, ჩვეულებრივი ძალები ხართ! მიშას თუ თქვენი საჭმელი გაუთავდა, ერთს მოქაჩავს მაგ თქვენს საყელურს და ისევე დაგტოვებთ უთავოდ, როგორც აქამდე არაერთი დაუტოვებია! იდეით მერე რუსთაველზე და იყევით — ნა-დი! ნა-დი! ვაჟ!
„მახმუტი სდუმდა. ბიის გონებაში სულ სხვა სახეები, სულ სხვა პირები ისატებოდნენ.“
— იქნებ დაჭრილია? — შენიშნა ერთმა.
— კაცო, რას გაჩერებულხარ? — მედგრად დაეკითხა ახმუტი. — ვერ გამოიგია, რას დასჩერებხარ ამ გაიურის ლეშს! ახლა ნახე? ვენციელი ასისთავია, ვილაძე ძალი ძალღერათ ჩაატალებულა!“
(უიარაღო (კონდრატე თათარაშვილი), „მამულუკი“)

ლავა ბიორბიკა

მირ-პეისიდან ბინ ლადენამდე,

ანუ რა ჯანდაბა გვინდა ავლანეთად წოდებულ ჯანდაბაში?

ჯანდაბა — იყო ძველად ასეთი დასახლების ქალაქი და ქართულში დღემდე შემორჩენილი გამოთქმები: სად ჯანდაბაში მიდიხარ? რა ჯანდაბა გინდა? ჯანდაბაშიც წასულხარ! და ა.შ. სწორედ იმ დროიდან არის. ამ გამოთქმების შინაარსი რომ კარგს არაფერს მოასწავებს, მგონი, არც ეს უნდა იყოს სადავო, თუმცა არა „ნაცების“ სანოტარო კანტორისთვის, რომელსაც პარლამენტსაც ვეძახით ხოლმე, რომელმაც ამ ცოტა ხნის წინათ სულ ურა-ვაშაით მიიღო დადგენილება ავლანეთში ქართული 1000-კაციანი საჯარისო შენაერთის გაგზავნის შესახებ.

ავლანეთში, სადაც ჩვენი ისტორიული ბედუკუღმართობის გამო არა ერთ ქართველსაც მოუქნევია ხმალი, ჯერ კიდევ გიორგი სააკაძე ეხმარებოდა შაჰ-აბასს თავისუფლებისმოყვარე ავლანელი ტომების დამორჩილებაში. მოგვიანებით კი, 1709 წლის გაზაფხულზე, საქართველოს ისტორიაში ბოლო დიდმა გიორგიმ, მეფე გიორგი XI ჰოვა აღსასრული. ქართლის მეფის ბედისწერას სახელად ერქვა მირ-ვეის, ავლანთა ერთ-ერთი ტომის ბელუჯების ბელადი, რომელმაც მეფესთან ერთად ათასობით ქართველ მეომარს გაუთხარა სამარე ავლანეთის უდაბნოს ცხელ ქვიშებში.

ზუსტად 300 წელი გასულა იმ დღიდან, მაგრამ ისტორიის გაკვეთილები ხომ იმისთვის არსებობს, რომ არავინ არაფერი ისწავლოს, განსაკუთრებით — ჩვენ, ქართველებმა.
მას შემდეგაც არა ერთმა და ორმა დამპყრობელმა ცდა ავლანეთისა და დღესაც კი მისი ნახევრად ველური ხალხის დამორჩილება, მაგრამ — ამაღე. სიძლიერის ზენიტში მყოფმა ინგლისის იმპერიამ ავლანეთში „მოიმტკრია კბილები“. იგივე ბედი ეწია სსრ კავშირს, რომელიც 10 წლიანად ომობდა, ე.წ. „ограниченный военный контингент“-ით ასრულებდა ასევე ე.წ. ინტერნაციონალურ ვალს, რამაც მრავალი ათასი ჯარისკაცის (მათ შორის, ქართველებისაც) სი-

ლია და ოდენ სსრ კავშირის მიმართ ლოიალური რეჟიმის არსებობას დასჯერდა.
მაშ, რა უნდა ამშ-ს, ამ მსოფლიო მასშტაბის „არამკითხე მოამბეს“ ავლანეთში და ავლანელებისგან? დემოკრატიის დამყარება? უკაცრავად პასუხია და, დემოკრატია ისე უნდათ ავლანელებს, როგორც მიცვალებულს — ოყენა, რადგანაც მათ, როგორც მუსლიმანებს, შარიათი ურჩევიათ და ალაჰმა მშვიდობაში მოახმარათ. ისედაც,
ზოგადად თუ ვიტყვით, როგორც ისლამურ ქვეყანაში თუ არსებობს დემოკრატია, მხოლოდ გაკავებული დოჯით და ნუკავის იქნება იმის ილუზია, რომ ალაჰის ნილხედარ ქვეყნებში იქნება

კლასიკური დემოკრატია დაეყარება.
საერთაშორისო ტერორიზმს ებრძვიან? ის, რაც მტატებისთვის ტერორიზმია, ავლანელებისა და დანარჩენი ისლამური სამყაროსთვის თავისუფლებისთვის ბრძოლა! როგორც და რა მეთოდებითაც შეუძლიათ, ისე ებრძვიან საკუთარ მიწაზე მემოქრულ მტერს და შურისმგებლურ ტერორისტულ აქტებს აწყობენ ნატოს წევრი ქვეყნების ტერიტორიებზე.
ეს ყველაფერი, რა თქმა უნდა, შემზარავი და მოუღებელია ქრისტიანული კულტურის ჩვეულებისთვის, მათ შორის, სწორედ ქართველებისთვის, მაგრამ, მიუხედავად იმისა, რომ არ ვამართლებ „მაჰიდის ქამრებს“ თუ 11 სექტემბერს, მზად ვარ, ამ ყველაფერს ახსნა მოვუძებნო...
და ყოველივე ზემოთ თქმულიდან გამომდინარე, ალბათ, დროა, დავსვათ მთავარი კითხვები, რომელთა გამოც ეს წერილი დაიწერა: ჩვენ, ქართველებს, რა გვინდა, რას ვე-

ძებთ, რა დავკარგეთ ავლანეთად წოდებულ ჯანდაბაში, რომ სამგლე გოჭებივით ამტყდარი სასიკვდილოდ ვაგზავნით ჩვენს შვილებს?
ანუ მოკლედ და წერილის ქვესათაურად:
რა სარბამლოვას ნახავს ჩვენი ქვეყანა ავლანეთში დაღვრილი ქართველი სისხლით?
ისევე მირ ვეისი...
მაშინ, 300 წლის წინათ, როცა ჩვენს ამომგდებ სპარსელებს ვეხმარებოდით, ერთი დადებითი შედეგი მაინც მოიტანა ათასობით ქართველის დაღვრილმა სისხლმა — დღევანდელი ტერმინოლოგიით თუ ვიტყვით, ირანის გავლენის სფეროდ მიჩნეულ ქართლ-კახეთში შედარებითი მშვიდობა იყო, ხოლო გიორგი XI, თუ არ ვცდებით, მისიველი ვახტანგ VI, ქართლის ჯანიშინის, ვალის, ანუ იგივე მეფისნაცვლის ტიტულით ბიბის არყოფნაში მართავდა და განაგებდა ქართლის სამეფოს.
სწორედ ვახტანგ VI რუსულებით მიმდინარეობდა

«ანგარიში სელსს», ანუ სწორება მიუაზა

9 აპრილიდან 23 ივლისამდე, ანუ სანამ ამერიკის ვიცე-პრეზიდენტ ბაიდენის მიერ „თითდაქნულმა“ ოპოზიციამ დემონსტრაციები არ შეწყვიტა, ხელისუფლება პროტესტანტი საზოგადოების მიმართ სასტიკი ანგარიშსწორებით იყო დაკავებული. დღეს კი, როცა ჩაილურის წყლით გაჭყვილი ოპოზიციის წინააღმდეგობის ძალა და უნარი აღარ შესწევს, „ნაცების“ სტრატეგია, ბუნებრივია, „მნიშვნელოვნად“ შეიცვალა — ანგარიშსწორება უფრო „მომხივლელი“, გარეგნულად დემოკრატიული „ანგარიშით“ ჩაანაცვლეს, რითაც ვარდოსნებმა, თავიანთი აზრით, მთელი მსოფლიოს თვალში კიდევ ერთი გვირგვინი დაადგეს სააკაშვილის მმართველობას...

დიახ, სწორედ გვირგვინი და სკიპტრალა აკლია პატივცემულ პრეზიდენტს და მის მოსაპოვებლად იმასაც არ „თაკილობს“, რომ საზოგადოებას ანგარიში ჩააბაროს; იმ საზოგადოებას, რომელთანაც სულ რაღაც სამი თვის წინათ ლაპარაკს არ კადრულავდა, რომელსაც კრემლის აგენტს უწოდებდა და დღემდე სამჯერ არბევდა მიტინგების მსვლელობისას.

როგორც ჩანს, გაჭირვებანახი მართლაც კარგად გარბის, რაშიც თავად ბატონმა სააკაშვილმაც დღემდე არა ერთხელ დაგვარწმუნა. ამჯერად კი ხალხისადმი თავისი „ანგარიშით“ (რომელსაც მე მაინც ანგარიშსწორებას დავარქმევ) არა მხოლოდ დაგვარწმუნა, არამედ „დაგვანახა“ კიდევ, რომ მისთვის ღირსება და თავმოყვარეობა იქ მთავრდება, სადაც მისი ხელისუფლების სათავეში ყოფნა სერიოზული კითხვის ნიშნის ქვეშ დგება...

სამწუხაროდ თუ საბედნიეროდ, სხვა ვერაფერს ვიტყვი იმაზე, რაც 4 სექტემბერს რუსთაველის გამზირზე ხდებოდა, რაც საზოგადოებისთვის სახეში შეფურთხების, სილის განვინისა და ღირსების შელახვის ტოლფასი იყო...

დიახ, ყოველგვარი გადა-

ჭარბების გარეშე შეიძლება ითქვას, რომ დღეს ქართველობა უკიდურესად ღირსებაშელახულია, მით უფრო შეურაცხყოფილია, როცა ქვეყნის უმაღლეს მთავარსადგულად პერსონა ნონ გრატად შერაცხილი პიროვნება უზის დამსგან „თეთრად მოჩვენებული შავის“ უსიტყვოდ ატანა უწევს. 4 სექტემბერს აქციას (რომელმაც თურმე, როგორც ხელისუფლების მესვეურებმა განაცხადეს, ქართული დემოკრატია ათი თავით აღამალა) ამის ნათელი დადასტურება იყო, როცა მრავალჭირნახულ რუსთაველის გამზირზე „ნაცმოძრაობამ“ პატარძლის თეთრეულივით გამოფინა სამინისტროების ბოლო მიღწევები. მინისტრებიც ისეთი სიამაყით დაიბეჯდნენ თავიანთ პავლიოვნებთან, გეგონებოდათ, პოდიუმზე პოზირებდნენ, თუმცა მათთვის, ალბათ, პოდიუმსა და სამინისტროს შორის დიდი განსხვავება არც არის. აქციის წინა დღეს, ანუ 3 სექტემბერს, ტელევიზიით ერთი ამბავი ატეხეს ვარდოსნებმა: ხვალ ჯერარნახულ აქციას ვანყობთ, ხელისუფლებასა ქუჩაში გამოდის და მოსახლეობას საშუალება ექნება, მინისტრებს პირისპირ ელა-

პარაკოსო. ბევრმა, ალბათ, დაიჯერა კიდევ, რომ მართლა ასე იქნებოდა, მაგრამ ვაი, რომ ჩვენს მინისტრებს ხალხში გამოსაჩენი პირი არ აქვთ... პავლიონებთან კი იდგნენ, მაგრამ დარწმუნებული ვარ, ყოველ წუთს იმის „მოლოდინში“ იყვნენ, რომელი უმკაცროდ მოქალაქე არ მოხივდება „ნაცმოძრაობის“ ჯიბიდან ლაყე კვერცხებს.

ამის მიუხედავად, პატივცემულ მინისტრებს სახეზე მინიშნები არ ეტყობოდათ. პირიქით, ზოგი ისეთ განცხადებებსაც აკეთებდა, სიმართლე გითხრათ, „მემშინდა“, რომ ვინმეს მართლაც ლაყე კვერცხების სკენ არ წაიცივებოდა ხელი, თუმცა არა — მოსახლეობა მშვიდად ისმენდა ნაერთი ამბავი ატეხეს ვარდოსნებმა: ხვალ ჯერარნახულ აქციას ვანყობთ, ხელისუფლებასა ქუჩაში გამოდის და მოსახლეობას საშუალება ექნება, მინისტრებს პირისპირ ელა-

დაახლოებით ასეთივე განცხადება გააკეთა განათლები და მეცნიერების მინისტრმა, ბატონმა ნიკა გვარამიამ, რომელიც დაყინებით არწმუნებდა მის ირგვლივ შეკრებილ ადამიანებს: ჩვენი განათლების დღევანდელი სისტემა მსოფლიოში აპრობირებული და ერთ-ერთი საუკეთესოაო... აპრობირებული, შეიძლება, მართლაც არის, მაგრამ საკითხავია, რომელ ქვეყნებში? რომ ჩამოვთვალოთ, კიდევ ერთხელ დავრწმუნდებით, რომ ამ სისტემის გადასწორებასა და სწორედ სულ მალე, ალბათ, მხოლოდ სახელწოდებასა მერჩება ქართული.

თუმცა ამასაც ვინ ჩივის, ყველა სხვა „სიკეთესთან“ ერთად ბატონი გვარამია იმასაც ამტკიცებდა, რომ განათლების სამინისტროს მიერ რეკომენდებული სასკოლო სახელმძღვანელოები საუკეთესო შედეგებს იტანს მთელი მსოფლიოში. ამით კიდევ უფრო შევლანახებული „ნაცები“ კი სულ უფრო ხმამაღალ განცხადებებს აკეთებდნენ და ერთ-ერთმა მათგანმა (რომლის ვინაობა ვერ დავადგინე) ლტოლვილთა და განსახლების სამინისტროს პავლიონთან დადგმულ სახლთან სიამაყით შენიშნა: აი, ასეთი სახლები აუშენეს სამაჩაბლოდან დევნილებს, ოპოზიცია კი გაიძახის, ლტოლვილები საქართვებში შესახლესო...

პასუხი უდავოდ გულწრფელი იყო; იმდენად გულწრფელი, რომ მასში ნათლად ჩანს, რამდენად ადარდებით გვარამიას უწყებაში მომავალ თაობათა განათლებისა და კულტურული აღზრდის საკითხი. განსაკუთრებული ხალხმრავლობითა და, შესაბამისად, ხმაურითა და მანაც მინაგან საქმეთა სამინისტროს პავლიონი გამოირჩეოდა. მერაბიშვილის უწყების „ქუჩურ ვარიანტთან“ უამრავი ადამიანი იყო თავმოყრილი და გაფაციცებით ისმენდა ყოველი სიტყვის მინისტრის რიხიან მონოლოგს.

ჩვენი მთავარი ამოცანაა, რომ ყველაფერი, რასაც ვაკეთებთ, საზოგადოებისთვის მაქსიმალურად გამჭვირვალე იყოსო, — განაცხადა პატივცემულმა ვანო და იქვე დასძინა: სწორედ გამჭვირვალეობის სიმბოლოა ის, რომ ჩვენ მიერ აშენებული პავლიონის საქმიანობა შეუშებიათ.

მგონი, ამ განცხადებას არანაირი კომენტარი არ სჭირდება. საზოგადოებისთვის ისედაც ნათელია, რამდენად გამჭვირვალე და საქტიროს მერაბიშვილის კანტორის საქმიანობა. საინტერესო ის უფროა, ვისთვის აკეთებს ასეთ განცხადებას ბატონი მინისტრი, რომელმაც თვითონ ყველაზე კარ-

გად იცის, რომ მის სიტყვასა და, მით უფრო, დაპირებას საზოგადოებისთვის ჩალის ფასიც არ აქვს. ეს რომ თვით მიხეილ სააკაშვილს ეთქვა, ალბათ, არავის გაუვირდებოდა, მაგრამ, როცა ცხრა „კლდე“ გადამსტარი მერაბიშვილი ასეთ რამეს ამბობს, უნდა ვიფიქროთ, რომ „ნაცმოელი“ ბიჭები თავს ნამეტნავად უსაფრთხოდ გრძნობენ.

საზოგადოების აზრი, იგივე სააკაშვილისთვის და, განსაკუთრებით, მერაბიშვილისთვის, უკვე იმდენად უმნიშვნელოა, რომ ისინი ყველაზე შეურაცხყოფელი და ცინიკური განცხადებების კეთებასაც არ ერიდებიან. არ თაკილობენ იმის თქმას, რომ პოლიცია, რომლის დანახვაც მოსახლეობას შიშისა და დაუცველობის განცდა ეუფლება, ხალხის საყვარელი დანაყოფია.

არ მგონია, ან ერთმა, ან მეორემ არ იცოდეს, რომ საზოგადოებას არაფერი დაინყებია, რომ ყველას, დიდსა და პატარას, გუშინდელ დღესავე ახსოვს 7 ნოემბერი, 6 და 15 მაისი — დარბევები პოლიციის სამმართველოსთან და ყველა ის სისხლიანი ანგარიშსწორება, რომელთა გადაფარვასაც ახლა ეს ჩვენი ხალხზე გამარჯვებული ხელისუფლება, რაღაც უაზრო და ერთობ უნიჭოდ მოფიქრებული „ანგარიშით“ ცდილობს.

უნდა აღინიშნოს, რომ ვერანაირი მსგავსი მცდელობა „ნაცმოძრაობას“ ჭეჭყსა და ტალახს ვერ ჩამორეცხავს, მით უმეტეს, საკუთარი ხალხის სისხლისგან ვერ განბანს, რომელშიც ვარდოსან თავკაცთა სინდისი და ნამუსი ხელისუფლებაში მოსვლის დღიდანვე თავფეხიანად ამოივარა.

ჰოდა, რაში გჭირდებათ, თქვე მამაცხონებულებო, ეს დავიძარბა, ხომ იცით, რომ თქვენი არავის სჯერა, თანაც, უკვე იმდენად, რომ თქვენი ნათქვამი სიმართლეც კი ტყუილად აღიქმება. გასაგებია, რომ ძალაუფლებასთან გამოთხოვება ნარმოუდგენლად მიგანჩნიათ, მაგრამ არც 2013 წელს მთლად შორეული მომავალი და ისე არ მოეფიქრებოთ, რომ „დასასრულ“ ერთმანეთს გააჰყვიროდეთ: „თხა თხაზე ნაკლები მეგლემა შექამოსო“...

ჭაბა ჭაბანი

ქართლში მეტ-ნაკლებად შესაძლებელი აღმშენებლობა, რაც წინა საუკუნეების განმავლობაში ნარმოუდგენელი იყო საქართველოსთვის. ყველაფერს რომ თავი დავანებოთ, იმ დროს დაიბეჭდა პირველი აგეგმვის ტყაოსანი“. აღარაფერს ვამბობ სულხან-საბა ორბელიანის მოღვაწეობაზე.

ახლა, XXI საუკუნეში, რას მოგვიტანს კარგს „მამლუქობა“? ნატოში მიგვიღებენ, ვეროკავშირში თუ ობამა მოაბამს საქართველოს აფხაზეთს თუ სამაჩაბლოს? ზემოთ კი ვუნოდე ავღანელებს ნახევრად ველურებში, მაგრამ არა იმიტომ, რომ ზოგადად განათლებასთან მწყრალად არიან, არამედ მათი სისასტიკის, დაუნდობლობის გამო. წერა-კითხვის დეფიციტის მიუხედავად, სამაგიეროდ, ისტორიული მემკვიდრეობა აქვთ და კარგად ახსოვთ მირ-ვიცისცა და ქართველებიც.

ავღანელები არც დღეს განიცდიან ალპთან შეფიცული გმირების ნაკლებობას მირ-ვიცის მემკვიდრეობის სახით, სავსე მეთაურები იქნებიან თუ მათი მამამთავრები, მსოფლიოს №1 ტერორისტი უსამა ბინ ლადენი. იქ გაგზავნილი არა ერთი და ორი ქართველი რომ სიკვდილს იპოვის, „ეგ არაფერი“. ვინმე მოგვცემს იმის გარანტიას, რომ ბინ ლადენი თბილისშიც არ იძი-

ებს შურს? მე შენ გეტყვი და, ჩვენი „დასკვაზნიაკული“ საზღვრები ისეა დაცული, რომ უკითხავად ჩიტიც ვერ შემოფრინდება.

ვითომ გაუჭირდებათ თბილისში, თუნდაც, მეტროში, ისეთი ტერაქტის მოწყობა, რომ 11 სექტემბერი ზღაპრად მოგვეჩვენოს? და ვინ აგებს ამაზე პასუხს, თუ ასე მოხდა — აკაკი მინაშვილი, ნუგზარ ნიკლაური, ხათუნა ოჩიაური, ეკა ხერხეულიძე?

ერთადერთი სარგებელი ჩვენი ქვეყნისთვის ის იქნება, რომ ამ ყველაფრის შედეგად „ნაცების“ ხელისუფლება, სულ მცირე, 2013 წლამდე დაიშლება. როგორც ჩანს, ავღანეთში ჩვენი ბიჭების ჩახოცვა ის ფასი, რომლის გადახდასაც აპირებს საქართველო შტატების მიერ „ნაცების“ ხელისუფლებისთვის ცალსახა მხარდაჭერის სანაცვლოდ. ესეც არ იყო, თუ იქიდან ამოვალთ, რომ ჩვენ, ქართველები, საკუთარი დამოუკიდებლობისთვის ვიბრძვით, რამდენად სამართლიანი, ზნეობრივი ის, რომ იმავე ღირებულებებისთვის მებრძოლი ხალხის წინააღმდეგ ვებმარებით თუნდაც ჩვენს „სტრატეგიულ პარტნიორ“ ამერიკის შეერთებულ შტატებს? მიუხედავად იმისა, რომ აპირირი ბოლომდე არ გვესმის და ვიღებთ ავღანელების ბრძოლის ხერხებს თუ მეთოდებს.

დავით მხეიპა

Мимин, который голландских кур грузил... ანუ, აქა აგზავნი მიუას ქოფაკებისა

ასეთ ხალხს ბოლომდე ვინ ჩამოთვლის? მათი ზუსტი რიცხვის დადგენა ერთობ რთული საქმეა, რადგან მეტად ფართო დიაპაზონს მოიცავს: ხათუნა ოჩიაურიდან ეკა ხერხეულიძემდე, ნუგზარ ნი(ნ)კლაურიდან აკუნა მინაშვილამდე (ენაცვალის სიდედრი) ანდა, მურთაზ ზო(ნ)დე(რ)ლავა და ა.შ.

ეს და მათი მსგავსი ხალხი, როგორც იტყვიან, საჭირო დროს, საჭირო ადგილზე არიან ხოლმე და ერთმანეთისგან „დამოუკიდებლად“, მაგრამ უნისონში, კუდის ქინციან და ყეფა-წყმუტუნით უმტკიცებენ პატრონს ერთგულებას. ბოლო პერიოდში წინა პლანზე თავდაცვის მინისტრად „ალაბორანტებულმა“ ბარო ახალაიამ და პალიკო კუბლაშვილმა წამოიწიეს: პირველი ავზნიანი ღმილის თანხლებით უბრიალებს თვალებს ქართული ჯარის

ნარჩენებს, ხოლო მეორემ, ამას წინათ ე. წ. უდოთი განთავისუფლებული პატიმრების შესახებ ისეთი რამე იკადრა, ყველაფრის მკადრებელი ნაცებისგანაც კი მოულოდნელი იყო — სანდრო გირგველიანის მკვლელები საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა მიიღო და ისინი უწმინდესის ლოცვა-კურთხევით ერთი ნელინადი მონასტრული, ბერული ცხოვრებით იცხოვრებენო. როგორც ჩანს, ხელისუფლებაში მოკალათებულ „ხლისტებს“, საქართველოს დედა

ეკლესიაც საკუთარი „კანტორა“ ჰგონიათ! საპატრიარქო მსვლიერის განცხადება გააკეთა, რომ მსგავსი არაფერი ყოფილა და რომ საპატრიარქოს გირგველიანის მკვლელების არც განთავისუფლებასთან და არც მათ შემდგომ „მოღვაწეობასთან“ არანაირი შეხება არ ჰქონია.

გუშინ იყო და ჰოლანდიური ქატიმების სტაფიანმა „გრუზჩიკმა“ პაატა ბურჭულაძის ნიშნით ჩატარებული საქველმოქმედო კონცერტის გამო „უკბინ-შეღრინა“ — ყველა თავისი ჭკუა უნდა ჰქონდეს, მოსკოვში ოკუპანტებთან სიმღერა როგორ შეიძლება. შინაარსით ეს ბრძანა „მინომ“, რომელსაც მხოლოდ მიმას დამტყნარი ვარდების სუნთქვა ამღერებს. ამას წინათ არ იყო, როცა 26

ავგისტოს, რუსეთის მიერ აფხაზეთის დამოუკიდებლად ცნობის წლისთავის ზემოთ, ბათუმში რომ დაამღერა: „მე რა მამღერებს, ვარდების სუნთქვაო...“

მართლაც, რა ამღერებს ამ მთაწმინდელ ბუბა-კიკას, რომელსაც, დარწმუნებული ვარ, ძალიანაც უნდოდა, პაატა ბურჭულაძის გვერდით მოსკოვში „ჩიტო გვერდით“ თუ არა, „мой год, мое богатство“ მაინც ემღერა, მაგრამ „Мимин, который голландских кур грузил“, საკუთარი ხელით მოიჭრა მოსკოვში ჩასასვლელი გზები და თბილისში — თავი. ჰოდა, ბუბაჯან, капитесь-ка вы колбаской по Малой Спасской!

დავით მხეიპა

ჰაი გიდი, რა გიდი ვიყოვეთ!..

ამ ბოლო დროს ჩვენი პრეზიდენტის შემხედვარე ასოციაციურად ორი ლიტერატურული შედეგის მახსენდება ხოლმე. პირველი — გოგლა ლეონიძის „ნატურის ხის“ გმირი ციციკორე, რომელიც „აქ რომ მგონია, იქ არის. იქ რომ მგონია, აქ არის“. იმდენს დაქრის ზევიტ-ქვევიტ ჩვენი მიზა ბატონი საქართველოს დახშულ წრეზე, რომ გაგიკვირდება. და მეორე — ილია ილიასა და ევგენი პეტროვის „ოქროს კერპის“ ფინალი, სადაც ოსტაპ ბენდერი ამბობს: „Графа Монте-Кристо из меня не получилось. Придется перекалцифицироваться в управдомы“, ანუ მსოფლიოში ყველაზე კეთილშობილი აფერისტისა და ავანტიურისტის ოსტაპ ბენდერის ნათქვამს მცირე პერიოდით თუ არანაკლები აფერისტისა და ავანტიურისტის მიზა სააკაშვილისკენ მივმართავთ, ადვილად მიხვდებით ჩემს სათქმელს.

სამწუხაროდ, არ გამოვიდა მიზსაგან დავით აღმაშენებელი, დემეტრე თავდადებული, დიდი მხედართმთავარი... ჰო-და, ადგა და ცერემონიასტერად, ექსკურსიამძღოლად, იგივე გადად გადაკვალიფიცირდა.

არადა, ეს ორივე ლიტერატურული ასოციაცია ერთი მეორედან და პირიქით, ბუნებრივად გამომდინარეობს. შინ და გარეთ, მტერ-მოყვრისთვის, ყველასთვის ცნობილია ჩვენი პრეზიდენტის დაუოკებელი ტემპერამენტი, ულვეი ენერჯია თუ „პაეზდ-კების“ სიყვარული. და ვინაიდან მას უკანასკნელ პერიოდში აგვისტოს ომის შემდეგ პრაქტიკულად აღარსად ინვესტ, მიზა, როგორც „нелка в кувалде“, ისე წრიალებს საქართველოს დახშულ წრეში.

ამიტომ არის, რომ დილას ტელევიზორს ჩართავ და მუხრან მაჭავარიანის უკითხავს ლექსებს, შუადღეს მაკრატელი უჭირავს ხელში და სადმე, მაგალითად, წეროვანში ნითელ ლენტს ჭრის, ხოლო საღამოს ბათუმიდან ტურიზმის ბუმით „გვაბოლებს“. ერთი სიტყვით, მაკრატელი იქნება თუ მის გარეშე, სულ რაღაცას ხსნის და გვიხსნის, სულ ვიღაცას აგინებს და ამუნათებს (ამ ბოლო დროს არა მხოლოდ რუსებს), სოფლის მასწავლებელით სულ დაფასთან დგას და საქართველოს ჯერარნახულ პოლიტიკურ-ეკონომიკურ

წარმატებებზე გვესაუბრება. მოკლედ, როგორც იტყვიან — ჰაი გიდიო, ეგრეა საქმე! — მიზა საქართველოსნაირი პატარა ქვეყნის, თანაც, მისი კეთილი ზრახვების ვერგამგები უმადური ქართველების პრეზიდენტი უნდა იყოს? მოკლედ, ჩემი მკითხველო, თითქოს რაღაც უნდა გავეკვირებინეთ მე და შენ, მაგრამ შენი არ ვიცი და, „რედისონის“ პრეზენტაციას თუ ლენტის გაჭრაზე ჩვენმა გიდად გადაკვალიფიცირებულმა დიდ-გორში შერცხვენილმა მიზამ კიდევ ერთხელ გამოცა, რადგანაც ეს მისი გიდიობის აპოგეა იყო.

კოვუნისტური კოლორიტი, აოსტკოვუნისტური სირცხვილი და თანამედროვე საპარტიო სიამაყე

აი, ამ შინაარსის სარეკლამო რგოლით პიარდებოდა „რედისონ-ივერის“ პომპეზური გახსნა, რომელიც სახელისუფლებო ტელევიზიებში ტრიალებდა ტექსტის შესაბამისი კადრებით; კოლორიტთან — თავის დროზე სასტუმრო „ივერისას“ ფოტო; სირცხვილთან — აფხაზეთიდან ლტოლვილების მიერ „გაბოშებული“ იგივე შენობა; ხოლო სიამაყესთან — დღევანდელი 5-ვარსკვლავიანი სასტუმრო. თუმცა „ივერია“ რა შუაში იყო, ძნელი გასაგებია.

თავის დროზე თბილისის პირველი „ცათამბჯენის“ რემონტის მიმდინარეობისას არა ერთხელ ვცადე მისი ახალი დასახელების წაკითხვა, მაგრამ, როგორც ჩანს, ჩემი ინგლისურის ცოდნის დონე არ აღმოჩნდა საკმარისი ბოლო სარტულზე წარწერის წაკითხვად. ამიტომ მაძლობა ჩვენს ჰაი გიდი პრეზიდენტს, რომ რადი-სო-ნი დამიპარცულა, მაგრამ ვიმეორებ — „ივერია“ თუ ჰქვია, ესეც დაენერათ „რედისონის“ გვერდზე, რა მოხდებოდა? როგორც სასტუმროს უცხოურად „მოჭიკ-ჭიკ“ ერთმა მუშაკმა გვამცნო, „ივერია“ იქ არსებულ კალინინის რევილუციის ეროვნულ „რედისონ-ივერის“ ერთად ხსენების მიზეზი. ჰაი გიდი პრეზიდენტის

ჩვეული ბრახაბრუხის შემდეგ აღმშენებლობისა და, ზოგადად, ჩვენი ეკონომიკური აღმავლობის შესახებ მას, როგორც მოსალოდნელი იყო, კვერი დაუკრეს ტოპომოდერალმა ბუბა-მიმინომ და გოპბიზნესმენმა თემურია-კოკა-კოლამ. ხოლო გოპდუტუტატი-მა რუსუდან ტუიფენა კერვალიშვილმა, არც მეტი, არც ნაკლები, ასეთი ბედნიერი დიდი ხანია არა ვყოფილვარო (ალბათ, თვით შარშან აგვისტოს ომში გამარჯვების შემდეგაც კიო, — ავტ.). თუმცა მთავარი უსინდისობა-უტიფრობა წინ იყო, როცა აფხაზეთიდან ლტოლვილების ფერად-ფერადი ნიფხვებით აჭრელებული იავარქმინილი სასტუმრო „ივერის“ ფოტოს ფონზე გაბადრულმა პრეზიდენტმა იმ

რომ ქალაქის ცენტრში ლტოლვილთა საცხოვრებელი იყო იმის გარანტია, რომ ხელისუფლებას ახსოვდა აფხაზეთი. ახლა რა გამოვიდა? ლტოლვილები თანდათან ისეთ გარემოში, ისეთ პირობებში სახლდებიან, რომ თანდათან უქრებათ იქ ცხოვრების დროებითობის განცდა და ვეჭვობ, ასეთები აფხაზეთ-სამაჩაბლოში დაბრუნებაზე კიდევ ფიქრობდნენ. ერთი სიტყვით, „ნაცების“ ხელისუფლებამ დედაქალაქში თითქმის მოავგარა ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის პრობლემა. ერთი სასტუმრო „აფხაზეთი“ დარჩა და იქიდანაც რომ გაასახლებენ ლტოლვილებს, დასრულდება თბილისის „პოტიომკინის სოფლად“ შენების პროცესი, ანუ ლამაზი ფასადებისა, რომელიც გარედან მტერს სთხრის თვალს და შიგნიდან — მოყვარეს. ისიც მინდა, იცოდნენ იმათ, ვინც არ იცის, რომ 5-ვარსკვლავიანი სასტუმროების მშენებლობები სულაც არ ნიშნავს „აღმშენებლობას“, რითაც, რომ იტყვიან, თავი ნავაჭამა ჰაი გიდი მიზამ. 5-ვარსკვლავიანი სერვისის განხორციელებას ერთ სტუმარზე, როგორც მითხრეს, 4 მოსამსახურე სჭირდება. ასე იყო თავის დროზე ჩვენსავე პატარა კუბაში, რომელიც დღემდე ერთი დიდი საროსკიპოს — ბორდელის სიმბოლოა. ღმერთმა ნუ ქნას, რომ მიზას ტყუილები გამართლდეს და საქართველოს მილიონობით ტურისტი მოაწყდეს. ასეთ შემთხვევაში ხომ დიდიან-პატარაანად მრეცხავეზად, დამლაგებლებად, შეიცარებად, პროსტიტუტკებად გადაკვალიფიცირება მოუწევს მთელ ქართველ ხალხს. გვინდა თუ არა ასეთი დასაქმება და სამუშაო ადგილები? ამის განსჯა თქვენთვის მომინდა, მკითხველო.

დავით მხიპია

რაგდენი თეთრი შეიტანა თამაზ გაიაშვილმა გაყიდული თვითმფრინავიდან ბიუჯეტში?

როგორც „საქართველო და მსოფლიო“ იუწყებოდა, პრეზიდენტის ბრძანებულება №440 მავანთა მიერ უხეშად გაყალბდა, რის შემდეგაც დაინტერესებულმა ხარზმა ადამიანებმა სააკაშვილისგან ჩალის ფასად იჩუქეს და შემდეგ უსინდისოდ გაყიდეს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს მიერ შექმნილი ორი ახალი საჰაერო ხომალდი ЯК-42, რომლებიც ქ. ბათუმის მერიის ბალანსზე იყო აყვანილი და მათი იმჟამინდელი საბაზრო ფასი 5 მილიონ 800 ათას ამერიკულ დოლარს შეადგენდა.

ჩვენი გაზეთის საშუალებით, მკითხველმა შეიტყო ისიც, რომ აჭარაში 2 თვითმფრინავის ექსპლუატანტი შპს ავიაკომპანია „აჭარა“ იყო, მაგრამ სხვისი ქონებით თვალდაბინდულმა ადამიანებმა თანამზრახველების დახმარებით ავიაკომპანიის ხელმძღვანელები სატუსალოებში გამოკეტეს და შემდეგ საკუთარი შეხედულებისამებრ განკარგეს მათი იმჟამინდელი და საბოლოო ბედი! არადა, დაავიწყდათ, რომ ცეცხლი თივაში არ იმალება და რომ ის მალე კოცონად იქცევა (კარგად იქნებოდა, მაშინვე გახსენებოდათ!). „საქართველო და მსოფლიომ“ შემოგთავაზათ მთელი პაკეტი აბ-

სურდულ-კრიმინალური დოკუმენტები და ამონარიდებით, რომლებსაც შპს „აირზენა“ უდავოდ ვილაცის დიდი მხარდაჭერით ახორციელებდა, მაგრამ იმჟამად როგორც ვიუწყებოდით და ეს დღეს ჩვენ მიერ წარმოდგენილი დოკუმენტაციიდანაც ჩანს, თვითონ შპს „აირზენა“ ამ სახელწოდებით უკვე აღარ არსებობდა, რადგან 1995 წლის 26 დეკემბერს დაარსდა და დარეგისტრირდა ქ. თბილისში ისანი-სამგორის რაიონული სასამართლოს მიერ 2004 წლის 15 სექტემბერს, შერწყმა შპს „ჯორჯიან ეარვეისს“ და რეგისტრაციაც ისევ ისანი-სამგორის რაიონულ სასამართლოში გაიარა! საქართველოს ფინანსთა სამინისტრომ შპს ავიაკომპანია „აჭარას“ ადვოკატ ვლადიმერ სანიკიძეს 2009 წლის 4 მაისს ოფიციალურად დაუდასტურა ინფორმაცია იმის შესახებ, რომ არც „აირზენა“ და არც „აირზენა საქართველოს ავიასაზენა“ ქ. თბილისის რეგიონული ცენტრის ერთიან კომპიუტერულ ბაზაში არ იქნებნება! ანუ, რასაც ჩვენ ვიუწყებოდით, „შერწყმა-შემორწყმის“ შესახებ, ოფიციალურად ფინანსთა სამინისტრომ დაგვიდასტურა და იქვე მიგვითითა, რომ რეგისტრაციის №7/4 2398 ეკუთვნის შპს „ჯორჯიან ეარვეისს“! ვისი საკუთრებაა ეს შპს, ჩვენ ამის შესახებაც გაუწყვეთ და ახლა, ვისაც უნდა მიმართონ გენერალური პროკურატურიდან, კონსტიტუციური უსაფრთხოების დეპარტამენტიდან, საგადასახადო ინსპექციიდან და, შესაძლოა, სააკაშვილის ადმინისტრაციიდანაც კი, ვფიქრობთ, ნათელია!

მართალია, შპს „ჯორჯიან ეარვეისმა“ და მისმა პრეზიდენტმა თამაზ გაიაშვილმა თითქმის ორი თვის განმავლობაში წაუყრეს ჩვენ მიერ გა-

მოქვეყნებულ უტყუარ დოკუმენტებს, მაგრამ ღრმად მზამს, რომ მის „იგნორირების პოლიტიკას“ ყავოლი მალე გაუყვანა ფრთები, რომელიც აქამდე მალა ფრენაში ეხმარებოდა, დიდი მაკრატლით მოეკვეცება! ზვალ, 2009 წლის 10 სექტემბერს, შპს ავიაკომპანია „აჭარას“ ადვოკატს (თითქმის ბოლომდე გამოძიებული) საქმე შეაქვს გენერალურ პროკურატურაში, სარჩელსაც წარადგინებს და ფიქრობთ, მავანთა ჩადენილ უკანონოებას ახლა გენპროკურატურა, ფინანსური პოლიცია, „კუდი“ და სხვა უწყებები გამოიტანენ საამჟამაოზე! რადგან „საქართველო და მსოფლიოს“ ეკუთვნის ექსკლუზივი ორი საჰაერო ხომალდის გარემო, იმედს ვიტოვებთ, რომ აღნიშნული უწყებები არ დაგვზარდებენ და საქმის კურსში ჩაგვყენებენ გამოძიების მსვლელობის დროს აღმოჩენილ სხვა კანონდარღვევებზე შესახებ და შესაბამის კომენტარებსაც გააკეთებენ! ისე კი, ჩვენი წყაროებით დადავინეთ, რომ საქართველოს სახელმნი-

ფო საკუთრებაში არსებული 2 თვითმფრინავიდან ერთ-ერთი ბატონმა თამაზ გაიაშვილმა ყაზახებს მიჰყვანა და დღეს ეს თვითმფრინავი სწორედ ყაზახეთის რესპუბლიკიდან დაფრინავს! ხოლო მეორე თვითმფრინავის მფლობელი ვინ არის ამჟამად, უფრო კომპეტენტური უწყებებისთვის მიგვინდა გამოსაძიებლად! რამდენი თეთრი შეიტანა გაიაშვილმა გაყიდული თვითმფრინავებიდან ბიუჯეტში, ამას ზემოთ ჩამოთვლილი უწყებები მალევე დაადგენენ (სურვილის თუ ვილაცის ბრძანების ნყალობით), თუმცა იქამდე, ალბათ, ასევე, საინტერესო იქნებოდა თავად პრეზიდენტ სააკაშვილის თუნდაც მცირედი კომენტარი იმის შესახებ, როგორ გახდა მავანმა, მისი ხელმოწერილი ბრძანებულება №440 საკუთარი შეხედულებისამებრ ჩაესწორებინა ანდა ნაჩუქარი თვითმფრინავების ჩუმი გაყიდვა როგორ „მოახერხა“ მისმა ერთ-ერთმა დავორიტმა თამაზ გაიაშვილმა?!

ირინა ბოგოსლავილი

რატომ გააქრო სელისუფლებამ ტელევიზორიდან „ინფორმაცია“ რეკლამები და რაზე მიიღო პაატა ზურაბიანი პატრიარქის ღოსვა-კურთხევა

6 სექტემბერს მოსკოვში გრანდიოზული საქველმოქმედო კონცერტი ჩატარდა, რომელშიც მონაწილეობა მსოფლიო ბანამ — პაატა ზურაბიანიმაც მიიღო. პატრიარქმა პაატაზე, მის მიერ განვლილ პროფესიულ გზაზე საუბარი შორს წაგვიყვანს და ამჯერად თქვენს ყურადღებას მხოლოდ მის საქველმოქმედო საქმიანობაზე შევაჩერებ. პაატა ზურაბიანის ფონდი „ინფორმაცია“ ბევრი ქართული ოჯახისათვის ისეთივე მშობლიური, ისეთივე მზრუნველი და თბილი აღმოჩნდა, რასაც თვითონ სიტყვა „ინფორმაცია“ გულისხმობს...

სწორედ უსახლკარო და მრავალშვილიანი ოჯახებისთვის იქცა ფონდი „ინფორმაცია“ ერთადერთ ხელისგამწვანებელად, თორემ ინჟინერ-პოლიციელ ვანო მერაბიშვილის უწყებამ რა ხარისხისა და რა მასშტაბების „გეტოები“ ააგო გორისკენ მიმავალ ტრასაზე, გამგელელ-გამომგელელიც კარგად ხედავს!

რატომ გაქრა ქართულ არხებზე („კავკასიის“ გარდა) რეკლამა: „დარეკეთ 30-30“? — ძნელი დასაჯერებელია, რომ რეკლამის საფასურის გადაუხდელობის გამო. მაშ, რაშია საქმე? — იკითხავს მკითხველი და დარწმუნებულად ვარ, უმალ იმას გაიფიქრებს, რაც მე გავიფიქრე, ვიდრე მეტად ავტორიტეტული წყარო ამბის მოყოლას შეუდგებოდა ჩემთან.

„არავითარ შემთხვევაში არ უნდა მიიღოთ მონაწილეობა 6 სექტემბერს მოსკოვში დანიშნულ საქველმოქმედო კონცერტზე!“ — საკმაოდ მკაცრი ტონით მიუმართათ პატრიარქი პაატა ზურაბიანისთვის „ამათ“(!). „კი, მაგრამ, როგორ? პროგრამა დიდი ხნის შედგენილია, მე პოლიტიკოსი არ ვაქვარ, ვართ, მომღერალი ვარ...“ — უპასუხია ზურაბიანი.

ბისთვის იმღერებთ, ფონდი „ინფორმაცია“ პრობლემებს შეუქმნით. გასაგებია? — უფრო მკაცრად გაუფრთხილებით მსოფლიოში „ბრაგო“ და „ბისზე“ ყურმილებული ბატონი პაატა და ყურმილი დაუგდიათ!

„რა ვქნა, როგორ მოვიქცე, უარი როგორ ვთქვა საქველმოქმედო კონცერტზე, რომელიც ინვალიდი ბავშვების დასახმარებლად ეწყობა?“ — ამ სიტყვებით მიუმართავს მისი უწინდესობისათვის, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს პატრიარქის ილია II-ისთვის ზურაბიანი.

ქველმოქმედებას ვერც ერთი პოლიტიკოსი წინ ვერ აღუდგება, მათ შორის, ჩვენთანაა!

მოკლედ, ზურაბიანი ქველმოქმედებას მონაწილეობის აუცილებლობა უწინდესობის ნებართვით განამტკიცა! როგორც კი ეს ამბავი შეიტყვეს, ამ ჩვენს ქვეყნის დამაქცევებმა საკუთარ ტელევიზორებზე უბრძანეს: „ინფორმაცია“ რეკლამები ეთერიდან სასწრაფოდ გააქციეთ!“ ჰოდა, გაქრა კიდევ.

რადგან ფონდის დირექტორის — პატრიარქის ახალაქის მობილური ტელეფონის „მომსახურების ზონიდან გასულია“; ხოლო ოფისის ტელეფონზე: 37-46-95 მთელი დღეების განმავლობაში არავინ იღებს ყურმილს!

ვინც მოსკოვში კონცერტში არმონაწილეობის სურვილი ღიად დააფიქსირა და ვინც თქვა: ჩემი მოქალაქეობრივი, პატრიოტული ვაჟი ასეთი ფორმით გამოვხატო, ნინო სურგულაძე გახლდათ, რომელიც ბათუმში ერთი დღით ჩამოაფრინეს და რომელმაც „ასწლოვანი მნიშვნელობის“ კონცერტი გამართა ნინო ქათამაძესთან ერთად და მიშას ტელე-

ვიზიტთან კარგა ხანს იკეცა საკუთარი (თუ სხვის მიერ ნაკარნახევი) გადამწყვეტილების გამო!

თუ როგორ „დაისაჯა“ თვითონ პატრიარქი იელოველთა ატამანების, პედერასტების, მაქებრებისა და ჩვენი სამშობლოსადმი უსახლგრო სიძულვილით აღვსებული ხელისუფლების მიერ, ეს ტელეკომპანია „იმედზე“ გასულ სიუჟეტშიც აისახა, როცა ასეთი ფრაზა გაუღერდა: „საპატრიარქო სახიფათო თამაშებში ჩაერთო“.

ალბათ, საინტერესოა, რა ხდება და რა მიზეზით აღარ გადის „ინფორმაცია“ რეკლამა ისეთ „პოპულარულ“ არხებზე, როგორც „რუსთავი 2“, „რუსთავი 3“, „რუსთავი 4“ და ა.შ.

ჩვენს შეკითხვაზე, თუ რა გახდა რეკლამის შეწყვეტის მიზეზი, „რუსთავი 2“-ის პიარისა და მარკეტინგის სამსახურში (ტ. 20-11-11-5) გვიპასუხეს:

— ჰო, აღარ გადის ეგ რეკლამა, აღარ გაგრძელდა...

— რატომ, გადახდილი თანხა ამოეწურა ფონდი „ინფორმაცია“?

— არ ვიცი, უბრალოდ, მართლა არ ვიცი, ვიცი მხოლოდ ის, რომ აღარ გადის ეთერში, კარგად ბრძანდებოდა.

„საქართველო და მსოფლიო“ ტელეკომპანია „იმედზე“ იმავე შეკითხვით დარეკა, მაგრამ, როგორც განვიხილავთ: ტელეკომპანია „იმედში“ სარეკლამო საეთერო დროს ყიდულობს და თვითონვე განაგებს ფირმა „თაჩ მედია“, რომელთანაც დაკავშირება არც თუ ისე იოლი აღმოჩნდა:

— ფონდი „ინფორმაცია“ რეკლამები მოძველდა, ამიტომ

აღარ გადის ეთერში. გააკეთებენ ახალს და შევიძინებთ, რა პრობლემაა? რატომ დაინტერესდებიან? — შეგვეკითხა ახალგაზრდა გოგონა, რომელმაც საკუთარი ვინაობა რატომღაც არ გვითხრა...

— სულ ეგ არის მიზეზი და სხვა არაფერი?

— დიხ, მეტი არაფერი. აი, თქვენი პირადად, არ მოგებრძობა ერთი და იგივე რეკლამის ყურება თვეების განმავლობაში? ყველაფერს თავისი დრო და წესი აქვს, გენაცვალე, დაძველდა რეკლამა და მოიხსნა ეთერიდან, აქ მეტი მიზეზი რა უნდა იყოს, გაუგებარია, რა? კარგად იყავით...

აი, ძვირფასო მკითხველო, თურმე რატომ გამქრალა ეკრანიდან რეკლამა „დარეკეთ 30-30“, მაგრამ საინტერესოა, ამ ჩვენს ქვეყანაში ნაცრის ულვეი საბადოებია, თუ რა ხდება, ნამდუღუნე დიდი „ლაფათი“ რომ გვაყრიან თვალებში?

თუკი პაატა ზურაბიანი მოსკოვში იმღერებს, ამით რა, იგი ქვეყნის მოღალატეა და საკუთარ სამშობლოში კეთილმოხილური ზრახვების განხორციელებაში ხელი უნდა შეუშალოს ამ უსამშობლო ავაზაკებმა? ანდა ჩვენი პატრიარქი „იმათი“ დასაშინტაჟებელია წამდაუნუმ, ვისაც არ უნდა, ვისაც არ ეგების და ვისაც უფლება არ აქვს, პრეტენზია ჰქონდეს ზნეობაზე, სიყვარულზე, სიბრძნესა და მაშულიშვილობაზე? რა სინდისით აყენებენ მის დამოკიდებულებას ეჭვის ქვეშ და უკიჟინებენ: „სახიფათო თამაშებში ჩართვას“ მოევიო?

ესაუბრა ირინე ბოგოსაშვილი

ეს ინჩა ქსანოვოვ, ელი?

ვახ! ეს რა სტრანნი რამე გავიგე, კაცო! გაგიგონია? გამოსულა ეს ჩვენი პრეზიდენტი, სერჟიკა, რა, სარქისიანი, ხო იცი? ხოდა, გამოსულა და უთქვია, რო, კაცო, საქართველოში შესსოტ პიდისიატ ტრი (653) სომხური ეკლესია ყოფილაო, ეს ჩვენი, არმიანსკი ატლასის ცნობითაო, ისე კიდევ რამდენია, ვინ იცისო!

ხოდა, ამიტომაო, მოდიო, — სერჟიკამა თქვა, ამას უთხრა რა, მიშას, — რო სომხურ ენას, მოდი, რეგიონალის სტატუსი მიანიჭე ჯავახეთშიო! და საქართველოში სომხური ეკლესიის ეპარქია აფიციალუნა დაარეგისტრირეო! ჩვენაო საქართველოში სომხური ძეგლები უნდა დავიცვათო!

ვახ! ეხლა ეს ამბავი, მე, როგორც სომეხ კაცს, უნდა მიხაროდეს, მაგრამ არ დაგავინყდეთ, რო მე თბილისელი სომეხი ვარ და ამიტომ ცოტა გაუგებრობაში ვარ!

ეგ ჯიგროლი ინფორმაცია, რო ამოვთ, საქართველოში 653 სომხური ტაძარიაო, მაგრამ ჩვენს სომხებს, ხო ბრძენი ნაროდი ვართ, მოდი, აბა, დავფიქრდეთ — ოფიციალურაო, საქართველოს საპატრიარქოს ქართული ეკლესია არაა ქართული ეკლესია არაა ქართული... დაფრეც... თუფი, შენი... და-ფიქ-სირებული

ამდენი ცალი! მაშინ გამოდის, რო საქართველოს ეკლესიების 80 პროცენტი სომხური ყოფილა, აი!

კაცო, ეგრეც რო იყოს, თუ ვინდა, რო მეზობელთან კაი ურთიერთობა შეინარჩუნო, არ უნდა უთხრა! ხო ხედავ, დალოცვილო, რო არ ანგრევს, უფრთხილდება, უკრავს, აშენებს, არემონტებს, ეფერება და შენ კიდევ ეუბნები, ეგ ჩემია და თავი დაანებეო!

ჰამაც, რო იძახი, რო ეგ სომხური ეკლესიებიაო, ერთი დაკუმენტი მაინც მანახე, რო დავიჯერო, რაღა! ეგ კიდევ, ყველაზე მთავარი — კაცი, თუ კაცი ჰქვია, უმადური არ უნდა იყოს! ის თუ გახსოვს და არ გავინყდება, რო საქართველოში ყველა მეფე სომეხი იყო, ყველა ტაძარი სომხურია და ყველა კლასიკოსი მწერალი სომეხია, ის რაღა გავინყდება, რო ამათი დავით მეფე რო არა ყოფილიყო, მეთორმეტე საუკუნეში

თურქები (ბოდიში მამითხოვნია და) დროშასავით გავაფრიალებდნენ წინდაცვეთილ ტარზე. ქართული ეკლესიები კი არა, ჩვენი, საკუთარი, მართლა ჩვენი როა, ის ეწმიაძინი გვექონდა სანატრელი! ერთი დავითი დროზე არ მოსულიყო და სად გავიკეთებდნენ მავ არმიანსკი ატლასს, მაგასაც ვნახამდით!

და შენ კიდევ მაგით უხდი სამაგიეროს? მე, ხო გუუბნები, თითონაც სომეხი ვარ, მაგრამ ჩემი წინაპარი ყარაჩოხელი იყო და სიმართლე სულის თუ თვალის სინათლეაო, — გამიგონია!

არა, ნუ, რა უნდა ვთქვა ეხლა — აშფოთებული ვარ ევროსაიუზის დამკვირვებელი ვიცი!

რეგიონული ენაო, კაცო! და ეპარქიაო! ვახ! ამას რო ჩემი მეზობელი რაფო და ედიკა იძახოდნენ, კიდევ რა უჭირდა! მაგრამ პრეზიდენტი, კაცო?! ბარემ ჯავახეთის ავტონომიაც მოგეთხოვა, რაღა! აი, მეტის ღირსებიც არიან ეს ქართველები, რა! შუა თბილისში სომხური ეკლესიები და თეატრი გაგვიხსნეს, ზემოთაროზე შამოგვსევეს, ცივი ნიაგი არ მოგვაკარეს! ჩვენ ვებნებოდით, ქართული ანბანი სომეხმა კაცმა შექმნაო,

ისინი კიდევ ყურადღებასაც არ გვაქცევდნენ, ნეტა რას ამობენო, იძახოდნენ! მარტო ერთმა კაცმა, ილია ჭავჭავაძემ ამაილო ხმა და ისიც თითონ გასალეს, ჩვენ არც მიგვიშვეს!

ჰაპაჩემმა, დიდმა გენადამ, უთხრა ერთხელ თავის მეზობელს, ქართველს: სომეხი ოქროთ რო იქცეს, ჯიბეში არ უნდა ჩაიღო!

რატომ? — იმ მეზობელმა ჰკითხა.

— იმიტომ, რო ხელს რო ჩაიყოფ იმ ჯიბეში, შეიძლება (ბოდიში მამითხოვია კიდევ ერთხელაც) ქაქი დაგხვდესო!

იმ მეზობელს კიდევ გვეცივნა და — კაცო, შენ თითონ სომეხი არა ხარ? ამეებს რათ ამოვო!

გიყო არ იყო ეხლა? დალოცვილო, კაცი გაფრთხილებს და დაუჯერე რაღა! შაუშვი რა, მაგ კახური ღვინით გამობრუებულ გოგრაში! აი, ეგრეა რა! არა ვვარგია, ვართ ეს კავკასიელები! სუ იმას იძახიან, სომეხებმა ერთმანეთის გატანა იციანო! კი, იცოცხლე, ვიცი გატანა, ოღონდ მანქანით! სხვა ყველაფერში ისევ ქართველები გვჯობნიან, კაცო, აბა ნახე — არჩვენებზე

ჩვენთანაც იმამუნეს, ამათთანაც! ჩვენ გამოვევლით, დაგვოცოთ ერთმანეთი, დავნით მსოფლიოში ულამაზესი ქალაქი ერევანი, დავამტვრიეთ ერთმანეთს თავები და პრეზიდენტით მაინც სერჟიკა დარჩა!

ამათთან გამოიდნენ, იყვირეს, იმღერეს, იცეკვეს, დაბრუნდნენ, ლექსები თქვეს და პრეზიდენტით მაინც მიშა დარჩა!

შედეგი ორივეგან ერთი იყო და ეხლა თქვენა თქვით, რომელი ჯობია — თავპირის-მტვრევა თუ ქეიფი? თუ მაინც პრეზიდენტი ისევ პრეზიდენტი დარჩება, არა ჯობია, ერთმანეთს მოვეფეროთ, ჩავეხუტოთ, დავლიოთ და ეგრე ჯიგროლათ გავატაროთ ჩვენი ცხოვრება? ჯობია!

ოხა! ეგე, კინალამ შარი ავიკიდე — სუ დამიმსგავსეს ამ ქართველებმა, რა!

მოდი ეხლა მოვრჩეთ, საწამ კიდევ რამე წამამცდენია! და სუ ბოლოს გეტყვით კიდევ — აბა, სომეხებმა რო ერთმანეთის გატანა ვიცოდეთ, მე ეხლა ამ ნეროლს უნდა ვწერამდე და ქართველები კითხულობდნენ?

ეს ნერილი ქართველს უნდა დეენერა, მაგრამ არც ქართველებსა ჰყავთ პატრიონი და არც სომეხებს! P. S. და კიდევ, ძალიანა გთხოვთ, რა — ჩემზე თუ რამეს იტყვიან ან დასწერამთ, ქსენოფობია არ დამაბრალეთ — ჩემ ცოლს ქსენია ჰქვია და ამიკლებს მერე შაყირით: ეგე, თურმე ჩემი გვეწინაო! შაბამ! კარგა იყავით!

გაბა (გენად) ბაიტიანი

ვის გამო ჩაკავს მასშტაბის ზარი

უხსოვრი პრესა მიხეილ სააკაშვილის გარეხვის შესახებ

რამდენიმე დღის წინათ მიიწურა ზაფხული — ზოგისთვის მკვდარი სეზონი, ზოგისთვის კრახის მომასწავლებელი ავბედითი რეკვა მასშტაბის ზარების: უცხოეთის პრესაში გახშირდა მიხეილ სააკაშვილის კრიტიკული დახასიათება, დაუფარავი ცინიზმის საგრძნობი დოზით გაჯერებული. სრული ობიექტურობისათვის — მხოლოდ მაგალითები — „შიშველი ფაქტები“, „მეფის სიშიშველი“ დასამტკიცებლად.

„სახელმწიფოს მეთაურმა მიხეილ სააკაშვილმა ვერაფერი ისწავლა. ერთი წელიწადი გავიდა, რაც მან სეპარატისტული რესპუბლიკის — სამხრეთ ოსეთის წინააღმდეგ უგუნური სამხედრო აქცია წამოიწყო, რასაც რუსეთთან ომი მოჰყვა, მაგრამ მისგან არანაირი თვითკრიტიკის იმპულსი არ მოდის. ამაზე მისი რიტორიკა და ვითარების არარეალური შეფასება მიუთითებს. ვიდრე სააკაშვილი ქვეყნის სათავეშია, კონფლიქტის გონივრულ გადაწყვეტას არ უნდა ველოდეთ“... (ვოლფგანგ შმიცი, „კავკასიური ლეგენდები: მიხეილ სააკაშვილი ომიდან ერთი წლის შემდეგ“).

„საკაშვილი მამა აბრამის ბატონი სულაც არ არის, როგორცაც თავი მოაქვს“ (იქვე). და ასეთი მომაკვდინებელი დასკვნა: „საკაშვილი დამარცხებულია. მისი მიზანი, დაებრუნებინა აჯანყებული რეგიონები, ახლა შორეული პერსპექტივაა. საქართველოს ნატოში გაწევრება გადაიდო; საშინაო პოლიტიკაში დასუსტებულია; საგარეო პოლიტიკური თვალსაზრისით — დიდად იზოლირებული; ვაშინგტონში სულ უფრო ხშირად საუბრობენ იმაზე, რომ საქართველოში დემოკრატიის დეფიციტია. მიხეილ სააკაშვილი სტრასბურგსა და ვაშინგტონში სწავლობდა. თავისუფლად საუბრობს ინგლისურად, არ აქვს უცხო-

ოელ ყურნალობის ურთიერთობის პრობლემა და ფლობს დასავლურ ტერმინოლოგიას, თუმცა ეს ქვეყნის დემოკრატიული სიმწიფის დასადასტურებლად საკმარისი არ არის“.

მკვახეაო! დაახლოებით ისეა, როგორც ერთ მოქმედულ ფრაზაში: „მნიშვნელოვან, მკვახე ცვიოდაო“.

მწარე იუმორი თანდათან სერიოზულ კრიტიკაში გადაიზრდება. სააკაშვილიდან არეკლილი კრიტიკა მის „გამსუქურებელზე“ — ბუმის ადმინისტრაციაზე გადადის. რუსული „გარდიანის“ რედაქტორი სერგეი როი მიიჩნევს, რომ ცხინვალის კონფლიქტმა „ნაკლები ბუნდოვანება დატოვა“ საგარეო ურთიერთობებში... (ე.ი. უფრო გარკვევა სიტუაციაო. — ა.ს.).

ავტორი იხსენებს, რომ პუტინმა ასეთი კრიზისებისთვის სპეციალურად შექმნილი ცხელი ხაზით ბუმთან დაკავშირებაც სცადა. „მეორე მხარე, უბრალოდ, არ უპასუხებდა: სამარისებური სიჩუმე — ცხადი ნიშანი იმისა, რომ ეს მხარე უშუალოდ მონაწილეობდა სააკაშვილის სისხლიან თამაშში“.

ამ სტრატეგია, ამტკიცებს როი, კავკასიის ბალკანიზაცია, რომლის პრინციპია ასეთია: „არ იბრძოლო უშუალოდ. შენი მტრის დასასუსტებლად მისსავე საზღვრებში არსებული სეპარატისტული მოძრაობები გამოიყენე“.

უცხოელი ანალიტიკოსი ასეთ გამოსავალს პოულობს, ეს იქნება „ახალი, უფრო საზრიანი პოლიტიკური რეჟიმი საქართველოში, რომელიც აღიარებს არსებულ სიტუაციას და რუსეთთან პრაგმატულ, შესაძლოა, თანამშრომლობით ურთიერთობას დაამყარებს“.

მაგრამ ეს გამოსავალი ცისფერ ფრინველს უფრო ჰგავს, ვიდრე რეალისტურ დასკვნას, ისეთ რჩევას, რომლის განხორციელება ჩვენს პირობებში შეუძლებელია, ყოველ შემთხვევაში, დღევანდელი მმართველების ხელში.

ამ ლაბირინთიდან თავის დაღწევა ჩირს იმის გამოც, ფიქრობს პოლიტოლოგი პიტერ კორიგი, რომ „აშშ-სა და ევროპას საქართველოს შიდა პოლიტიკური სტაბილიზაციის მიმართ აბსოლუტურად განსხვავებული დამოკიდებულება აქვთ იმ შემთხვევაში, როცა ამ სტაბილიზაციის ფასი დემოკრატიაა“.

პრესა და რადიო სულ უფრო იზოლირდება, ოპოზიციონერებს რეგულარულად აპატიმრებენ იარაღისა და ნარკოტიკების საეჭვო ბრალდებით, დემონსტრაციის თავი-

სუფლება ფაქტობრივად ლიკვიდირებულია“.

უყურადღებოდ არც ოპოზიცია რჩება, რომელსაც სერიოზულად აკრიტიკებენ მოუქმელობის გამო. მიიჩნევენ, რომ „ვარდების რევოლუციის“ პერიოდისგან განსხვავებით, ოპოზიცია ვერ ახერხებს ისეთი ფართო პოლიტიკური პროექტის შემუშავებას, რომელიც დღევანდელი სისტემისგან განსხვავებული იქნება და ხელისუფლების ცვლილებაზე დასავლეთის არსებით მხარდაჭერას მოიპოვებს“.

ლაიონელ ბინერი („საკაშვილის რეჟიმის ბედის ცვლილება“) სერიოზულად არის დაეჭვებული აშშ-საქართველოს ურთიერთობის ხარისხის გამო და აცხადებს: „ზედმეტად დიდი ფონის ხომ არ დადო კავკასიის ამ პატარა, გახლეჩილ ქვეყანაზე შეერთებულმა შტატებმა?“ ამ დასკვნის ორჭოფულ ფორმაში („ხომ არ“) კატეგორიულადაა რომ ქარბობს, შეუიარაღებელი თვალთვალ ჩანს: დადო და შეცდა!

ბინერი დარწმუნებით აცხადებს, რომ ავვისტოს „ხანმოკლე ომმა“ საქართველო

დასავლეთელ მეგობრებს, განსაკუთრებით კი, შეერთებულ შტატებს სულ უფრო დაამორა“.

იმ ზარის რეკვა, რომელიც წერილის დასაწყისში ვახსენეთ, იმედგადასურულ დაპირებებსავე იხმის: „საქართველო... საკუთარი წარსული რაობის ნაგლეჯად იქცა“; „ობამას ადმინისტრაციასთან ემოციური კონტაქტების ნაკლებობამ საქართველოს ისეთი განცდა დაუტოვა, თითქოს სივრცეში გარეთ მარტოდმარტო დატოვეს“; „დღეს ვაშინგტონს მორალური მხარდაჭერის გაცემა შეუძლია, მაგრამ სამხედროსი — არა“; „საკაშვილი... არსებითად წარუმატებელი პრეზიდენტია“; „საკაშვილიმ გარისკა და დამარცხდა, მასთან ერთად დამარცხდა საქართველოც“.

ვის გამო რეკავს ზარი, ალბათ, გარკვეულია, მაგრამ მხოლოდ ემოციური სიმძაფრის ველში რომ არ დავრჩეთ, შემოვთავაზებთ ერთი ანალიტიკური წერილის დასკვნით ნაწილს (ივან კრასტევი, „ავვისტოს ქვემეხები: უმნიშვნელო მოვლენა მნიშვნელოვანი შედეგებით“), რომელ-

საც ბევრისმტკემელი ქვესათური აქვს: „დაკრძალვის შემდეგ“.

„რუსეთ-საქართველოს ომის შეფასებისას ერთ კითხვას უნდა გავცეთ პასუხი: გვაძლევს კი ამ ომის შემდეგ დაბადებული სამყარო უკეთეს შანსს ლეგიტიმური და სამართლიანი ევროპული წესრიგის დასამყარებლად, თუ პირიქით, ამ წესრიგის მიღწევას ნაკლებად შესაძლებელს ხდის? ამ კითხვაზე ორი შესაძლო პასუხი არსებობს: უკიდურესად პესიმისტური და ზომიერად ოპტიმისტური“.

პესიმისტები იმის მტკიცებას დაინებენ, რომ რუსეთ-საქართველოს ომის უმნიშვნელო მოვლენად გადაქცევით დასავლეთი კრემლს ახალი-სახლი, რათა მისი „წარმატება“ პოსტსტაბილური სივრცის სხვა ადგილებშიც გაიმეოროს და ამით ევროპულ წესრიგზე იმედებს ილუზიად აქცევს.

ოპტიმისტები უფრო იმ მოსაზრებისკენ იხრებიან, რომ რუსეთ-საქართველოს ომით ერთდროულად ორი პროექტი ჩაიშალა: რუსეთის მცდელობა ევროპაში გავლენის სფეროების პოლიტიკის აღდგენის შესახებ და დასავლეთის მცდელობა, აქმენების ევროპა რუსეთის გარეშე.

თუ პესიმისტები მართლები არიან, ჩვენ ხანგრძლივი ღამის ადრეულ სტადიაში ვიმყოფებით. თუ ოპტიმისტების მოსაზრებაა სწორი, ამ ორი პროექტის გარდაცვალება იმას ნიშნავს, რომ დღეს სწორედ ის დროა, როცა მესამე პროექტის შემუშავებაზე უნდა დაიწყოთ ფიქრი.“

ვილაც უთუოდ ფიქრობს მესამე პროექტზე, მაგრამ ეს ვილაც ჩვენს ხელისუფლებაში რომ არ არის, სამწუხარო ფაქტია.

არამაზ სანაბლიძე

როსა «საშენი მასალები მოიპარებოდა»

სიკლიდან „ქანკეი“

რეპლიკა თავისთავად რა ჟანრია, იმის მაგიერი რა უნდა იყოს?! შევეცდები, ავიხსნათ. პატივცემული მიხეილ სააკაშვილი ახლახან ახალი სასტუმრო „რედისონის“, სართულგამრავლებული ყოფილი „ივერიის“, საზიემო გახსნაზე სიტყვით გამოვიდა, ისევე, როგორც ყოველთვის, რამე თუ გაიხსნება საქართველოში — ასკინკილას სათამაშო მოედანი, კენძის სტადიონი, შარაგზის მარჯვენა გასახვევი თუ მესამე კორპუსის მეოთხე სადარბაზო. „რედისონი“ გაგვიკვირებია?!

უნდა კაცს და გამოდის. თავს არ მოვიკლავთ ქართველები, ვისაც პრობლემების იმხელა გროვა დაგვხვავებია, რომ იმის ქვემოდან ხმა არ ისმის გაჭირვებული ხალხის: ისეთი მასა რომ დაგანვება, აი, იმ მთის ოდენა, ბათუმის თავზე პრეზიდენტი მოჭრას რომ უპირებს, იმასლა ფიქრობ, ნეტავი, აქედან ცოცხალი გამოიძვრინა და ხმის ამომღების დედაც ვატყუო.

ყველაზე დიდ პრობლემად საქართველოში სილატაკესა და გაჭირვებას მიიჩნევენ. სწორია, მაგრამ ვითომ ის ნაკლები უბედურებაა, როცა პრეზიდენტი — ერის დროშა და წინამძღოლი

— ისეთი ქართულით ამეტყველებდა, რომ ჯერ კარგად უნდა დაფიქრდე და შემდეგ შეიძლება გაიგო, რისი თქმა სურდა პატივცემულს.

ვუბრუნდები „რედისონს“, ყოფილ „ივერიას“ და ვისმენ (თუ მომიყურა? — როგორც გურიის იტყვიან), რომ საზიზლარი კომუნისტების პერიოდში „საშენი მასალები მოიპარებოდა“. მოიპარებოდა, როგორც მტერი, რომელიც ჩვენს მოცოცავს?! „მტერი ჩვენ ვერ დაგვოცავს“?!

წარმოსახვის რაგინდ დიდი უნარი გქონდეს, ვერ წარმოიდგენ კოლიზიას — როგორ მოიპარება საშენი მასალები.

იპარავდნენო, იქნებ, ამის თქმა სურდა? თქვი მერე, ვინ გომლის!

მოიპარებოდაო! „ჩვენ ვაკეთებთ იქ განვითარებას“ (გუდაურზე ლაპარაკისას რომ გავახარა), იმ გზით ხომ არა? ან, ეგებ, იმ გზით, რომლის „განვითარების გაცემა“ ვერ მოვასწარით და ჯერ კიდევ დარჩა „დინოზავრის ნაკვალევები“?!

მე ამ მარგალიტებს ვიმყოფინებ, დანარჩენი თქვენთვის მომირთმევი, ისეთები, როგორც, მაგალითად, „ცხენის უკანა ნაწილის“ მიშვერავა „ივერიის“ ჩასახლებული ლტოლვილებისთვის და დავით აღმაშენებლის ძეგლის ქალაქის ბოლოს ისეთ ადგილზე გადატანა, საიდანაც ეს უზრდელობა მთელი თბილისის სახილველად გადაიქცა.

შემოაბრუნე პუნე, მეფეო დავით, და დასძარ ქიზიყისკენ, რომლის „ჩამოხეულკედლებიანი საბჭოთა სოფელი სიღნაღი“ ალაშენა მიხეილმა და ტურისტების საყვარელ ადგილად აქცია.

ისტორიული ქალაქიაო, იტყვი შენ სიღნაღზე, მაგრამ

ჩვენს ტელეორატორს ასე დასჭირდა და ასე ბრძანა — საბჭოთა სოფელი!

რამდენჯერ უნდა დავგამადლოს სიღნაღი? „...სუთჯერ, ექვსჯერ, შვიდჯერ, მაგრამ — რვაჯერ?!“ (რეპლიკა „შუა ქალაქიდან“).

მსგავსად ამისა, შენც რომ მოქცეულიყავ, მეფეო, „გალობანი სინანულისანი“ დასაწერად ვერ მოიცილდი.

ჩვენ კი ვიმეორებენ, გვასმენინებენ და ისევ გვასმენინებენ, რომ „თბილისის აეროპორტი ყველაზე თანამედროვე აღმოსავლეთ ევროპაში“.

თბილისის აეროპორტს აეზადა სახურავი? „ჰა, ჰა, ჰა, ჰა! — სასაცილოა!“ და თავისმართლებს ასეთ მომავლდებულ არგუმენტს წარმოვადგენენ: პარიზის შარლ დე გოლის სახელობის აეროპორტს, რომელიც საფრანგეთის პრეზიდენტმა გახსნა, კედელი ჩამოენგრა და 30 კაცი იმსხვერპლაო.

„ასეთი რამ ხდება“.

ხდება, რა თქმა უნდა, ხდება! მოხდა საფრანგეთის რევილუცია, ყველაზე სისხლი-

გურამ ნიკოლეიშვილი:

ანაკლიის და ყულავის ტერიტორიებს ქიმიური ნივთიერებების ტვირთოზიდებისა და ქიმიური ჭურჭლის «სასაფლაოდ» იყენებდნენ

მართალია, დღეს ყველაფერი რუსულის ხსენება აკრძალულია, მაგრამ „გავაკადნიერდები“ და გენიალური რუსი მწერლის მიხეილ ბულგაკოვის ერთ-ერთ შედეგზე „ძალის გულზე“ შევაჩერებ მკითხველის ყურადღებას: მოგეხსენებათ, პროფესორი ბორმენტალისა და მისი ასისტენტის მიერ სამედიცინო-სამეცნიერო ექსპერიმენტის შედეგად ლოთი, უხამსი და მანანა (ბომჟი) მამაკაცის სხეულში ძალის გადანერგული გულის წყალობით კაცობრიობას რვოლუციონერი შარიკოვი მოევიწინა, რომლისთვისაც ზრდილობიანად მოქცევა, თავაზიანი საუბარი, ჭამა და, საერთოდ, ყველაფერი ზნეობრივი ერთობ მიუღებელი იყო!!! მკითხველს, ალბათ, ისიც ახსოვს, რომ „ძალკაცა“ შარიკოვს, რაც არ ეზარებოდა, ეს იყო „ბალაღაიკის“ დავა, „ჩასტუმპების“ სიმღერა და მათ შანგებზე „ჩიკა-ჩიკა რამაიას“ ცეკვა! მოკლედ, ბატონ შარიკოვს, დღევანდელი ენით რომ ვთქვა, „შოუ“ იზიდავდა, შოუ, სადაც მხოლოდ მას უკრავდნენ ტაშს!!!

ური ნივთიერებების ტვირთ-მზიდებისა და ქიმიური ჭურ-ვეების ხელოვნურ „სასაფლა-ოდ“ იყენებდნენ!
ამ ადგილებში მდინარეებს — ენგურსა და რიონს უხვად შემოაქვს ზღვაში ნატანი შლაკები, რაც ასეთი ტიპის „სასაფლაოებისათვის“ „ზედ-გამოჭრილი“ იყო, რადგან მა-თი „წყალობით“ ნებისმიერი ნაკვი წყალქვეშა გრუნტში „იმარება“. ყველაზე მეტი ბუნებრივი ნატანი მდინარე ენგურს კი სწორედ ანაკლი-ასთან ჩააქვს და ეს ადგილიც ჩამონერილი, უტილიზაციის-თვის უვარგისი გემებისა და ჭურვების ჩასაძირად ამიტომ იყო შერჩეული

„ძალკაცას“ სუსტი სქესი-სადმიც განსაკუთრებული ძალღური დამოკიდებულება ჰქონდა და მკითხველს, ალ-ბათ, ის ეპიზოდებიც ემახს-სოვრება, რა დღეში ჰყავდა შარიკოვს პროფესორი ბორ-მენტალის მოსამსახურე გო-გონა, რომელსაც თავისი ცხოველური ვნებების დასაკ-მაყოფილებლად ხან ერთ კუთხეში მიიმწყვდევდა, ხან — მეორეში.

კის თვალსაზრისით — დამ-ღუპველი, გვეუბნება ბუ-ღაკოვი და მაგალითისთ-ვის ექიმი ბორმენტალისა და მის მიერ „კაცადქცეული ძალის“ ისტორიას გვთავა-ზობს, სადაც ცხადად ჩანს, კაცობრიობა რა საფრთხის წინაშე დადგებოდა ასეთი „ნაჩალნიკ-პრავიტელის“ მომრავლების შემთხვევაში, თუკი შარიკოვის შექმნილი საუკრიბო სხვა ექიმბაძე-ღებს რა დაღვეს დედამინის ზურგზე!

აქედან გამომდინარე, ერთმა ახალმა თბილისურმა ანეკ-დოტმა არ დაახანა: მსოფ-ლიო მედიკოსთა სიმპოზიუმზე სხვადასხვა ქვეყნის ექიმე-ბი თავიანთი მიღწევებით წარდგენ კოლეგების წინაშე. იაპონელები ჰყვებიან: შარ-შან უსიცოცხლო, დანერგ-ზებული ხელის მტვეანი მოგ-ვიტანეს. მივაკერეთ იგი უხე-ლო პაციენტს და დღეს, ჩვენ მიერ ჩატარებული ექსპერი-მენტის წყალობით, პაციენტი მას, როგორც ბუნებრივს, ისე ხმარობს! გერმანელმა ექი-მებმა თავის ტვინის გადანერ-გვით მოინონეს თავი და თან დასძინეს: დღეს ჩვენი პაცი-ენტი ნორმალური განვითა-რების ადამიანზე ერთი საფე-ხური თითქმის ყველა ქვეყ-ნაში უამრავი ადამიანი დადის გადანერგული გულით, თირ-კმელით, კუჭით, თმით და ა.შ., მაგრამ, როგორც ეტყო-ბა, ბულგაკოვისეული შოში და სიფრთხილე (გადანერგი-ლი ორგანოების მიმართ) კვლავაც აქტუალურია და,

თავთ მათთვის. „ჩვენ ერთმა ახალმა ქართველმა და მისმა მეგობარმა ამერიკელებმა ერთი კვერცხი შემოგვანერგეს, მივაკერეთ მას ახალგაზრდა ყმანვილის თავი და... დღეს ამ ექსპერიმენტის ნაყოფი ალ-ექსანდრიის შუქურასავით ანათებს მთელ კავკასიაში“, — უთქვამთ ქართველებს. ექსპერიმენტალურ მედი-ცინას თავი დავენებოთ და სა-ანაკლიის მიერ ამასწინათ ანაკლიაში „დაგუგუნებული რეჩი“ გავიხსენოთ:

ანდა აფხაზები, მაინცდამა-ინც აქეთ — ანაკლიაში რა-ტომ ჩამოვლენ დასასვენებ-ლად, იქნებ, უფრო ფართოდ გავვიშალო თემა?
ჯერ ერთი, საკურორტო ზო-ლის მშენებლობაცა და ტუ-რიზმის ინფრასტრუქტურის განვითარების გეგმაც ბუნე-ბრივი კლიმატური პირობების გათვალისწინებით დგებოდა ყოველთვის და აჭარა რომ უხ-ვნაღვლეიანი, არ იცოდით?

მიხეილ ბულგაკოვის უბ-ადლო ლიტერატურული ენა („მპატიოს“ დღევანდელმა ხელოსნულმა, მაგრამ „ძა-ღლის გულ“ და სხვა მრავა-ლი რუსული შედეგებიც დე-დანში მაქვს ნაკითხული), ნა-ნარმოების შინაარსი და მთლიანობაში მისი პათოსი (ჩემი აზრით) სხვა არაფერია, თუ არა შიში და სიფრთხილე აკვიტებული (შესაძლოა, და-ნაშაულებრივიც) სახიფათო ექსპერიმენტების მიმართ!
თუკი ექსპერიმენტი მე-დიცინის თვალსაზრისით გამართლებულია, პოლიტი-

ორგანოების ტრანსპლანტა-ციით და ურთულესი მიკრო-ქირურგიული ოპერაციებით ვერავის გააკვირვებ. მსოფ-ლიოს თითქმის ყველა ქვეყ-ნაში უამრავი ადამიანი დადის გადანერგული გულით, თირ-კმელით, კუჭით, თმით და ა.შ., მაგრამ, როგორც ეტყო-ბა, ბულგაკოვისეული შოში და სიფრთხილე (გადანერგი-ლი ორგანოების მიმართ) კვლავაც აქტუალურია და,

„ასეთი ქვიშა (ხელიდან ხელში ქვიშას იყრის და დიდი სპეციალისტივით აფასებს, — ი.გ.) მე მსოფლიოს არც ერთ სანაპიროზე არ მინახავს, ევ-როპაში — მითუმეტეს! დაი-მასხვრეთ ჩემი სიტყვები: აქ, ანაკლიაში 2-3 წელიწად-ში ისეთ კურორტს ავაშე-ნებთ, რომლის ბადალი მთელ ევროპაში არ იქნება (ხელის-გულზე დაყრილ ქვიშას ალ-ტაცებით და სიყვარულით დასცქერის)! ნალექების რაო-დენობა, ბათუმთან შედარე-ბით, ანაკლიაში 4-ჯერ ნაკ-ლებია და ამიტომ ტურისტე-ბის მოსაზრებად ეს ადგილი ერთ-ერთი უნიკალურია! აქედ-დან რამდენიმე კილომეტრში რუსი ოკუპანტები დგანან და სწორედ მათ ჯინაზე ჩვენ, დიას, მათ ჯინაზე, არა მარ-ტო მთელი მსოფლიოდან, არამედ აფხაზეთიდანაც მი-ვიღებთ დამსვენებლებს და დიამასხვრეთ ჩემი სიტყვე-ბი, რომ ეს მალე მართლაც ასე მოხდება!“

„სადაც ყოფილი „ივერია“, როგორც თბილისის ცას აფა-რებული მალევიჩის „შავი კვადრატი“, შუშის კედლებში ჩატანებული ჩვენი სირცხ-ვილ-ნამუსით, და დავით მე-ფის ძეგლის ნაფუძარზე აგ-ღია ლოდი, რომელსაც ანე-რია: „აქ დაიდგება...“

ნელს რომ ვითომ 3 მილი-ონამდე დამსვენებელი გვე-ავდა, ეგ იმის ბრალი იყო, რომ „ღარბ“ სომხებს და „მდიდარ“ ქართველებს სხვა-გან ნასასვლელი არ დაუტო-ვე პირადად შენ, დე ფაქტო პრეზიდენტმა მიხეილ საა-კაშვილმა!
ახლა ანაკლიაში რომ „და-ჰკარ ბარი“ და აქ „კურორ-ტის აღმშენებლობა მიბრძა-ნებიაო,“ — განაცხადე,

ანი სახელმწიფო გადატრია-ლება. თბილისშიც რომ იგივე მომხდარიყო, მერე ვინ იტყო-და — „ჰა, ჰა! სასაცილოა“?
— „Шутишь, парниша“, — იტყოდა პასუხად ელოჩკა შჩუკინა-ლუდოევკა, რაც ქართულ სლენგზე ნიშნავს — „მიშა მაგარია!“

რელით გამოცემულ წიგნში ამოვიკითხე. ეს წიგნი „რუსი ფილოსოფოსები დემოკრა-ტიასა და რევოლუციასზე“, ნ. ბერდაიევი, ს. ფრანკი, ს. ბულგაკოვი, ბ. კრისტინოვი, 1994 წელს გამოიცა დემოკრა-ტიის ეროვნული ფონდის (ვა-შინგტონი, აშშ) სახსრებით.

ტელეორატორს?
მე მხოლოდ ვკითხულობ. თუ რაიმე მინიმუმას აღმოაჩენთ, სემიონ ფრანკს მოჰკითხეთ და ყველა პრეტენზიით მიმართეთ მისი და სხვა ფილოსოფოსთა ესეების ქართულად მთარგმ-ნელსა და გამომცემელს — მშვედობის, დემოკრატიისა და განვითარების კავკასიურ ინს-ტიტუტს ამერიკელ დამფინან-სებლებთან ერთად.

შენს პირს ჰალსტუხი და „გრეჩისას“ „ბებოს“ კაკლის მურაბა, ჩემო მიშკო, მაგრამ მეც და ძალიან ბევრსაც რომ გაგრა, სოხუმი, ლიძია, ბიჭ-ვინთა და რინა გვენატრება, იქ გვინდა ჩასვლა და შენგან დასვენება, რით გვანუგებებ?

პირველი და მეორე მსოფ-ლიო ომების შემდეგ ანაკლი-ისა და ყულავის ტერიტორი-ებს სამხედრო გემების, ქიმი-

ჩვენ აქ თავს ვურტყამთ კე-დელს, რადგან ცერცვის სა-ყილად სამყოფი სახსრები, აბა, სადა გვექვს?! ორატორი კი თავის ამპლუაშია და მჭევრმეტყველებს, რაღაც ნ თვის „ცდაზე“: უნდოდა ეთქ-ვა — დაცდა, ანუ — დაყოფ-ნება.

იდეა, რომელზეც ჩვენი ერთ-გული მკითხველის ყურადღებას შევაჩერებ, ამ წიგნში წარმოდგე-ნილ რუს ფილოსოფოს სემიონ ფრანკს ეკუთვნის. ესეში „დეს-პოტიზმის ფილოსოფიური ნაწამდღვრები“ იგი ხაზგასმით ლაპარაკობს შუშის კედლებში-ბის დომბაშზე და მიიჩნევს, რომ სწორედ ეს დომბაშია ის მთავარი საყრდენი, რომელსაც ეფუძნება ყველა სოციალური სისტემა, ყველა რელიგია“ (ფი-ლოსოფოსი კათოლიციზმს გა-ნიხილავს მაგალითად, — ლ.გ.) და ა.შ. იგი ამტკიცებს, რომ სწო-რედ უცდომლობის იდეა დეს-პოტიზმის ჭეშმარიტი და უღ-რემესი ნაწამდღვარი. იგი „უღუ-ღებულყოფს ადამიანთა შო-რის თანასწორუფლებიანობას და მორწმუნეს (ამ იდეით შევს-რობოს, — ლ.გ.) ანიჭებს მი-ნაგან უფლებას, ადამიანებზე დესპოტურად იბატონოს“ (იხ. დასასრულებული წიგნი, გვ. 137-158).

დგას ყოფილი „ივერია“, როგორც თბილისის ცას აფა-რებული მალევიჩის „შავი კვადრატი“, შუშის კედლებში ჩატანებული ჩვენი სირცხ-ვილ-ნამუსით, და დავით მე-ფის ძეგლის ნაფუძარზე აგ-ღია ლოდი, რომელსაც ანე-რია: „აქ დაიდგება...“

შენს პირს ჰალსტუხი და „გრეჩისას“ „ბებოს“ კაკლის მურაბა, ჩემო მიშკო, მაგრამ მეც და ძალიან ბევრსაც რომ გაგრა, სოხუმი, ლიძია, ბიჭ-ვინთა და რინა გვენატრება, იქ გვინდა ჩასვლა და შენგან დასვენება, რით გვანუგებებ?

პირველი და მეორე მსოფ-ლიო ომების შემდეგ ანაკლი-ისა და ყულავის ტერიტორი-ებს სამხედრო გემების, ქიმი-

მკითხველი რომ არ მოვაც-დინო, სათქმელის ბოლოს გავდივარ და დაუფარავად გვეუბნებით, რომ მშობლიური ენისადმი ასეთი დამოკიდე-ბულება სულაც არ არის სა-ღალობო და საცინარი.

უამრავი ახსნა მოქმდებნება ამგვარ გალიმატიას — ლექ-სიკური მარაგის სიმწირიდან მოყოლებული, აგდებული დამოკიდებულებით დამთავ-რებული, და ყველა ექნება სერიალური საფუძველი, მაგრამ ჩემი ყურადღება ერ-თმა გამორჩეულმა დასკვნამ მიიპყრო, რომელიც ამათი იდეოლოგიის გია ნოდის მი-ერ შედგენილ, მისივე რედაქ-ტორობითა და შესავალი წე-

მიველ, ვნახე: არაფერიც არ ანერია. ლოდი.
რა უნარია „რეპლიკის მა-გიერ“?
დაგვირდით და გიპასუხ-ებთ: როცა ტელევიკრანიდან მოისმენ იმას, რითაც „რედი-სონის“ გახსნაზე ვაგვაბედ-ნიერეს და ორატორული ხე-რობის, — ლ.გ.) ანიჭებს მი-ნაგან უფლებას, ადამიანებზე დესპოტურად იბატონოს“ (იხ. დასასრულებული წიგნი, გვ. 137-158).

შენს პირს ჰალსტუხი და „გრეჩისას“ „ბებოს“ კაკლის მურაბა, ჩემო მიშკო, მაგრამ მეც და ძალიან ბევრსაც რომ გაგრა, სოხუმი, ლიძია, ბიჭ-ვინთა და რინა გვენატრება, იქ გვინდა ჩასვლა და შენგან დასვენება, რით გვანუგებებ?

პირველი და მეორე მსოფ-ლიო ომების შემდეგ ანაკლი-ისა და ყულავის ტერიტორი-ებს სამხედრო გემების, ქიმი-

რას შეხება ყულავს, იქ გაუიწეული სპაერო სამხედრო კალაში დიდკალ ჭურჭებს აგდებდნენ, რადგან „ჭაოზის“ პრინციპით, „მასა“ დროთა განმავლობაში უსკარისკან მიიწიდა და, აქედან, „ჭურჭების სასაფლაოს“ გარშემო დასახლებული მოსახლეობისთვის არ წარმოადგენდა.

— ბატონო გურამ, ანაკ-ლიაში ჩაძირული გემები დღეს თუ წარმოადგენს რაი-მე საშიშროებას, თუნდაც იმ კუთხით, რომ ზოგიერთი მათგანი ქიმიური ნივთიერე-ბების ტვირთმზიდები იყო?
— რა თქმა უნდა. ჩვენ ხომ არ ვიცით, რა ნივთიერებების გადაზიდები იყო ის გემები? ანაკლია და მისი აკვატორია რომ „გემების სასაფლაოა“, ყველა პროფესიონალმა სამ-ხედრო იცის და, როგორც იტყვიან, მე ახალს არაფერს ვამბობ.

ირინე ბოგოსაშვილი

უკანონო პატივსაცემი მიყენებული ზიანის ანაზღაურებას ითხოვს

მკვლელობაში ბრალდებული ემზარ ჯაყელი თბილისის საქალაქო სასამართლოს სს კოლეგიის მოსამართლემ ეკა არეშიძემ დარბაზიდან გაათავისუფლა. მას პროკურატურა 35 წლის სერგო კირთაძის მკვლელობაში სდებდა ბრალს, თუმცა პროკურატურამ საქმეში მტკიცებულებების არარსებობის გამო ჯაყელის ბრალეულობის სასამართლოში დამტკიცება ვერ შეძლო. ჯაყელის ოჯახის წევრების განცხადებით, უკანონო პატივსაცემი ყოფნის პერიოდში მისი ჯანმრთელობის მდგომარეობა გართულდა და მორალური ზარალის ანაზღაურებას ითხოვენ, თუმცა კონკრეტული თანხა ამ ეტაპზე არ სახელდება.

ლი პირველად მან ნახა, მაგრამ ვერ ამოიცნო. „დაახლოებით დილის ოთხ საათზე სახლიდან სამსახურში წასასვლელად გამოვედი. უპატრონო ბავშვთა სახლის ეზოს რომ მივუახლოვდი, მზარეულმა ქალებმა დამიძახეს და მიიხრეს, — ნახე ეზოში რა გვინდა. მივადი, სათბაველა ავანთი და მიცვალავალი დავინახე, თავდაღამ ებლო... არც სახეზე შემიხედავს და არც სუნთქვა მისმოდა.“

საქმე აღიძრა სს კოლეგიის 108-ე მუხლით — განზრახ მკვლელობისათვის, რაც 7-დან 15 წლამდე პატიმრობას ითვალისწინებს. მკითხველს შევახსენებთ, რომ მკვლელობა 5 წლის წინათ წყნეთის უპატრონო ბავშვთა სახლის ეზოში მოხდა. პოლიცია ჯაყელს 5 წლის მანძილზე ეძებდა და მისი დაკავება 2008 წლის 3 ნოემბერს მოახერხა. ბრალდებული დაკავებულად სასამართლოს დასრულებამდე დუმილის უფლებით სარგებლობდა და წარდგენილ ბრალდებაში თავს უდანაშაულოდ თვლიდა.

ფორია ჯაყელისა და კირთაძის ხმაელადა საუბარმა გამოაღვიძა. ისინი საერთო ნაცნობის, ვინმე „შუტკას“ გამო კამათობდნენ. ჯაყელმა კირთაძე გარეთ გაიხმო, კირთაძე გასვლამდე მამფორიასთან შევიდა, ქურთუკი აიღო და სხხოვა, დაეძინა; გასვლისას დაუბარა, რომ მალე დაბრუნდებოდა... დაწყებული კამათი გარეთ გასვლის შემდეგ ჩხუბში გადაიზარდა.

ისევე სახლში შებრუნდა. დილით ქუჩიდან ჩოჩქოლი შემოესმა, გარეთ გასულმა მოკლული კირთაძე იხილა. ბრალდებული ჯაყელი წინასწარი გამოძიებისა და სასამართლოს მსვლელობის პროცესშიც დუმილის უფლებით სარგებლობდა. მისი ადვოკატი კი ირწმუნებოდა, რომ მკვლელობის ღამეს ჯაყელი საერთოდ არ იმყოფებოდა წყნეთში. აღსანიშნავია ისიც, რომ ერთადერთმა

ორჯერ დაუქმებ, მაგრამ პასუხი არ გამცა. მაშინვე დარაჯთან მივედი და ვუთხარი, პოლიციასა და სასწრაფოში დაერეკა. მე კი სახლში გამოვბრუნდი და დედაჩემი და მეზობლები გავაღვიძე... ნინო მამფორიაც გამოვიდა,

პოლიცია პირდაპირ მეუბნებოდა, რომ მივახსნა ისეთი ჩვენება, როგორც ჯაყელის დანაშაულს დაამყარებდა. მათი სახელები და გვარები არ მახსოვს, მაგრამ ერთ-ერთი გამოძიებელი იყო.

განაწყენებულმა ჯაყელმა შურისძიების მოტივით, განზრახ მოკვლის მიზნით, კირთაძეს გულმკერდის არეში დანიშნა ჭრილობა მაყენა, რის გამოც იგი ადგილზე გარდაიცვალა, ხოლო ჯაყელი შემთხვევის ადგილიდან მიიძალა,“ — მკვლელობის ამ ვერსიას თბილისის პროკურატურის საპროცესო განყოფილების პროკურორი მიხეილ ჩხეიძე ამტკიცებდა. მისივე მტკიცებით, 2003 წლის 8 თებერვალს, დაახლოებით დილის ოთხ საათზე, ნინო მამფორიას გაეღვიძა. კირთაძე სახლში არ დახვდა, მის მოსაძებნად გარეთ გავიდა, თუმცა სიბნელებაში ვერაფერი დაინახა და

მომემ ირაკლი შავგულიძემ, რომელსაც ბრალდება ეყრდნობოდა, სასამართლოში ჩვენება შეცვალა, რისთვისაც იგი პროკურატურამ ჩვენების შეცვლისათვის დააკავა. შავგულიძის ჩვენებით, ემზარ ჯაყელი მისი ბავშვობის მეგობარია. როგორც თავად იხსენებს, მოკლუ-

მკვდარი რომ ნახა, ტირილი დაიწყო. თურმე იმ საღამოს კირთაძე მასთან ყოფილა და ჯაყელს გაუცხობდა. ნინომ მიიხრეს, რომ კირთაძე ჯაყელმა მოკლა. ნინო მამფორია ჩემი გარდაცვლილი ბიძაშვილის ცოლი იყო. ა. კირთაძე ნინომ თავის ნათესავად გამაცნო.

სახელმწიფო ბრალდებალი სასამართლოს უმტკიცებდა, რომ 2003 წლის 7 თებერვალს ემზარ ჯაყელმა სერგო კირთაძე მოკლა.

პროკურორი საბრალდებო დასკვნაში წერს, რომ მკვლელობის მოტივი უბრალო შეკამათება გახდა. „2003 წლის 7 თებერვალს, დაახლოებით 12 საათზე, ნინო მამფორია შინ მეგობართან სერგო კირთაძესთან ერთად დაბრუნდა. სახლში შესვლისთანავე მათთან სტუმრად მივიდა ნახევარმდგომარეობაში მყოფი ემზარ ჯაყელი, რომელმაც მისვლის მიზეზი იმით ახსნა, რომ ქუჩაში პოლიცია დაახლოვდა და მასთან შეხვედრას მოერიდა. ჯაყელმა და კირთაძემ ერთმანეთი გაიცნეს, ისაუბრეს. ნინო მამფორია კი ამ დროს მეორე ოთახში შვილს აძინებდა და თვითონაც ჩაეძინა. ცოტა ხანში მამ-

აფხაზეთიდან დევნილი მეორე მსოფლიო ომის მონაწილე ინვალიდები ოთხი წელია, ხელისუფლებისგან პასუხს ელიან

აფხაზეთიდან დევნილი მეორე მსოფლიო ომის მონაწილე ინვალიდებმა, რომლებიც ამჟამად ზუგდიდში ცხოვრობენ, ოთხი წლის წინათ განცხადებით მიმართეს საქართველოს პრეზიდენტს, პარლამენტის თავმჯდომარეს და პრემიერ-მინისტრს (ამჟამად მათგან მხოლოდ საქართველოს პრეზიდენტი თანამდებობაზე), მაგრამ პასუხის ღირსნიც არ გამხდარან, ამიტომაც ვეტერანმა დევნილებმა გადაწყვიტეს, „საქართველო და მსოფლიოს“ საშუალებით ისევე შეესხენიანთ თავიანთი გულისწინა ხელისუფლებისათვის.

„ჩვენ, აფხაზეთიდან დევნილებს, პირველ რიგში, ჩვენი წინაპრების საძვალეში დაბრუნება გვსურს. სამწუხაროდ, ვეტერანები უყურადღებოდ ვართ მიტოვებული. ფაშისტურ გერმანიაზე გამარჯვების 60 წლისთავზე ჩვენი ხსენებაც არ იყო. უბრალოდ, მოლოცვაც დაავიწყდათ, ჯილდოს გადაცემაზე აღარაფერს ვამბობ. აფხაზეთში კი ვეტერანებს სახლში მიუტანეს 60 წლისთავის აღსანიშნავი მედლები და ფულადი თანხა საჩუქრად. აქ კი კვლავ გადაუწყვეტელ პრობლემად რჩება ვეტერანებზე და ომში დაღუპულთა ქვრივებზე პენსიის ძირითადი კანონის მიღება. 1996 — 1997 წლებში დაგვიპირდნენ, რომ 2004 წლის იანვრიდან ვეტერანების პენსია 129 ლარი გახდებოდა. 2003 წლის 31 დეკემბერს ეს კანონი, ანუ მე-60 მუხლის ამოქმედება 2005 წლის იანვრამდე გადაიდო. 2004 წლის 29 დეკემბერს ვადა 2006 წლის პირველ იანვრამ-

დე გადაიხსნა, ხოლო 2006 წლის დამდეგს პენსიის გაანგარიშებზე მე-60 მუხლი საერთოდ ამოიღეს. ამგვარად გაქრა დაპირებული 129 ლარი! ჩვენი, ვეტერანთა, რაოდენობა ყოველწლიურად მცირდება, რადგან ყველანი 80 წელს ვართ გადაცილებულები, ამიტომ გეჭირდება განსაკუთრებული ყურადღება, საარსებო მინიმუმი. მაქსიმუმ 5 წელიწადში, ალბათ, სანთლით საძებარნი ვიქნებით. ძალიან ბევრი ვეტერანი გარდაიცვალა საკვებისა და მკურნალობის სახსრების უქონლობით“ — ნათქვამია ოთხი წლის წინათ დაწერილ განცხადებაში, რომელსაც ხელს 31 ვეტერანი დევნილი აწერდა, მათგან ცხრა უკვე გარდაიცვალა. თუ ხელისუფლებამ მართლაც არ იზრუნა ამ ომგამოვლილ, ფაშისტების დამარცხებულ ადამიანებზე, მართლაც, რამდენიმე წელიწადში ისინი ზეციურ საქართველოში დაიკვიდრებენ ადგილს.

ლადო ქირია

სიმატლის თქმისთვის მონაწილე სასამართლოს უნობასთან დააკავს

ზუგდიდის რაიონულ სასამართლოში 3 სექტემბერს მომხდარი ფაქტი, ალბათ, დიდხანს დარჩება ქართული მართლმსაჯულების „უბადლო შედეგად“. მოწმე სიმატლის თქმისათვის დაკითხვიდან 5 წუთში პოლიციელებმა ძალის გამოყენებით დააკავეს.

ეს ამბავი აკადემიკოს ვლადიმერ ვახანიას სასამართლო პროცესზე მოხდა, რომელიც იარაღის შექმნა-შენახვის მოტივით არის დაკავებული. მოსამართლე დავით კეკელიძე, პროკურორი დიტო ხვიტია და ვახანიას ხუთი ადვოკატი (მათ შორის, ლალი აფციაური) ითქმის 2 საათის განმავლობაში ჰკითხავდნენ მთავარ მოწმეს, ვლადიმერ ვახანიას კარის მეზობელს — ჯამბულ ჩიქოვანს (ადვოკატ ჯონი ზარანდიას განმარტებით, ჩიქოვანი მოიქცა ისე, როგორც ჩიქოვანებს ეკადრებოდა), რომელმაც საკუთარი თვალთი იხილა ვლადიმერ ვახანიას დაკავების უმსგავსო პროცესი.

ჯამბულ ჩიქოვანს მოულოდნელად თავს დაესხნენ პოლიციელები და ძალის გამოყენებით უამრავი ხალხის თვალწინ ნივილი-კივიის ფონზე ჩატენეს მანქანაში და სამხარეო პოლიციაში გააქანეს. შესვენების შემდეგ აღმოჩნდა, რომ ადვოკატებმა იერიში პროკურორ დიტო ხვიტიაზე მიიტანეს. მათი განცხადებით, ჯამბულ ჩიქოვანის დაკავება კანონის უხეში დარღვევით მოხდა, რომ მსგავსი რამ მათ არც უნახავთ და არც სმენიათ, დიტო ხვიტია კი „ოლიმპიური სიმშვიდით“ უსმენდა ადვოკატების ბრალდებასა და ჯამბულ ჩიქოვანის ახლობლების წყევლას-კრულვას.

აღფთოვებულმა ადვოკატებმა პროტესტის ნიშნად დატოვეს სასამართლო დარბაზი, პროცესის გაგრძელებაზე უარი განაცხადეს ვლადიმერ ვახანიამაც, რომელმაც ხმაელა აღნიშნა, რომ მისი დაკავების ოქმი თავიდან ბოლომდე გაყალბებულია. ზუგდიდის რაიონულმა სასამართლომ სიმატლისმთქმელ ჯამბულ ჩიქოვანს ჩვენების შეცვლის ბრალდებით 2-თვიანი პატიმრობა მიუსაჯა. არადა, არსებობს ექსპერტიზის დასკვნა, რომ ჩიქოვანის მიერ მიცემული პირველი ჩვენება და ხელმოწერა გაყალბებულია. მსჯეტემბერს განახლდა სასამართლო სხდომა. უნდა დაეკითხათ, ასევე, მთავარი მოწმე მინდია მაქაცარია, მაგრამ პროცესზე იგი არ გამოცხადდა, რადგან მასაც იგივე ბედი მოელოდა, რაც — ჯამბულ ჩიქოვანს, რადგან თუ სიმატლის იტყოდა არა იმას, რასაც პროკურორი აძალბებდა, მასაც დაი-

ჭერდნენ. ამის დადასტურება იყო ის, რომ სასამართლოს ტერიტორიაზე უამრავი პოლიციელი იმყოფებოდა. ადვოკატებმა დააყენეს საკითხი, რომ საწამ არ იქნება გარანტია მოწმის დაცულობისა და უსაფრთხოებისა, მის მოსვლას აზრი არ აქვს, რადგან მოსამართლე დავით მითხოვა მისი იძულებითი წესით გამოცხადება სასამართლოში.

მსჯავრდებული ვახანიას ხუთივე ადვოკატმა დააყენა საკითხი პროკურორ დიტო ხვიტიას აცილების შესახებ, რადგან იგი მოწმეებზე ახორციელებდა ზეწოლასა და მუქარას. მოსამართლე დავით კეკელიძემ ეს მოთხოვნა არ დააკმაყოფილა. მაშინ ადვოკატებმა თვით კეკელიძის აცილების საკითხი დააყენეს, რადგან იგი მიკერძოებული და სუბიექტურია და ასეთი პიროვნება ობიექტურ გადაწყვეტილებას ვერ მიიღებს. კეკელიძემ თავისი თავის აცილების მოთხოვნა არ დააკმაყოფილა და განაცხადა, რომ ის არის ობიექტური და ვერ ხედავს მისი და პროკურორის აცილების აუცილებლობას.

სიტყვით გამოვიდა ვლ. ვახანია და აღნიშნა, რომ მის მოწმეებზე ხორციელდება ზეწოლა და მუქარა. პირველად ჯერ დააპატიმრონ მთავარი მოწმე თენგიზ კალანდია (მას ნარკოტიკი ჩაუდეს), მერე — მეორე მოწმე ჯამბულ ჩიქოვანი, ახლა უნდა დააპატიმრონ მინდია მაქაცარია და ასეთი პირობებში სასამართლო პროცესის ჩატარებას არავითარი აზრი არ აქვს.

ვახანია და ადვოკატები, ასევე, ახლობლები სასამართლოსგან ობიექტურობას არ ელიან, ისინი მოითხოვენ თვით სამართალმცველებს — ხვიტიას, კანკასა და შენგელიას დასჯას, რადგან მათ ფაქტი გააყალბეს.

ლადო ქირია, ზუგდიდი

საქართველოში პატივების რისკის კოლოსალური ზრდა «აიპაის» პროგრამას და უსსოურ განვითარებას უკავშირდება

პარლამენტარი დიმიტრი ლორთქიფანიძე
განცვიფრებას ვერ მალავს იმის გამო, რომ მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისის ფონზე საქართველოს ხელისუფლება რამდენიმე ახალი საპრობლემის აშენებას ახერხებს და ყოველივე ამის უკან უცხოური გრანტებისა და პატივების რაოდენობის კიდევ უფრო გაზრდის საშიშროებას ხედავს.

დიმიტრი ლორთქიფანიძე: ეროვნულ უსსოურებაზე უნდა იფიქროს, რომ მათი დადასტურება არის თბილისი და არა – ბაქო ან ერევანი

— ბატონო დიმიტრი, ერთ-ერთ საგაზეთო ინტერვიუში თქვენ აღნიშნეთ, რომ ციხეებში პატიმართა მასობრივი ნაშენება გამეფებულია...
— დიახ, მასობრივი პერმანენტული ნაშენება ის, რომ ოც დაგილზე გყავს 50 პატიმარი; ნაშენება ისიც, რომ მათ უკეტავ ე.წ. კარმუშკას, აკლეს უანგბადის იმ მინიმუმს, რომლითაც ადამიანმა, გამოძლიანარე თავისი ფიზიოლოგიური მოთხოვნილებებიდან, უნდა ისუნთქოს! როცა ადამიანს ყოველდღიურად, საღამოს 8 საათიდან დილის 11-12 საათამდე, ამ ვითარებაში ამყოფებ, ეს ნაშენება, შეფარული, ბნელი ტერორი და, როგორც მოგახსენეთ, მას პერმანენტული ხასიათი აქვს! ციხეების გადატვირთვის პრობლემა რომ არახალია, ცხადია; მაგრამ მინდა, გითხროს, რომ, როდესაც ჩემს მოლოდინს კოლეგებს შეგხვდები, სირცხვილით თავი სად წამოღებ, არ ვიციოდი...
— რატომ?
— საბჭოთა საქართველოს დროსაც კი პატიმართა რაოდენობა 11 ათასს არასციფნია და ეს მაშინ, როცა მოსახლეობის რაოდენობა 5,5-6 მილიონს აღწევდა! დღეს, როცა 20 ათასზე მეტი პატიმარი ჩვენში, სამსუნხაროდ, კითხვას არავინ სვამს: რაშია საქმე, რა ხდება, რატომ გვყავს ამდენი პატიმარი? ვახსოვთ, პრეზიდენტმა პარლამენტის ტრიბუნაზე რომ მოუწოდეს საბურთალოს მუშაკებს: ნულო-

ვანი ტოლერანტობა, არავითარი პირობითი სასჯელი და ყველანი ციხეში? ე. ი. რა განსაზღვრება გახდა სტიმული იმისა, რომ დამოუკიდებელი სამართლის ფუნქცია აღასრულა ერთადამიანმა, ერთმა პირმა — საქართველოს პრეზიდენტმა, რაც ორი სიტყვით გამოხატა: «ყველა ციხეში!» და, მართლაც, ასე აღმოჩნდა! აბა, სხვა რას უნდა მივაწეროთ 20 000 ადამიანის საპრობლემის გამოკეტვა?
— სხვათაშორის, პატიმართა რაოდენობის გაზრდას ექსპერტები უცხოურ გრანტებს უკავშირებენ; თქვენ რას ფიქრობთ, მართლაც ასე?
— ეს მოსაზრება, რა თქმა უნდა, ახლოსაა რეალობასთან და მოგახსენებთ, რატომ: «აიპაის» პროგრამა, მოგეხსენებათ, პირველი ნაბიჯი იყო ნატოში გაწევრების, ანუ «მაპის» მიღებამდე! «აიპაისი» განსაზღვრული იყო, რომ საქართველოს უნდა ეთავადა აუშენებინა ახალი სასჯელის რეალობითი დაწესებულებები, რაც, თავისთავად, ცუდი არ იყო იმ გადასახედებიდან, რაც ჩვენს საპრობლემებში ხდებოდა. ევროსტანდარტით აშენებული ამ ტიპის ახალი დაწესებულებები, რა თქმა უნდა, კარგი იქნებოდა, მაგრამ რაოდენობრივად ამ ყველაფერმა არახალი სახე რომ მიიღო, ამაზე დაფიქრებდა კი ნამდვილად ღირს! დღეს მართლადმცველებს: ნულო-

ლაითურში კიდევ ერთი ახალი საპრობლემი შენდება დაახლოებით 20 000 პატიმარისათვის! საჭირო თანხების მოზიარება მშენებლობისათვის სახელმწიფო ბიუჯეტიდან თითქმის წარმოუდგენელია. როგორც ჩანს, არსებობს სხვა თანხებიც, რითაც ეს მშენებლობები ასე წარმატებულად ფინანსდება. მაგ., ევროკავშირის გრანტებით უკვე აშენდა რუსთავის №6 და შენდება რუსთავის №1 დაწესებულებები, თანაც, გამალებული ტემპებით! მშენებლობაში, რა თქმა უნდა, ცუდი არაფერია, მაგრამ არ მინდა, ქვეყნის მოსახლეობის დიდი ნაწილი ციხეებში ვიხილო და ის ტენდენცია გაგრძელდეს, რაც დღეს დაპატიმრებული ან დასაპატიმრებელი ადამიანების კუთხით არსებობს!
— ამბობენ, რომ სექტემბრიდან პატიმართა ახალი ამისტია იგეგმება... შესაძლოა, ეს პუმანური აქტი არჩევნებსაც უკავშირდება...
— აბა, რატომ, როგორც ცნობილია, განთავისუფლებული პატიმარებიც და მათი ნათესავებიც ხელისუფლებისათვის, «ხმათა» კარგი რეზერვია...
— შეგახსენებთ, რომ შეწყალვის კომისიას არ აქვს უფლება, მიიღოს ისეთი განცხადებები, რომელთა აღწერის საფუძველზე დაწესებული იქნა პატიმარი, ამაზე დაფიქრებდა კი ნამდვილად ღირს! დღეს მართლადმცველებს: ნულო-

ვლისთვის კი — სასჯელის მესამედი. 2008 წლის დეკემბერში პრეზიდენტის უშუალო ხელმოწერითა და უშუალო მონაწილეობით შეწყალებული იქნა 300 პატიმარი, კანონით დაშვებული იმ წესებდაქვემდებარებული პატიმარების გარდა, რომლებიც ნახევარ ვადაში უნდა ყოფილიყვნენ შეწყალებულები! მოგვიანებით კი პრეზიდენტმა ბრძანა, რომ: «ამის შემდეგ სიების შეცურება-შემოცურება» აღარ იქნება, მაგრამ კითხვას ვასუსხი, თუ რატომ მოხდა ეს — არ გაცემულა! არადა, პრეზიდენტის მიერ შეწყალებულ პატიმართა შორის ძალიან ბევრი იყვნენ ისეთებიც, რომლებიც სასჯელს იხდიდნენ 109-ე, 103-ე, 179-ე, 178-ე მუხლებით და ა.შ. ისიც ვახსოვთ, ალბათ, რომ ხელისუფლებას ჩვენი და საზოგადოების ძალიან მკაცრი კრიტიკის შემდეგ უხერხულობები შეექმნა.
— ბატონო დიმიტრი, ლაპარაკია, რომ 28 პოლიტიკური პატიმარი შესაძლოა, სულ მალე გაათავისუფლონ. თქვენ რა ინფორმაციას ფლობთ ამის თაობაზე?
— ადამიანის უფლებათა დაცვის საერთაშორისო ფედერაციამ ვეროპატიმარს უკვე გაავაზნა პირველი სიგნალი იმის შესახებ, რომ საქართველოში «საპილოტო საქმეების» გადასინჯვა უნდა დაიწყო! მათ დასკვნაში პირდაპირ წერია შემდეგი: ამ პატიმართა პირები ძალიან ახ-

ლოსა ადამიანის უფლებების დაცვის იმ დეკლარაციის დარღვევებთან, რომლის შემთხვევაშიც პირი შეიძლება ჩათვლილი იყოს პოლიტიკური პატიმარი! ანუ ეს ფედერაცია პირდაპირ კი არ დებს დასკვნას, რომ ჩვენ გვყავს პოლიტიკური პატიმარები, მაგრამ პირდაპირი წესით კი მიუთითებს, რომ ევროსაბჭოს აძლევს რეკომენდაციას და ჩვენს ხელი-საფულეებსაც, რათა ამ ადამიანების საქმეები ხელახლა გადაისინჯოს! ხელისუფლება კი სირაქლემსავით იქცევა, მაგრამ მე ის უფრო მიკვირს, სად არიან სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციები, რატომ არ იღებენ იმ გამოწვევას, რომელიც ადამიანის უფლებათა დაცვის საერთაშორისო ფედერაციამ გააუღერა? ვიმედოვნებ, რომ ისეთი ავტორიტეტული ორგანიზაცია, როგორცაა «ჰუმან რაით ვოლტი» და «ემენსტი ინტერნეიშლი» დაიწყებენ ამ საკითხზე მუშაობას და დადებენ შესაბამის დასკვნას!
— სხვათაშორის, თქვენ მიერ ჩამოთვლილი ორგანიზაციების უშუალო რეკომენდაციებით ახერხებულა უამრავი პატიმარი განთავისუფლდა...
— 9 თებერვალს აზერბაიჯანის პრეზიდენტ ილხამ ალიევის მეუღლის მეჭობიან ალიევას უშუალო თაოსნობითა და თანამონაწილეობით 17 000 პატიმარი იქნა შეწყალებული! მინდა, საზოგადოებამ იცოდეს, რომ აზერბაიჯანის ხელისუფლებამ 5 წლის განმავლობაში ეს უკვე მესამედ გააკეთა... საქართველოს ხელისუფლება პატიმარების რიცხვის შემცირებას, რატომღაც, არ ჩქარობს და შესაძლოა, პასუხი კითხვაზე «რატომ?» სწორედ იმ მავნებელ სექტემბერში, რაც ციხეების მშენებლობებს და მასთან დაკავშირებულ «გრანტებსა» თუ სხვა მაქინაციებს გულისხმობს!

— მაინტერესებს, ომბუდსმენის პოსტზე თქვენი კანდიდატურა რატომ ჩავარდა და რა უძლოდა ამას წინ? თუ ქალაქის ჭორებს დაუჯერებთ, ლორთქიფანიძის ნაშენებლობა «პედერასტრუქტურა» მისი უარყოფითი და მოკიდებულების ბრალი იყო მონადირის სანადიროდ გამოშვება არ აწყობდა; ასეა? — მოდი ყოველგვარი მიკვებ-მოკვივების გარეშე გეტყვი, კარგი? — სიამოვნებით... — მინდა, იცოდეთ, რომ ჩემს კანდიდატურას საკმაოდ გავლენიანმა დეპუტატებმა დაუჭირეს მხარი. ნება მიბო-

დევილიზაცია ჩინოვნიკების მიერ დატარებული შეფარების თანხას ითხოვენ

სამეგრელოს რეგიონში მყოფი დევნილების სახელით დევნილთათვის პატივცემულმა ადამიანებმა ივანე ფვანიამ, ალექო ვეკუამ, გივი ხაბურზანიამ და არჩილ კვარაცხელიამ ორი წლის წინათ მიმართვა გაუზავნეს საქართველოს პრეზიდენტ მიხეილ სააკაშვილს. დევნილები მათთვის განკუთვნილი შემწეობის თანხის მიღებას მოითხოვდნენ.
2000 წლის ოქტომბრის, ნოემბრისა და დეკემბრის დახმარების თანხა ჩინოვნიკებმა დაიტაცეს. ამას დაემატა 2003 წლის ოქტომბრის თანხაც.
მთლიანობაში ჩვენზე გაუცემელმა თანხამ 3,5 მილიონ ლარს გადააჭარბა. ამასთან, საფოსტო ბანკი სახალხო ბანკს მიუერთეს (რომელმაც დევნილების დახმარების გაცემაზე უარი განაცხადა). ამის გამო საფოსტო ბანკის ზუგდიდის განყოფილების მმართველი ქალბატონი

მანანა ჩიტაია დაკავებული თანამდებობიდან გაათავისუფლეს. მის მიმართ აღიძრა სისხლის სამართლის საქმეც. ძიების პერიოდში დევნილები დაბარებული ვიკავით სამხარეო პროკურატურაში, სადაც დეტალურად იქნა შემოწმებული თითოეული დევნილის საბუთები.
2004 წლის ბოლოს, ხელახალი გამოძიების მიზნით და შემწეობის თანხების ანაზღაურების პირობით, ხელახლა დაიწყო აღრიცხვა. საბუთების შედგენა (ასლების გადა-

ღება, მინისტრისთვის გასაცემი განცხადებებისათვის სპეციალური ბლანკი) 6-12 ლარი დაგვიჯდა. მიუხედავად ამისა, საქმეს დღემდე რეაგირება არ მოჰყოლია, დამაშავეები კი არხეინად დასეირნობენ. ბატონო მიხეილ, უმორჩილესად გთხოვთ, მოახდინოთ სათანადო რეაგირება ჩვენ მიმართ განხორციელებულ უსამართლობაზე — ისედაც დატანულ დევნილებს კიდევ უფრო გავვიწროვებენ, გთხოვთ, ავგინაზღაუროთ მითვისებული თანხა, — ნათქვამია მიმართვის წერილში.
საქართველოს პრეზიდენტის ადმინისტრაციამ 2007 წლის 9 ოქტომბერს ეს წერილი საქართველოს ლტოლვილთა და განასახლების სამინისტროს გადაუგზავნა. 2007 წლის 25 ოქტომბერს მინისტრის მოადგილემ ირაკლი

გორგოძემ ასეთი პასუხი გასცა დევნილებს: «აღნიშნულ საქმესთან დაკავშირებით შესაბამისი ორგანოების მიერ საბოლოო გადაწყვეტილების მიღების შემდგომ ლტოლვილთა და განასახლების სამინისტრო შეისწავლის თქვენ მიერ მიუღებელი შემწეობის თანხების საკითხს და მიიღებს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ ზომებს».
თითქმის ორი წელია, დევნილები ამაოდ ელოდებიან ამ «გათვალისწინებულ ზომებს». ამ წერილის ავტორებს მათი მოთხოვნის დაკმაყოფილების იმედი აღარ აქვთ, მაგრამ «საქართველო და მსოფლიო» საშუალებით ერთხელ კიდევ დააფიქსირებს მათი კანონიერი მოთხოვნა.

ლადო ძირია ზუგდიდი
ესაუბრა ირინე ბოროსაჟილი

არნო ხიდირბეგიშვილი: ბრუდე სარკაეზის სარეფო, ანუ

აქუ, ბაბუ და სხვები...

ბავშვობაში რომელ ჩვენგანს არ ჰყვარება სიცლის ოთახის სტუმრობა? გასსოვთ, რამდენს ვიცინოდით საკუთარ თავზე — საკუთარ ანარეკლზე მრუდე სარკეში?

დღეს კი პოლიტიკურმა ელტამ და ჩვენმა მასმედიამ იმ ზომამდე დააზომბირეს ქართველი საზოგადოება, რომ ადამიანები აღარ ენდობიან საღ გონებას და მომხდარს მხოლოდ იმ მრუდე სარკეებიდან აღიქვამენ, რომლებიც ხელისუფლებამ ყოველი მხრიდან აღუმარათა: დამახინჯებული ანარეკლის სინამდვილე მიჩნევის ან მან საკუთარ თავზე ან აღარ ვიცინოდით — არამედ ვგრძობდებით — კი, მაგრამ, ვინ დაბავშვინჯავენ ასე?!

მათ! — გვაბაზუბოს მრუდე სარკეების სამეფოს ხელმწიფე და სიტუაციის მიხედვით მიგვიტოვებს ხან ჩრდილოეთისკენ, ხან — კრნანისკენ: არ ბინდივართ?! მაშინ მათთან, გონჯამთან დარბამით! — ჭკუას გვახსნავს ხელმწიფე და უნდა ითქვას, რომ ეს პიარტექნოლოგია ამართლებს...

სული, „სმეშია“ კომისია ჰუმანიტარული მიზნით — დაბრუნების ლტოლვილები მათ მიწაზე და მოექებნა 08.08.08 ომის შემდეგად უზოუკლოდ დარბეული (?). მკვდრად ჰგებოდა კომისიამ თავად შესვა საკუთარი „სულის მოსასხენიებელი“ (ეტიკობა, დასახული ამოცანები შესრულებულად მიიჩნია ან ზოგიერთი „ობიექტული“ დააფრთხო „ლუსტრაციის კანონმა“...). ახლა ისინი თავს „ფორუმს“ უწოდებენ და ერთმანეთს სტუმრობენ უფრო გლობალური მიზნებით — დარბეული კონფლიქტი კავკასიაში (!!) და დაახლოვდნენ რუსი და ქართველი საზოგადოებრიობა (როგორღაც ზომუნდა ჩააბარონ ანგარიში გამოყოფილ თანხებზე?). თუმცა, თუ ქართველ და რუს საზოგადოებრიობად მხროლობა დაუშინს ან „ოზრატხვინიკას“ მივიჩნევთ, მაშინ „დაახლოება“ მათ უკვე გამოუვიდათ...

უდგენლად გაიხარა, როცა ახლახან აქუ პირდაპირ ეთერში მიიწვია ბაბუ! შემოთავაზებული სანახაობა მხოლოდ მრუდე სარკეში შეიძლება მოგვლანდოს: აქუ (რომლის ლექსიკონი „13 სკამის“ პერსონაჟ ელოჩკა-კაციაძის სიტყვიერ მარაგზე მდიდარ როლია) ბაბუს „არის მაგას“ უწოდებდა და სთხოვდა, „საქართველო გადარჩინე — დარიკა პორბანოვისთვის, ჩასულიყო მოსკოვში, სწვეიოდა კუტინს და ეთქვა, რომ საქართველო უკვე ითხანებება გორბაჩოვის ბინაღურ იდეას — აღიაროს აფხაზეთი და სხვასთან ოსეთი უფადრად. სანის სუბიექტული აქტივობის და დახმარებით, რომელმაც ანტირუსული რიტორიკით დინხანია, ყველა სამთავრობო ტელეარხი დაჯაბნა, ყველაფერი ნათელია. გასაკვირი როდია, რომ აქუბარდია აფხაზეთსა და ოსებს მიიჩნეოს ავაზაკთა, კრიმინალთა და იდიოტთა ჯგუფი, რომლებიც უნდა მოგვეყვიდა (რამდენიმე ოსი „IOAP“-ში — ასე უწოდებს ის სამხრეთ ოსეთს დე ფაქტო ხელისუფლების დასახმობად) და ბრჭყვიალა მძევებით პაპუასებით მოგვეცეყებინა (აფხაზები, რომელთა დროშას საქართველოს ფედერაციაში აფხაზეთის შესუსვლელმა მუდამ ნინდანინიციის, რას უნდა ელოდეს მათ განარსებულ ვითარებაში;

სულელებს და სსრკ); რომ საქართველოს ფედერაციული მოწყობა გორბაჩოვის იდეაა; რომ რუსეთი სადაცაა ნაწილ-ნაწილ დაიშლება (!?).

რომ საკავშირმა დაუშვა შეცდომა, როცა 2008 წლის აგვისტოში ცხინვალში შევიდა და ომი დაიწყო.

შევიარცხე, „რატომ-ლანს დაპიწყდა“, რომ თავად დაუშვა შეცდომა, როცა 1992 წლის აგვისტოში სოხუმში შევიდა და ომი დაიწყო და რომ მაშინდელი ომის მსხვერპლი შეუძარბეულად მიატი იყო!

რომ 1993 წელს მას შეეძლო საქართველოსთვის თითქმის მთელი აფხაზეთის დაბრუნება (გარაგმა გაგრაში ერთი რუსული დივიზიის შეყვანა და აფხაზეთისთვის გაგრაში დაიწყო ტერიტორიის დათმობა, ხოლო აფხაზეთის დანარჩენი ტერიტორიის ჩვენთვის დაბრუნება შესთავაზა!), მაგრამ მან ეს არ გააკეთა;

მე ისაა, რომ რუსეთის ხელი-სუფლებამ უნდა გაიგოს, რომ საქართველოსთან შეიძლება საქმე ჰქონდეს როგორც ერთიან, შესაძლო ფედერალურ, ავტონომიებთან, მაგრამ ერთიან ქართულ სახელმწიფოსთან“ — უკვე გვიანი იყო... რომ აფხაზეთსა და სამხრეთ ოსეთს, რომლებიც რუსეთის მფარველობის ქვეშ იყოფებოდნენ და მის მიერ დამოუკიდებელ სახელმწიფოებად არიან აღიარებული, დღეს არაპრობაბული მიზანი და სურვილი არ აქვთ, იცნონ ავტონომიებად უფადრად იცნულნი საქართველოს შიგნით.

რომ 2001 წლიდან ამ სტრიქონების ავტორი პოლიტიკურ მენეჯერად და ოქტობრთან, როდესაც არასრულწლოვანი, რომელიც ალექსანდრე ქაჩიაშვილია ერთად, დაბეჯითებით ურჩევდა, საქართველო ნეიტრალურ სახელმწიფოდ გამოეცხადებინათ, მაგრამ ხელისუფლებამ და ქართველი პარტიოპოლიტიკოსები იპასუხეს ილანს და 2008 წლის 8 აგვისტოს მატარებელმა „საქართველო-ნეიტრალიზმი“ ჩაიარა...

ლობა აღიარა... ახლა ერთადერთი, რასაც ლტოლვილთა დაბრუნება შეუძლია მათ საცხოვრებელ ადგილებზე, საქართველო-აფხაზეთი-სამხრეთ ოსეთის მთელ სივრცეში მოქალაქეთა თავი-სუფალი მიგრაციის უზრუნველყოფა, ჩვენი ეკონომიკების ინტეგრირება — სოხუმისა და ცხინვალისთვის ეკონომიკურად მიმზიდველ ქვეყნად საქართველოს გადაქცევა, ეს რუსეთსა და საქართველოს შორის ურთიერთობების ახალი მოდელია: ჩვენ უნდა დავუზარდოთ აფხაზეთსა და ოსებს მათი მშობლიური საამართლო — მაშინ ისინი დაპიწყვნიან და ჩვენს მშობლიურ აფხაზეთსა და სამხრეთ ოსეთს, სწორედ ჩვენი მშობლიურისა და უსაზროსოვანის ბარანტად რუსეთი უნდა იქცეს! და ეს უნდა განახორციელონ ადამიანებმა, რომლებსაც ამის მორალური უფლება აქვთ — უმნიშვნოლ რეპუტაციის, მაღალი ინტელექტის, კომლიტიტიანი ტალანტისა და რეალური საქმეაღიარების მქონეებმა, რომლებსაც ამის მორალური უფლება აქვთ — უმნიშვნოლ რეპუტაციის, მაღალი ინტელექტის, კომლიტიტიანი ტალანტისა და რეალური საქმეაღიარების მქონეებმა, რომლებსაც ამის მორალური უფლება აქვთ — უმნიშვნოლ რეპუტაციის, მაღალი ინტელექტის, კომლიტიტიანი ტალანტისა და რეალური საქმეაღიარების მქონეებმა... აი, რაზე უნდა ვიფიქროთ დღეს, რომ მესამედ არ გავუშვათ მანისი, რომელიც შესაძლოა, საქართველოსთვის ბოლო აღმოჩნდეს, და არა გორბაჩოვსა და შევიწყლოსთან გამართულ „ფართიზე“ ან რუსეთის ბაზრის გახსნაზე ერთი მუჭა ბიზნესმენების გასამდიდრებლად! სპი-ჯო რაჟიშის ბაშქმბაყ რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობების აღდგენის ბუნებრივ შედეგად უნდა იქცეს, რაც შეეხება მოსკოვი-თბილისის პირდაპირი ავიარამისი გახსნას, შარშან რომ შეიწყოს, „ობიექტუალურად“ ერევნის გავლით რეისის ლობირება არ მოუხდინათ (რითაც „არამაშია“ სერიოზულად გაამდიდრეს!), საქართველოსა და რუსეთის შორის (სადაც მილიონხევარი ქართველი ცხოვრობს!) პირდაპირი ავიამიგრატიონული მატარებლის არარსებობის პირობებში, დღი ხანი, გადამწყვეტილი იძენოდა!

ამიტომაც არ დამალა საქართველოს მეფემ მიხეილ სააკაშვილმა ბოლო მრავალათსიანი მიტინგები... და ის თავისთვის და „ვიოპეა“! ხოლო ოპოზიციის გერცხვინილმა ლიდერებმა ტახტის ნაცვლად მხოლოდ ყოვლის შემძლე შინისტრის ვანო მერაბიშვილის მობილური ტელეფონის ნომერი მოიხელთეს — ტახტის მთავარი სარდელინს, რომელთანაც გუშინდელი წყენის გაუხსნებლად დღეს პაემანზე მოქაყარე მიჯნურის გულისფანცვალით დარბინა...

ამიტომაც საქართველოს ტელევიზიაში შეუფერხებლად ფუნქციონირებს ტელეარხი „კავკასია“, რომელსაც ზოგიერთები — ოპოზიციურად, ბევრი კი შსს-ს არხად მიიჩნევს და არცთუ უსაფუძვლებლად მისი მფლობელია და „სტუდია სპექტრის“ წამყვანი აქუბარდია უკვე არა ერთი წელია, დაუსჯულად ქლინობს ზემოხსენებულ შს მიწისტრ ვანო მერაბიშვილზე, ხან „ვანიჩას“ უწოდებს, ხანაც აბუჩად იდგებს ძალოვნებს და მათ „ვანიჩას ბიჭებს“ ეძახის, ამისათვის რატომღაც პასუხს არავინ სთხოვს...

პრეზიდენტ სააკაშვილის კრიტიკით კი „კავკასია“ მას სანამ დიდ სამსახურს უწევს: პირველი: ამორჩევით უთმობს ტელეეთერს ერთსა და იმავე „მეამბოხებს“ და ოპოზიციონერებს, რითაც ახდენს ამჟამინდელი ხელისუფლებისთვის ყველა უკმაყოფილო ადამიანის ლუსტრირებას და აუწყებს ხელისუფლებას მათ შემდგომ განზრახვებს: ხელისუფლებამ მუდამ ნინდანინიციის, რას უნდა ელოდეს მათ განარსებულ ვითარებაში;

რომ 1996 წელს მას საქართველოს გაერთიანება შეეძლო (თუ დავიჯერებთ, რომ გორბაჩოვი მართლაც სთავაზობდა ფედერაციის იდეას, რომლის შემდგენლობაშიც შევიდოდა აფხაზეთისა და ოსეთის ავტონომია), მაგრამ ეს არ გააკეთა;

რომ, 2004 წლიდან მოყოლებული („ვარდების რევოლუციის“ შემდეგ), მოსკოვში, ცხინვალში და სოხუმში არაერთხელ გადაუკრა სიტყვა საქართველოს რეალურ ხეირზე მისი ფედერალური მოწყობის შემთხვევაში, მაგრამ ჩვენმა ხელისუფლებამ ეს უშუაღუაღაჟო, ხოლო, როცა 2008 წლის 28 თებერვალს პრეზიდენტმა მიხეილ სააკაშვილმა თავად განაცხადა: „საქართველოსა და რუსეთს ურთიერთობა აუცილებლად ექნება, მაგრამ საქ-

მე ისაა, რომ რუსეთის ხელი-სუფლებამ უნდა გაიგოს, რომ საქართველოსთან შეიძლება საქმე ჰქონდეს როგორც ერთიან, შესაძლო ფედერალურ, ავტონომიებთან, მაგრამ ერთიან ქართულ სახელმწიფოსთან“ — უკვე გვიანი იყო... რომ აფხაზეთსა და სამხრეთ ოსეთს, რომლებიც რუსეთის მფარველობის ქვეშ იყოფებოდნენ და მის მიერ დამოუკიდებელ სახელმწიფოებად არიან აღიარებული, დღეს არაპრობაბული მიზანი და სურვილი არ აქვთ, იცნონ ავტონომიებად უფადრად იცნულნი საქართველოს შიგნით.

ეს ყველაფერი გამოქვეყნდა მრავალ ადგილობრივ და უცხოურ მედიაში, შევიარცხე ყველაფერი ეს ნაკითხული აქვს, მაგრამ „რატომღაც დაავიწყდა“...

ამიტომაც არ უშლიდა ხელს ხელმწიფე მიხეილი „რელიგიამცოდნე“ შევიარცხოს (საჯაროდ რომ უნდა ებრალებს პუტინის მეგობარი!), თავისი მეგობრებისგან შეექმნა ქართულ-რუსული „სმეშია“ კომისია ჰუმანიტარული მიზნით — დაბრუნების ლტოლვილები მათ მიწაზე და მოექებნა 08.08.08 ომის შემდეგად უზოუკლოდ დარბეული (?). მკვდრად ჰგებოდა კომისიამ თავად შესვა საკუთარი „სულის მოსასხენიებელი“ (ეტიკობა, დასახული ამოცანები შესრულებულად მიიჩნია ან ზოგიერთი „ობიექტული“ დააფრთხო „ლუსტრაციის კანონმა“...). ახლა ისინი თავს „ფორუმს“ უწოდებენ და ერთმანეთს სტუმრობენ უფრო გლობალური მიზნებით — დარბეული კონფლიქტი კავკასიაში (!!) და დაახლოვდნენ რუსი და ქართველი საზოგადოებრიობა (როგორღაც ზომუნდა ჩააბარონ ანგარიში გამოყოფილ თანხებზე?). თუმცა, თუ ქართველ და რუს საზოგადოებრიობად მხროლობა დაუშინს ან „ოზრატხვინიკას“ მივიჩნევთ, მაშინ „დაახლოება“ მათ უკვე გამოუვიდათ...

ამიტომაც საქართველოს ტელევიზიაში შეუფერხებლად ფუნქციონირებს ტელეარხი „კავკასია“, რომელსაც ზოგიერთები — ოპოზიციურად, ბევრი კი შსს-ს არხად მიიჩნევს და არცთუ უსაფუძვლებლად მისი მფლობელია და „სტუდია სპექტრის“ წამყვანი აქუბარდია უკვე არა ერთი წელია, დაუსჯულად ქლინობს ზემოხსენებულ შს მიწისტრ ვანო მერაბიშვილზე, ხან „ვანიჩას“ უწოდებს, ხანაც აბუჩად იდგებს ძალოვნებს და მათ „ვანიჩას ბიჭებს“ ეძახის, ამისათვის რატომღაც პასუხს არავინ სთხოვს...

შევიარცხე არასოდეს გამოირჩეოდა რუსებისადმი განსაკუთრებული სიყვარული (შურო მამიტი, დარნ-მეზნაბული ვარ, რომ გულს ისიღრამეში მას ყოველთვის სძულდა რუსეთი!), თუმცა სერიოზული ბეკგრაუნდის მქონე ადამიანისგან, რომელიც მუდამ კითხულობს პრესას (აქუბარდიასა და ქართული პოლიტიკის ტელევიზიის უმრავლესობისგან განსხვავებით!), უცნაური მოსასმენი იყო, რომ ის ისევ იმედოვნებს საქართველოს სახელისუფლებას და საქართველოში დემოკრატიის არსებობის ილუზიას.

რომ 1996 წელს მას საქართველოს გაერთიანება შეეძლო (თუ დავიჯერებთ, რომ გორბაჩოვი მართლაც სთავაზობდა ფედერაციის იდეას, რომლის შემდგენლობაშიც შევიდოდა აფხაზეთისა და ოსეთის ავტონომია), მაგრამ ეს არ გააკეთა;

რომ, 2004 წლიდან მოყოლებული („ვარდების რევოლუციის“ შემდეგ), მოსკოვში, ცხინვალში და სოხუმში არაერთხელ გადაუკრა სიტყვა საქართველოს რეალურ ხეირზე მისი ფედერალური მოწყობის შემთხვევაში, მაგრამ ჩვენმა ხელისუფლებამ ეს უშუაღუაღაჟო, ხოლო, როცა 2008 წლის 28 თებერვალს პრეზიდენტმა მიხეილ სააკაშვილმა თავად განაცხადა: „საქართველოსა და რუსეთს ურთიერთობა აუცილებლად ექნება, მაგრამ საქ-

მე ისაა, რომ რუსეთის ხელი-სუფლებამ უნდა გაიგოს, რომ საქართველოსთან შეიძლება საქმე ჰქონდეს როგორც ერთიან, შესაძლო ფედერალურ, ავტონომიებთან, მაგრამ ერთიან ქართულ სახელმწიფოსთან“ — უკვე გვიანი იყო... რომ აფხაზეთსა და სამხრეთ ოსეთს, რომლებიც რუსეთის მფარველობის ქვეშ იყოფებოდნენ და მის მიერ დამოუკიდებელ სახელმწიფოებად არიან აღიარებული, დღეს არაპრობაბული მიზანი და სურვილი არ აქვთ, იცნონ ავტონომიებად უფადრად იცნულნი საქართველოს შიგნით.

ეს ყველაფერი გამოქვეყნდა მრავალ ადგილობრივ და უცხოურ მედიაში, შევიარცხე ყველაფერი ეს ნაკითხული აქვს, მაგრამ „რატომღაც დაავიწყდა“...

ამიტომაც არ უშლიდა ხელს ხელმწიფე მიხეილი „რელიგიამცოდნე“ შევიარცხოს (საჯაროდ რომ უნდა ებრალებს პუტინის მეგობარი!), თავისი მეგობრებისგან შეექმნა ქართულ-რუსული „სმეშია“ კომისია ჰუმანიტარული მიზნით — დაბრუნების ლტოლვილები მათ მიწაზე და მოექებნა 08.08.08 ომის შემდეგად უზოუკლოდ დარბეული (?). მკვდრად ჰგებოდა კომისიამ თავად შესვა საკუთარი „სულის მოსასხენიებელი“ (ეტიკობა, დასახული ამოცანები შესრულებულად მიიჩნია ან ზოგიერთი „ობიექტული“ დააფრთხო „ლუსტრაციის კანონმა“...). ახლა ისინი თავს „ფორუმს“ უწოდებენ და ერთმანეთს სტუმრობენ უფრო გლობალური მიზნებით — დარბეული კონფლიქტი კავკასიაში (!!) და დაახლოვდნენ რუსი და ქართველი საზოგადოებრიობა (როგორღაც ზომუნდა ჩააბარონ ანგარიში გამოყოფილ თანხებზე?). თუმცა, თუ ქართველ და რუს საზოგადოებრიობად მხროლობა დაუშინს ან „ოზრატხვინიკას“ მივიჩნევთ, მაშინ „დაახლოება“ მათ უკვე გამოუვიდათ...

ორბები სსხე, ორბები სსოვრბებ, ორბები მოქალბეოებ, ორბები სტანდარტი და ეკრივი ვაშბბბ

ქვეყნის სიძლიერე განონასნორებულ და სახელმწიფოებრივი აზროვნების მქონე პოლიტიკოსთა მხრებზე დგას, რომელთა მმართველობა უცხო ძალას არ ეყრდნობა, არ იყენებს პარატექნოლოგიებსა და არჩევნების მოსაგებად შავ ფულს.

დღევანდელმა ხელისუფლებამ პოლიტიკოსები დააკავშირა ასაკთან, უცხოურ განათლებასთან, ნაციონალთა გუნდის წევრობასთან. პოლიტიკოსობა კი აზროვნება და არა ასაკი, კომპეტენტურობა და არა უცხო სერტიფიკატები, მოქნილი დიპლომატია და არა ხისტი პოლიტიკა, კორექტულობა და არა უზრდელობა, სიბრძნეა და სიდიდევე. სამუხაროდ, დღეს საქართველოში მცოდნე და საღად მოაზროვნეთა დრო გაჩერდა. ხელისუფლების ვერტიკალი კლანურ სისტემაზეა აგებული, რაც ქვეყანასა და ხალხს ღირსებას ართმევს, ქვეყნის საერთაშორისო ავტორიტეტს ანადგურებს.

ყველაზე ცუდი კი ის არის, რომ ხშირად სამინისტროებისა და სხვა სახელმწიფო უწყებების ხელმძღვანელად გვევლინებიან ეროვნულ წიადაგს მოწყვეტილი, არაქართული ცნობიერების მქონე უცხო ქვეყნის მოქალაქეები. ვინ არიან ისინი, როგორი ფსიქოლოგიის მატარებლები არიან ეს „უძლები შვილები“, რომელი ქვეყნის ინტერესების დესპანები, გონებით ცხოვრობენ თუ კუჭით, უძლიერესი საქართველო უნდათ და გარე ძალების მიერ მისი დამონება?.. საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრის ბრიგოლ ვაშბბბის ფსიქოპორტრეტზე გვესაუბრება ფილოსოფიისა და ფსიქოლოგიის დოქტორი, პროფესორი ზურაბ ბაგნიძე.

— ბატონო ზურაბ, რას გვეყვით, გრიგოლ ვაშბბის ფსიქოლოგიურ ნყობაზე, მის ტემპერამენტსა და უნარებზე?

— ძნელია, ამ ინდივიდის ფსიქოპორტრეტი განსაზღვრო, რადგან „კარს“ უკან დგას. იცი, რომ იქარის, მაგრამ არ გენახვება. ეს კი გვიჩვენებს, რომ გრიგოლ ვაშბბე ურთიერთობებში ნდობის დეფიციტს განიცდის. ნდობის დეფიციტი კი სუბიექტის ფსიქიკას მრავალი უარყოფითი მახასიათებლით ასაჩუქრებს. ბატონი გრიგოლი ტემპერამენტით სანგვინიკია, მისი გონებრივი უნარებიც, აქედან გამომდინარე, სიღრმითა და ინდივიდუალობით დალდასმულია. მინაზე მყარად დგას. არ უყვარს ნახტომები, ფრთხილია. მას თავისი ბიორიტმი და შესაფერისი გათვლები აქვს. ურთიერთობებში ზერეულა, თითოეული ადამიანი იმ აგურად მიაჩნია, რომელიც მიზნის მისაღწევად საფეხურად თუ არა, ფეხის დასადგმელად მაინც რომ გამოადგება. მან საკმაოდ დიდხანს იცხოვრა რუსეთში, უცხო მენტალობაში. დაამთავრა მოსკოვის საერთაშორისო ურთიერთობების ინსტიტუტის საერთაშორისო სამართლის ფაკულტეტი. ეს კი გასული საუკუნის 80-იან წლებში მაღალი რეიტინგის სასწავლებლად ითვლებოდა. მუშაობდა საბჭოთა კავშირის საგარეო საქმეთა სამინისტროს საერთაშორისო ორგანიზაციების განყოფილებაში, შემდეგ — კოსმოსისა და ბირთვული შეიარაღების განყოფილებაში. 1988-90 წლებში იყო დიპლომატიური აკადემიის ასპირანტი. განვლილი საფეხურები მისი გონებრივი უნარების ძლიერებაზე მიგვიჩვენებს.

კომპანიებს ხელმძღვანელობდა. ბიზნესში, სადაც მგლოური კანონი მეფობს, თავს ბოლომდე დაცულად ვერ გრძნობდა, თანაც ბუნებით ამბიციურია, რაც მასში დომინანტურ როლს თამაშობს. მასში სიმდრის მოხვეჭის ენებას განსაკუთრებული მიმართულება და სახე აქვს. სურს სიმდიდრეც და პატივიც, ფულიც და რესპექტაბელური თანამდებობაც. ხიზლავს და ატყვევებს ძალაუფლებასა და მდგომარეობასთან შერწყმული ფული. ამ მიზნისკენ მიმავალი გზაც დაისახა და 2008 წლის თებერვალში გრიგოლ ვაშბბე საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრად დაინიშნა, ერთი თვე იყო კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის მინისტრი, ხოლო ამავდროულად დეკემბერში უკვე საგარეო საქმეთა მინისტრად მოგვევლინა.

ქვეყნის პირველი დიპლომატის რუსეთის მოქალაქეობა მრეწველმა ტყემალაძემ გააპროტესტა, თუმცა ეს ფაქტი ჩვენი ხელისუფლებისთვის ახალი არ იყო, თუ გავისხნებთ სალომე ზურაბიშვილს, კახა ბენდუქიძეს, თემურ იაკობაძეს ვიხსენებ. ზურაბ ტყემალაძე ყოველთვის ხაზს უსვამდა — როგორ შეიძლება იმ ქვეყნის მოქალაქე გყავდეს აღმასრულებელ ხელისუფლებაში, რომელსაც ოკუპანტსა და მატყუარას ეძახი. გრიგოლ ვაშბბემ კი უპრინციპულად განაცხადა, რომ „ზურაბ ტყემალაძის არსებობის შესახებ არც კი იცოდ“. ამ განაცხადმა მისი პიროვნება დააპატიარა. ფსიქოანალიზით, ამპარტავიზმამ და სიბრზემ სძლია, თორემ განსჯასა და ქვეყნებარებულ დიპლომატიასე არ უზახუხებდა — რბილად გააკრევედა ოპონენტის ვინაობას. მან კი ტყემალაძე მიზნობრივად შეურაცხყო. ფსიქოლოგიურ ასპექტში ყველაზე დამამცირებელი „ვერცნობაა“. ამგვარ ქცევაზე ხალხი ამბობს: „ძალდაარჩავდო“. ამ საჩივრო საკითხზე მისი პასუხი გაზეთ „კომერსანტი“ დაიბეჭდა: „მე რუსეთის მოქალაქეობა საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ მივიღე, საქართველოს მოქალაქეობა კი — საქართველოს პრეზიდენტის განკარგულებაში“. ფსიქოანალიზით, ვახერხებულობით გადაიარა, ნუნუნისა და სინანულის ნაცვლად კერძო ბიზნესში გადავიდა; მის მიერვე დაარსებული

ლი განვითარების პირთა ემბაკობასა და გაიძვერობას.

ორმაგი სახე, ორმაგი ცხოვრება, ორმაგი მოქალაქეობა და, საერთოდ, ორმაგი სტანდარტი შლის მისი პიროვნების მთლიანობას, ხლენს სუბიექტის ფსიქიკას. მით უმეტეს, ბატონ გრიგოლს ქართულ პოლიტიკაში არ აქვს თავისი „ტერიტორიული ნილი“ და არც „მიჯნა-სამიანი“ გააჩნია. ის ირეალური და ბუტფორიული მინისტრია ექსცენტრიკული ბოკერის ფონის მოუხედავად, რადგან სულიერად კინია, მიუკერძოებელი ობიექტურობით თავის ქვეყანას ვერ ემსახურება. ამ ფსიქოგანაყოფიდან იღებს სათავეს მისი საკაზმიც და გარკვეული პასიურობა.

შემთხვევითი არ იყო, ბაიდენის ვიზიტისას გრიგოლ ვაშბბე საერთოდ რომ გაქრა. მართალია, თავის არიდება, სადავების სხვისთვის გადაცემა, გასხლტომა და მიმალვა მისი ფსიქოპოზია, მაგრამ ის რაღაც ნივთივით გადამალეს. ამით კი მისი პიროვნება (როგორც მინისტრი), მისი ადგილიც, იმალა, მისადმი დამოკიდებულებაც იქცა სხვათა ხელში სათამაშო ნივთად და იმ ნუთიდან დაკარგა ინდივიდუალიზმი და ნებლობის უსაზღვრობა. ამგვარი ყოფა ნებისმიერი ადამიანის ფსიქიკის დრამატული მომენტია, ღრმად შეურაცხყოფელი. ეს იმას ჰგავს, როცა შინ საპატიო სტუმარი გენვევათ, თქვენ კი ოჯახის უფროსები შეგნებულად გადაგმალავენ. ამგვარ ფაქტზე მთავარი პროტესტის უქონლობა სუბიექტის მონური ფსიქოლოგიის განვითარების საწყისად როგორც პიროვნება, ნაშლილია.

— უკანასკნელ ხანს, საერთაშორისო ასპარეზე ჩვენი ქვეყნის ავტორიტეტი რეკორდული მაჩვენებლით დაეკარა. ეს წველი მიუძღვის ამაში საგარეო საქმეთა მინისტროს და მის შეფს?

— დიახ, ჩვენი მინისტრი ფაქტების შეფასებისას გუნდურ უკმევს ქვეყნის წინამძღოლს. მაამებლობა, მლიქვეტეგორიულობით გამოეხმაურა: „მე არც სამინისტრო მჭირდება, არც საგარეო, სიამოვნებით გადავიხდი ბილეთში ნეებისმიერ თანხას, რათა ვნახო, როგორ აღადგენს ოპოზიცია რუსეთთან ურთიერთობებს“.

ფსიქოლოგებმა კარგად ვიცით, რომ ხელისუფლებაც და ოპოზიციაც საკუთარი ნებლობით უცხო ძალების მსახურია. განსხვავება ისაა, რომ ხელისუფლებას საკუთარი პიარით თვითონვე სჯერა, ხოლო ოპოზიცია ილუზიურ ტყვეობაშია, გრიგოლი კი თავისი ცინიზმით, ერთი მხრივ, ცდილობს, საკუთარი მუნდირი დაიცვას, ხოლო მეორე მხრივ, ოპოზიციის გაურკვეველი განცხადების ოპონირებით ხალხში რუსეთისადმი გულგატეხილობას ამკვიდრებს. რა ამაზრზენად ჟღერს გალატაკებული ქვეყნის მინისტრის სიტყვები — „ნებისმიერ თანხას გადავიხდი“... გონებრივი მონაცემების მიუხედავად, მისი დიპლომატიური უნარები ამკარად დასახვეწია, ძალიან ჰგავს დაბავიანს ქართულ ბაზარზე ახალი ბრენდი „გრიგოლ ვაშბბე“ და ძებნა“ გამოჩნდა, რომელიც პრიმა-ბალერინა ნინო ანანიაშვილის ოჯახს ეკუთვნის. ორი სახეობის ღვინო უკვე იყიდება და 13-14 ლარი ღირს. ღვინო წინანდლის ერთ-ერთ ქარხანაში ინურება, რომლის მშენებლობის საბოლოოდ დასრულება უახლოეს პერიოდში იგეგმება, პროექტი კი ერთი მილიონ ლარით დაჯდება.

ისევე უკან — ბიზნესისკენ, მწვანე შუქის თანხლებით... რა იოლია ასე ცხოვრება, — იტყვის ოპოზიტელი. მაგრამ რამდენად ძნელია ეს პიროვნების ფსიქიკისთვის, თუ ყოველივე ამას მლიქველობით, ლაქიობით, მოძვეთა ძირის გამოთხრით, დამამცირებელი მონური მორჩილებით, სხვათა თვალში ყურებით, ხელ-ფეხის მლუკავი ფინისავეთ ნიადაგოთხზე დგომით აღწევ. დათრგუნული სინდისის ზარების რეკვა კი შემზარავია ფსიქოლოგიური წონასწორობის შესანარჩუნებლად და სულიერების გამოსალვიძებლად.

ადამის ტომს ამიტომაც უნდა გვახსოვდეს გენიალური გაფრთხილება: „დაკარგულია ყველაფერი ღირსების გარდა“.

ესაუბრა ლალი ვაშიაშვილი

არნო ხიდირბეგიშვილი:

მოდი ერთმანეთს სიტყვა მივსხეთ...

**Веселья час придёт к нам снова
Вернёшься ты и вот тогда,
Тогда дадим друг другу слово,
Что будем вместе, вместе навсегда!**

(სიმღერა კინოფილმიდან „ზამთრის საღამო გაგრავი“)

ეს სტრიქონები, უპირველესად, რუსეთის ხელისუფლებისადმი მიმართული და ნაკარნახევი მართოდ კეთილი განზრახვით — მომავალში თავიდან ავირიდოთ სავალალო შეცდომები, რომლებსაც წარსულში ჰქონდა ადგილი და, გარკვეულწილად, ხელი შეუწყო რუსეთ-საქართველოს სახელმწიფო ურთიერთობებში ამჟამინდელ კატასტროფას.

რუსეთი მთელი ამ წლების განმავლობაში რუსული სამხედრო ავიაფორსს აშენებდა საქართველოში საკმაოდ საეჭვო ბეჭდარუნდის მქონე პირებს ანდობდა, რომლებსაც სხვა ვერაფერს უწოდებ, თუ არა „კადრებს“.

მაღალანაზღაურებადი რუსი სახელმწიფო მოხელენი თავიანთი არაპროფესიონალური უნარებისა და იმის გამო, რომ პირადი კეთილდღეობის დაზღვევა და თავიანთი კარიერისთვის პრობლემების შექმნა არ სურდათ, სწავლობდნენ მხოლოდ სახელმწიფო ქართველებს, ლამაზად რომ მღეროდნენ ძველ სიმღერებს მრავალსაუკუნოვან მეგობრობაზე, კულტურულ ტრადიციებსა და ქართველი ერის ტოლერანტობაზე; თვითიზოლირებას ახდენდნენ ჭეშმარიტი პატრიოტებისგან; ნაკლებად ლამაზ, მაგრამ სიბრათველი რომ ამბობდნენ, რათა ვინმეს ღმერთი არ გასწყრომოდა და არ ექცევა, რომ ისინი საქართველოში „მეხუთე კოლონას“ ქმნიდნენ ან პორტუგალიადა განწყობილ ძალებს სწყალობდნენ;

რუსეთის დღეს ახალი შანსი აქვს, მხარი დაუჭიროს საქართველოში ნამდვილად ეროვნულად ორიენტირებულ ძალებს — მატერიალურად გაჭირვებულებს, უწინ უზრუნველყოფილ მუშებსა და გლეხობას, მაღალკვალიფიციურ მოსამსახურეებსა და ჭეშმარიტ (და არა ცნობილ მოსყიდულ!) სამეცნიერო და შემოქმედებით ინტელიგენციას, რომელიც დღესაც პატივს სცემს ეროვნულ ტრადიციებს, ახსოვთ თუ არა მართლმადიდებელი (რუსი და ქართველი) ხალხების ძმობა და მეგობრობა. მათი ხმა, გასაგებია მიზეზების გამო, დღეს არც კი ისმის...

აუცილებელია იმის გათვალისწინება, რომ უახლოეს წარსულში მოსკოვი არა ერთხელ შეცდა ძალებში, პიროვნებებსა და მხარდაჭერის მეთოდებში: 1992 წლის მარტშიც, როცა შევარდნაძე დაგვიბრუნეს, 2003 წლის ნოემბერშიც, როცა თბილისში, კავკასიაში მისი საიმპერატორო უდიდებულესობის მეფისნაცვლის ვორონცოვ-დაშკოვის სასახლის წინ რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრმა ივანოვმა „მეფედ აკურთხა“ სააკაშვილი და მორიგ ჯერზეც შეცდებია, თუკი არ მიხვდება, რომ,

თუ საპარტიო მთლიანად არ შეიძლება პოლიტიკური ელიტა (ბნელიტა რომ უწოდას), სვლილებები უკეთესობისკენ მოსალოდნელი არ არის!

ქართული პოლიტიკური სცენა საბოლოოდ უნდა დატოვონ;

ხელისუფლებამ, რომელიც ვერა და ვერ იქცა ეროვნულად;

ოპოზიციამ, რომელიც „ჭიპლარი“ არის გადანასკვული ხელისუფლებასთან;

ინტელიგენციამ, ერის სინინს-ნამუსად რომ მიაჩნია თავი და უკვე მერამდენი წელია, მიეჩნია ქართველი ერის სახელით ლაპარაკს;

პოლიტოლოგ-პროპაგანდისტებმა, შავ-თეთრი ტელევიზორების ხანიდან მოყოლებული, ტელეეკრანებიდან

რომ არ ჩამოსულან და სოროსის დოტაციაზე „სხედან“;

ტელემაფეხებზე და მედიის ხელმძღვანელებმა, ბრმად რომ ასრულებენ მმართველი „ნაციონალისტ“ პარტიის ნებას;

დიასპორების წარმომადგენლებმა, მყუდროდ რომ მოკალათებულან პარლამენტსა და სახელმწიფო კანცელარიაში და დიდი ხანია, ეროვნული უმცირესობებით კომპაქტურად დასახლებული რეგიონებისკენ გზა დავიწყებიათ, ოღონდ ვითომდა მათ ინტერესებს წარმოადგენენ ხელისუფლებაში.

ყველა, ვისაც ეს არ ესმის, მათ შორის, სწორიზმით გამოჩენილი უკვდავი რუსული ბიუროკრატია, წლების განმავლობაში საქართველოში ფსონს რომ ჩამოდიოდა ინტელიგენციის ნაშრომებსა და პოლიტიკურმაქციებზე — იგივე „ბნელიტა“, რომელსაც შესაძლოა, სურდა უკეთესი, მაგრამ გამოუვიდა როგორც ყოველთვის: საინამდევრო რუსეთში ძველებს და მხოლოდ ამ რეკონს, ამ სიტყვის სრული მნიშვნელობით, არგუმენტს ეყრდნობოდნენ, ჩემთვის დღესაც ამოცანაა, თუმცა ეს მეთოდი, საბოლოო ჯამში, უფრო ძვირი და მკაცრი, ამის გამო კი მეტად მტკივნეული რომ აღმოჩნდა (რუსებისა და ქართველებისთვისაც!), მხოლოდ მაშინ მიხვდნენ, როცა ტანკების ამოქმედება მართლაც მოუხდა...

ეს მწარე გაკვეთილი რუსეთისთვის, რომელმაც ამდენი წელია, ვერ მოახერხა საქართველოში რუსული ლოზის შექმნა ყველა ეროვნების ღირსეული ადამიანების, პირველ რიგში კი, ძარბაღიანებისა! ამის ნაცვლად ფსონი ბრმად იდებოდა იმ ადამიანებზე, რომლებთან ერთადაც რუსი ჩინოვნიკებისთვის უსაფრთხო იყო ფედერალური ბიუჯეტიდან მიღებული სხვადასხვა ჰუმანიტარული პროგრამებისთვის, მათ შორის, უცხოეთში მცხოვრებ თანამემამულეთა დახმარება, ოდიოზური, მაგრამ საქმეში გამოცდილი ყოფილი პარტიული ფუნქციონერებისა და ორი პასპორტის მფლობელი ბინისა და რუსეთში საგასტროლო ინტერესების მქონე ხელოვნების წარმომადგენლებისათვის.

ქალღმერთები, რომ რუსეთის ხელმძღვანელობამ ამ ყველაფრისგან საჭირო დასკვნები გააკეთოს და როცა რუსულ-ქართული ურთიერთობები მოგვარდება! (ისინი კი აუცილებლად მოგვარდება!), ძველი შეცდომები არ გაიმეოროს — უბედური არ მოითბოს მკვეთრად „ფირფიტის შემცველი“ და კვლავ მზის სინათლეზე გამოჩენილი „ადგილობრივი ჩამოსხმის“ რუსეთის „პატრიოტები“ და ვერ შეამჩნიოს, რომ მათ ისევე, როგორც ამჟამინდელ მთელ ქართულ პოლიტიკურ ელიტაში, მიკროსკოპული უკვე შეინიშნება: ზოგიერთი რუსი ჩინოვნიკის და მედიის ხელმძღვანელების სურვილი, გავალული გზით იარაღით გამოიყენონ ზემო-ჩამოთვლილი თვითდისკრედიტული და მარგინალური, სამაგიეროდ, ნაცნობი „კადრები“ და ღვინოცხვი, მამათმავლურად ტკბილი შერიგება მოახდინონ —

ქველ აპროდროზა აპარიული დაჰეპის დაჰად „მოსკოვი-თბილისის“ აპიაჩიისისთვის შესაქლოა, უკანასკნელის აღმოჩნდას!

დროა, მივხვდეთ, რომ ჩვენი მთავარი რუსული უბნად ხალხია, რომელსაც გულწრფელად უყვარს საქართველო და, მაშასადამე, — რუსეთიც, მათი სახელგანთავსებით ხომ არ აქვთ ვინმის პრობლემა, ინფორმაციული ვაკუუმის პირობებში მათზე მოთხოვნა და შეუძლიათ, დაუფლად იყვირონ: მოსკოვი — თბილისის, ხოლო თბილისში — მოსკოვის სახელით, თუმცა აქაც და იქაც არც ხელისუფლებას და არც ხალხს მათთვის ეს უფლებამოსილება არ მიუნიჭებიათ! ცხადია, ფულის კეთებაც არეულობაში უფრო იოლია, ეს კი მათი ერთადერთი ნამდვილი მიზანი და „სპეციალობა“ა. ამიტომ ორ ნაპირს — საქართველოსა და რუსეთს შორის ჰუმანიტარული ხიდის მშენებლობა, რომელზეც ტანკების მოძრაობა აკრძალვება და რომელიც უმაცხისს გახდის მათ „ზაგიერებს“, არასდროს არ ესაბყვისება მათ ბნელიტა, ანუ შავხელე განზრახვას...

ქველ აპროდროზა აპარიული დაჰეპის დაჰად „მოსკოვი-თბილისის“ აპიაჩიისისთვის შესაქლოა, უკანასკნელის აღმოჩნდას!

დროა, მივხვდეთ, რომ ჩვენი მთავარი რუსული უბნად ხალხია, რომელსაც გულწრფელად უყვარს საქართველო და, მაშასადამე, — რუსეთიც, მათი სახელგანთავსებით ხომ არ აქვთ ვინმის პრობლემა, ინფორმაციული ვაკუუმის პირობებში მათზე მოთხოვნა და შეუძლიათ, დაუფლად იყვირონ: მოსკოვი — თბილისის, ხოლო თბილისში — მოსკოვის სახელით, თუმცა აქაც და იქაც არც ხელისუფლებას და არც ხალხს მათთვის ეს უფლებამოსილება არ მიუნიჭებიათ! ცხადია, ფულის კეთებაც არეულობაში უფრო იოლია, ეს კი მათი ერთადერთი ნამდვილი მიზანი და „სპეციალობა“ა. ამიტომ ორ ნაპირს — საქართველოსა და რუსეთს შორის ჰუმანიტარული ხიდის მშენებლობა, რომელზეც ტანკების მოძრაობა აკრძალვება და რომელიც უმაცხისს გახდის მათ „ზაგიერებს“, არასდროს არ ესაბყვისება მათ ბნელიტა, ანუ შავხელე განზრახვას...

ზემონათქვამის გათვალისწინებით, რუსეთის ხელმძღვანელობას დღეს არ აქვს უფლება, წარმატებით დატკბეს: საქართველოს შიდა საქმეებში ჩაურევლობა არ გამოიცხავს ობიექტური განმარტებითი კამპანიის გამართვას — პირდაპირ, მედიის, და არა ყველა ჯურის საზოგადოებრივი კომისიის, ფორუმის ანდა ასამბლეის მეშვეობით, რომელთა ხელმძღვანელებიც, როგორც წესი, ტენდენციური არიან და სინამდვილეს ამახინჯებენ თავიანთი მერკანტილური

ინტერესებიდან გამომდინარე (თუმცა საქართველოში რუსული მედიის წარმომადგენლობების მუშაობა ვერაფერს უწოდებ!).

ეხორცილება, მისთვის ყველა რუსი ხეობა შუბლზე მიკრული წარწერით: „დაუშვებელია!“, ხოლო ყველა ქართველი — უმადური „ჩაინიკი“ ბანდიტური მიდრეკილებებით. როგორც წესი, ეს გავლენიანი ბატონ-ამხანაგები არასაკმარისად განათლებული და ამბიციურები არიან (მათი ამბიციურობა მათივე გაუნათლებლობის პირდაპირპროპორციულია!), და სწორედ მათი წყალობით დაინყო უთანხმოებანი თბილისსა და მოსკოვს შორის, სადაც ნებისმიერი ეროვნების წარმომადგენელი (მათ შორის, „კავკასიელი“) არცთუ დიდი ხნის წინათ ბატონ-პატრონით მიმოდინდა («Человек проходит как хозяин!») და „ოზეზიანიკი“ მოხვედრის არ ემინდა... ამიტომ ამქვეყნად ყველაზე მეტად მომხდარის გარჩევის ემინათ, რადგან ჩვენ რომ იმის გაანალიზება დავიწყეთ, რაც რუსეთსა და საქართველოს შორის ბოლო ორი ათეული წლის განმავლობაში მოხდა, მათი „შავი“ მისია და როლი ამ ყველაფერში გამოაშკარავდება და ისინი იმ მავრის ბედს გაიზიარებენ, რომელმაც თავისი საქმე შეასრულა...

ინტერესებიდან გამომდინარე (თუმცა საქართველოში რუსული მედიის წარმომადგენლობების მუშაობა ვერაფერს უწოდებ!).

აიხს, რა საკითხები უნდა განეპარტოს, პირველ რიგში, ქართველ ხალხს, რომელსაც თავისი აუბნიან ათასი ჯურის ლიბარალაგა, პირმოთნაგა, ქალსაგა, ფაკისაგა, ანუ შავხელე მოუშავა პოლიტიკოსაგა, პოლიტოლოგაგა, უკანასკნელისაგა და „საზოგადოებრივი“ აქტივისტაგა?

ეს ორი კითხვა, ერთი შეხედვით, რიტორიკულია: პირველი კითხვა ელემენტარული და ყველაზე არსებითია ჩვენი მოსახლეობის დიდი უმრავლესობისთვის: თუ საქართველო შეცვლის შიდაპოლიტიკურ კურსს და აქტიურ დიალოგს დაიწყებს რუსეთთან ახალი ხელშეკრულების დადების მიზნით, ხომ არ გაუნაწყენდებათ ამერიკა და ევროპა და საერთაშორისო ფინანსურ დახმარებას შეუნანებს? ხომ არ შეწყდება საერთაშორისო სავალუტო ფონდის, განვითარების საერთაშორისო ფონდის, ევროკავშირისა და აშშ-ის მიერ დაფინანსებული ყველა პროგრამა და პროექტი? მოახდენს კი საქართველოსთვის ამის კომპენსირებას რუსეთის ფედერაცია — ალტერნატიული ხანგრძლივადიანი დაბალპროცენტული ან უპროცენტო კრედიტებით, როგორც, მაგალითად, ბელარუსსა და დსთ-ის სხვა ქვეყნებში? ასევე, ეკონომიკაში, მრეწველობაში და სოფლის მეურნეობაში ინვესტიციებით, ადგილობრივი სოფლის მეურნეობის პროდუქციის, მინერალური წყლებისა და ღვინის ტრადიციული შესყიდვითა და რუსულ-ქართული ერთობლივი ბიზნესის ნახალისებით? უფრო მარტივად და მოკლედ რომ ვთქვათ — ხომ არ ამოუწყებთ შიშით, რით ვიცხოვრებთ დანგრეული ეკონომიკისა და უმუშევრობის პირობებში, თუ კურსს „ჩრდილოეთისკენ“ ავიღებთ? ქართველ ხალხს უნდა სწამდეს თავისი ხვალისდენი დღის, დასაქმებისა და სოცურუნველყოფის, მაშინ ის ნაჩქარე დოლარს გამოუშავებულ კაპიტალს არჩევს და სწორ არჩევას გააკეთებს: საქმე მხოლოდ ისაა, ჩვენ რას ვთავაზობთ სანაცვლოდ. სანაცვლოდ კი ვერჯერობით მართოდ წარსულს ვთავაზობთ და დაქოქილებივით ვასრულებთ

საქართველო

ალა მიქაძე: ყურე გაქვს ჩარჩენილი ჩემი 9 წლის ბიჭის სლუკუნი — «დე, დედიკო, აუსილაბლად ჩამოდი»

„ძველ სიმღერებს მთავარ-ზე“: რუსეთ-საქართველოს კულტურულ და ისტორიულ ურთიერთკავშირებზე, „გეორგიევსკის ტრაქტატსა“ და ორსაუკუნოვან მეგობრობაზე, რუსეთში ერთნახევარი-ლიონიან დიასპორაზე და საქართველოში რუს თანამემამულეებზე... მაგრამ, როგორც ცნობილია, მილიონჯერაც რომ წარმოთქვა სიტყვა „შაქარი“, პირს ვერ დაიტკბობ — ახალგაზრდა თაობას (რუსსაც და ქართველსაც) ნაკლებად აინტერესებს „გარდასული დროება“, „უძველესი ხანის თქმულებებს“ ის ამჯობინებს „სუფთა ფურცელს“ და დღევანდელ ურთიერთხელსაყრელ პარტნიორობას (რატომ აღმოვაჩინეთ პრაგმატიკოსები და არა — რომანტიკოსები, ეს კიდევ სხვა თემაა).

მეორე კითხვა, რომელზეც პასუხი ყოველ შემთხვევაში ქართველს აინტერესებს —

როდის ვიხსოვრებით უნივერსალ კუარტალსა და ოსაბთან ერთად, როდის დაუბრუნდებიან ლტოლვილები თავიანთი სახსოვრისა და რა უნდა ვილონოთ ამისათვის?

რუსეთის ხელისუფლებისგან ქართველ ხალხს კონკრეტულად იმის მოსმენა სურს, რომ სახელმწიფოს გარეპოლიტიკური ვექტორის შეცვლა და ნატოში განწევრებაზე უარის თქმა ის აუცილებელი პირობებია, რომელიც შესაძლებელია ერთიან საცხოვრებელ სივრცეში საქართველოს, აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის დაბრუნების ახალი რეინტეგრაციული პროექტის განხორციელება შეიძლება.

და ამას ახალი ხალხი — არაპროპაგანდული, უნივერსალ რეპრეზენტაციის, პოლიტიკური ინტელექტისა და რეალური უსასაქონლოების მქონე პარტნიორული განხორციელება, როგორია და გულით უყვართ საქართველო, აფხაზეთი, ოსები, უყვართ და იხსოვრებენ რუსეთს — ამ ხალხების ისტორიას, ენას და კულტურას!

დარწმუნებული ვარ, რომ სწორედ არაკორუმპირებული პროფესიონალთა დიქტატურა და არა — სახალხო დიპლომატია წარმოადგენს ამ საბედისწერო დროში საქართველოსთვის სასიცოცხლოდ აუცილებელ სიკეთეს.

ქართველ ემიგრანტთა ცხოვრებაში ხშირად ჩნდება ადამიანური ურთიერთობების ახალი ნახსენებები. სამშობლოში დარჩენილი ოჯახისა და ცხრა მთას იქით გადახვენილი ოჯახის წევრებს შორის იკვეთება თანამედროვეობის ნიშნით დაღდასმული პრობლემები. დამოუკიდებელი საქართველო სანამ ფუნქციონირებდა, ქართველთა ოჯახების გადარჩენის მისია, რატომღაც, ქალებს დაეკისრა. ქართველი ქალი უნებურად იქცა ევროპელი და ოკეანისგალმელი ქალბატონების მოსამსახურედ. წლებმა ის სამშობლო და ოჯახწარმეული, თავისუფლებაზე ზღუდული, სასოწარკვეთილი ქალის ტიპურ სახედ ჩამოაყალიბა. ულმობელმა სინამდვილემ, ეკონომიკურმა გაჩანაგებამ, პოლიტიკურმა დაძაბულობამ და ამ მიზეზებით გამოწვეულმა ტკივილებმა ერთ დროს კერაზე მიჯაჭვული, ოჯახის ერთგული და მზრუნველი ქართველი ქალები ნაფოტივით მიმოფანტა დედამიწის სხვადასხვა კუთხეში და მათზე ბევრი „ქარტეხილი“ მონაა. სამართლიანად ააფორიაქებს მკითხველს ემიგრაციიდან დაბრუნებული ქალბატონის ალა მიქაძის ნაამბობი.

ალა მიქაძე ქალის მოკრება და პრობლემებთან ჭიდილი. საშინელ ტკივილს ვგრძნობდი, რომ მის მიმართ მომთხოვნი ვიყავი. ვნანობდი, რატომ უფრო ყურადღებიანი არ ვიყავი მის მიმართ. ამას ხომ ვერასოდეს წარმოვიდგენდი, თუ ისიც ბედნიერება იქნებოდა, საყვარელ ადამიანს სამარემდე რომ მიაცილებ და მის გაციებულ სხეულს უკანასკნელად რომ შევხვები. მწუხარებისგან ცაში მოფარფატე ფანტელს დავემსგავსე, მაგრამ ვმუშაობდი და ბავშვებს საჭიროზე მეტს ვუზავინდი. დარდს მიძიმე შრომამი ვახრჩობდი.

— რამდენი წელი დარჩილი ემიგრაციაში, სამუშაო ადგილი არ შეგიცვლიათ?..

— 15 წელი ვიყავი ამერიკაში. მთელ თანხას მზიას ვუზავინდი, ვიცოდი, შემიზნებდა. უყარათოდ კაპიტალს არ დანარჯავდა. მერაბის სიკვდილის შემდეგ დავეღაპარაკე; ვთხოვდი, გადანახული თანხიდან ბავშვებისთვის კომპიუტერი ყიდა, მათი დანახვა მინდოდა. მეუბნებოდა, ეგ ეშმაკის მანქანა არაფრად გეჭირვებოდა. ამას მისი ხანდაზმულობითა და შეზღუდულობით ვხსნიდი. ბავშვები შემომჩიოდნენ — ფულს არ გვაძლევდა, მაგრამ რაც მოხდა, იმას ვერ წარმოვიდგენდი. ნიუ-იორკის ჰავამ, ავადმყოფის სანოლთან დღე-ღამის გასწორებამ ჩემზეც იმოქმედა. დამბერა, დამალა... თანაც რაღაც დანახოვაც მქონდა და დაბრუნება გადავწყვიტე. ვიფიქრე, პატარა ბიჭუნს ავანყობ, ბიჭი უკვე არიდა, გვერდში ამომიდგება-მეთქი. ჩამოსულს შავებში ჩაკარგული დედამთილი და ორი ახალგაზრდა დამხვდა. ვერც იმით მიცნეს და მეც ვერ ვიცანი შეილები. საღამოს ორი მოხუცი ქალი და ორი ახალგაზრდა მერაბის საფლავთან ვიდექით და ვეკითხებოდა.

— ქალბატონო ალა, თქვენ ამბობთ, რომ ემიგრაციაში წასვლა სოციალურ პირობებთან ერთად სხვა ფაქტორიც გადამწყვეტილია...

— დიახ, ასეა! მე შერეული ოჯახის შვილი ვარ, მამა მიქაძე მყავდა, დედა საქართველოში დაბადებული და გაზრდილი რუსი, გვარად კუდინოვა. ვერ წარმოვიდგენდი, რომ ჩემი ბიოგრაფიის ეს უმნიშვნელო დეტალი რაიმე დისკომფორტს შემიქმნიდა. ჩემს დედამთილს — მზიას რძლად დედადარი ქართველი, ლამაზი ექიმი უნდოდა. მე და მერაბს კი ერთმანეთი შეგვიყვარდა. ძნელი ასატანი და მოსასმენი იყო დედამთილის გაუთავებელი რეპლიკები და ბუზღუნები. ქმრის სიყვარულითა და სათირთ ვითმენდი. ქალ-ვაჟი შეგვეძინა, მაგრამ ამანაც ვერ დააქვრო ანგარებიანი ქალის ბუზღუნები.

ქვეყანა აირია. მეც და მერაბმაც სამსახური დაკარგეთ. არსებობდა გაგვიჭირდა. ამან ჩემს დედამთილს უფრო მეტი საბაბი მისცა, ღვარძლი ჩემზე გადმოეწინა. ჩვენი იმჟამინდელი მდგომარეობა სავალალო იყო. მერაბმა სიმხნევე სულ დაკარგა, დაინდა და მთელი პასუხისმგებლობა ოჯახზე მე დამანვა. დიდიხანა საღამომდე ვარე და დავრბოდი, ლილოს ბაზრობიდან წამოღებულ საქონელს ისინი ბაზრობაზე ვყიდდი. დედამთილი შეიღს ეუბნებოდა, მარტო არ ვაუშვავო. მერაბი კი ისე გაპასიურდა, ლოგინიდან წამოდგომაც ეზარებოდა. ბავშვებს მზიას უყვინდა, მაგრამ სულ მაკონტროლებდა, სად მივდიოდი, ვის ვეკონტაქტებოდი. სამწუხაროდ, მერაბმა ფხა ვერ გამოიჩინა, ახალ ცხოვრებას ფეხი ვერ აუწყო. მაშინაც კი არ იხედებოდა გარეთ, როცა მიღამდებოდა. ვფიქრობდი, რომ მორალურად დაეცა, ვსაყვედურობდი, ვეჩხუბებოდი, მაგრამ ნაკლებად რეაგირებდა. ჩემი ნაშოვნი კაპიკები პურისთვის ძლივს გვეყოფნდა.

— ალა, ამერიკაში სამუშაო მაღე იმოვინეთ? რას საქმიანობდით?

— ამერიკაში ჩასულს ისევე ქართველები დამეხმარნენ. ფეხებწარმეული ბავშვის მომვლელად ამიყვანეს. ინვალიდ სხეულს ყველაფერი უმძიმდა და მეც მონურ სამსახურში ჩავები. ვფიქრობდი, რომ მის გაჩენაში რაღაც დიდი შეცდომა იყო დაშვებული. ავადმყოფს ფუჭი ექსპერიმენტებით განუწყვეტილვ აწვალეებდნენ, მაგრამ ვერაფერს შევლოდნენ. არ შემეძლო, ამ პროცედურების დროს გულგრილი დავრჩენილიყავი.

ფიზიკური დალილოების ბარდა, კლივის უუკლები მოზარდი ბიჭის სიგამდრისაგან ჩასვინილი თვალაბი ასახულ ტანჯვასა და შინაგან დააბულობას.

მეკურნალობის ყოველი კურსის შემდეგ გაუცნობიერებლად შფოთავდა. ეს იყო

ავადმყოფი ბავშვის უმწეო პროტესტი. ამ დროს ვეფერებოდი, ფოთოლივით აცხცახებულს გულში ვიკრავდი და ვუმღეროდი. იცით რას? — „საქართველო, ლამაზო...“ სიმღერა ამშვიდებდა. მე კი თვალაბზე მომდგარ ცრემლს ძლივს ვიკავებდი, მაგონდებოდა სახლი, მიტოვებული ქმარი და უდღოდ დარჩენილი ჩემი პატარები. ვნანობდი, რომ მათ გვერდით არ ვიყავი, სითბოსა და სინაზეს ვერ ვჩუქნიდი, მათზე ვერ ვზრუნავდი. ცვდილობდი, ჩემი სითბო ამ ავადმყოფ ბავშვზე გადაემტანა, არც ენერჯიას ვზოგავდი და არც გულწრფელ თანაგრძობას ვიშურებდი. ფეხებწარმეულ ბავშვთან შინაგანად რაღაც მანათესავებოდა. ალბათ, ის, რომ ორივე გამოუვალ მდგომარეობაში ვიყავით. ჩემი სენი ხომ არანაკლებ საშინელი იყო. ფულს დიდი მოჭირნეობით ვზოგავდი, თითქმის მთლიანად ოჯახში ვაგზავნიდი. ბავშვებს ტელეფონით ვეკონტაქტებოდი, მზიას მიმართ გულისტკივილი გამინელდა, მაგრამ ბოლომდე ვერ ვაპატივებოდი. ჩემი გავიდა. ბავშვებმა მითხრეს: „მამა ავადაა, საავადმყოფოშიაო. გავიგე — სარკომა აღმოაჩნდაო. სასწრაფო ოპერაცია სჭირდებოდა. სათვისტომოში ორი ქართველისგან ნაწილ-ნაწილ ვიხსებე ფული, ჩემიც დაუშვამტე და საქართველოში გამოგზავნე და შინ რომ დავბრუნდნი, ხეიბარი ბავშვის გვერდით, სახარბილოდ ვივლიდი, სახარბილოდ ვაუქრათ ემიგრანტი მოსამსახურეების მიმართ ცნობიერებაში ჩალექილი უნდობლობა.

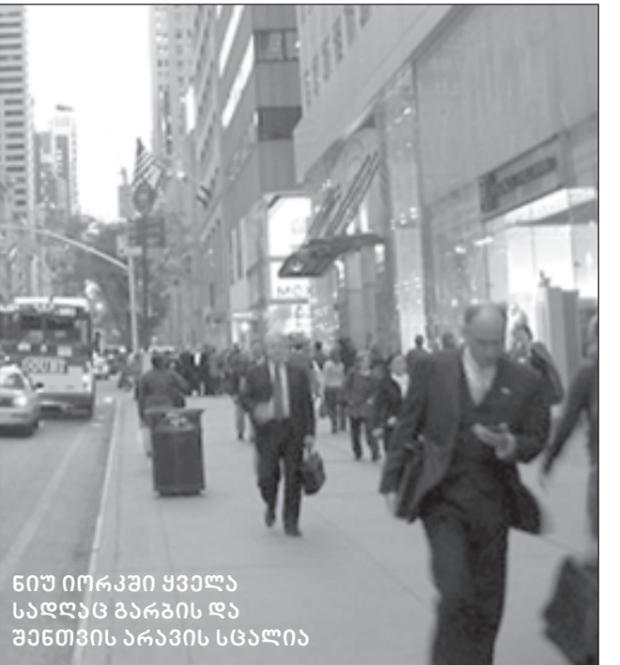
იმ ღამეს ძილი არ მომეკარა, თვალმომოუხუჭავად ვავათენე. იმ ღამეს თბილისში მერაბი გარდაიცვალა. ახლაც ყურში მაქვს ჩემი 9 წლის ბიჭის სლუკუნი — „დე, დედიკო, გეხვევები, ჩამოდი! გევედრები, აუცილებლად ჩამოდი!“ არც მწვანე ბარათი მქონდა და არც ფული, მე ხომ საოპერაციოდ ნასესხები ფული გავაგზავნე. ჩასვლაზე ოცნებაც კი შეუძლებელი იყო. ამ ტრაგედიამ თვალი ამიხილა, მივხვდი, რატომ გახდა მერაბი უმიზნო, რატომ გაუცხოვდა, რატომ

წინაშეც 15 წლის წინათ ვიდექი. უარესი სულიერი ტკივილი დამემატა — ჩემი ქალ-ვაჟის გაუცხოება. ამას ხელი იმანაც შეუწყო, რომ ქალი, რომელიც მათ ზრდიდა, ჩემდამი მტრულად იყო განწყობილი და შვილის უბედურების საწყისად მომიაზრებდა. ნათესავეებისგან შევიტყვე, ბავშვები თუ იცელქებდნენ, მზია ხმამაღლა უყვიროდა თურმე: „ჩემი შვილი სამარეშია და ამ უპატრონოების დედა კი ღმერთმა უწყის ამერიკაში ვისი ხასააო“. ამგვარმა დამოკიდებულებამ მოზარდებზე ზეგავლენა მოახდინა. ჩემმა უმადურმა ვაჟმა საყვედურებით ამავსო: „ამერიკაში ნასული ყველა გაკეთდა, მართო შენ დარჩი უქონელი, მანც როგორ მოახერხეო“. აშკარად ვგრძნობ შეილებს მხრიდან უპატივცემულობას და სიცივეს.

ხსოვრება დაფალა, გვირი რამ ავიტანე, გაგრაპი შვილებისგან მიტოვებას ვეღარ ავიტან. მე ისინი გულით არ მიიბოვებია, დროებით დავტოვე იმიტომ, რომ სხვა გამოსავალი არ მქონდა, გაგრაპი წლოვით ნაუშავარი ქარაპ ნაილო...

ის, რაც ჩვენთან ხდება, საგანგაშოა. უნდა მოვიპოვოთ ამ ქვეყანაში ცხოვრებისა და შრომის უფლება; ვისწავლოთ სიციცხლისა და ადამიანის ფასი; ისეთი მომავალი შევქმნათ, გვეამაყებოდეს, რომ საქართველოში დავიბადეთ. ამას წინათ ორი ყმაწვილის ლაპარაკს შევესწარი: „თფუ, ერთხელ გაჩნდე და ისიც საქართველოში!“ — ეს ხომ ტრაგედიასე მეთია!

ესაუბრა ლალი შაშიაშვილი

ნიუ იორკში ყველა საღამოც გარბის და შენთვის არავის სცალია

რა გაუგებია «საქართველო და მსოფლიოს» უნივერსიტეტის ვებგვერდი ნუგზარ საჯანიას, რუსლან ბილაევისა და «რუსთავი 2»-ის შესახებ

რა შეთანხმება არსებობდა საქართველოს ხელისუფლებასა და ჩვენს სავალ მეთაურს შორის აფხაზეთთან დაკავშირებით

«საქართველო და მსოფლიოს» ერთგული მკითხველი მინდა, დავარწმუნო, რომ ინტერვიუში, რომელსაც შემოგთავაზებთ, მოხმობილი ფაქტები უტყუარი და დადასტურებულია. რეალური პიროვნებაა რუსპონდენტი — საქართველოს უშიშროების სამსახურის ერთ-ერთი გამორჩეული პროფესიონალი, რომელმაც, საკუთარი და ახლობლების უსაფრთხოების ინტერესებიდან გამომდინარე, ინკოგნიტოდ დარჩენა ისურვა. ვასრულებთ მის თხოვნას და ვინცებთ ინტერვიუს.

ნუგზარ საჯანია

— 2001 წლის ოქტომბერში, ყველას გვახსოვს, როგორი მასობრივი პროტესტი გამოიწვია უშიშროების სამინისტროს რამდენიმე შემომწმებლის შესვლამ „რუსთავი 2“-ში. რა აუცილებლობით იყო ნაკარნახევი ეს „ვიზიტი“? რატომ აიტყვივეთ აუტყვივარი თავი?

ვეოდა, არც — თამაშის წესები. — სხვაგვარად რომ ვთქვათ, „რუსთავი 2“-ში პრინციპულად იგივე პრაქტიკა ჰქონდათ დაწერილი, რაც ძალოვანი სტრუქტურების ავენტების „შრომის“ ანაზღაურებისთვის არის გამოყენებული? — (ელიმება) დაახლოებით ასეთი.

— ჩვენს სამსახურებს უტყუარი მონაცემები ჰქონდათ იმაზე, რომ „რუსთავი 2“-ში სერიოზული ფინანსური დარღვევები ხდებოდა. იმ დროს მოქმედი კანონმდებლობის სრული დაცვით მოვიპოვეთ მასალები — გვყავდა მომწველები, რომლებსაც მოცემული ჰქონდათ წერილობითი, აუდიო და ვიდეორჩევნები ამ დარღვევებზე შესახებ. დაგროვდა ფაქტები და მიაღწია ისეთ კრიტიკულ დონეს, როცა ჩვენი მხრიდან ჩაურევლობა დანაშაულად თუ არა, მოვალეობისადმი გულგრილ დამოკიდებულებად შეიძლება ჩაითვალოს.

— როგორი ინფორმაცია მიჰქონდათ?

— ყველა თანამდებობის პირზე ყველანაირი ინფორმაცია. მაკომპრომეტირებელ მასალებს აგროვებდნენ სანარმოებიდან და დაწესებულებებიდან, პანკისის ხეობიდან და ა.შ. ამ ინფორმაციას, ძირითადად, იყენებდნენ თავიანთი პროგრამისათვის „60 წუთი“, რომელიც აკაკი გოგიჩაიშვილს მიყავდა.

— ამუშავებულა უშიშროების სამინისტროს პარალელური სტრუქტურა და ევრა! თქვენ თუ გაცნობდნენ იმ დარღვევების შესახებ, რომლებიც მათთვის მიტანილ შეტყობინებებში იყო? რომელიმე სხვა სპეცსახსურს ხომ არ ამარაგებდნენ?

— როდის და ვინ დაფინანსური საკითხების შემომწვება უშიშროების საქმე?

დავბრუნდეთ, როგორ ასათი კავშირები მათ ჩვენთვის მოქალაქეებთანა დასაწყობი, მათგან იტხოვდნენ სწოვას იმაზე, თუ რა ხდებოდა პანკისის ხეობაში, ჩვენთვის. ეს ინტერესობდა და ანაზღაურება გარკვეულ ინფორმაციის მიღების მიზნით, რომელსაც შემდგომ თავიანთი ჩანაფიქრის განხორციელების დროს აქტიურად იყენებდნენ.

— ვერაფერს გეტყვით. ამის დამადასტურებელი ფაქტები არ მაქვს. (პაუზა). სამაგვიროდ, შემთხვევითი გითხრათ, რომ არ ერიდებოდნენ მიღებული ფაქტების გაყალბებას. „რუსთავი 2“-ს ავტორიტეტი დიდი ჰქონდა, პოპულარული იყო, და ტყუილსაც უჯერებდნენ. ათი ფაქტიდან რვას მართალს იტყოდნენ და ორს ისეთს გაურევდნენ, რომ ერთი კოვზი კუპრივით მთელ კასრს გააფუჭებდნენ.

— ეს დარღვევები საკმაოდ „ორიგინალური“ იყო (ელიმება) და სცდებოდა ფინანსური საკითხების ჩარჩოებს. საქმე ის არის, რომ ამ ჩვენების მიხედვით, გამოიკვეთა სერიოზული დანაშაული კომპიუტერული ქმედება, რაც, რბილად რომ ვთქვა, სხვადასხვა პირების მოსყიდვამი გამოიხატებოდა. ეს კეთდებოდა გარკვეული ინფორმაციის მიღების მიზნით, რომელსაც შემდგომ თავიანთი ჩანაფიქრის განხორციელების დროს აქტიურად იყენებდნენ.

— და მაინც შეხვედით ტელეკომპანიას? — შესვლა ისეთ დროს და ისე დაიგეგმა, რომ უშიშროების სამსახურების პირველი პირების ნაცვლად მეორე და მესამე პირები მივიდნენ შესაბამისად. თანაც, ნუსისა-მებრ, დილიდან კი არ შევიდნენ ობიექტზე, არამედ თორმეტი საათისათვის, მაშინ, როცა საინფორმაციო პროგრამა პირდაპირ ეთერში უნდა გასულიყო.

— თუ გახსოვთ, ამ ტელევიზიას ჰქონდა გადაცემა „ვის უნდა 20 ათასი“ (თუ რაღაც ამგვარი „სატელევიზიო თამაში“), რომლის მონაწილე კითხვებზე სწორი პასუხის გაცემის შემთხვევაში საკმაოდ სერიოზულ თანხას მოიგებდა. ინფორმატორს, რომელიც ფასეულ ინფორმაციას მიიტანდა კომპანიის ხელმძღვანელობაში, ნინასწარ აცნობდნენ სწორ პასუხებს. ისიც მიიღებდა მონაწილეობას ამ შოუში, დასმულ კითხვებს სწორად უპასუხებდა და მოგებაც გარანტირებული ჰქონდა.

— გინდათ, თქვათ, რომ მისვლის დრო გავიგებდით დაამთხვევის საინფორმაციო პროგრამის ეთერში გასვლას? — დიახ.

— ანუ იღებდა ანაზღაურებას კონფიდენციალური ინფორმაციის მიწოდებისთვის?

...ჩვენთვის უკანდასაუბრი მებრძოლები სხვა დავნილებთან ერთად აფარებდნენ იმ ხეობას თავს. მათი გადმოსვლა არ ხდებოდა თელავის მილიციის ან შინაგან საქმეთა სამინისტროსთან შეთანხმებით: ათიდან რვა კახის უაღრესად პანკისში და მათი იმ დარჩენის საკითხი კვანის უაღრესად ხელისუფლების დონეზე წყდებოდა. იმ ყველას, როგორც ნსი, ჰქონდა იარაღი...

— დიახ. თანაც, მიაქციეთ ყურადღება — გარედან ისე ჩანდა, რომ არც კანონი ირ-

ყველაფერი გაკეთდა აუიოტაუნის ოპერატიულად ასატინად — საქმის ისე წარმოსადგენად, რომ უნივერსიტეტის დანახვა თავისუფალ ტელევიზიას, დაარწმინა თავისუფალი სიტყვის უფლება, რომ ზღუდავს პრესის თავისუფლებას და ასე შემდეგ.

— რა გინდათ, თქვათ? — **ის, რომ გაუინფორმაციო უნივერსიტეტის სამსახურის ხელუწყობით მოსდეს ამ „ბრალდებას გაპირება“.**

— თუ სწორად გავიგებთ, „რუსთავი 2“-მა უშიშროების ცალკეული თანამშრომლების დახმარებით საზოგადოებრივი აზრი ხელისუფლების წინააღმდეგ აამხედრა? — შეფასება თქვენთვის და გახეთის მკითხველებისთვის მომინდვია. ოღონდ აუცილებლად გაითვალისწინეთ, რა შედეგები მოჰყვა ასეთ ამხედრებას.

— სამთავრობო კრიზისი? — დიახ, სერიოზული კრიზისი. არასტაბილური ქვეყნისთვის რას ნიშნავს ასეთი კრიზისი, განმარტებას არ საჭიროებს.

— „ჩემი რეკლამა“? — შეიძლება ასეც შეფასდეს. მაგრამ მაინც, — არ შემეძგარი გადართილება.

— თქვენ თქვით, რომ ეს სამაუწყებლო კომპანია აგროვებდა მასალებს თანამდებობის პირებზე...

— დიახ, მათი კომპრომეტაციის მიზნით.

— და არა გამოძალვის მიზნით? ამას იმიტომ გეტყობთ, რომ, მაგალითად, როცა „60 წუთისთვის“ მომზადდა გადაცემა საქართველოს რკინიგზის მამინდელი ხელმძღვანელის აკაკი ჩხაიძის წინააღმდეგ, ქალაქში დაბეჭდილებით ალაპარაკდნენ, რომ აკაკი გოგიჩაიშვილმა ჩხაიძეს ასი ათასი (თუ მეტი) დოლარი მოსთხოვა მის შესახებ მასალების ეთერში არგამშვების საფასურად, მაგრამ უარი მიიღო, გადაცემა შედგა.

— ამ კონკრეტულ ფაქტზე ვერაფერს გეტყვით, არ ვიცი. შემთხვევითი სხვა, დადასტურებული ფაქტის შესახებ გითხრათ, რომელიც „რუსთავი 2“-ის „დაკრიშვას“ ეხება. საქართველოს გენერალური პროკურორის მოადგილე ანზორ ბალუაშვილთან გაიმართა სპეციალური თათბირი, რომელსაც ესწრებოდნენ „რუსთავი 2“-ის დამფუძნებელი ეროსი კინმარიშვილი, ეს გოგიჩაიშვილი და ჩვენი წარმომადგენლები. კინმარიშვილი ჩიოდა, რომ გოგიჩაიშვილს დასდევნენ მოსაკლავად, ამინებენ, ურეკვენ, სიკვდილით ემუქრებიან და ასე შემდეგ. თავიდანვე ჩანდა, რომ ეს საჩივარი მიმართული იყო საზოგადოებრივ აზრზე ზემოქმედების მოსახდენად — ტელევიზიითა და პრესით უკვე ლაპარაკობდნენ, რომ კორუფციის წინააღმდეგ მებრძოლ უურნალისტს მისი მამხილებელი გადაცემების გამო ემუქრებოდნენ. ქვეტექსტში აშკარად იკითხებოდა, რომ ამას ხელისუფლების დავალებით აკეთებდნენ. ისიც იგულისხმებოდა, რომ თუ რამ მამხილებელი ხმები გამოყოფნადა „რუსთავი 2“-დან, „მუქარის ამ ფაქტს“ გამართლებელ „არგუმენტებს“ დაუყოვნებლივ გამოიყენებდნენ.

— შეამონებთ? — შევამონებთ, თუმცა, უნდა გითხრათ, რომ ეს არ იყო ჩვენი საქმე. ჩვენს კომპეტენციამი შედიოდა და გვევალებოდა კიდევ, დაუყოვნებლივ გვემოქმედა იმ შემთხვევაში, როცა სახელმწიფო პირს ტერორისტული აქტით დაემუქრებოდნენ. აქ კი საქმე ეხებო-

საქართველო

გზურთ, გაგზიზიაროთ თქვენი მოსაზრებები? დაგზიკავთ: 38-41-97, ან მოგზიკავთ: info@geworld.net

და კერძო ტელევიზიის ერთ-ერთ თანამშრომელს.

გამოქიპაით დადგინდა, რომ „სიკვდილით და მუქარა“ და დავა ვალსი ფიციცირაპული იყო. აღმონდა, რომ ამ გობირანოვილს, მისივე თხოვნით, ურკავდა ასლო ნათესავი და „ამუქარაოდა“. იმ კაცმა ყველაფერი აღიარა.

საჭირო ეფექტის შესაქმნელად კინმარიშვილი იმ თათბირზე სიმართლისთვის მებრძოლი, აღმფოთებული, ისტერიკაში ჩავარდნილი კაცის როლს თამაშობდა, ცდილობდა, გავლენა მოეხდინა იქ მყოფებზე, თანაც, არა მარტო ამ ისტერიკით.

ერთ მომენტში „მდგომარეობიდან გამოსულმა“ და „აღღებებულმა“ ამოილო მობილური ტელეფონი და დარეკა პარლამენტის მაშინდელი თავმჯდომარის ზურაბ ჟვანიას ოჯახში: სასწრაფოდ მომიძებნეთ ზურა! ახლავე დამირეკოს და ა.შ. დაგვანახა, თუ როგორი ახლო ურთიერთობა ჰქონდა ქვეყნის მეორე პირთან, მის ოჯახთან. ელაპარაკებოდა ისე მკვახედ და ბრძანების ისეთი ტონით, როგორსაც არასოდეს ვაკადრებდი ჩემს ხელქვეითებს.

საქმის არსს თუ მივუბრუნდებით, გავახსენებთ, რომ იმ დროს ლაპარაკი იყო 4 მილიონ ლარზე, რომელიც „რუსთავი 2“-ს საგადასახადო სამსახურის ვალად ედო.

იციო, რა? ეს საქმე ეკონომიკურ სამსახურს მიჰყავდა, ჩვენ კი ერთ ფრაგმენტში ვიყავით ჩართული და ჩვენი კომპეტენციის ფარგლებში ვმოქმედებდით. მაშინ ჩვენთან დატყული იყო ინფორმაციის გაუმჭადვანებლობის პრინციპი და ამიტომ მხოლოდ ის ვიცოდი, რომ ძალიან დიდი რაოდენობის თანხაზე იყო ლაპარაკი, ძირითადად, რეკლამიდან მიღებული შემოსავლიდან გადასახადების გადაუხდელობაზე: სახელმწიფოსგან დამალულ ფულზე იყო ლაპარაკი.

რის გამოც თავის დროზე ამერიკის ლეგენდარული განგსტერი ალ კაპონე დააპატიმრეს.

„(ელიშვილი) ასე იყო. — ესე იგი, უშიშროება ტელეკომპანიაში შევიდა ამ დავალანების შესამონებლად — დიახ, მათ შორის, ამისაც. მაგრამ შეარჩიეს ისეთი მომენტები, როცა ჩვენი პირველი პირი და სახელმწიფოს პირველი პირი თბილისიდან იყვნენ გასულები. აქ ერთი კერძო დეტალიც დაეუმატოთ, რომელიც არ უნდა იყოს ინტერესობის ბუღალტრული გაზეითის მკითხველებისთვის:

„რუსთავი 2“-ის გულატარა იყო უშიშროებისა და ნარკოზონილი ჯგუფის ხელმძღვანელის ალალის და. სხადია, რომ ამ ნათესავი კავშირის არსითაც „გაქონა“ მთავარ ინფორმაციამ.

— გვარს დაასახელებთ? — არა. ვინც დაინტერესდება, ადვილად დაადგენს. მთავარი ერთი გვარი კი არა, სულ სხვა რამაა.

დღევანდელი გადასახედიდან რომ ვუყურებ, როცა ყველაფერი გარკვეულია და დანშინდელი, გამოჩნდა, ვინ ვინ არის, თითქმის ყველაფერს დაერქვა თავისი სახელი, კიდევ უფრო გამოაშკარავდა, რომ ჩვენი სამსახურის მიერ განხორციელებული ოპერაცია წინასწარვე იყო ჩავარდნისთვის განწირული.

ეს ოპერაცია სახელმწიფოდ იყო მიმართული იქით, რომ „რუსთავი 2“-ისთვის შექმნილი ხელისუფლებისგან გამიზნულად დარჩებოდა მათი მათხრობის შესაძლებლობა და უკანონო უკანონო და ახლავდნენ მათ დარჩენილ ფინანსურ საფრთხეებს.

როგორ შეაფასეს ამ ჩავარდნილი ოპერაციის შედეგები? მიუთითეს ვინმეს, დასაჯეს, გამოიტანეს დასკვნები?

ამ კითხვებზე ჩემი პასუხი სუბიექტური იქნება. იმდენად სრულყოფილი მასალები მომზადდა, რომ „ჩავარდნა“ წარმოუდგენელი იყო.

— მაინც „ჩავარდა“. რატომ?

პირდაპირ გეტყვით: ალბათ, იმიტომ, რომ ჩვენი ჯგუფის წევრების ასეთი მოქმედება უშუალოდ მათი და მხოლოდ მათი გადაწყვეტილება არ იყო. უეჭველია, რომ სრულდებოდა უმადლესი ინსტანციის მითითება.

გაუგებარია! ქვეყნის პირველმა პირმა ისეთი დავალება მისცა უშიშროებას, რომ მთელი ეს უბედურება — მთავრობის გადახალისება, ავტორიტეტის შელახვა თვითონვე დაეტეხა საკუთარ თავზე!

მე მგონი, საბოლოო შედეგით უნდა განვსაზღვროთ. არ დარჩენილა მაშინ არც ერთი ჩვენი თანამშრომელი, ვისაც ეჭვი არ შეჰპაროდა ამ ოპერაციის განხორციელების სისწორეში — ასე რატომ ვაკეთებთო. მაინც გაკეთდა.

შედეგი კი სრულიად სანაყადმდეგო გამოიყო: გაიზარდა ამ ტელევიზიის ავტორიტეტი, პრესტიჟი, ხოლო ის პიროვნებანი, რომლებიც რალაც მიზეზით ამ ტელეკომპანიის გარშემო შეკრებილი იყვნენ, სახელმწიფო მოღვაწეობას ჩამოსცილდნენ.

— ხელისუფლებამ მოსთხოვა „რუსთავი 2“-ს იმ ვალის გადახდა, რომელიც მას სახელმწიფოს წინაშე დაუგროვდა?

— არა. ვალის გადახდაზე საუბარი სასაცილოც კი იქნებოდა.

— ახალმა ხელისუფლებამ კი ჩამოაწერა.

— ლოგიკური და გასაგები...

— კინმარიშვილი, რომელიც დღევანდელი ხელისუფლების გასამარჯვებლად იბრძოდა, ახლა ამ ხელისუფლების წინააღმდეგ გამოდის. თქვენ, როგორც ძველი პროფესიონალი, როგორ აფასებთ ამ ფერიცვალებას?

— ისტორიული ფაქტით თუ ლეგენდით ვიპასუხებთ. როცა ჩინგიზ ყაენს მისმა მოსიხსლემ მტრებმა თავიანთი ბატონი დაბოროტი მიჰგვარეს, კავანმა იმ ორი მოლაღატისთვის ხერხედილი გადამტყრეს ბრძანა: თავიანთ ბატონს უღალატეს და ჩემი დალატისგან რა შეაკავებთო!

ლალატი პირველადაა ძნელი, მერე და მერე ჩვეულებად იქნება რუსეთში. ასეთია ჩემი პასუხი.

— პანკისის ხეობაში შექმნილი მდგომარეობის შესახებაც აგროვებდა „რუსთავი 2“ ინფორმაციას, ბრძანებით თქვენ. რატომ?

— პანკისი დაბრუნდა თქვენს იყო მიჩნეული. ესაო, ისაო — ნარკობარონები, იარაღის ყიდვა-გაყიდვა...

— პანკისის ხეობაში მაშინ ისეთი არაფერი ხდებოდა, რაც თბილისში, ვთქვით, დოლიდის ქუჩაზე, გინდაც ატენის ქუჩაზე, გინდაც სხვაგან. მაშინ კარგად ვერ ვმუშაობდით, არ დავიმალავთ, ნარკოტიკები ჩვენი თუ პოლიციის თვალწინ იყიდებოდა.

...იყო შეთანხმება ჩვენს სახელისუფლებო სტრატეგიასთან, რომ ჩვენ მებრძოლთა ეს რაზმი გადავიდოდა აფხაზეთში, გაათავისუფლებდა დასახლებულ პუნქტებს. მათ კვალზე შევიდოდნენ ან პარტიზანები, ან ჩვენი სამხედროები, რომლებიც დაიკავებდნენ ჩვენების მიერ გავლილ ტერიტორიას და იქ გააგზავნებოდნენ...

პანკისშიც ასე იყიდებოდა და თელავშიც.

— იარაღი?

— ჩვენითიდან უკანდახეული მებრძოლები სხვა დევნილებთან ერთად აფარებდნენ იმ ხეობას თავს. მათი გადმოსვლა არ ხდებოდა თელავის მილიციის ან შინაგან საქმეთა სამინისტროსთან შეთანხმებით: ათიდან რვა კაცის შემოსვლა პანკისში და მათი იქ დარჩენის საკითხი ქვეყნის უმაღლესი ხელისუფლების დონეზე წყდებოდა. იქ ყველას, როგორც წესი, ჰქონდა იარაღი.

— იმით კი ჰქონდათ, მაგრამ იარაღით ვაჭრობა?

— ზუსტად ეს არის პანკისში არსებულ მდგომარეობაზე ტელევიზიის და მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებით შექმნილი არასწორი წარმოდგენის ერთ-ერთი შედეგი.

— ვითომ ისიც მცდარი წარმოდგენის შექმნის მცდელობა იყო, როცა „რუსთავი 2“ დეტალურად გადმოცემდა პანკისიდან დაძრული გილავეის რაზმის მარშრუტს? მაშინ ასეთმა „გათვითცნობიერებამ“ განსაკუთრებით დაძაბა რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობა. ამის თაობაზე რას იტყვით?

— ამ ფაქტის გარშემო ახლაც დიდი მითქმა-მოთქმაა. იმ დროს გილავეს პრობლემები შეექმნა ჩვენებში, საიდანაც შემოუთვალეს — შენ მანდ ისვენებ, კარგად ხარ მონყობილი საქართველოში, ჩვენ კი აქ ვიბრძობთ და სისხლს ვღვრითო, ამიტომ ის იძულებული იყო, ჩვენებში დაბრუნებულიყო.

— ისიც უნდა ვთქვათ, რომ რუსეთთან ურთიერთობის უკიდურესად დაძაბვის ფონზე საქართველოს ხელისუფლება იძულებული შეიქნა, მიემართა იმავე გილავეისთვის, გადასულიყო ჩვენებში, თქვენს ოჯახებს კი ჩვენ მივხედავთო.

— ჩვენ გვყავდა ინფორმაციები და შევიტყვევთ, რომ გილავეი დაბრუნებისთვის ემზადებოდა. შევხვდით გილავეს.

— სად შეხვდით, პანკისში?

— (პაუზა). ერთი სიტყვით, შევხვდით და გადავცეთო, როგორ, რომელი გზებით უნდა წასულიყო, საქართველოსთვის პრობლემები რომ არ შეექმნა. ერთი სიტყვით, მარშრუტი შევთანხმებთ.

ამის შემდეგ ნახევარი დღეც არ გასულიყო, რომ რუსეთის უშიშროების სამსახურიდან ჩვენმა კოლაბორატორებმა შეგვავარაუდინეს — მოსალოდელია ჩვენის მებრძოლების რაზმის თქვენი ტერიტორიაში შესვლა.

— როგორი იყო ეს კავშირი და რატომ უნდა დაეხმარებოდნენ გილავეს? — დიახ, გილავეს. არ ვიცი, შეცდომაში შეიყვანეს ჩვენი ხელისუფლება, თუ სხვა რამ იყო მიზეზი, ასე კი მოხდა. ჩვენ ვამბობდით, რომ ამის გაკეთება არ შეიძლებოდა, მაგრამ მაინც აპყვნენ პროვოკაციას.

— მაღლობა ღმერთს, იყო ერთი კაცი, რომელმაც დიდი დახმარება გაგვინია — მან აღკვეთა ეს პროვოკაცია.

— ჩვენთან იყო ეს კაცი?

— დიახ, ჩვენთან. სწორედ მან გასცა განკარგულება, რომ არც ერთი ჩვენი მოქალაქე, არც ერთი ჩვენი სამხედრო არ გადასულიყო გილავეთან ერთად. ეს გახლდათ ნუგზარ საჯაია, საქართველოს უშიშროების საბჭოს მდივანი. მან აღკვეთა ეს პროვოკაცია და საქართველო გადაარჩინა რუსეთთან საომარ დაპირისპირებას.

გარდაცვლილ კაცზე ცუდის თქმა არ შეიძლება, მაგრამ გილავემა მაშინ ძალიან ცუდი როლი ითამაშა.

— ის რაზმი ხომ მაინც გადავიდა ჩვენებში?

— ნაწილი დაიღუპა, დანარჩენები გადავიდნენ. რუსებს შეეძლოთ, ყველანი ამოეხოცათ, მაგრამ შეუშვეს. ესეც იმას მოწმობს, რომ პროვოკაციას, მართლაც, ჰქონდა ადგილი.

ჩვენის საველე მეთაური რუსლან გილავეი

— სად შეხვდით, პანკისში?

— (პაუზა). ერთი სიტყვით, შევხვდით და გადავცეთო, როგორ, რომელი გზებით უნდა წასულიყო, საქართველოსთვის პრობლემები რომ არ შეექმნა. ერთი სიტყვით, მარშრუტი შევთანხმებთ.

ამის შემდეგ ნახევარი დღეც არ გასულიყო, რომ რუსეთის უშიშროების სამსახურიდან ჩვენმა კოლაბორატორებმა შეგვავარაუდინეს — მოსალოდელია ჩვენის მებრძოლების რაზმის თქვენი ტერიტორიაში შესვლა.

— როგორი იყო ეს კავშირი და რატომ უნდა დაეხმარებოდნენ გილავეს? — დიახ, გილავეს. არ ვიცი, შეცდომაში შეიყვანეს ჩვენი ხელისუფლება, თუ სხვა რამ იყო მიზეზი, ასე კი მოხდა. ჩვენ ვამბობდით, რომ ამის გაკეთება არ შეიძლებოდა, მაგრამ მაინც აპყვნენ პროვოკაციას.

— მაღლობა ღმერთს, იყო ერთი კაცი, რომელმაც დიდი დახმარება გაგვინია — მან აღკვეთა ეს პროვოკაცია.

— ჩვენთან იყო ეს კაცი?

— დიახ, ჩვენთან. სწორედ მან გასცა განკარგულება, რომ არც ერთი ჩვენი მოქალაქე, არც ერთი ჩვენი სამხედრო არ გადასულიყო გილავეთან ერთად. ეს გახლდათ ნუგზარ საჯაია, საქართველოს უშიშროების საბჭოს მდივანი. მან აღკვეთა ეს პროვოკაცია და საქართველო გადაარჩინა რუსეთთან საომარ დაპირისპირებას.

გარდაცვლილ კაცზე ცუდის თქმა არ შეიძლება, მაგრამ გილავემა მაშინ ძალიან ცუდი როლი ითამაშა.

— ის რაზმი ხომ მაინც გადავიდა ჩვენებში?

— ნაწილი დაიღუპა, დანარჩენები გადავიდნენ. რუსებს შეეძლოთ, ყველანი ამოეხოცათ, მაგრამ შეუშვეს. ესეც იმას მოწმობს, რომ პროვოკაციას, მართლაც, ჰქონდა ადგილი.

— გაგვარს დაასახელებთ? — არა. ვინც დაინტერესდება, ადვილად დაადგენს. მთავარი ერთი გვარი კი არა, სულ სხვა რამაა.

— პანკისი დაბრუნდა თქვენს იყო მიჩნეული. ესაო, ისაო — ნარკობარონები, იარაღის ყიდვა-გაყიდვა...

— პანკისის ხეობაში მაშინ ისეთი არაფერი ხდებოდა, რაც თბილისში, ვთქვით, დოლიდის ქუჩაზე, გინდაც ატენის ქუჩაზე, გინდაც სხვაგან. მაშინ კარგად ვერ ვმუშაობდით, არ დავიმალავთ, ნარკოტიკები ჩვენი თუ პოლიციის თვალწინ იყიდებოდა.

— პანკისშიც ასე იყიდებოდა და თელავშიც.

— იარაღი?

— ჩვენითიდან უკანდახეული მებრძოლები სხვა დევნილებთან ერთად აფარებდნენ იმ ხეობას თავს. მათი გადმოსვლა არ ხდებოდა თელავის მილიციის ან შინაგან საქმეთა სამინისტროსთან შეთანხმებით: ათიდან რვა კაცის შემოსვლა პანკისში და მათი იქ დარჩენის საკითხი ქვეყნის უმაღლესი ხელისუფლების დონეზე წყდებოდა. იქ ყველას, როგორც წესი, ჰქონდა იარაღი.

— იმით კი ჰქონდათ, მაგრამ იარაღით ვაჭრობა?

— ზუსტად ეს არის პანკისში არსებულ მდგომარეობაზე ტელევიზიის და მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებით შექმნილი არასწორი წარმოდგენის ერთ-ერთი შედეგი.

მარსი კინმარიშვილი

აკაკი გობიჩიანი

«ნი წუთისათვის» კონფიდენსიური ინფორმაციის მიწოდებას ვუღს «ვის უნდა 20 ათასის» მეზობლები უხდიდნენ

ესაუბრა თორნიკე ანაველიძე

«ორი კურდღლის გაღვარა პირს ერთს პირ ღაიჭერსო»

ტყუილი ყოფილა ეს ანდაზა ან „ნაცებსავით“ „მოხერხებულ“ ხალხზე არ ვრცელდება, რადგანაც ანანია სალუქვაძე ა. ნ. 25 აგვისტოს როგორც იქნა, „რესპუბლიკიდან“ ბადრაგის თანხლებით ინფექციური საავადმყოფოში გადაიყვანეს, სადაც მეორე დღეს, ანუ რამდენიმე საათში მისი ბიოლოგიური სიკვდილი დაფიქსირდა.

ეს იყო და ეს ამათი ჰუმანურობის „პრედელი“, თორემ ანანია იმთავითვე, ანუ შარშან ოქტომბერში, როდესაც შეითხინილი ბრალდებით დააპატიმრეს, მძიმე ავადმყოფი იყო.

ანუ „ნახაგა“ გასულ გარდაცვალებას მიხვალაბული შეიწყალას!..

ბი საბურთალოს სასაფლაოზე მიაბარა მინას და მის გვერდით მერაბ ბერძენიშვილის მიერ დაპროექტებულ აკლდამაში რამდენიმე წლის შემდეგ თავადაც პოვა განსასვენებელი.

42 წლის ვაჟკაცს, ქართული ტელევიზიის ერთ-ერთ დამფუძნებელს, თეატრმცოდნესა და ნიჭიერ ლიტერატორს შოთა სალუქვაძეს კომუნისტებმა გაუხევეთეს გული, ანუ ამ ოჯახის სამი თაობა სხვა-დასხვა დროს შეინარა ხელი-სუფლებამ: ანანია უფროსი — ბოლშევიკებმა, შოთა — კომუნისტებმა და ჩემი სიყრმის მეგობარი — ნაცების ნულოვანმა ტოლერანტობამ.

დასასრულ, მკითხველს დიდის მოკრძალებით ვთავაზობ ანანიას ერთ ლექსს, რომელიც, შინაარსიდან გამომდინარე, იქნებ, ვინმეს ციხეში დაწერილი ეგონოს, მაგრამ

ეს ლექსი ამ ორი წლის წინათ ჩემთან სტუმრობისას სუფრაზე ექსპრომტად დანერგა:

ძველი თბილისის
ვიწრო ქუჩებში
ზამთრის ნაგავი
ქარმა ახვეტა.
ძვირფასო, გუმინ
მართლმსაჯულებამ
გამომიტანა მაინც
დახვეტა!

რა საჭიროა ამდენი ფიქრი
ანდა რად გინდათ
ამდენი განსჯა?
ჩასაფრებელი
სიკვდილი გვიცდის,
სიკვდილი ხვედრია და
არა — დასჯა!..

და აუხსენით იმ
ძველ მეგობრებს,
ვინც იმუშებდა
ჩემთან იარებს,
რომ ცოცხალს
ის „ქუჩის ბიჭი“,
ის „ძველი ბიჭი“,
მოხეტიალე!..

დავით მხიპია

ინფექციურში ჩემი მეგობრის გარდაცვალებამდე 15 წუთით ადრე „იქიდან“ დარეკეს და ბრძანეს — ბადრაგი მოხსენით, პრეზიდენტმა შეინყალოა!.. იქ მაშინის უწყებებს არ „დაუნერა“ მიცვალბული და აქ შეწყალბულთა სია ერთი კაცით გაზარდეს. აი, ამას ჰქვია ორი კურდღლის ერთად დაჭერა, „ნაცებისთვისაც“ კი ჯერჯერობით გაუგონარი ცინიზმის თანხლებით.

რა არ ვიღოვნი, ვინ არ შევაწუხებ, რომ, იქნებ, ანანია სალუქვაძისთვის სასჯელი გადაეცადებინათ.

მაგრამ — ამოვ, მძიმე ავადმყოფს მაინც მოუსაჯეს 10 წელი. ინფექციურში როცა „ახარეს“, თავისუფალი ხარო, სიმწრით გაიღიმა, ამით დედამ და ამათი შეწყალება, მისედაც თავისუფალი ვარ,

მივდივარო და... — ეს იყო მისი უკანასკნელი სიტყვები... ის იყო დიდი მამა-პაპის ღირსეული შთამომავალი, ნიჭიერი პოეტი და პროზაიკოსი, მაგრამ ამ მხრივ ფართო საზოგადოებისთვის უცნობი, სამაგიეროდ თავისი კაცობით, ნაღდი ქალაქელობით თბილისში კარგად ცნობილი ძველი ვერელი, ყველასათვის საყვარელი კაცი.

ჩემი მეგობრის სენია და ბაბუა, უფროსი ანანია სალუქვაძე 1918-21 წლების პარლამენტის წევრი, მწერალი, პუბლიცისტი, ემიგრაციაში არ გაპყლია მენშევიკებს და სადაც გადასახლებებში, ყაზახეთის სტეპებში, ამოხდა სული.

მისმა შვილმა, შოთა სალუქვაძემ შეუძლებელი შეძლო და მამის ტანჯული ძველი

ნაგვილად იყო ლანკვა-გინება, ხემა, ქაოსი, მბგრაბ არა — სექსუალური კალაძობა!

„საქართველო და მსოფლიო“ სისტემატურად აქვეყნებს მასალებს, რომლებშიც ასახულია ადამიანის უფლებების უხეში დარღვევები. ერთ-ერთ ასეთ პუბლიკაციას, კერძოდ, პატიმრების უფლებათა დამცველ ადვოკატ ლალი აფციაურთან ინტერვიუს „8 ფაქტი, რომელთა გამოც ლალი აფციაური უჩივის მიშას მიერ „შაშურკინად“ ქცეულ შაშკინს“ (№24, 5-11 აგვისტო, 2009 წ.) გამოეხმაურა ქ. რუსთავის №1 საერთო და მკაცრი რეჟიმის დაწესებულებაში განთავსებული მსჯავრდებული, ადვოკატი თინათინ ტომარაძე. იგი სახეებით თანხმება ლალი აფციაურის აზრს პატიმრების საყოფაცხოვრებო პირობების შესახებ, თუმცა კატეგორიულად უარყოფს, რომ 19 აპრილს ე. ნ. ქალთა კოლონიაში განთავსებული მოვლენებისა და პატიმრების რუსთავში გადაყვანის დროს ვინმე გაუუპატიურებინათ. მსჯავრდებული კატეგორიულად ითხოვს თავისი წერილის გამოქვეყნებას.

მხრიდან ამ ფორმით ღირსების შელახვას ადგილი არ ჰქონია! ეს არის მტკნარი სიცრუე! ნამდვილად იყო ლანკვა-გინება, ცემა, ქაოსი, მაგრამ არა — სექსუალური ძალადობა! თუ ეს სტატია თავიდან ბოლომდე არ დაიბეჭდება (გახაზული სტრიფების შედარებით დიდი შრიფტით წარმოჩინებით!), ვიფიქრებ, რომ თქვენი გაზეთის მეშვეობით ადგილი აქვს ახალი პროვოკაციის დასაწყისს, ვილაცამ ახლა „აქ“, რუსთავში, მოინადინა ჩვენი „განტყვევის ვაცადა!“ გადაქცევა და ახალი „ბუნტის“ (ეს სიტყვა ამ ბოლო დროს ძალიან მოსწონს!) კერის გაჩაღება! დე, ყველამ კარგად გაიგოს და დაიბნეოს, რომ ჩვენ, მიუხედავად „პატიმრის სტატუსისა“, ვართ არსებული პოლიტიკის, ქვეყანაში გამეფებული განუკითხაობისა და უსამართლობის მსხვერპლი და არავის ზე ნაკლები ოჯახისშეილები, დედი, ბებიები, მეუღლეები, დები, დეიდები და მამიდები არ ვართ!!!

უდიდესი პატივისცემით,
მსჯავრდებული ადვოკატი —
თინათინ ტომარაძე,
ქ. რუსთავის №1 დაწესებულებაში იძულებით განთავსებული ყველა პატიმარი ქალის სახელით!
19 აგვისტო, ფერისცვალება, 2009 წ.

გაზეთ „საქართველო და მსოფლიო“ მთავარ რედაქტორს

ქ. რუსთავის №1 საერთო და მკაცრი რეჟიმის დაწესებულებაში განთავსებული მსჯავრდებულის

თინათინ ტომარაძის

პასუხი სტატიაზე „8 ფაქტი, რომელთა გამოც ლალი აფციაური უჩივის მიშას მიერ „შაშურკინად“ ქცეულ შაშკინს“ (2009 წლის 5-11 აგვისტო, №24)

საქართველოს იმ მრავალრიცხოვან სირცხვილს, რაც აქამდე გვეჭირდა, კიდევ ერთი რომ დაემატა 2009 წლის 19 აპრილს, ადვოკატის ბრწყინვალე დღესასწაულის ღამეს (!), ეს უკვე საყოველთაოდ ცნობილი ფაქტია... რა იყო მიზეზი და საბაბი იმ ხელოვნურად პროვოცირებული აღშფოთებისა, რაც „ბუნტად“ მონათლეს, ეს მხოლოდ იმ 12 საათის განმავლობაში „ე. ნ. ზონის“ ტერიტორიაზე მყოფ თათვისაა ცნობილი... პირდაპირ შევეცადე, სიმართლე მეტევა საზოგადოებისთვის, დავუკავშირე კიდევ ერთ-ერთ გონიერ და უშუალოდ უარსაღიშის, ქალბატონ დარეჯან მეფარიშვილს და ვთხოვე სტატიის გამოქვეყნება (დაინტერესებულმა პირებმა ის. გაზეთი „ქრონიკა“ №22 (289) 1-7 ივნისი გვ. 29), მაგრამ, მერნმუნეთ, მომხდარ ფაქტთან დაკავშირებით „შავი ყუთი“ ჯერ არ გახსნილა... ყველაფერი იმ უახლოესი მომავლისთვის მიმინდვია, რომელიც უკვე კარზეა მომდგარი!..

საქართველოში რომ კვაზიფაშისტური დიქტატურაა, ეს უკვე მთელი მსოფლიოსთვისაც აღარ წარმოადგენს დიდ საიდუმლოებას, ხოლო 2003 წლის შემდეგ ნაწილობრივ ამოსული სოკოებივით მომრავლებული ციხეებში (რომლებსაც არაფერი აქვთ საერთო „ევროპულ ციხესთან“) რომ უამრავი უდანაშაულო დამნაშავეა, არც ეს საკითხი აღარაა დავის საგანი! უსამართლო განაჩენებითა და ასტ-

ტონი (საკნებშიც!) და ხრეშია, ხოლო დიდიდან დიდიმდე პლასტმასისა და სხვადასხვა ქარხნის (სანარმოების) გამოწარმოებული ნაზავი ჰაერით ვსუნთქავთ ფილტვის იატაკზე მყოფნი. ერთი სიტყვით, ქალბატონი ლალი აფციაური ჩვენი საყოფაცხოვრებო პირობების შესახებ სრულ ჭეშმარიტებას მოგახსენებთ, მაგრამ მისმა ნათქვამმა ფრაზამ „მსჯავრდებულმა ნ.გ.-მ მითხრა — გადაყვანისას სასტიკად სცემეს და გააუპატიურესო“, „გამოიკმირებულ“ ქალების ერთი გამოკმირებული აღშფოთება გამოიწვია და სანამ ეს ნერვული მუხტი პიკს მიაღწევს, გადავწყვიტე, უმორჩილესად გათხოვნი ჩემი ამ წერილის სიტყვა-სიტყვით გამოქვეყნება თქვენივე გაზეთის ფურცლებზე.

გვირდა, ყველამ გაიგოს, რომ 2009 წლის 19 აპრილს „ზონდერბრიგადების“ წარმომადგენელთა

აუშ-ის ველები

შტატებში შექმნეს ახალი ტიპის კალკულატორი, რომელიც ათეულობით ტრილიონზე შეასრულებს მათემატიკურ ოპერაციებს. ამგვარი მოთხოვნები ამერიკის კალკულატორის მიმართ საკუთარი უპრეცედენტო ეროვნული ვალის დასათვლელად გაუჩნდა. სექტემბრის დასაწყისისათვის მსოფლიოს ზესახელმწიფოს 11,8 ტრილიონი დოლარი ვალი აქვს. ამ სიდიდის რიცხვებზე გამოთვლების მოთხოვნის გამო მომხმარებელს არ ჰქონდა, დედამინაზე ადამიანთა რაოდენობა კი ჯერჯერობით მილიარდობით განისაზღვრება და არა ათობით ტრილიონში. მეთ მაილს ახალი ტიპის კალკულატორის შექმნა აუშ-ის მზარდმა ვალმა და ბიუჯეტის ასევე მზარდმა დეფიციტმა შთააგვიდა. მის ქმნილებას კი, ალბათ, იგივე შთაგონების პატივსაცემად, „დიდი ვალი“ ეწოდა.

მონყობილობა, რომლის უმთავრესი ფუნქცია პოლიტიკოსთა შეფუცხუნება და მოსახლეობის გამოფხიზლებაა, უკვე გამოჩნდა სარეალიზაციოდ და 12 დოლარი და 99 ცენტი ღირს.

აუშ-ის 7 ყველაზე მასშტაბური საბანკო კრახი

- (ფრჩხილებში მოცემულია გაკოტრების წელი, გაკოტრების მომენტი-სათვის ბანკის მფლობელობაში არსებული აქტივების რაოდენობა 2009 წლის დოლარებში).
1. Washington Mutual (2008 წელი, 307 მილიარდი დოლარი)
 2. Continental (1984 წელი, 82,8 მილიარდი დოლარი)
 3. First Republic Bank (1988 წელი, 59,2 მილიარდი დოლარი)
 4. IndyMac (2008 წელი, 30,7 მილიარდი დოლარი)
 5. American Save & Loan (1988 წელი, 54,3 მილიარდი დოლარი)
 6. Bank of New England (1991 წელი, 34,3 მილიარდი დოლარი)
 7. Colonial Bank (2009 წელი, 25,8 მილიარდი დოლარი)

ქ. თბილისი
აპრილიდან 19/166/15
სამსოფლიოებრივ პოლიტიკურ ეპოქებში...
„საქართველო“ რედაქტორს

ქ. რუსთავის ან. სახით და შეიქმნა
რედაქტორის კომისიის მიერ
შეჯავრდების
თინათინ ტომარაძის

პასუხი სტატიაზე — 8 ფაქტი, რომელთა გამოც
ლალი აფციაური უჩივის მიშას მიერ „შაშურკინად“
ქცეულ შაშკინს“ (2009 წლის 5-11 აგვისტო, №24)

საქართველოს იმ მრავალრიცხოვან სირცხვილს, რაც აქამდე გვეჭირდა, კიდევ ერთი რომ დაემატა 2009 წლის 19 აპრილს, ადვოკატის ბრწყინვალე დღესასწაულის ღამეს (!), ეს უკვე საყოველთაოდ ცნობილი ფაქტია... რა იყო მიზეზი და საბაბი იმ ხელოვნურად პროვოცირებული აღშფოთებისა, რაც „ბუნტად“ მონათლეს, ეს მხოლოდ იმ 12 საათის განმავლობაში „ე. ნ. ზონის“ ტერიტორიაზე მყოფ თათვისაა ცნობილი... პირდაპირ შევეცადე, სიმართლე მეტევა საზოგადოებისთვის, დავუკავშირე კიდევ ერთ-ერთ გონიერ და უშუალოდ უარსაღიშის, ქალბატონ დარეჯან მეფარიშვილს და ვთხოვე სტატიის გამოქვეყნება (დაინტერესებულმა პირებმა ის. გაზეთი „ქრონიკა“ №22 (289) 1-7 ივნისი გვ. 29), მაგრამ, მერნმუნეთ, მომხდარ ფაქტთან დაკავშირებით „შავი ყუთი“ ჯერ არ გახსნილა... ყველაფერი იმ უახლოესი მომავლისთვის მიმინდვია, რომელიც უკვე კარზეა მომდგარი!..

საქართველოში რომ კვაზიფაშისტური დიქტატურაა, ეს უკვე მთელი მსოფლიოსთვისაც აღარ წარმოადგენს დიდ საიდუმლოებას, ხოლო 2003 წლის შემდეგ ნაწილობრივ ამოსული სოკოებივით მომრავლებული ციხეებში (რომლებსაც არაფერი აქვთ საერთო „ევროპულ ციხესთან“) რომ უამრავი უდანაშაულო დამნაშავეა, არც ეს საკითხი აღარაა დავის საგანი! უსამართლო განაჩენებითა და ასტ-

მთავარი პოლიტიკური განტოლება — ბრძოლა შავი ზღვისთვის

შეერთებულ შტატებში სამოქალაქო ომის მსვლელობისას, 1861-65 წლებში, ადგილობრივი მკვლელობა დაწესდა და წარმატებით გამოიყენა ე.წ. ანაკონდას რკალით მონინალმდგმის გაგუდვის სტრატეგია. ამ სტრატეგიის არსი იმაში მდგომარეობდა, რომ ჩრდილოელები ყველა ღონეს ხმარობდნენ, რათა უპირველესად საზღვაო ზოლიდან განედევნათ და მერე კონტინენტის სიღრმეში „გაეგუდათ“ სამხრეთელები, რომლებსაც, კარგადენდა რა გასასვლელს ზღვაზე, რაიმე მნიშვნელოვანი მანევრის განხორციელების შანსი დღითიდღე ხელიდან ეცლებოდათ. ეს სტრატეგია დღეს ცნობილია როგორც ევროატლანტიკური მიდგომა და აუცილებელ პირობას წარმოადგენს ნებისმიერი ზესახელმწიფოსთვის, რადგანაც ზღვის გაუკონტროლებლად მეტნაკლებად მნიშვნელოვან მსოფლიო პროცესებზე გავლენის მოხდენა შეუძლებელია, რამეთუ „სახმელეთო“ იმპერიების დრო, რახანია, ისტორიას ჩაბარდა. ამ თეზისის დასტურად მონღოლეთის იმპერიის კრახიც იკმარება, უამრავ სხვა მაგალითზე რომ არაფერი ვთქვათ — ჩამოთვლისაგან ამჯერად თავს შევიკავებ. თანამედროვე გეოპოლიტიკაში წარმოუდგენელია მეტნაკლებად გავლენიანი და ანგარიშგასაწვევი სახელმწიფო, რომელსაც არ ექნება ძლიერი პოზიციები ოკეანეში.

ამ პოზიციებისთვის რუსეთმა ჯერ კიდევ პეტრე პირველის დროს დაიწყო ბრძოლა, რომლის შედეგადაც ცივი სამხრეთული ზღვების გარდა შავ ზღვაზეც მოიპოვა გასასვლელი... მას შემდეგ ევროპის ქვეყნებმა და თურქეთმა არაერთხელ სცადა რუსეთის შავი ზღვიდან გაძევება, მაგრამ განსაკუთრებულ წარმატებებს ვერ მიაღწია. თანამედროვე ამერიკა და დასავლეთი ამ პრობლემის მოგვარებას სხვა მეთოდებით ცდილობს. შავი ზღვიდან რუსეთის გასაძევებლად დღეს, რაოდენ გასაკვირიც არ უნდა იყოს, აქტიურად იყენებენ პოლონეთს და ისეთ „შეინტელ“ პროექტებს, რომელთაც, ერთი შეხედვით, შავი ზღვიდან რუსეთის გაძევებასთან საერთო არაფერი აქვს.

ნამეზობლობის ევროპული პროექტის ნაწილი კი არა, ცალკეული, უპირველესად, ფინეთის მიერ რუსეთთან ურთიერთხელსაყრელი ურთიერთობის დამყარების მიზნით მხარდაჭერილი ინიციატივაა. ასეთი ფორმატი სულაც არ აძლევს ხელს პოლონეთს, რომელიც აშშ-ის „გუნდში“ თამაშობს და ბალტიის ზღვის აუზიდან რუსეთის გამოძევებას ლამობს. ვარშავა და ვაშინგტონი დაინტერესებული არიან „ჩრდილოეთის განზომილებას“ ცოტა სხვაგვარი, რუსოფობიის მსუყე ულუფით განყოფიებული მიმართულებით შესძინონ. „ჩრდილოეთის განზომილება“ ფოკუსირებულია მარცხნაპირი საკითხებზე, რომლებიც ევროკავშირისა და რუსეთის საზღვრებს უკავშირდება და პრაქტიკულ მიდგომას ლაღადებს. ამიტომ პროექტის რეალიზაციის პროცესში ევროკავშირ-რუსეთის პრობლემებზე საკითხებს არ ეხებებიან, — კონსტატაციას ახდენენ პოლონელი ექსპერტები.

სპორტის სფეროში და ევროკავშირის ქვეყნებისთვის დიდი სტრატეგიული მნიშვნელობა აქვს, — ასეთ შეფასებას აკეთებენ „ნათლინის“ ექსპერტები. პროექტ „შავი ზღვის სინერჯის“ ამოქმედების მთავარ მიზნად იქცა ევროკავშირის მისწრაფება, სტაბილურობა შესძინოს უწინ რეგიონში დინებას მიშვევებული საზოგადოების დემოკრატიზაციისა და საერთაშორისო თანამეგობრობისთვის კომფორტული ეკონომიკური პირობების ჩამოყალიბების პროცესებს. „შავი ზღვის სინერჯის“ გაქანება „ჩრდილოეთის განზომილებაზე“ გაცილებით დიდია. მასში ჩართული არიან თურქეთი, ბულგარეთი, უკრაინა, რუსეთი, რუმინეთი, საქართველო, სომხეთი, აზერბაიჯანი, საბერძნეთი და მოლდოვა.

ევროკავშირის პოლიტიკაში შავი ზღვა პოლიტიკურ ერთიანობად განიხილება, თუმცა ჯერ კიდევ 2003 წელს ევროკავშირი ასეთ განმარტებას უგულვებლყოფდა. ახლა „შავი ზღვის სინერჯი“ სამ მიმართულებას მოიცავს: პარტნიორულ ურთიერთობებს უკრაინასთან, საქართველოსთან, მოლდოვასთან, სომხეთთან და აზერბაიჯანთან; თურქეთის სავაჭარო-განვრებას ევროკავშირში და რუსეთთან სტრატეგიულ პარტნიორობას.

აშშ-ც და პოლონეთიც ნებისმიერი შესაძლებლობის გამოყენებას ცდილობენ რუსეთის გავლენის დასასუსტებლად რეგიონში. გარკვეულ პირობებში „შავი ზღვის სინერჯის“ ინიციატივამ, შესაძლოა, მათ ამის საშუალებაც მისცეს. მიუხედავად ამისა, პოლონელი ექსპერტები პროექტის ინიციატორებს გააფრთხილებს სიფრთხილისა და რეგიონული კონფლიქტების გადაწყვეტილების სურვილის არქონისთვის საყვედურს.

პოლონელი ანალიტიკოსები კმაყოფილებით ახდენენ ბუქარესტის სურვილის კონსტატაციას, ხელი შეუწყოს სამოქალაქო საზოგადოების ბირთვების განვითარებას შავი ზღვის რეგიონში. ამ მიზნით რუმინეთმა შავი ზღვის ფორუმის ორგანიზება მოახდინა, რომლის მიმართაც ვაშინგტონი ძალზე დიდ კეთილგანწყობას იჩენს. ფორუმში მონაწილე რუმინული, უკრაინული და ამერიკული არასამთავრობო ორგანიზაციები თავიანთი მუშაობის კოორდინირებას ახდენენ და ხელს უწყობენ „დემოკრატიისა“ და ადამიანთა უფლებების იდეალების გავრცელებას. ერთ-ერთმა ამერიკულმა საექსპერტო-ანალიტიკურმა ცენტრმა — „ატლანტის საბჭომ“ თავის საიტზე განათავსა ინფორმაცია 30 სექტემბერს დაინიშნული ეკონომიკური ფორუმის შესახებ, რომელიც შავი ზღვის აუზში დაიწყო რესურსებს ეძღვნება. ფორუმში ბუქარესტში გაიმართება, რაც კიდევ ერთხელ ადვილებს აზრს რუმინეთისა და აშშ-ის ურთიერთდაკავშირებული პოლიტიკის შესახებ. ამ მოვლენის ანონსები არა მხოლოდ ამერიკულ, არამედ რუმინულ და სხვადასხვა კვლევითი ცენტრის საიტებზეც გამოჩნდა.

პროექტი „აღმოსავლეთის პარტნიორობა“

„აღმოსავლეთის პარტნიორობის“ ინიციატორები პოლონელი, შვედეთი და ჩეხეთი არიან. ვარშავისთვის ამ პროექტში მონაწილეობას სტრატეგიული მნიშვნელობა აქვს. იგი გავლენის სფეროებში ბებერ ევროპის ვერ შეეცილება, მაგრამ ხელიდან არ უშვებს შანსს, რომ რუსეთის შესუსტებით აღმოსავლეთში გაიფართოვოს გავლენა. პოლონეთის ეს მისწრაფება და ამ გზით რუსეთსა და ევროპას შორის ერთგვარი ბუფერული ზონის შექმნა დასავლეთსაც ხელს აძლევს. ინიციატორებთან ერთად ამ პროექტში მონაწილეობენ ბაქო, ერევანი და თბილისი, ანუ მთელი ამიერკავკასია. ხსენებული პროექტი, წარმატების შემთხვევაში, საშუალებას მისცემს ევროპას, დაბლოკოს რუსეთისთვის სტრატეგიული მნიშვნელობის მქონე ინიციატივები, თუკი ამ თამაშში მთელი კავკასია (მათ შორის, რუსეთის პარტნიორი სომხეთიც) ჩაერთვება.

პროექტი „ჩრდილოეთის განზომილება“

პოლონელი ექსპერტები შეგვახსენებენ, რომ „ჩრდილოეთის განზომილება“ თანამედროვე გეოპოლიტიკაში წარმოუდგენელია მეტნაკლებად გავლენიანი და ანგარიშგასაწვევი სახელმწიფო, რომელსაც არ ექნება ძლიერი პოზიციები ოკეანეში.

პროექტი „შავი ზღვის სინერჯი“

„შავი ზღვის აუზი პრობლემებისა და უსაფრთხოების სფეროში პოტენციური მუქარების მთელი მოზაიკაა, რის მაგალითადაც იქცა 2008 წლის ომი საქართველოში. ეს რეგიონი დიდი ეკონომიკური პოტენციალის მქონეა, განსაკუთრებით ენერგორესურსების ექსპორტის სფეროში და ევროკავშირის ქვეყნებისთვის დიდი სტრატეგიული მნიშვნელობა აქვს, — ასეთ შეფასებას აკეთებენ „ნათლინის“ ექსპერტები. პროექტ „შავი ზღვის სინერჯის“ ამოქმედების მთავარ მიზნად იქცა ევროკავშირის მისწრაფება, სტაბილურობა შესძინოს რეგიონში დინებას მიშვევებული საზოგადოების დემოკრატიზაციისა და საერთაშორისო თანამეგობრობისთვის კომფორტული ეკონომიკური პირობების ჩამოყალიბების პროცესებს. „შავი ზღვის სინერჯის“ გაქანება „ჩრდილოეთის განზომილებაზე“ გაცილებით დიდია. მასში ჩართული არიან თურქეთი, ბულგარეთი, უკრაინა, რუსეთი, რუმინეთი, საქართველო, სომხეთი, აზერბაიჯანი, საბერძნეთი და მოლდოვა.

გარდა ამისა, ყურადღება ექცევა შემდეგ თემებს: ადამიანის უფლებათა დაცვა, უსაფრთხოება, რეგიონში გაყინული კონფლიქტების მონიტორინგ, მეცნიერებასა და ტექნოლოგიებს, ენერგონედლეულის ექსპორტისა და საზღვაო პოლიტიკას.

შავი ზღვის აუზში გაყინული კონფლიქტებზე შეიძლება ჩაითვალოს აფხაზეთი, სამხრეთ ოსეთი და ნაჩიჩოვანი მთიანი ყარაბაღი, რაკილა აზერბაიჯანი და სომხეთი მოცემული პროექტის შემადგენელ ნაწილებს წარმოადგენენ. ამიტომ ვარშავის სურვილი, წარმოქმნილი ფეთქებადსაშიში სიტუაცია თავისი მიზნებისთვის გამოიყენოს, საყვედურს გავსავსებს.

გარდა ამისა, ყურადღება ექცევა შემდეგ თემებს: ადამიანის უფლებათა დაცვა, უსაფრთხოება, რეგიონში გაყინული კონფლიქტების მონიტორინგ, მეცნიერებასა და ტექნოლოგიებს, ენერგონედლეულის ექსპორტისა და საზღვაო პოლიტიკას.

შავი ზღვის აუზში გაყინული კონფლიქტებზე შეიძლება ჩაითვალოს აფხაზეთი, სამხრეთ ოსეთი და ნაჩიჩოვანი მთიანი ყარაბაღი, რაკილა აზერბაიჯანი და სომხეთი მოცემული პროექტის შემადგენელ ნაწილებს წარმოადგენენ. ამიტომ ვარშავის სურვილი, წარმოქმნილი ფეთქებადსაშიში სიტუაცია თავისი მიზნებისთვის გამოიყენოს, საყვედურს გავსავსებს.

აშშ-ც და პოლონეთიც ნებისმიერი შესაძლებლობის გამოყენებას ცდილობენ რუსეთის გავლენის დასასუსტებლად რეგიონში.

გარკვეულ პირობებში „შავი ზღვის სინერჯის“ ინიციატივამ, შესაძლოა, მათ ამის საშუალებაც მისცეს. მიუხედავად ამისა, პოლონელი ექსპერტები პროექტის ინიციატორებს გააფრთხილებს სიფრთხილისა და რეგიონული კონფლიქტების გადაწყვეტილების სურვილის არქონისთვის საყვედურს.

პოლონელი ანალიტიკოსები კმაყოფილებით ახდენენ ბუქარესტის სურვილის კონსტატაციას, ხელი შეუწყოს სამოქალაქო საზოგადოების ბირთვების განვითარებას შავი ზღვის რეგიონში.

ამ მიზნით რუმინეთმა შავი ზღვის ფორუმის ორგანიზება მოახდინა, რომლის მიმართაც ვაშინგტონი ძალზე დიდ კეთილგანწყობას იჩენს. ფორუმში მონაწილე რუმინული, უკრაინული და ამერიკული არასამთავრობო ორგანიზაციები თავიანთი მუშაობის კოორდინირებას ახდენენ და ხელს უწყობენ „დემოკრატიისა“ და ადამიანთა უფლებების იდეალების გავრცელებას. ერთ-ერთმა ამერიკულმა საექსპერტო-ანალიტიკურმა ცენტრმა — „ატლანტის საბჭომ“ თავის საიტზე განათავსა ინფორმაცია 30 სექტემბერს დაინიშნული ეკონომიკური ფორუმის შესახებ, რომელიც შავი ზღვის აუზში დაიწყო რესურსებს ეძღვნება. ფორუმში ბუქარესტში გაიმართება, რაც კიდევ ერთხელ ადვილებს აზრს რუმინეთისა და აშშ-ის ურთიერთდაკავშირებული პოლიტიკის შესახებ. ამ მოვლენის ანონსები არა მხოლოდ ამერიკულ, არამედ რუმინულ და სხვადასხვა კვლევითი ცენტრის საიტებზეც გამოჩნდა.

აშშ-ც და პოლონეთიც ნებისმიერი შესაძლებლობის გამოყენებას ცდილობენ რუსეთის გავლენის დასასუსტებლად რეგიონში.

გარკვეულ პირობებში „შავი ზღვის სინერჯის“ ინიციატივამ, შესაძლოა, მათ ამის საშუალებაც მისცეს. მიუხედავად ამისა, პოლონელი ექსპერტები პროექტის ინიციატორებს გააფრთხილებს სიფრთხილისა და რეგიონული კონფლიქტების გადაწყვეტილების სურვილის არქონისთვის საყვედურს.

რა არის თავისუფლება ქრისტიანული თვალსაზრისით

თავისუფლება, ყოფითი გაგებით, ნებისმიერ ჩვენგანს საშუალებას აძლევს, მიზანი დაისახოს და მისი აღსრულების გონივრული გზა მოძებნოს. ადამიანი თავისუფალ არჩევანს ყოფიერების ყველა სფეროში ახორციელებს. საინტერესოა, როგორ განიხილავს თავისუფლების ცნებას ეკლესია. დღეს სწორედ ამ თემაზე გვესაუბრება წმიდა ნიკოლოზის ტაძრის მოძღვარი მამა ზურაბი.

დად, სიხარულით იღებს ღვთის განცემას. — ექსტრავაგანტულ, ორიგინალურ არჩევანზე რა აზრის ხართ? — სამწუხაროდ,

ექსტრავაგანტული ან ზედმეტად ორიგინალური არჩევანი საზოგადოების მხრიდან, ხშირ შემთხვევაში, თავისუფლების კაპალიზაციას, მის გამოხატულებას, აღიქმება, სინაგოგის კი დიდად მოსწონია და ამატარებელია სხვა აღაპიანურ ვნებათა თუ ახიკაბათა შედეგად.

იგი არ არის გაიგივებული ბორტებასთან, სირცხვილთან, თუმცა ქრისტიანობა გვასწავლის სულის უპირატესობას, მარადიულისა და უსხეულოს აღმატებულობას საგნობრივზე, სხეულებრივზე, სიკვდილის ხელმწიფობის ქვეშ მყოფზე. წმიდა იუსტინე აღნიშნავს: „თუკი სხული ჭემ-მარიტად უსარგებლოა, მაშინ ქრისტიანობა რატომ განკურნა იგი?“ წმიდა მონაქვების კოპონი ირინეოს ლიონელი თვლის, რომ უსხეულო სული არასოდეს იქნება სულიერი ადამიანი. ჩვენს მთლიანად მყოფობაში, ანუ სულისა და ხორცის ერთობაში მოიაზრება ადამიანი.

— ბერ-მონაზვნები ასევე-ტური ცხოვრებით ხომ ხორცის მოკვდინებაზე ზრუნავენ?

— მიუხედავად იმისა, რომ მონასტრული ცხოვრების აღმოცენებასთან დაკავშირებით გაგრძელდა ე.წ. ხორცის მოკვდინების პრაქტიკა, ასევე არასოდეს განიხილებოდა როგორც სხეულთან ბრძოლა ან სხეულის მარნუხებისგან გათავისუფლების სწრაფვა; პირიქით, ასევე მიზნად ისახავს, უვნებლობის მიღწევით გათავისუფლოს სხეული, რათა კაცმა თავი დაელოს ყოველგვარ ადამიანურ ვნებას, სულისა და ხორცის ჩათვლით. წმიდა იოანე კიბისალმონის თვლით, რომ სხეულის სახე ადამიანის სული-შიც აღიბეჭდა და სხეულზეც. ჩვენი სხული და ცემულ მდგომარეობაშიც კი შეიძლება იმდენად მშვენიერი იყოს, რომ ადამიანი ღვთის დიდებაში მიიყვანოს.

— რა დანიშნულება აქვს სხეულს ქრისტიანული სწავლების მიხედვით, რა არის მისი ფუნქცია?

— სხეული, უპირველეს ყოვლისა, სულის სადგურია, მისი ფიზიკური საყუდელი, რომლის საშუალებითაც არანინიციური სანყისი მატერიალურ სამყაროში ცხოვრობს და მოქმედებს, ანუ იგი სულის საცხოვრისია, მისი ინსტრუმენტი და იარაღი. სხეული გარეუბრამ სამყაროში სული ვერაფერს გააკეთებს. იგი ადამიანის პიროვნულობის ერთ-ერთი საზომია, ანუ პიროვნულობის გამოხატვის საშუალება, ასე რომ, თავისუფლება, ქრისტიანული გაგებით, ხორციელ ვნებათაგან განთავისუფლებას ნიშნავს და არა სხეულთან ბრძოლას, მის უარყოფას.

ესაუბრა ნინო ბოკიაშვილი

— თავისუფალ არჩევანს ადამიანი ყოფიერების ნებისმიერ სფეროში ახორციელებს, რის გამოც ამ სიტყვის სემანტიკა მეტისმეტად მდიდარია. საუბრობენ პოლიტიკურ, იურიდიულ, ეკონომიკურ, რელიგიურ, მორალურ და ა.შ. თავისუფლებაზე. უდავოდ საინტერესოა ძველი ბერძენი ფილოსოფოსების მოსაზრება თავისუფლების შესახებ...

— მართალი ხართ, მაგრამ პიროვნული თავისუფლების სრულყოფილი გააზრება მხოლოდ ქრისტიანობის დროს გახდა შესაძლებელი. რადგანაც ჩვენმა რელიგიამ პირველად წარმოადგინა თავისუფლების შესახებ? — ფორმალურად შეინარჩუნა, მაგრამ მასში უფრო ღრმა რელიგიური და ანთროპოლოგიური შინაარსი ჩადო — პირველ რიგში, გულისხმობდა განთავისუფლებას ცოდვის მონობისგან, რაც ადამის დაცემის შედეგია. ამ თვალსაზრისით თავისუფალი არჩევანი ეყრდნობა არა ინტელექტს, არამედ კეთილღობას, რომელიც ადამიანში კეთილმა ნებამ რომ გაიმარჯვოს, აუცილებელია ღვთის შენევა. მხოლოდ ღვთაებრივ მადლს შეუძლია, იხსნას ადამიანი ხორციელ თუ სულიერ ვნებათა მონობისგან.

— როდის არის ადამიანი თავისუფალი? — თითოეული ჩვენგანი მხოლოდ მაშინ არის ჭეშმარიტად თავისუფალი, როცა დაუბრკოლებლად შეუძლია ღვთის ნების აღსრულება. ნამდვილი თავისუფლება ჭეშმარიტებასა და გულის ვნებებისგან განწმენდას მოაქვს.

— როგორ გგონიათ, კათოლიკურმა აზრმა შეინარჩუნა არისტოტელეს კონცეფცია თავისუფლების შესახებ? — ფორმალურად შეინარჩუნა, მაგრამ მასში უფრო ღრმა რელიგიური და ანთროპოლოგიური შინაარსი ჩადო — პირველ რიგში, გულისხმობდა განთავისუფლებას ცოდვის მონობისგან, რაც ადამის დაცემის შედეგია. ამ თვალსაზრისით თავისუფალი არჩევანი ეყრდნობა არა ინტელექტს, არამედ კეთილღობას, რომელიც ადამიანში კეთილმა ნებამ რომ გაიმარჯვოს, აუცილებელია ღვთის შენევა. მხოლოდ ღვთაებრივ მადლს შეუძლია, იხსნას ადამიანი ხორციელ თუ სულიერ ვნებათა მონობისგან.

— როდის არის ადამიანი თავისუფალი? — თითოეული ჩვენგანი მხოლოდ მაშინ არის ჭეშმარიტად თავისუფალი, როცა დაუბრკოლებლად შეუძლია ღვთის ნების აღსრულება. ნამდვილი თავისუფლება ჭეშმარიტებასა და გულის ვნებებისგან განწმენდას მოაქვს.

ქვეყნის უფლის ნებას მიუთითებს, სოლო უნებლობა ანაღურებს, დაბრკოლებას, როგორც ამ ნების აღსრულებას ეწოდება.

— ადამიანი იძულებულია, არჩევანი გააკეთოს, რადგანაც ხშირად მის წინაშე რამდენიმე ალტერნატივაა... — ალტერნატივა მხოლოდ მაშინ ჩნდება, როცა არ ვიცით, რა არის უკეთესი, რაც ადამიანური ვნებებისა და უცოდინარობის შედეგია. თავისუფალი ადამიანი მშვი-

წმიდა მაქსიმე აღმსარებლის სწავლების თანახმად, ადამიანი მხოლოდ მაშინ არის თავისუფალი, როცა დაბრკოლებების გარეშე შეუძლია ღვთაებრივი იდეის განხორციელება. მისი აზრით, არსებობს ორი სახის ნება — პირველია ბუნებრივი, ანუ თავისუფალი ნება, რომლის ჭეშმარიტი არსი ღვთისკენ თავისუფალ სწრაფვაშია.

— რას გულისხმობს „ბუნებრივი ნება“? — ბუნებრივი ნება ქმნილებაში ღვთის მიერაა ჩადებული, ანუ ბუნებრივია. ამდენად, არ შეიძლება, ცოდვილი იყოს.

— მეორე სახის ნებაზე რას გეტყვით? — წმიდა მაქსიმე მეორე სახის ნებას „გნომურს“ უწოდებს.

— რას ნიშნავს „გნომური“? — სიტყვა „გნომი“ ბერძნულად არჩევანს ნიშნავს. გნომური ნება ბუნებრივი არ არის, პიროვნებას უკავშირდება. ცოდვის გამოჩენის შემდეგ გნომური ნება გვაიძულებს, შიშითა და ჭოჭმანით გავაკეთოთ არჩევანი კეთილსა და ბოროტს შორის, რის მეორე ეჭვები გვტანჯავს, სწორი და გონივრული იყო თუ არა ჩვენ მიერ მიღებული გადაწყვეტილება.

— ადამს რომელი სახის ნება ჰქონდა? — ცოდვით დაცემამდე ადამისთვის უცხო იყო გნომური ნება. აკრძალული ხილის ჭამის შემდეგ გადაგვარდა მასში ბუნებრივი ნება და გახდა გნომური. ასე რომ, არჩევანის აუცილებლობა თავისუფლების გამოხატულება კი არ არის, არამედ ცოდვის შედეგია.

— ადამიანი რთული ფენომენია, იგი თავის თავში ერთმანეთისგან მკვეთრად განსხვავებულ ბუნებას მოიცავს... — ადამიანური ჰიპოსტაზი ნამდვილად რთულია, ამას ყველა ღვთისმეტყველი აღნიშნავს. თეოლოგთა ერთი ნაწილი ორ განსხვავებულ სუბსტანციას აღიარებს —

სამშენიველსა და სხეულს; ხოლო მეორე — სულს, სამშენიველსა და სხეულს.

— რა განსხვავებაა სულსა და სამშენიველს შორის? — მათი აზრით, სული სამშენიველისგან ისე რადიკალურად არ განსხვავდება, როგორც სამშენიველი სხეულისგან. წმიდა იუსტინე თვლის, რომ სხეული არის სულის სამყოფელი, ხოლო სამშენიველი — სულისა. სამივე დატოვია მასში; ვისაც ღვთის რწმენა და სასიყვარულო აქვს, მისი აზრით, ადამიანი არის ცხოველი, გონიერი არსება, სამშენიველისა და სხეულისგან შედგენილი. წმიდა მონაქვ ირინეოს ლიონელი თვლის, რომ სული კაცს აცხობნებს და გონიერს ხდის, სხეული აერთიანებს, სამშენიველი კი შუაში მყოფობს; როცა სულს სურს, ადამიანს უნდა სთქვას, რომ სხეული და მისივე ავტორიტეტისკენ მიიზიდავს.

— რა განსხვავებაა სულსა და სამშენიველს შორის? — მართალია, ეკლესიის მამების უმეტესობა სულსა და სამშენიველს შორის განსხვავებაზე მიუთითებს, მაგრამ ისინი მაინც არ განიხილავენ სულს როგორც სრულიად დამოუკიდებელ სუბსტანციას. ჩვეულებრივ, სულს მიიჩნევენ

როგორც ადამიანში მოქმედ საღვთო მადლს, ხან მხედველობაში აქვთ სამშენიველის განსხვავებული მდგომარეობა. წმიდა კირილე ალექსანდრიელი თვლის, რომ სამშენიველი და სული ერთი და იმავე არის სახელწოდება.

— თუ სწორად მივხვდი, ქრისტიანული გაგებით, თავისუფლება სხეულის მონობისგან განთავისუფლებას ნიშნავს. როგორ ხდება ადამიანი (უმალესი არსება) ხორციელ ვნებათა ტყვე?

— სტოიკოსი ფილოსოფოსი სენეკა წერს: „მე უმალესი არსება ვარ, და ვიბადე დილისთვის, ნუთუ მონა უნდა გაგხდეს ჩემი სხეულისა, რომელსაც ვუყუარებ როგორც ბორკილებს, ჩემი თავისუფლების შემოჭყვევს?... ამგვარ საზოგადოებრივ საცხოვრებელში მყოფობს სული“. პლატონი თვლიდა, რომ ადამიანს უნდა ღვთისუფლებას დაეხმობოდა, რომ სხეული აქვს.

— რით განსხვავდება ქრისტიანთა დამოკიდებულება სხეულისადმი ანტიკური ხანის ფილოსოფოსთა შეხედულებებისგან?

— ადამიანის ბუნების შემადგენლობაში სხეულის მნიშვნელობა ღვთის განკაცების ფაქტის გამო განსხვავებულია ანტიკური ხანის ფილოსოფოსთა შეხედულებისგან და

პატრიარქს მიკვლიანის ეკლესიისთვის მონასტარში გაგზავრა კურთხევა არ მიუხია

საქართველოს საპატრიარქო უარყოფს გავრცელებულ ინფორმაციას პატრიარქის კურთხევით მონასტარში ალექსანდრე გირგვლიანის მკვლელობაში ბრალდებულების გაგზავნის თაობაზე და ამასთან დაკავშირებით სპეციალურ განცხადებას ავრცელებს.

„როგორც საზოგადოებისთვის ცნობილია, ბოლო დროს ზოგიერთ ინტერნეტ-და საგაზეთო გამოცემაში მიზანმიმართული ანტიეკლესიური საინფორმაციო კამპანია და-

ინყო. ამ დღეებში გავრცელდა არასწორი ინფორმაცია პატრიარქის კურთხევით მონასტარში ალექსანდრე გირგვლიანის მკვლელობაში ბრალდებულების გაგზავნას-

თან დაკავშირებით. ამ მოგონებებში მონასტარში საზოგადოებაში შეფუთვით გამოიწვია. უნდა განვაცხადოთ, რომ კათოლიკოს-პატრიარქს არც მათ ვაძამდელ გათავისუფლებასთან აქვს რაიმე კავშირი და არც რომელიმე მონასტარში გაგზავნის თაობაზე. — განაცხადა საპატრიარქოს პრესმდივანმა, მამა დავით შარაშენიძემ.

საქართველო

ლელა მამალაძე: შვილის სიკვდილის მერა ჩემი სისარული იმეფისური სხობისთვის მზადება

ქალბატონი ლელა მამალაძე შვილის უდროოდ დაღუპვამ სიკვდილსა და მარადიულ სიცოცხლეზე პირველად ჩააფიქრა. თავზარდაცემულ დედას ვაჟის გარდაცვალებიდან მესამე დღეს ტაძარში წასვლის დაუოკებელი სურვილი გაუჩნდა. თუ რა შეგრძნება დაუფულა ღვთის სახლში, ამას თავად გვიამბობს.

— ქალბატონო ლელა, რით დაიღუპა თქვენი შვილი?

— ჩხუბში სასიკვდილოდ დაჭრეს... დანით!

— ვის ეჩხუბა და რატომ?

— ჩემი ბიჭი 21 წლის იყო, თანაკლასელი გოგონა უყვარდა, საბავშვო ბაღშიც ერთად დადიოდნენ. ერთმანეთთან სერიოზული გრძნობა აკავშირებდათ. ჩვენი ოჯახიც და სანათესაოც კახას და მერიკოს ქორწინებისთვის ვემზადებოდით. მაგრამ მერიკოს ვიღაც ბიჭი გადაეკიდა, გასაქანს არ აძლევდა, ხან სახლთან ხვდებოდა, ხან ლექციების შემდეგ — ინსტიტუტთან, მიყვარხარ და ჩემი უნდა გახადეო, ეუბნებოდა.

— სად გაიცნეს ერთმანეთი?

— მერიკოს თანაკურსელის დაბადების დღეზე. იუბილარის კარის მეზობელი და ბავშვობის მეგობარია ჩემი შვილის მეგობარი. მერიკომ კახას სთხოვა, ჩამომამოხრე, არ მასვენებს, ვეუბნები, რომ საქმრო მყავს და გათხოვებას ვაპირებ, მაგრამ ვერაფერი შევასმინე, მემუქრება, მოგიტაცებო. კახამ უბანში გაიკითხა მეტოქის ვინაობა, დაადგინა ლადოს მისამართი, ტელეფონის ნომერი და დაურეკა — შემხვდი, შენთან სალაპარაკო მაქვსო. ლადო დანით შეი-

რადებული მივიდა დათქმულ ადგილზე, კახას მასთან ჩხუბი არც უფიქრია. შემპირდა, არაფერს დავუშავებ, ავუხსნი, რაშიც არის საქმე და მერიკოზე ხელს ავადებინებო, მაგრამ ლადო თურმე გამომწვევად იქცეოდა, აგრესიას ავლენდა და ყველანიანად ცდილობდა კახას გაღიზიანებას. მიაღწია კიდევ სანადელს და ჩხუბის დროს დანა მიეგულში ჩაარტყა. ჭრილობა სასიკვდილო აღმოჩნდა და ჩემი ბიჭი სასწრაფო დახმარების მოსვლამდე გარდაიცვალა.

— სხვა შვილებიც გყავთ?

— დიას, ორი ქალიშვილი. ჯერ ისევ სკოლის მოსწავლეები არიან, კახა ჩვენი პირველი შვილი იყო... ვერ აგინერთ, რა მდგომარეობაში ვიყავი, კომპარულ სიზმარში მეგონა თავი, სიცოცხლე აღარ მინდოდა, წუთისოფლის ამაოების განცდა დამეფულა. ჯანმრთელი, ახალგაზრდა, ლამაზი, ნიჭიერი შვილი ხელიდან გამოშვებულა. თავზარდაცემული ვიყავი, არ ვიცოდი, რა მექნა. პირველად დაფიქრდი სიკვდილსა და სულის უკვდავებაზე. დიდება უფალს, მან გამომიხსნა... კახას დაღუპვიდან მესამე დღეს ეკლესიაში წასვლის დაუოკებელი სურვილი გამიჩნდა. ტაძარში შე-

ვედი თუ არა, საოცარი სიმსუბუქე ვიგრძენი. მიჭირს, სიტყვებით გადმოგვით, თუ რა განცდა დამეფულა... მერწმუნეთ, ჩემი უსხეულო შვილი იქ იყო, გვერდით მდებოდა. დავმშვიდდი, რადგან უფრო ბედნიერი მეჩვენა.

— გჯერათ სულის უკვდავებისა?

— დავრწმუნდი, რომ სული მართლაც უკვდავია. ღმერთს ადამიანისთვის მარადიული სიცოცხლე რომ არ მიენიჭებინა, უსაზღვრო და ამაო იქნებოდა ჩვენი მსუხარება ახლობელთა გარდაცვალების გამო. ცხოვრება აზრს დაკარგავდა, სიკვდილით რომ მთავრდებოდა.

— კახა მორწმუნე იყო?

— დიას, მოძღვარი ჰყავდა, ეკლესიაშიც ცხოვრობდა. მერიკოსთან ერთად ყოველ შაბათ-კვირას ნირვა-ლოცვას ესწრებოდა.

— შეყვარებულს ერთი მოძღვარი ჰყავდა?

— დიას, ჯვარიც მას უნდა დაენერა.

— თქვენც დადიოდით ტაძარში?

— კახას სიკვდილამდე — იშვიათად. სხვათაშორის, ხშირად მსაყვედურობდა ხოლმე. ტაძარში მხოლოდ დიდ ქრისტიანულ დღესასწაულებზე დავდიოდი. მისი გარდაცვალების მერე ეკლესიური გახვდი. ვერ გეტყვით, რომ ჩემს ტანჯვას ბოლო მოეღო, მაგრამ სიცოცხლეს ვაგრძელებ, სხვა შვილებიც მყავს და მათზე ვზრუ-

ნავ. ახლა ჩემი სიხარული იმეფეწინური ცხოვრებისთვის მზადებაა. მჯერა, რომ ადამიანი უკვდავებისთვისაა შექმნილი. ქრისტიანული აღდგომით ზეციური სამეფოს კარი გაუღო მარადიული ნეტარებისთვის მათ, ვინც ინამაღმერთი და მართლაც იცხოვრა.

— მერიკომ როგორ გადაიტანა შეყვარებულის სიკვდილი?

— რწმენამ გადაარჩინა, მოძღვრის რჩევა-დარიგებით სულიერი სიმხნევე შეინარჩუნა. გვერდიდან არ მომშორებია იმ დღეებში, ერთმანეთს ვამხნევედით იმ იმედით, რომ კახა უკეთეს ადგილას მოხვდა და ბედნიერია.

— არ გათხოვილი?

— არა! ჩემსავით დედამდე ეკლესიაშია. ინსტიტუტი დაამთავრა, მაგრამ სამსახური ვერ იშოვა, სახლში ზის, მშობლების კმაყოფილება. დედამისმა შემომჩივლა, მგონი, მონაზვნობას აპირებს, იქნებ, ურჩიო, გადაიფიქროსო.

— მართლა აპირებს მერიკო მონასტერში წასვლას?

— დიას, თუმცა ჯერ მოძღვარს კურთხევა არ მიუცია. ვთხოვე, იქნებ, შენი მშობლების გამო გადაიფიქრო-მეთქი, მაგრამ ამის გაგონებაც არ სურს. თუ ღმერთმა ინება და კურთხევა მივიღე, აუცილებლად წავალ, თუ ჩემი ადგილი მონასტერში არ არის და ღვთის მსახურებას ვერ შევძლებ, ბედს დავემორჩილები, მაგრამ დედაჩემის სურვილით გადაწყვეტილებას არ შევცვლი, მითხრა.

სულისთვის სასარგებლო რჩევები

- უფალი მცირე კეთილ საქმესაც არ დატოვებს უსასყიდლოდ;
- თუ სწეულზე შეგეყრება, ეცადე, რაიმე სარგებელი მოგიტანოს; ავადმყოფობით შესაძლებელია, ბევრი დანაშაული გვეპატიოს. ცოდვას გადახდა უნდა, ასე რომ, ღმერთს სურს, აღსარებისა და ზიარების მერე სწეულებითაც გავზღვევინოს დანაშაული. იყავი მომთმენი და ღვთის მადლიერი, ავადმყოფობა რაც უნდა მიძიმე იყოს, ჯოჯოხეთის ტანჯვასთან შედარებით, არაფერია;
- ურთიერთობა ადამიანებთან, რომელთაც ღვთისმოშიშება არ გააჩნიათ, არაფერს გვარგებს, რადგანაც არას ამბობენ სასარგებლოს, არ ზრუნავენ უფლისთვის, არ საუბრობენ სათნოებებზე, კრძალულებზე, სინმინდებზე. მათი სიტყვა სიკვდილის ბადა, მათი რჩევა — ჯოჯოხეთის უფსკრული, მათთან ურთიერთობა — სულის დაღუპვა;
- თუ ნაცნობს შეხვდი, ნუ დაელოდები, როდის მოგესალმება, რათა პასუხი გასცე. ეს საიამაისა და უფუნურების ნიშანია. მოყვარესაც და არაკეთილმოსურნესაც მუდამ პირველი მიესალმე;
- ცოდვიანი აზრების გონებაში შეკავება დამლუპველია;
- სულიწმიდას ისე არაფერი გვაშორებს, როგორც ამაო საუბრები.

კითხვა-პასუხი

რამდენად მართაჰარა, მიცვალებულის დაკრძალვა ზურდა-ღუღუქისა და დოლ-გარმონის თანხლებით?

— მართლმადიდებელ მიცვალებულს ლოცვით შეწევნა ესაჭიროება. დაკრძალვამდე მის თავთან ფსალმუნები უნდა იკითხოთ, ჩართული სანკლესიო საგალობლები; ზემოთქმულიდან გამომდინარე, გასაგებია, რომ ზურდასა და ღუღუქს დაკრძალვის დროს არ უნდა უკრავდნენ.

როგორ ჩავენკრებით შვილებს ღვთის სიყვარული

- მშობლებს გირჩევთ, სიყვარულით ჩაუნერგოთ შვილებს ღვთის შიში და დაეხმაროთ საჭირო ჩვევების გამომუშავებაში:
1. ასწავლეთ ბავშვს, თაყვანი სცეს წმიდა ჯვარს, ხატებს და ემთხვიოს მათ;
 2. ხშირად ატარეთ ტაძარში;
 3. დაანთებინეთ სანთლები ხატებთან, შეაგზავნინეთ მოსახსენებელი, ასწავლეთ მოწიგაობისა და შესანიშნავი გაცემები;
 4. ხშირად აზიარეთ;
 5. უზმოზე მიეცით სეფისკვერი და ნაკურთხი წყალი დააღვინეთ;
 6. ასწავლეთ ლოცვა;
 7. მისი თანდასწრებით ისაუბრეთ ღმერთსა და სულის ცხოვნებაზე;
 8. ასწავლეთ გალობა;
 9. მიიყვანეთ მღვდელთან დასალოცად;
 10. მიაჩვიეთ თუნდაც პურის ერთი ნაჭრის სხვისთვის გაყოფას.

რით ვებრძვით სოფილ აზრებს

- ცოდვილი აზრების წინააღმდეგ ბრძოლის ყველაზე ძლიერი იარაღი ლოცვაა, განსაკუთრებით — იესოს ლოცვა, თუმცა ბრძოლის სხვა ხერხებიც არსებობს:
1. პატივმოყვარეობის წინააღმდეგ — ხშირად იფიქრეთ, რომ ოდესმე ჩვენი სხეულიც გაიხრწნება და მინად იქცევა;
 2. ამპარტავნების წინააღმდეგ — გახსოვდეთ, რომ მხოლოდ ამპარტავნება ჩვენს ყველა კეთილ საქმეს გააქარწყლებს;
 3. ბოროტი მახსოვრობის წინააღმდეგ — ილოცეთ მტრებისთვის;
 4. განკითხვის წინააღმდეგ — საკუთარი თავი ამხილეთ ცოდვებში და ილოცეთ, რომ ღმერთმა ცოდვაში ჩავარდნილი გამოასწოროს და შეინყალოს;
 5. გმობის წინააღმდეგ — ყურადღება არ მიაქციოთ და ბოროტის გავლენას დააბრალეთ, აღსარებაში მოინანიეთ და ილოცეთ მისთვის, ვისაც გმობენ;
 6. ამაო აზრების წინააღმდეგ — იკითხეთ წმიდა წერილი, იფიქრეთ ღმერთსა და ღვთაებრიობაზე;
 7. მრუშობის წინააღმდეგ — გაიხსენეთ განკითხვის დღე და მარადიული სატანჯველი.

რას ნიშნავს მღვთაარაბა ერში?

— ერში მღვთაარაბა სხვის საქმეებში ჩაურევლობას, უსარგებლო ნაცნობობისა და ურთიერთობების, უადგილო საუბრებისა და ჭორებისთვის თავის არიდებას ნიშნავს. ილაპარაკეთ მხოლოდ საჭიროების შემთხვევაში, თანაც, მოკლედ, საქმიანად. ამ პირობათა დაუცველობის გამო თვითგაკიცხვა და საკუთარი უმტლურების შეცნობა-შეგნება გმართობს.

შეუქმლია თუ არა ერისკაცს საკურთხეველში შესვლა ან კანკალის სატაბუა მთხვევა?

— საკურთხეველი ტაძრის უმთავრესი ნაწილია, სადაც უდიდესი საიდუმლო აღესრულება, ამიტომ მოძღვრის კურთხევის გარეშე ერისკაცისთვის იქ შესვლა და კანკელის ხატებზე მთხვევა არ შეიძლება.

არაქალისური ადამიანები ზომჯარ სახეველს გამოთქვამენ იმის გამო, რომ მრავლს მღვდელი ერთი კოვზით აზიარებს. მათი აზრით, არაპირიანური და შესაძლოა, უამარვი დაავადების გავრცელებას მიზეზი გახდეს. რას გვითხვით ამის თაობაზე?

— მას შემდეგ, რაც ღმერთმა ეკლესია დააარსა და ზიარების საიდუმლო არსებობს, მუდამ ერთი კოვზი იხმარება, მაგრამ ჯერ არავინ დასწეულზე უნდა. ზიარება მიიღეთ რწმენით, არ იფიქროთ იმაზე, რომ კოვზიდან შეიძლება ავადმყოფობა გადაგეთ. ასეთი მიდგომა ჩვენს არაეკლესიურობასა და მცირედმორწმუნეობაზე მეტყველებს.

რამდენჯერ შეიძლება ვაკურთხევიანოთ მღვდელს სასლი?

— სასურველია, სახლი წელიწადში ერთხელ მაინც აკურთხებინოთ, თუმცა საჭიროების დროს, მაგალითად, რემონტის, დაშენების ან ხანძრის შემთხვევაში, შეიძლება, უფრო ხშირადაც აკურთხებინოთ. მღვდლის ლოცვით ოჯახზე გადადის ღვთის მადლი, ეძლევა მფარველი ანგელოზი, მაგრამ უფლის შეწევნა ექნებათ იმ წვერებს, რომლებიც ქრისტეს წმიდა მცნებებით იცხოვრებენ, რაც კარგად ჩანს სახლის კურთხევის ლოცვებშიც.

რუბრიკას უძღვება ნინო ბოკიაშვილი

სამარხვო კერძები

ჭარხლის სალათა ნიგვზით
ჭარხალი კარგად გარეცხეთ და მოხარშეთ. როცა გაცივდება, კანი მოაშორეთ და წერილ ღერებზე დაჭერით. შეურიეთ დანაყილი ნიგოზი და ნიორი. შეაზავეთ ძმრით, მარილით და კარგად აურიეთ. მოათავსეთ სასალათეში, ზემოდან სამარხვო მაიონეზი მოასხით და მწვანე ნილის ფოთლებით გააღამაზეთ.

მასალა: ჭარხალი — 1 კილოგრამი; ნიგოზი — ნახევარი ჩაისი ჭიქა; ნიორი — 2-3 კბილი; ძმარი — 1 სუფრის კოვზი; სამარხვო მაიონეზი — 4-5 სუფრის კოვზი; მარილი — გემოვნებით; მწვანე ნილი — გემოვნებით.

გულგარული წინააღმდეგ სტაფილოთი
წერილად დაჭრილი ხახვი მოშუშეთ ზეთში და შეურიეთ დაჭრილი სტაფილო, ბულგარული წინააღმდეგ, ნიორი და ხახვიან ერთად მოშუშეთ. დაუმატეთ მსხვილ ხახვზე გახეხილი პომიდორი ან ტომატი. 1-2 წუთის შემდეგ მოაყარეთ დაჭრილი მწვანე ნილი და ნელ ცეცხლზე გააჩერეთ სტაფილოს შერბილებამდე, შეაზავეთ მარილით, წინაკით და ცეცხლიდან გადმოღვით.

მასალა: სტაფილო — 1 კილოგრამი; ბულგარული წინააღმდეგ — 0,5 კილოგრამი; ხახვი — 3-4 თავი; ზეთი — 100-150 გრამი; პომიდორი — 1 კილოგრამი ან ტომატი — 2 სუფრის კოვზი; ოხრაბუთი, ქინძი, კამა — თითო კონა; ნიორი, მარილი, წინაკი — გემოვნებით.

ქალი ავტობუსს ბარბასით მიუახლოვდა, დაკეტილ კარებს ხელი ჰკრა და შეუღლილით აყვირა: თბილისი, გადაკრძი!

საქართველოში მთელი რიგი ორგანიზაციები ანტიტრეფიკინგულ პროპაგანდას ეწევიან ცალკეულ პიროვნებებთან შეხვედრებითა და საუბრებით ადამიანთა ვაჭრობის დანაშაულის საშიშროებისა და სავალალო შედეგების შესახებ, განუმარტავენ მათ, რომ ტრეფიკინგის მსხვერპლს ემუქრება მონობა, მძიმე იძულებითი შრომა, პროსტიტუციაში ჩაბმა, ორგანოების ამოკვეთა, იზოლაცია, ფსიქოლოგიური და ფიზიკური ზეწოლა, დამცირება და ღირსების შელახვა, ძალადობა და შანტაჟი. მიუხედავად ამისა, ყოველწლიურად ათასობით ადამიანი ხდება შრომითი და სექსუალური ექსპლუატაციის მსხვერპლი. ტრეფიკინგისაგან თავის დანერგვას ძალიან მცირე ნაწილი თუ ახერხებს.

ამბავი, რომელსაც მოგიბორობთ, გადმოგვცა კავშირის — „ქალები მომავლისათვის“ — ტრეფიკინგის მსხვერპლთა სოციალური დახმარების კოორდინატორმა, ქალბატონმა **თამარ სანიკიძემ**.

თბილისი, გადაკრძი!

და და ჰოი, საოცრებავ! ერთ დიდ ავტობუსზე სანატრული ნარწერა „თბილისი“ ამოიკითხა. ბარბაცით მიუახლოვდა, დაკეტილ კარებს ხელი ჰკრა და შეუღლილით აყვირა: „თბილისი, გადაკრძი!“

ერთსა და იმავეს ბლავილით იმეორებდა, ყვიროდა, ტიროდა... გარშემო ხალხი შემოერტყა. ავტობუსის ქართველმა მძღოლმა ჰკითხა: „ვინ ხარ, ლაზი? — არა, ქართველი ვარ! — ყვიროდა ქალი და აცხვაცხვებული ხელებით პასპორტს უჩვენებდა. სანამ მძღოლი ეჭვით ადარებდა პასპორტში ჩაკრულ სურათს ქალის სახეს. შიმშილისგან დაუძლურებულმა ქალმა ემოციებს ვეღარ სძლია და გული ნაუფიდა. ქართველებმა უბედურ თვისტოს უბატონეს, ნამლები დააღვინეს, დააპურეს.

დღეს ქართველებს უცხო ქვეყნებისკენ თვალსაწიერის გახსნის სურვილი და ტურიზმით გატაცება რომ არ ერეკება, ეს ყველაფერი ვიცი. ცხადია, რომ ქვეყანა გაპარტახდა და მოსახლეობა დაიშა. მან კი ერთ დროს უზრუნველი და ამაყი ერი მშობლიურ მიწა-წყალს მოსწყვიტა და თავის გადარჩენის გზად გახსნილი საზღვრები დაუტოვა. ვფიქრობ, ესეც არსებული პოლიტიკის ერთგვარი ნაწილია. ქვეყანაში კი მოჩვენებითი შერუნველობა, ზემომომართი შეპყრობილი ავანტიურისტი მთავრობის უსაფუძვლო დაპირებები მეფობს, ხოლო ხალხი სხვადასხვა მიმართულებით მიედინება შეუცნობელ სამყაროში, რითაც დიდ გაბედულებას იჩენს და რისკის ქვეშ აყენებს თავის არსებობას. თურქეთში ნამსვლელო ერთ ქალბატონს ვკითხე: „არ გეშინიათ, იქ ხომ მამადიანური სამყაროა? იცით, ვისთან ან რა პირობებში მიბრძანდებით?“ მან კი მიაპასუხა: „ერთხელ სიკვდილი სჯობია, მარადუამს დაღონებასა“.

ამ ქალბატონის მსგავსად ფიქრობდა უმუშევრად დარჩენილი სამი შვილის დედა, ქალბატონი ე. ეძნელებოდა მწირი სადილის სამი ბავშვისთვის განაწილება. მათთვის გამოწვევად ტანსაცმელს კი ყიდულობდა, მაგრამ ფეხსაცმლის შეძენა უჭირდა. განათლებით ეკონომისტითვის ყველა კარი დაკეტილი იყო. ყველგან კომპიუტერისა და ინგლისური ენის ცოდნას სთხოვდნენ, რასაც ადრე არ ასწავლიდნენ. ოჯახის შექმნისა და ბავშვების შეძენის შემდეგ ცოდნის გაღრმავების აღარც დრო ჰქონდა და აღარც მატერიალური პირობები. ოჯახი გამათხოვრდა. მისი მუდღეუმი მკაცრი ზამთრის პირობებში მოყოლილ აბუზულ, ნაშიშვლივით ბელურას დაემსგავსა, საერთოდ დაკარგა ოჯახზე პასუხისმგებლობის გრძობა, ისე დაითრგუნა, რეაქციაც აღარ ჰქონდა არსებულ პრობლემებზე. ე. გამუდმებით ეძებდა სამუშაოს. გაუზრუნავდა, როცა მგებობისგან გაიგო, რომ ვინმე მ. ჯგუფს აგროვებდა თურქეთში ზეთისხილის ბაღებში სამუშაოდ. მისაბრძოლი ჩაინერა და სახლი გახარებული დაბრუნდა. ოჯახს განუცხადა, რომ თურქეთში აპირებდა წასვლას. სამი ბავშვის დაფეთებულ მხერგებს რომ წააწყდა, გულის სიღრმეში მტანჯველი ტკივილი იგრძნო. „უამართლ, როგორ გავძლებო“, — გაიფიქრა. თავს შეუძახა: „სენტიმენტა-

ლობის დრო არ არისო“ და... პირობების გასაგებად ქალბატონი მ.-სთან გაემუხრა.

ქალბატონმა მ.-მ აუხსნა, რომ სამგზავრო თანხას თავად გადაუხდიდა. მოგვიანებით კი, როცა მუშაობას დაიწყო, ვალს დაუბრუნებდა. თვეში ანაზღაურება 500 დოლარი ექნებოდა, საცხოვრებლობა და კვებით კი თვით დამსაქმებელი უზრუნველყოფდა.

ე.-ს პასპორტი უკვე ჰქონდა, სამგზავრო თანხაც თავად იზოვა და 2007 წლის 30 ოქტომბერს 6-კაციან ჯგუფში ქალბატონი მ.-სთან ერთად ავტობუსით თურქეთში გაემგზავრა.

ჩავიდნენ ქალაქ ართვინიდან 10 კმ-ით მოშორებულ სოფელში, სადაც დამსაქმებელი დახვდათ. მან ე.-ს პასპორტი გამოართვა და ორსართულიანი ბინის პირველ სართულზე ერთ გრძელ, ბნელ, ვინრო, დაბალჭერიან, სარდაფის მსგავს ბინაში ოთახში 11 ქალთან ერთად შეასახლა. ოთახში სინათლე ძლივს აღწევდა, ნათურის ანთებას კი დღისით უკრძალავდნენ. საცხოვრებელი მძიმად, შმორის სუნი იდგა. ოთახი არ ნიაფებოდა და ბინადარნიც სისუფთავის დაცვით თავს მზინებდნენ.

მეორე დღეს, დილაუთენია, ქალები ლოგინიდან წამოყარეს და ზეთისხილის ბაღებისკენ საქონელით გაიშვეს. ბინდბუნდში მიმავალ ქალებს დროდადრო თურქი მუშაობის რაღაცას უყვიროდა, ხმამაღლა ელაპარაკებოდა. დილის 7 საათზე ისინი უკვე მზით განათებულ ბაღებში მუშაობდნენ პატრონის მიერ განაწილებულ სამუშაო ადგილებზე. პატრონი მათ აკონტროლებდა. მძიმე სამუშაო მიწაზე მუშაობას უწყვეტად და სამგზავრო ე.-სთვის ნელში გამწყვეტი იყო. ნებისყოფის უკიდურესი დაძაბვით ცდილობდა, დაღლა არ შეემჩნია და შესვენებას სულისკბილით ელოდებოდა. მაგრამ თურმე შესვენება სულაც არ ჰქონიათ და ოდნავ მუშაობის ტემპი რომ შეეცვლებინათ, მეპატრონე უყვიროდა და ემუქრებოდა, რომ გასამრჯელოს ვერ მიიღებდნენ და სასჯელად საკვებასაც არ მისცემდნენ. შუადღისას ქალებს წვინანისა და პურის ტუნადა განსაზღვრული ულუფა მოუტანეს. სადილს ვინ ამზადებდა, არავინ იცოდა. წვინანი უგემური იყო და ე.-მ პირი ვერ დააქარა.

სამინელებანი ელოდა. საღამოს 8 საათის შემდეგ ბალიდან დაბრუნებულს ელემენ-

ტარული ჰიგიენური პირობებიც არ დახვდა, რომ ნამგზავროსა და ნაჯაფს დაებანა, ოფლი და ჭუჭყი მოეცილებინა. დაქირავებულებს მხოლოდ ეზოში არსებული ცივი წყლის მოხმარების უფლება ჰქონდა, დათ, ისიც შეზღუდვით, რადგან წყლის მრიცხველების გამო წყალს ეკონომიურად ხმარობდნენ. ტანი სველი პირობებით გაინმინდა და გაოცდა, როცა ტალახისფერი პირსახოცი შერჩა ხელთ. დადლოდ-დაქანცული საპნის დიდხანს რეცხავდა ცივ წყალში, მაგრამ — ამაოდ.

მოკლე ხანში თმა გაუჭალარავდა, უშნოდ გაეჩენა. სახეზე კლიმატისა და მიწის სამუშაოების გამო ზაფრანისფერი დაედო. ჭუჭყიანი ტანსაცმელი სიგარეტის გამო ჩამოეჩინა, საგარეულბუნში სიარულისგან დახეული ფეხსაცმლიდან ჭუჭყიანი ფეხის თითები უპატრონო ფეხივით საცოდავად გამოსჩრდიდა.

ე.-ს მალულად შერჩა მობილური ტელეფონი, მაგრამ დასარეკი თანხა არ ჰქონდა. ღამით ოჯახიდან ურეკავდნენ. ყელში მომდგარი ცრემლების ყლაპვით ოჯახს არწმუნებდა, რომ კარგად იყო. თვეებში ელოდა შრომისა და ტანჯვის საფასურის აღებას, მაგრამ ამაოდ... მიხვდა, რომ ტრეფიკინგში გაეპა-

გან, რატომღაც, ავტორიტეტი მოიხვეჭა. ასე რომ არ მომხდარიყო, მას უდიდესი სასჯელი ემუქრებოდა.

ე.-მ პატრონს კიდევ ერთხელ მოსთხოვა ხელფასი და, როცა კვლავ უარი მიიღო, დაემუქრა, რომ ძვირად დაუსვამდა, გაქცევას მოახერხებდა და პოლიციაში დაასამენდა.

დამსაქმებელმა ქალი გაჩხრიკა და მობილური ტელეფონი ჩამოართვა. ე. პროტესტის ნიშნად საშუალოდ აღარ გასულა.

მოკლადე პატრონს მისთვის ლანკა და სეპა არ დაუკლია, მებრამ ვერს შიშილით გატანა. სიკვდილით ვერ მოკლავდა: „გავი“ საუიშია, თურქეთის სინა — საზარელი, ტრაფიკარი კი — განიკული...

ე.-ს ქცევა სხვა ქალებისთვის მაგალითი იყო. ისინი აშკარად თანაუგრძობდნენ, მაღულად ეხმარებოდნენ კი-

დევ. პატრონი იძულებული გახდა, ე.-სთვის პასპორტი, სამგზავროდ 100 დოლარი მიეცა და გაემგა.

დაუძლურებული, ნაშიშვლიანი და ნანაშვლები, ჭუჭყიანი და ძონძებში გახვეული, გამათხოვრებული ქალი გზას დაადგა, მაგრამ არ იცოდა, საით მიდიოდა. დამტრეფული თურქული ართვინის გზას კითხულობდა. უმეტესობა უპასუხოდ ტოვებდა, ზოგი დამცინავი ღიმილით სცილდებოდა, ერთი-ორმა კი ხელით მიანიშნა მიმართულება და შეცბუნებული გაეცალა.

დალაგდა. ღამე ღია ცის ქვეშ ხის ძირას გაატარა. დილით ტანში ამტვრევდა, დროდადრო შემცივებულობით აკანკალებდა. გზის პირას მდებარე კაფეში პურის ყიდვა გადაწყვიტა, მაგრამ არ შეუშვეს. ასე მიაღწია ტრასამდე. უცებ დაინახა ავტობუსი, რომელსაც ლათინური ასოებით „ართვინი“ ეწერა.

ავტობუსი გაჩერდა და ვილაც ჩამოვიდა. ქალმა დრო იხელთა და სალონში აძვრა. მგზავრები ამირიზენ, ცხვირზე ხელი აიფარეს. მადლობა ღმერთს, ფარული კამერებიდან მძღოლი ვერ ხედავდა. ქალი ჩუმად სალონის უკან გავიდა და კუთხეში მიიყუდა. მგზავრები ნელ-ნელა შეთხელდნენ. ავტობუსი დიდ სადგურში შევიდა. ე. ჩამოვი-

ქალბატონი ე.-ს თბილისში დაბრუნებისთანავე გაენია უფასო სამედიცინო და ფსიქოლოგიური დახმარება, ხოლო დამანაშავებებს სისხლის სამართლის კანონმდებლობით საკადრისი მიეზლოთ.

შეგახსენებთ, ტრეფიკინგისგან თავდაღწეულთა რიცხვი კატასტროფულად მცირეა.

ჩვენ, ქართველები, კარგად ვაცნობიერებთ, რომ ქართული ენის გაღრმავებას ეროვნული სხეული იფიტება, რომ მიგრაცია სახელმწიფოს მძიმე სწვლევაა დამანგრეველი შედეგებით. სამწუხაროდ, რამდენიც უნდა ვწერთ, უმუშევრობასა და შიმშილს ვერ ვშველით...

სანამ ჯართაფხეული სანაკოუბი არ ანაშავდება და საკონსენტრაციო ბანაკებს დამსგავსებული სოფლები არ აღდგება, ის პრობლემა არ გადაწყდება.

ლალი შაშიაშვილი

განილაჟი დაკავებული 5 ქართული ადგილსაყოფელი უხრობია

ფილიპინებზე დაკავებული ქართველი მეზღაურები მძიმე მდგომარეობაში არიან და დახმარებას საქართველოს ხელისუფლებას სთხოვენ.

ერთ-ერთი დაკავებული **თამაზ მალაყაძე** მანილადან ტელეფონით იტყობინება:

„ჩვენ მანილას საემიგრაციო ბანაკში ვართ, აქ საკვებისა და წყლის უკმარისობაა. ძალიან მძიმე მდგომარეობაა ჩვენი, თუმცა ამ დრომდე ვითარების გასარკვევად და ჩვენს დასახმარებლად არავინ მოსულა. 4 დღის წინათ კი ნაალმდეგებოდა. შეეძლო, სხვებიც აებუნებინა, რად-

ნაიყვანეს და მათი ადგილსამყოფელის შესახებ არაფერი ვიცით“.

ფილიპინებზე პანამის დროში ქვეშ მცურავი გემი, რომლის ეკიპაჟის 13 წევრიც საქართველოს მოქალაქეა, 17 ავგოსტოს დააკავეს.

არსებული ინფორმაციით, გემს კონტრაბანდული იარაღი გადაჰქონდა.

„ფილიპინებში არ არის საქართველოს დიპლომატიური მისია. ჩვენ იძულებული

ვართ, ვიმოქმედოთ სხვა არხებით და ჩვენი მეგობრების დახმარებით. მინდა, დაგარწმუნოთ, რომ ყველაფერი კეთდება მათ გასათავისუფლებლად“, — განაცხადა საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილემ ნალბანდოვმა.

მისივე თქმით, საქართველოს საგარეო უწყებას ფილიპინების ყოველდღიური კონტაქტი აქვს, თუმცა ფილიპინებშიც არის გარკვეული სამართლებრივი პროცედურები, რომლებიც დაკავებულებმა აუცილებლად უნდა გაიარონ.

გერმანული ომის დასაწყებად ჰიტლერმა კრედიტები ამერიკას და ინგლისს გაუარსა

ბოლო პერიოდში დასავლეთის პრესამ ბიბლის ნაცვლად ე. წ. მოლოტოვ-რიბენტროპის პაქტზე ლამის ილოცოს: ასე სჭირდება კარგად დაფინანსებულ პროგრამას „საბჭოთა კავშირის ფაშისმისგან კი არ უხსნია კაცობრიობა, არამედ თავად იგია მეორე მსოფლიო ომის დაწყების მიზეზი“.

ხან საიდან მოუვლიან, ხან საიდან მოაბამენ ყურს თავიანთ ლამის ქოთანს, რომელიც ტყუილებით ისედაც სავსეა და ყარს. ეუთოს საპარლამენტო ასამბლეის მიერ ახლახან მიღებული რეზოლუცია საბჭოთა კავშირსა და გერმანიას ერთნაირად აღაშაულებს მეორე მსოფლიო ომის გაჩაღებაში.

აშშ ფედერალური სარეზერვო სისტემა და ინგლისის ბანკი ფაშისმის დაფინანსებას რეზერვო

რახან ეს საერთაშორისო ორგანიზაცია ასეა დაინტერესებული „ისტორიული ქვემარტივების“ დადგენით, თავდაპირველად, ალბათ, საჭიროა, მიუხედავად გაეცეს პასუხი საკვანძო საკითხს: ვინ უზრუნველყო ნაცისტების ხელისუფლებაში მოსვლა, ვინ დააყენა იმ გზაზე, რომელსაც მსოფლიო კატასტროფამდე უნდა მიყვანა?

მიუხედავად პატივცემულ ვეროპარლამენტისა. ზოგადი პასუხი ასეთია: გერმანიის ომისწინა ისტორია ადასტურებს, რომ „საჭირო“ პოლიტიკურ კურსს უზრუნველყოფდა ისეთივე მართული ფინანსური რყევები, რომლებშიც დღევანდელი მსოფლიო აღმოჩნდა ჩათვლილი.

ვლება. აშშ ფედერალურმა სარეზერვო სისტემამ და მორგანის სახლმა გადაწყვეტილება მიიღეს, შეენჯიცათ გერმანიის დაფინანსება, ანუ ცენტრალურ ევროპაში საბანკო კრიზისი და ეკონომიკური დეპრესია გამოეწვიათ. 1931 წელს ინგლისმა უარი თქვა ოქროს სტანდარტზე, რითაც შეგნებულად მოშალა საგადასახადო საერთაშორისო სისტემა და სრულად შეუწყვიტა ფინანსური უანგბადის მიწოდება ვაიმარის რესპუბლიკას.

სამაგიეროდ სასწაულებრივად მდიდრდება ნაცისტური პარტია: 1930 წლის სექტემბერში ტისენის, „ი.გ. ფარბენინდუსტრის“ და კორდორფის უხვი შეწოდებების წყალობით ეს პარტია არჩევნებში 6,4 მილიონ ხმას იღებს და რაიხსტაგში მეორე ადგილს იკავებს; მანტულობს ფინანსური ნაკადები უცხოეთიდან.

მიუნხენის შეთქმულება. (მარცხნიდან მარჯვნივ) ჩემბერლენი, დალადი, ჰიტლერი და მუსოლინი

მანიასთან თავდაუსხმელობის პაქტის დადებას. ამით სტალინმა გარკვეული დრო მოიგო ქვეყნის თავდაცვითი უნარიანობის განსამტკიცებლად. ისტორიამ მისი ეს გადაწყვეტილება სავსებით გაამართლა.

პოლონეთის პოლიტიკოსთა გაუმართაობა

ალბათ, ბევრს გაუკვირდება, როცა გაიგებს, რომ პოლონეთის მთავრობა, რომელიც მეორე მსოფლიო ომის დაწყების წინ ქვეყნის სათავეში იდგა და თავისი გასჭირვებობა, საბჭოთა კავშირის დანაწევრებასა და განადგურებას გეგმავდა. რუსეთის საგარეო დაზვერვის გასაიდუმლოებული მასალების ანალიზით უტყუარად დგინდება, რომ ამ მიზნის მისაღწევად იგი ხელს უწყობდა სეპარატიზმის გაღვივებას კავკასიაში, უკრაინასა და შუა აზიაში.

აღნიშნულ მასალებს შორის არის პოლონეთის გენშტაბის დოკუმენტები, რომლებითაც დასტურდება, რომ ამ სტრუქტურასთან შექმნილი იყო სპეციალური დანაყოფი სსრკ ტერიტორიაზე ეროვნულ უმცირესობებთან სამუშაოდ.

დოკუმენტები, რომლებზეც ლაპარაკია, თავმოყრილია ახლახან გამოცემულ ნიგში „პოლონეთის პოლიტიკის საიდუმლოებანი. 1935-1945 წლები“.

თავის დროზე პოლონეთის მთავრობის მიერ აღებული ფაშისტურ გერმანიასთან თანამშრომლობის კურსი, რომელსაც დიდი მონდობით განახორციელებდნენ ხელი-სხელების სათავეში მდგარი პილსუდსკი და საგარეო საქმეთა მინისტრი ბეკი საბედისწერო აღმოჩნდა პოლონელი ხალხისთვის. მეორე მსოფლიო ომის წინ ვარშავამ დაიკავა ისეთი პოზიცია, რომელიც გამორიცხავდა სამხედრო შეთანხმების დადებას საბჭოთა კავშირს, დიდ ბრიტანეთსა და საფრანგეთს შორის პოლონეთის მხარის მონაწილეობით. პოლონეთის ხელმძღვანელობამ კატეგორიული ფორმით უარყო ანტიჰიტლერული ფრონტის შექმნა 1939 წელს.

ჰიტლერების მიერ პოლონეთის სუვერენული სახელმწიფოს ლიკვიდაცია, მისი ტერიტორიის შესაბამისი საგუბერნატოროდ გადაქცევა — ასეთი სავალალო შედეგი მოჰყვა პოლონელი პოლიტიკოსების გაუგონარ სიბეცეს.

მაამზადა არამაზ სანაბლიძე

ლონდონში მის ვიზიტსა და მ. ნორმანთან მოლაპარაკებას დამატებით 2 მილიარდი დოლარი მოჰყვა. გერმანიას ქველი ვალეებიც გაუქმეს.

1930-იანი წლების ბოლოსთვის გერმანია ინგლისის ძირითადი სავაჭრო პარტნიორი ხდება.

1936 წელს შრედერის ნიუ-იორკის განცხადება უერთდება როკფელერების სახლს და იქმნება საინვესტიციო ბანკი „შრედერი, როკფელერი და კომპანია“, რომელსაც უფროსად „ტაიმსმა“ „ბერლინი-რომის (ფაშისტური) — ა.ს.) ლერძის ეკონომიკური პროპაგანდისტი“ უწოდა. ჰიტლერს ამ ბანკის დიდი იმედი ყოველთვის ჰქონდა და ეს ფინანსური სტრუქტურაც მას ყოველთვის უმართლებდა.

1934 წელს ამერიკულმა ნავთობკომპანია „სტანდარტ ოილმა“ გერმანიაში 730 ათასი აკრიზინა შეიძინა, სადაც უმსხვილესი ნავთობგადამამუშავებელი ქარხნები ააშენა. ეს ქარხნები ნაცისტებს ნავთობით ამარაგებდა. იმავე პერიოდში აშშ-დან გერმანიაში საიდუმლოდ ჩამოიტანეს უთანამედროვესი მონოპოლიზაცია საავიაციო ქარხნებისათვის, სადაც სულ მალე გერმანული თვითმფრინავების გამოშვება დაიწყო. „პრატ და უინტონის“, „დუგლასის“ და „ბენდიკს ავმეიშის“ ამერიკული ფირმებისგან გერმანიამ დიდი რაოდენობით სამხედრო პატენტი მიიღო და ამერიკული ტექნოლოგიებით დაიწყო „იუნკერს-87“-ის წარმოება.

ამაღმდეგ უნდა დაეტოვებინა სუდეთის ოლქი. ქვეყნის დარჩენილი ნაწილის ხელშეუხებლობაზე გარანტიას დიდი ბრიტანეთი და საფრანგეთი იძლეოდნენ. სინამდვილეში, როგორც მოსალოდნელი იყო, ეს გარანტია ქალაქზე დარჩა და ეკონომიკური და სამხედრო თვალსაზრისით დასუსტებული ჩეხოსლოვაკია პრაქტიკულად დაუყოვნებლივ დაანანგვრეს.

ამასობაში გერმანელებმა ხელთ იგდეს მემელის (კლაიპედის) ოლქი, რომელიც 1923 წლიდან ლიტვას ეკუთვნოდა და პოლონეთს ულტიმატუმი წარუდგინეს დანციგისა და დანციგის დერეფნის შესახებ.

მემელი და დანციგი ჰიტლერისთვის მაინც მეორეხარისხოვანი პრობლემა იყო. იმავე წლის 3 აპრილს ალვირსაყვეტილმა ფიურერმა გასცა სრულიად საიდუმლოდ დირექტივა, რომლითაც პოლონეთზე თავდასხმის თარიღი უნდა დადგინდებოდა. 1 სექტემბერი დაადგინა.

მეორე საუკუნის ისტორიულ აბლაბუდაში რომ არ გავივებთ, 30-იანი წლებიდან დაიწყო, როცა ახალი იმპერალიზმი ამერიკის კონტინენტს დაემორჩილა გერმანული მრეწველობის საკვანძო დარგები, აგრეთვე, ისეთი მსხვილი ბანკები, როგორც იყო „დიოჩე ბანკი“, „დრეზდენ ბანკი“, „დონატ ბანკი“ და სხვები.

ჰიტლერს დიდი პოლიტიკისთვის ამზადებდნენ, მაგრამ, სანამ გერმანიაში აყვავების პერიოდი იდგა, მისი პარტია საზოგადოებრივი ცხოვრების პერიფერიაში რჩებოდა.

ვითარება კრიზისის დაწყებასთან ერთად მკვეთრად იცვ

1934 წელს ამერიკულმა ნავთობკომპანია „სტანდარტ ოილმა“ გერმანიაში 730 ათასი აკრიზინა შეიძინა, სადაც უმსხვილესი ნავთობგადამამუშავებელი ქარხნები ააშენა. ეს ქარხნები ნაცისტებს ნავთობით ამარაგებდა. იმავე პერიოდში აშშ-დან გერმანიაში საიდუმლოდ ჩამოიტანეს უთანამედროვესი მონოპოლიზაცია საავიაციო ქარხნებისათვის, სადაც სულ მალე გერმანული თვითმფრინავების გამოშვება დაიწყო. „პრატ და უინტონის“, „დუგლასის“ და „ბენდიკს ავმეიშის“ ამერიკული ფირმებისგან გერმანიამ დიდი რაოდენობით სამხედრო პატენტი მიიღო და ამერიკული ტექნოლოგიებით დაიწყო „იუნკერს-87“-ის წარმოება.

ამაღმდეგ უნდა დაეტოვებინა სუდეთის ოლქი. ქვეყნის დარჩენილი ნაწილის ხელშეუხებლობაზე გარანტიას დიდი ბრიტანეთი და საფრანგეთი იძლეოდნენ. სინამდვილეში, როგორც მოსალოდნელი იყო, ეს გარანტია ქალაქზე დარჩა და ეკონომიკური და სამხედრო თვალსაზრისით დასუსტებული ჩეხოსლოვაკია პრაქტიკულად დაუყოვნებლივ დაანანგვრეს.

ამასობაში გერმანელებმა ხელთ იგდეს მემელის (კლაიპედის) ოლქი, რომელიც 1923 წლიდან ლიტვას ეკუთვნოდა და პოლონეთს ულტიმატუმი წარუდგინეს დანციგისა და დანციგის დერეფნის შესახებ.

მემელი და დანციგი ჰიტლერისთვის მაინც მეორეხარისხოვანი პრობლემა იყო. იმავე წლის 3 აპრილს ალვირსაყვეტილმა ფიურერმა გასცა სრულიად საიდუმლოდ დირექტივა, რომლითაც პოლონეთზე თავდასხმის თარიღი უნდა დადგინდებოდა. 1 სექტემბერი დაადგინა.

„სტანდარტ ოილმა“ 120 მილიონი გაიღო, „ჯენერალ

ოთხმხრივი შეთანხმებით ჩეხოსლოვაკიას 10 ოქტომბ-

რატომასა პართლადიდებლობა ამერიკის მთავარი მტერი?

ის, რაზეც აქამდე იყო ლაპარაკი ჩვენს პუბლიკაციაში, რომელიც ამავე სათაურით „საქართველო და მსოფლიოს“ წინა, 27-ე ნომერში დაიბეჭდა, ერთგვარი თეორიული განსჯა და წინასიტყვაობაა იმ ტრაგედიის იდეოლოგიური საფუძვლების უკეთ გასაგებად, რომელიც ყოფილი იუგოსლავიის რესპუბლიკაში დატრიალდა. ამას იქით ფაქტებზე ვისაუბრებთ, დოკუმენტურად დადასტურებული გენოციდის ფაქტებზე, რომელთა ერთი ნაწილი თავმოყრილია წიგნში „სარბანის ალბანური გენოციდი XX საუკუნეში, რაჰოპ-პრიზრინისა და კოსოვო-მეტოხიის ეპარქიის საარქივო დოკუმენტები“. სერბეთის ეკლესიისა და ხალხის ტანჯვა-წამების ფაქტებს წარმოგიდგენთ.

საქალაქი არჩივიზი დასაწყისს

სერბებისა და მართლმადიდებლური ეკლესიის ტრაგედია 1999 წლის ივნისში დაიწყო, როცა სასულთნო პირები ხალხთან ერთად გამოყარეს პრიზრინიდან და ლეთისმასხურებმა საეპისკოპოში კფორ-ის (სამშვიდობო ძალების) გერმანული კონტინგენტი ჩააყენეს. საეპარქიოს შერობაში მამინ ხელუხლებლად დატოვეს მთელი საეკლესიო ინვენტარი და დიდი საეპარქიო არქივი. თვითონ კი გრაზანიცას მონასტერში გადავიდნენ.

ბის შემცველია ასეთი დაპირისპირება ჩვენთვის, ძნელად წარმოსადგენი არ უნდა იყოს. 2006 წლის 11 აპრილს 127 ათასმა სერბმა მოქალაქემ მიიღო რეზოლუცია, რომელშიც მკაცრად და დიდი გულსიტკვილითაა ნათქვამი, რომ კოსოვოსა და მეტოხიის 7 წლის სამხედრო ოკუპაციამ ხანგრძლივობითა და სისასტიკით ორჯერ გადააჭარბა ჰიტლერისა და მუსოლინის ოკუპაციას. „სისასტიკითა და გააფთრებით იგი აღემატება ყველაფერს, რაც ფაშისტების დროს განვიცადეთ როგორც ჩადენილი დანაშაულის რაოდენობის, ასევე, არააღიარებული ხალხების ეთნიკური წმენდის თვალსაზრისით“, — ხაზგასმულია რეზოლუციაში.

არ გააჩნდათ არსებობის ელემენტარული პირობები, გადაქცეული იყო ფაშისტურ საკონცენტრაციო ბანაკებად. ბალისტებთან — ალბანელ ფაშისტებთან ერთად ჰიტლერმა და მუსოლინიმ კოსოვოდან და მეტოხიიდან განდევნეს 60000 სერბი, ევროპის დღევანდელმა რეფორმატორებმა კი — 250 ათასი.

ციალური მონაცემების მიხედვით, 1991-95 წლების ომის პერიოდში სერბეთს შეეხო 600000 ლტოლვილი, ძირითადად, სერბეთის ეროვნული კორპუსის წარმომადგენლები. მათ შორის, ხორვატიიდან — 215000 ადამიანი, ბოსნიიდან და ჰერცეგოვინიდან — 330000-მდე, სლოვენიიდან — დაახლოებით 37000, მაკედონიიდან — სამი ათასამდე.

რათს წარმოგიდგენს: XX საუკუნის ბოლოს ბალკანეთი დასავლეთის მეგალიდოლოგების გეოსტრატეგიულ პლაცდარმად გადაიქცა. სწორედ ამ რეგიონში დამუშავდა და პრაქტიკაში გამოიყენა რიგი მეთოდებისა, რომელთა უნივერსალური გამოყენება პერსპექტივაში შეიძლება.

ლი ტიპის შეცვლისთვის დაგეგმილი სტრატეგია.

ბალკანეთის რეკონსტრუქციის შედეგები ასეთია: პოსტ-იუგოსლავურ სივრცეში შეიქმნა პროტექტორატების და კვანძის ხელმძღვანელებრივი სტრუქტურები, რელიზდება ეკონომიკური და ინფორმაციული უკონტაქტო ოკუპაცია, აღებულია აშშ-სა და დიდი ბრიტანეთის სამხედრო-ინდუსტრიული კომპლექსის კონტროლისადმი დამორჩილების კურსი; მხარდაჭერილია კონფლიქტური და კრიმინოგენური პოტენციალის არსებული დონე.

ისინი ისხებებენ, თუ როგორ განვიტარდა მოვლენები მას შემდეგ, რაც 2004 წლის 15 მარტს არქივი პრიზრინიდან გრაზანიცაში გადაიტანეს. „ეს მოხდა მარტის სამი-ნედი დარბევის წინა დღეს, რომელიც ალბანელმა ბოროტმოქმედებმა მოაწყვეს კფორ-ის საერთაშორისო ძალების თვალწინ. ამ დარბევის დროს ყველაზე მეტად დაზარალდა ქალაქი პრიზრინი. 17 მარტს ცეცხლს მისცეს ყველა სინმინდე, მათ შორის, ეპარქიის შენობა. არქივი დროზე რომ არ გაგვეტანა, ხანძარი შთანთქავდა, გაქრებოდა ყველა აქტი და დოკუმენტი, რომლებიც სერბებისა და სერბეთის მართლმადიდებლური ეკლესიის ტანჯვანამეზაზე მოგვითხრობდა...“

2004 წლის 17 მარტს სასტიკად დაარბიეს სერბები, მონაყვეს სერბთა „პოგრომები“ — მეფის რუსეთის „უნიკალური გამოცდილება“ — განახლებული ვარიანტი. დაზოცეს ბევრი, უფრო მეტი გაიტაცეს და განდევნეს. ჰიტლერმა და მუსოლინიმ ოკუპანტების პირველი შეტევის დროს ალბანელ ფაშისტებს ნება დართეს, დაენათ შეიდი სერბული სოფელი მეტოხიაში. ახლანდელი „პოგრომის“ დროს ცეცხლს მისცეს ასობით სერბული სოფელი.

„საერთაშორისო სამართლის მიხედვით ეს იყო ნამდვილი აგრესია. საერთაშორისო კონვენციებისა და წესების აღემატება სამოქალაქო მოსახლეობის სიცოცხლეზე პასუხისმგებელია ოკუპანტების ქვეყნების სარდლობა და მთავრობები და არა — ალბანელი ტერიორისტები“, — აღნიშნავენ სერბი პატრიოტები. მაგრამ მოსთხოვეს კი ვინმე ოდესმე პასუხს გაერთიანებული ძალების ქვეყნების ხელისუფალთ?

ჰაავის საბრალდებო დასკვნაში არაერთგზის არის ნახსენები ლტოლვილთა კოლონიები კოსოვოდან და მეტოხიიდან, მაგრამ არც ერთხელ — სერბი ლტოლვილების უსასრულო კოლონიები სერბეთის კრაინიდან, როცა 1995 წლის აგვისტოში ხორვატულ გენოციდს გამოქცეული ადამიანები — ბავშვი თუ ხანდაზმული — 200000-იან კოლონად მონყობილი — უიმედობის გზაზე გაიჭიმა. ცნობილია, რომ ეს კოლოსალური კოლონა არა ერთხელ დაიბომბა და არტოლერის ცეცხლქვეშ მექცა.

მკვლევარები მიგვითითებენ, რომ სწორედ აქ გამოცადეს მრავალეროვანი და მრავალკონფესიური ფედერაციის დაშლის მექანიზმი, ასევე, — განსხვავებული ინტენსივობის მქონე ლოკალური კონფლიქტების გარედან მართვის მოდელი; გლობალური აგრესიული პროპაგანდის გაშლის ტაქტიკა სერბი ხალხის დემონიზაციის მიზნით.

ყოფილი იუგოსლავიის ხალხების არსებობისთვის აუცილებელი ყველა სასიცოცხლო მნიშვნელოვანი ასპექტი — საპარლამენტო სისტემის ფუნქციონირებიდან დაწყებული, რეგიონული თანამშრომლობით დამთავრებული, პრაქტიკულად ზეეროვნულ სტრუქტურებსა და ორგანიზაციებში ყალიბდება.

ბოროტმოქმედებანი, რომლებიც ამ წიგნშია წარმოდგენილი, შეფასებულია როგორც სერბი ხალხის გენოციდი, რომელიც მის წინააღმდეგ იყო განხორციელებული არა მხოლოდ ომის ტრაგიკულ წლებში, არამედ მშვიდობიანობის დროსაც, და აღიქმება როგორც ისტორიული ნონსენსი და პარადოქსი, როცა ეროვნული უმცირესობა (ალბანელები) ემუქრება უმრავლესობას (სერბები), რომლის სახელიც პქვია სახელმწიფოს.

მთელი მსოფლიოს თვალწინ ქრისტიანული ეპარქიისა და აპარქიის წინაშეა დაწესებული 250 სერბული ქრისტიანული სინეიდე.

გამორიცხულია! დღევანდელ მსოფლიოში მეფობს ძალადობის კულტი, ანუ „ამა ქვეყნის თავადი“, როგორც ღვთისმეტყველები ამბობენ.

სერბეთის კრაინას წინააღმდეგ 1995 წლის 4-7 აგვისტოს განხორციელებული ოპერაციის (სახელწოდებით „ქარიშხალი“) დროს 20000-ზე მეტი სერბი დაიხოცა, 15-დან 20 ათასამდე უგზოუკვლად დაიკარგა. ხორვატებმა გაანადგურეს ყველა სერბული სამლოცველო და სასაფლაო, რამაც შეაძრუნა ცინიკური მადლენ ოლბრაიტიც კი, აშშ ყოფილი სახელმწიფო მდივანი. ლტოლვილთა კოლონიებში, დროებით თავშესაფრებში შიმშილისგან, ავადმყოფობით და დაძაბუნების გამო 250 ადამიანი გარდაიცვალა.

პროვოკაციების სისტემის დახვეწით დასავლეთის ბლოკმა უპრეცედენტო ღონისძიებები განახორციელა სერბების წინააღმდეგ — სანქციების დაწესებიდან ნატოს ძალებით სამხედრო პოზიციების ფართომასშტაბიანი დაბომბვებით დამთავრებული.

ცალკე თემაა საერთაშორისო ტრიბუნალი ყოფილი იუგოსლავიის საკითხებზე, რომელიც გაეროს წესდების დარღვევით შეიქმნა და სადაც აყალიბებენ „აქსიომებს“, რომლებმაც უნდა გაამართლოს წარსულში ჩადენილი და მომავალში ჩასადენიც.

ეს ისტორიული ნონსენსი გამოიყენეს „ახალმა მორალისტებმა“ ამ დაპირისპირების ცეცხლზე ნავთის დასასხმელად და ერთ ქვეყანაში მცხოვრები ორი ეროვნების წარმომადგენლების ჩასაბმელად სამკედრო-სასიცოცხლო სამოქალაქო ომში.

რომელთაგან მრავალი ბიზანტიური კულტურის, სერბეთის სინმინდეა და მსოფლიო კულტურული მემკვიდრეობის უმნიშვნელოვანესი ძეგლი იყო.

როცა საბრალდებო დასკვნა ცალმხრივია თანდასხმის დღიდან დღემდე მოკლული და გატაცებულია 8500 სერბი, თურქი, ბოშა და არაალბანელი მოსახლეობის წარმომადგენელი.

სერბეთის კრაინა, სერბი ხალხის საუკუნოვანი აკვანი, ამოწყდა. ამ რესპუბლიკამ მხოლოდ 4 წელიწადი, რვა თვე და 15 დღე იარსება.

როგორც ვთქვით, არავინ აპირებს ამ დანაშაულებათა ჩამდენ ბოროტმოქმედთა კანონის სრული სიმკაცრით დასჯას.

რა დანაშაულებანი იქნა ჩადენილი, ამაზე უკვე ვილაპარაკეთ. ღმერთმა დაგვიფაროს იმ დროისგან, როცა ამათი იდეოლოგიური პარადიგმები ამოქმედდება ახალ დანაშაულებათა გასამართლებლად.

როგორ ჰგავს ეს ყველაფერი საქართველოში (აფხაზეთსა და ე.წ. სამხრეთ ოსეთში) განვითარებულ პროცესებს და როგორი საშიშროე-

ლავები, რომელთა მცხოვრებით აკრძალული ჰქონდათ ყოველგვარი გადაადგილება, გამოირთული ჰქონდათ გათხოობა და ელექტროენერგია,

სამაგიეროდ, ყველა პროცესუალური ნორმის დაცვით ჩატარდა გამოძიება იუგოსლავიის ყოფილი პრეზიდენტის სლობოდან მილოშევიჩის საქმეზე (მილოშევიჩი ციხეში გარდაიცვალა) და საბრალდებო დასკვნაში ყველა დამსხრავალი კატა მას აპკიდეს.

საბრალდებო აქტის 35-ე პუნქტში ჩანს, რომ „სერბეთის სამხედრო, არასამხედრო და პოლიციურმა ძალებმა ძალადობრივად განდევნეს... არასერბი მოსახლეობა... ხორვატიიდან, ბოსნიიდან და ჰერცეგოვინიდან“. მაგრამ ერთი სიტყვითაც არ არის ნათქვამი სერბების განდევნის შესახებ ამ ყოფილი იუგოსლავური რესპუბლიკებიდან. სერბეთის რესპუბლიკის ნათქვამი ჯვრისა და ლტოლვილთა კომისარიატის ოფი-

სტრუქტურული-ისტორიუ-

არაფა სანაპლიამ

საქართველო

საქართველო

საქართველო

საქართველო

საქართველო

საქართველო

რას გვინებოდა არამაზისი

მზე გვარიანად გადაინვერა დასავლეთისკენ. წინ ჩემი წინაპრის აჩრდილი მიმდევს. პარი-პარალელს ღიღინით ვეკვიდრებით მთაქართლის თხემიდან არმაზციხემდე. ბრინჯაოს ეპოქებიდან ანტიკური ხანისაკენ მოვდივართ. 2000 წელი უნდა გამოვივაროთ...

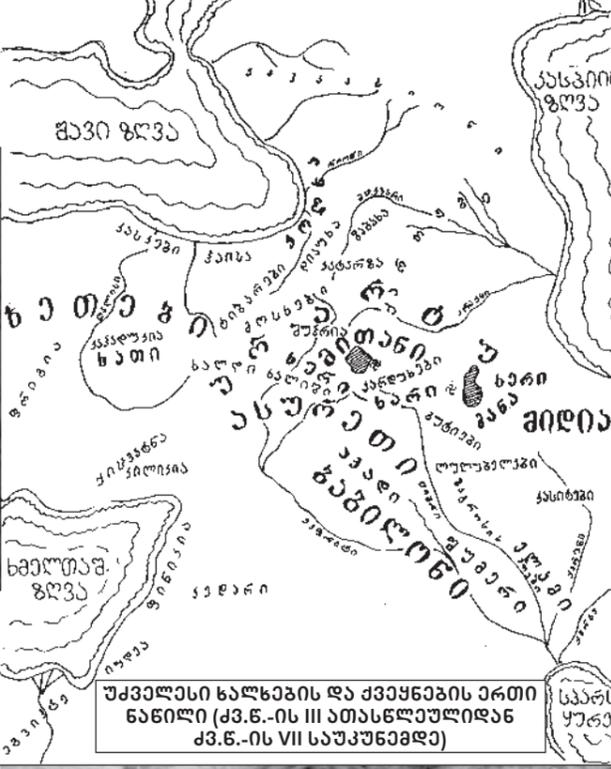
მთაზე მდგარ კერპებთან ასასვლელის ნაშთები

მამამთავარ ქართლოსის მიძინების შემდეგ მრავალმა წყალმა ჩაიარა, და აი, ლეონტი მროველი, სპარსელების რომელიღაც მათიანეზე დაყრდნობით, ნისლში გახვეულ ამბავს მოგვითხრობს: ბიბლიური მოსეს ცხოვრებამდე კარგა ხნით ადრე ნებროთიან-სპარსელ გმირს — აფრიდონს აღმოსავლეთიდან ჩვენს ქვეყანაში დიდძალი ლაშქრით გამოუგზავნია და ერისთავად დაუდგენია ვინმე არდამი. სწორედ მას შემოურტყავს პირველად დულაბიანი ვალავანი მთა-ქართლისათვის და იგი ცხვირით მტკვრამდე ჩამოუგრძელებია.

...„ცხვირს“ მივალნი და მცხეთას თავზე წავადექი. აქ, მთაქართლის აღმოსავლეთ კეზზე, სადაც ახლა ჯვარია აღმართული, ათასწლეულების წინ კერპები იდგა... ამ დამოებში მრავალი არქეოლოგიური ექსპედიცია მუშაობდა. მკვლევარებმა ზოგიერთი უძველესი ნაგებობის ნაშთი სახილველად დაგვიტოვეს, ნაწილს მინაწაყარეს, ნაწილი კი თავისით „დაიშალა“. ასე მაგალითად, დღეს თვალი აღარ შეველება მთის წვერზე ოროკოებზე ამომავალ საფეხურებს, რომლითაც ოქროსა და ვერცხლის ფიციტებით დაფარულ არმაზის, გაცის და გას კერპებთან ამოდოდინენ ქურუმები.

ვდგავარ მთაქართლის მოსივლელებულ წვერზე ძველი კერპებით და შიში მიპყრობს: ეს, თითქოს, მე შემოცქერის წმინდა ნინო, შემოცქერის და ამბობს: „და აჰა, დგა კაცი ერთი სპილენძისაი, და ტანს მისსა ცეცხლსა და ცხენსა მისსა და ჩაფხუტოქროსაი და სამხარნი ესხნეს ფრცხილი და ბივრიტი, და ხელსა მისსა აქუნდა ხრმალი ლე-ლელი, რომელი ბრწყინავდა და იქცეოდა ხელსა შინა, რეცა თუ რომელი შეეხებინა, თავი თვისი განიწიროს... და მარჯულ მისა და კერპი ოქროსაი და სახელი მისი გაცი და მარცხლ მისა — კერპი ვერცხლისაი და სახელი მისი გა, რომელი იგი ღმერთად შქონდეს მამათა თქუენთა არიან — ქართლით.“ („მოქცევაი ქართლისაი“).

მაგრამ ეს კერპები აქ მხოლოდ ძვ. წ. აღ-ის IV საუკუნიდან აღიმართა. ჯერ იყო და, აღექსანდრე მაკედონელის თანამებრძოლი არიან, ქართლის მეფისწული აზო რომ მოვიდა, 18 დიდ გვარსოფელს

უძველესი ხალხების და ქვეყნების ერთი ნაწილი (ძვ.წ.-ის III ათასწლეულიდან ძვ.წ.-ის VII საუკუნემდე)

არმაზისის სასახლის ნაშთები

რესად იქცა. ეს არის „ხალდი“ — ლომზე შემომჯდარი მამაკაცი. თეშუბი ვანის ტბის აღმოსავლეთ სანაპიროზე იყო აღმართული, ხალდი-ურმიის ტბის დასავლეთით. აღსანიშნავია, რომ მოგვიანებით სწორედ ამ ადგილებში შეიქმნა კარდუხების (ქართუხების) მორბილი სამეფო-სამთავრო (ერთ-ერთი ვერსიით არიან-ქართლი).

ახლა ყური მივუგდოთ „მოქცევაი ქართლისაის“. მასში ძვ. წ. აღ-ის IV საუკუნიდან ქართლის გაქრისტიანებამდე ძალიან დანაწილებული ისტორიული ფაქტები მოყვანილი. წარმოდგინეთ, რომ ფარნავაზის მეფობის უამო მხოლოდ 3 წინადადებითა აღწერილი, ეს კი იმას ნიშნავს, რომ მათიანის შემდგენელს ფარნავაზის მეფობის უმთავრეს მოვლენად არმაზის კერპის შექმნა და არმაზციხის რეკონსტრუქცია მიუჩნევია. „აღმართა კერპი დიდ ცხვირსა ზედა და დას-დედა სახელი მისი არმაზი და მოქცა ზღუდე წყლით კერპი...“

ხვისა იგი ღრუბელი და მოილო სეტყუაი ლიტრისა სწორი მას ადგილსა ოდენ და დალენა კერპნი იგი...“ წმ. ნინომ იცის, რომ ეს უფლის ძალით მოხდა, მაგრამ მირიანის თვალთახედვით ხომ ასე არ იყო, წარმართთა აზრით, ეს ხომ ითრუმანის შურისძიება გახლდათ. აქ ეს შურისძიებელი ითრუმანი ერთი-ერთზე ელვა-ქუხილისა და წვიმის ღმერთი თეშუბია. მაგრამ დავუკვირდეთ სხვა გარემოებასაც: რისთვის იძია შური ითრუმანმა (თეშუბმა)? — იმისთვის, რომ მანამდე მას „არმაზი ზღუდი მოადგინა“. ძვ. წ. აღ-ის IV-III საუკუნეთა მიჯნაში ქალდეველთა ნოეს — ათრახასს ჰვავს. და მართლაც, ჩვენ აქ ვიცი, რომ არმაზის სახელის მატარებელმა მეფე ფარნავაზმა მთაქართლის ცხვირი (და ზედ მდგარი ძველი კერპი) წყლით შემოზღუდა და მერე ახალი კერპი აღმართა. მთელ ამ სიუჟეტში წარღვნის იმიტირებული საკრალური ქმედებია, მაგრამ აქ საინტერესოა კიდევ ერთი გარემოება: არმაზი, ერთის მხრივ, თავის თავში გარკვეულწილად მაინც ინარჩუნებს თეშუბის თვისებებს ელვასავით მოვლევარე და მოძრავი მახვილი, მეორეს მხრივ კი, ოქროს აბჯრითა და სპეკალეებით, ავესტური პანთეონის სინათლისა და ცეცხლის მბრწყინვალე ღმერთ „აჰურა-მაზდას“ განასახიერებს. საფიქრალია, რომ მ. წერეთელი ამის გამო ხედვდა არმაზში თეშუბის ანარეკლს.

აი, ასეთი რეფორმა ჩაატარეს ფარნავაზის ქურუმებმა, რომლებმაც, მოჩვენებით შეიცვალეს არა რელიგიური ორიენტაცია, რითაც თავისებური საზღაური გაიღეს სელევიკიდების სპარსეთის მიმართ. ასეთი ვერსიები, მითუმეტეს არმაზის ირგვლივ, არაბალი, თუმცა მაინც მეტად თამამია, მაგრამ ისიც ხომ ფაქტია, რომ ფარნავაზმა ერთიანი სახელმწიფოს შექმნა და გამეფება სპარსელთა მხარდაჭერით შეძლო.

ამ დროს რეობათა სასარგებლოდ სხვა ნიშნების ანალიზიც გამოდგება, მაგრამ ახლა ამის დრო არ არის — მთაქართლის თეშუბის ისედაც დიდხანს შემოვრჩით, არადა არმაზციხის ქვედა იარუსზე ვართ ჩასასვლელი.

არმაზციხის (ბაგინეთის) ძირითადი კომპლექსი მის ქვედა იარუსზეა. ესაა სამხრეთიდან ჩრდილოეთისაკენ გადაჭიმული პატარა ველი ტერასული ქანობით. ვისთვის უცნობია ეს ადგილი, ვისთვის — ნაცნობი. სულ ბოლოს 6 წლის წინათ ვიყავი აქ და არქეოლოგთა ახალი აღმოჩენა ვიხილე — ყველაზე ძველი და მასშტაბური აბანო, რომელიც ახლა ჩარუნდებოდა მოქცეული. იგი ნაგებია უზარმაზარი ქვიშაქვის ადრე მაქვს გადაღებული, ფილებით, დაყოფილია ცხელი და ცივი წყლის საბაზანოებად, წინკარად, ცეცხლსანთებლად და წყალგამანაწილებელ

ოთახებად. შემორჩენილია თიხის მილები და საკომუნიკაციო ხვრელების ფრაგმენტები. ნაგებობა მინის ზედაპირიდან 1,5 მ-ის სიმაღლემდეა შემორჩენილი. ზევით, ალბათ, შორეულკეცებით მოპირკეთებული ალიზის ბლოკების წყობა იქნებოდა. ეს ძვ. წ. აღ-ის IV-III საუკუნეების აბანოა და შეიძლება დავასკვნათ, რომ ფარნავაზის ან საურმაგის დროსაა აგებული. ფარნავაზმა, როგორც ვიცი, მთელი ეს ტერიტორია წყლით შემოზღუდა და ციხე-ქალაქს ამ მხრივ არ გაუჭირდებოდა. არმაზციხეში კიდევ ორი აბანოა. მისგან ჩრდილო-დასავლეთით ძვ. წ. აღ-ის I საუკუნის, სამხრეთ-აღმოსავლეთით ჩვ. წ. აღ-ის II-III საუკუნეებისა, რომელსაც არქეოლოგები ორსენაკიან ნაგებობას უწოდებენ და ყველაზე უკეთაა შემონახული. ტერიტორიაზე გვევლება მხოლოდ 2 აკლდამა, მაგრამ ისინი სამეფო არაა. საფიქრალია, რომ აკლდამების უმეტესობა კარგა ხნის წინათ მტკვრის სანაპიროზე გაყვანილ გზას ან გვირაბს შეეწირა.

უძველესი აბანოს და ახალი ორსენაკიანი აბანოს ჩრდილო-აღმოსავლეთით შემორჩენილია ძველი მარანი და წარმართული ტაძრის მოხაზვები. აქ ჯერ კიდევ ადგილზეა ოთხი ქვით შეკრული (მერცხლისკუდა გადაბმა) სვეტის უზარმაზარი ბაზისი. მეორე საინტერესო ქვა, რელიეფებით შემკული კერპის პოსტამენტი, მცხეთის არქეოლოგიურ ცენტრშია გადატანილი. მასზე ამოკვეთილია კერპის ორივე ტერფის სადგამი ღრმულეები. კერპი ადამიანის სიმაღლისა უნდა ყოფილიყო. „არმაზი“, ალბათ, გაცილებით მაღალი იქნებოდა. ამიტომ იგი „გაცის“ ან „გას“ თუ ეკუთვნის. ქანდაკება აბანო ნაშთები მიუკვლეველია. როგორც ჩანს, IV საუკუნეში იგი მართლაც მარტივად დაფუნეს. კოპლექსის ცენტრალური ნაგებობა სვეტებიანი დარბაზია (28,8X8,8 მ). სვეტები ხისა უნდა ყოფილიყო, რომლებიც ოქრო-ვერცხლის ფიციტებით იქნებოდა შემოსილი. სვეტების ექვსი ბაზისიდან მხოლოდ ორი გალუული ლოდია შემორჩენილი. კარგად გათლილი ლოდების ორი, არადა არმაზციხის ქვედა იარუსზე ვართ ჩასასვლელი.

6 წლის წინათ აქ ჯერ კიდევ მორიგობად ერთი კვითლიმობილი ყარაული, რომელიც მცირე გასამრჯელოს იღებდა კულტურის სამინისტროდან, ბალახსაც თობავდა და შეძლებისდაგვარად ძველებსაც უწოდდა, ახლა კი ყველაფერი ნებაზე მიშვებული. კიდევ კარგი, ათასწლეუნი ქვეყნის ადრე მაქვს გადაღებული, თორემ ამჟამად გადაფარულია. აქვე ვიტყვი, რომ ყურადღება არ ექცევა, ასევე, მცხეთის რკინიგზის სადგურის მახლობლად არსებულ, საქართველოში დღემდე ყველაზე უკეთ შემონახულ საუკუნის აკლდამას.

საკვირველია ასეთი გულგრილობა. არმაზციხეში ხომ სულ მცირე 40 მეფე სახლობდა ძვ. წ. აღ-ის IV საუკუნიდან მოყოლებული. ეს ხომ ქართული ცნობიერების ცენტრია. ნუთუ მხოლოდ არქეოლოგიური შესწავლაა წინაპართა პატივისცემა?! მოვლა აღარაა საჭირო?

სირცხვილია!..
გელა ქოქიაშვილი
ავტორის ფოტოები

კერპის პოსტამენტი

ძვ.წ.აღ-ის III საუკუნის აბანო

საქართველოში ამერიკელი კონსული სმიტი 1917 წლიდან მეგობრობდა კავკასიის ერებთან, განსაკუთრებით კი — საქართველოსთან. ის ამერიკის საგარეო საქმეთა მინისტრისგან თავიდანვე მოითხოვდა, რომ ამ ერებისათვის ამერიკას დიდი ფინანსური დახმარება გაენიჭა, რათა ხელი შეეწყობა საკუთარი ჯარის შექმნისა და ეკონომიკის განვითარებისათვის. ბატონი სმიტი გამუდმებით ცდილობდა, დაეინტერესებინა ამერიკული ფირმები კავკასიასა და საქართველოში.

ერთ დღეს ჩვენს საგარეო საქმეთა მინისტრ ევგენი გეგეჭკორს სმიტთან გაუგებრობა მოუხდა. ევგენის დაავიწყდა, რომ სმიტი უზარმაზარი ამერიკის წარმომადგენელი იყო, ხოლო თვითონ კი — პატარა საქართველოსი. ის ზოგჯერ სიფიცხესა და ამპარტავნობას იჩენდა. ერთხელ ე. გეგეჭკორმა მეზაყუბე გააჩხრეკია ამერიკის კონსულის დიპლომატიური ჩემოდანი. ეს ამბავი ცეცხლის ალივით მოედო საქართველოში მყოფ ყველა წარმომადგენელს. ევგენი გაჯიუტდა და ცხრა თვე ბოდიშს არ იხდოდა. ბოლოს, გეგეჭკორი და სმიტი იტალიის წარმომადგენელმა ჩერუტინი შეარვიცხა. სამწუხაროდ, ამ ინციდენტს ორი ცული შედეგი მოჰყვა საქართველოსთვის. კერძოდ, ჩემოდნის ამბავი კონსულმა დაწვრილებით ამცნო ვაშინგტონს. ამერიკელებმა ჩვენს მთავრობას „ფეხდგომით თანხრობა“ უნდოდა და ეს გაიმეორა კიდევ მოკავშირეების უზენაესმა საბჭომ; მეორე მხრივ, ამერიკის კონსული ურჩევდა ამერიკულ მრეწველებს, არ ნამოენყობთ საქმეები საქართველოში, სანამ მას დე იურე არ ცნობდნენ.

კარლო ჩხეიძე და ირაკლი წერეთელი პარიზის კონფერენციაზე რომ გაემგზავრნენ, სტამბოლში ისინი, როგორც არასასურველი პირები, ინგლისელმა ადმირალმა კალთორპმა დააკავა. ნუთუ ესენი მართლა წარმომადგენელი მთელ ქართველ ერს, თუ მხოლოდ რომელიმე პოლიტიკურ ფრაქციას? ასე მიმართა მან ინგლისის საგარეო საქმეთა მინისტრს. კიდევ სწონდა ამ ორი ყოფილი რევოლუციონერის გამორჩენა მოულოდნელ და არასასიამოვნო ფაქტად მიიჩნია. მას არ უნდოდა ამ ორი ქართველის გაშვება კონფერენციაზე და გადაწყვიტა მათი პრივივიკოსს კუნძულზე გაგზავნა, სადაც მთელი რუსეთის კონფერენცია მიმდინარეობდა.

თბილისში ამერიკის კონსული თავის კოლეგას სტამბოლში ატყობინებდა, ერჩია სპარსელების ან სომხებისათვის, რომ ამერიკიდან სპარსეთში ჩასასვლელად საქართველოს ტერიტორია არ გაეცლოთ, ვინაიდან საქართველოს მთავრობა მათ ყველაფერს გაუთვლებდა და უცხოური ვალუტას ჩამოართმევდა.

ადრე შევეხებთ მემარცხენე მემკვიდრეების მიერ საქართველოს ტერიტორიის ეროვნული უმცირესობებისათვის დარიგების ფაქტს. საინტერესოა, როგორ ასაბუთებდა ეროვნულ-დემოკრატიული ზურაბ ავალიშვილი ლონდონში

მოკავშირეთა უზენაესი საბჭოს კომისიის წინაშე საქართველოსთვის ლაზისტანის, ართვინ-არდაღანისა და ბათუმის შემოერთების აუცილებლობას: „საჭიროა, ლაზისტანის მოთხოვნა დავასაბუთოდ ისტორიულად ეთნიკურ საფუძველზე. ეს ტერიტორია ბათუმის პროვინციის გაგრძელებაა. ლაზები რასით და ენით მეგრელებთან არიან დაკავშირებული. მართალია, ლაზები იძულებით არიან გამაჰმადიანებული, მაგრამ მაჰმადიან, ანუ თურქულ საქართველოს წარმომადგენელი ჩვენ ვთხოვლობთ ლაზისტანის სანჯაკს, ანუ ტრაპეზუნდის ვილაიეთს, ერზრუმის ვილაიეთს, ყარსის პროვინციის დასავლეთ ნაწილს (არდაღანს და ოლტის) და, აგრეთვე, ბათუმს მთელი მისი პროვინციით. ჩვენ მზად ვართ, ყველა გარანტია მივცეთ ჩვენს მეზობლებს, განსაკუთრებით სომხებსა და აზერბაიჯანელებს, რომ თავისუფლად ისარგებლებენ ბათუმის პორტით“.

კომისიის ფრანგმა თავმჯდომარემ აღნიშნა, რომ ლაზებს არაფერი განუცხადებიათ იმის თაობაზე, უნდა თუ არა საქართველოსთან შეერთება. რაც შეეხება ბათუმს, თავმჯდომარის აზრით, ყოველ ახალ სახელმწიფოს უნდა ჰქონდეს თავისუფალი გასასვლელი ზღვაზე.

უზენაესმა საბჭომ გამოიტანა დადგენილება: „ბათუმი უნდა იყოს თავისუფალი პორტი, ხოლო პროვინცია ორად უნდა გაიყოს. დასავლეთი სომხეთს უნდა გადაეცეს, ხოლო ჩრდილო-აღმოსავლეთი — საქართველოს. რაც შეეხება ლაზისტანს, იგი უნდა იყოს სომხეთის ავტონომიური პროვინცია!“

ახლა განვიხილოთ ბათუმის საკითხი.

როგორც ისტორიიდან გვახსოვს, 1829 წელს თურქებმა დაიბრუნეს ბათუმი რუსეთისაგან, ხოლო 1878 წელს კი იგი კვლავ რუსეთის ხელში აღმოჩნდა. შემდეგ, ჩვენი ბრესტ-ლიტოვსკის მოლაპარაკებაზე დაუსწრებლობის გამო, ბოლშევიკებმა ბათუმი თურქეთს გადასცეს. გერმანელი ფონ ვეზენდორფის ცნობით, 1918 წლის გაზაფხულზე, როდესაც თურქეთი ამიერკავკასიის დაპყრობას ცდილობდა, გაბოლშევიკებულმა რუსეთმა, ბათუმი ქართველებს რომ არ დარჩენოდათ, უბრძოლველად ხელში ჩაუგდო თურქებს.

ინგლისის ჯარმა 1918 წლის დეკემბერში შეცვალა გერმანელები. დაიკავა ბათუმი და მისი პროვინცია, როგორც მომარაგების ბაზა დენიკინისათვის. ინგლისელებ-

მა თეთრი რუსების წარმომადგენელი დანიშნეს პროვინციის გუბერნატორად, თვითონ კი, თეთრგვარდელელების გარეშე, მხოლოდ წესრიგს იცავდნენ ქუჩებში. მთელი რეგიონი თურქებისა და ბოლშევიკების საინტრიგო ბაზად იქცა. ჩვენ, ქართველები, კი ხმას ვერ ვიდებდით.

1920 წლის იანვარში დენიკინმა ომი წააგო, ინგლისელებმა გადაწყვიტეს, ბოლშევიკების შესაჩერებლად ამიერკავკასიისათვის სამხედრო დახმარება გაენიჭათ. მაგრამ სანრემოს კონფერენციაზე კარლო ჩხეიძემ ვერ გაბედა ბათუმსა და ერევას შორის დაეკავებინა დათმობა სომხეთისთვის. ირაკლი წერეთელმა კი კიდევ უფრო დიდი შეცდომა დაუშვა. მას ჟორდანიასაგან საიდუმლოდ სცოდნია, რომ იგი ლენინთან ხელშეკრულების დადებისას აპირებდა და ეს ირაკლიმ პარიზის კონფერენციის დელეგატებს განუცხადა.

ინგლისის მთავრობაში ლორდ კერზონის არყოფნის დროს კამათი გაიმართა ბათუმის მომავალზე. ლორდის მოადგილემ ჰარდინგმა გაცხადდა, რომ ბათუმი საქართველოს შემადგენლობაშია და თუ რაიმე ეჭვი არსებობს, უორდროპს უნდა შეეცქიოთხოთო. მაგრამ მხედრებმა მთავრობაში საკუთარი წინადადება გაიტანეს და მიადებინეს დადგენილება „მთელი ამიერკავკასიის დატოვების თაობაზე“. ამაზე ოსბორნმა განაცხადა, ეს კავკასიაში ინგლისის მთელი პოზიციის განადგურებას ნიშნავს.

უორდროპმა ეს რომ გაიგო, გადადგომა გადაწყვიტა. მაკდონელი ამაში ხედავდა ინგლისელი მხედრების უკანასკნელ ცდას, წინ აღდგომოდნენ რუსეთის იმპერიალიზმის ბატონობას, კავკასიის რესპუბლიკების დამბობასა და ნითელი არმიის მიერ მათ ხელში ჩაგდებას.

ლორდ კერზონი მხარში ამოუდგა უორდროპს და ჰარდინგს. სამხედრო სამინისტროს უნდოდა გენერალ კუკოლის ბათუმში დატოვება პატარა ესკორტით, მაგრამ გენერალი მილნი არ იყო ამაზე თანახმა. დაბოლოს, კერზონი შეუთანხმდა ინგლისის ჯარების მთავარსარდალს მარშალ ვილსონს, რომ ბათუმში ორ ბატალიონს დატოვებდნენ. 1920 წლის თებერვალში ინგლისის მთავრობა ამას დაეთანხმა. ინგლისის სამხედრო ექსპერტების აზრით, არ იყო საჭირო დიდი გარნიზონის დატოვება ბათუმში.

უორდროპმა შენიშნა, რომ მეშვეკური მთავრობა უკმაყოფილო იყო ინგლისის გამგებლობით ბათუმის პროვინციაში და მოითხოვდა ნებართვას რამდენიმე უზენტის დაკავების თაობაზე. მაგრამ, სანამ საქმე გადაწყდებოდა, 1920 წლის მარტში ქართველთა ერთეულებმა ახალციხიდან და არდაღანიდან გადალახეს პროვინციის საზღვარი.

უორდროპი აღშფოთდა, ჟორდანიას პროტესტი განუცხადა და ჯარი უკან გააყვანინა. კერზონმა მკაცრად გააფრთხილა ჩვენი მთავრობა, რომ ასეთი მეთოდებით თავიანთ საქმეს ავენებდნენ. იტალიელმა სენატორმა კონტიმ თბილისის ერთ-ერთი გაზეთის ინტერვიუში განაცხადა, ბათუმი საქართველოს ფიუმიო (ფიუმი გახლავთ იუგოსლავიის ქალაქი, რომელიც ძველად უნგრეთს ეკუთვნოდა, მაგრამ პირველი მსოფლიო ომისა და გაბრიელ დანუნტიოს პუტჩის შემდეგ იტალიას გადაეცა. მოგვიანებით, 1947 წელს, კვლავ იუგოსლავიამ დაიბრუნა).

გენერალმა კუკოლისმა აზრი შეიცვალა, ცნო, რომ ინგლისის ადმინისტრაცია არ იყო სათანადო დონეზე და ქართველებმა საჩქაროდ უნდა დაიკავეთ ბათუმი. მაგრამ გენერალი მილნი ამას არ თანხმდებოდა, ვინაიდან ქართული სამხედრო ერთეული ახლა ნატანებიდან შეუიდა პროვინციაში. უორდროპიც გაბრაზებული იყო. გენერალ კუკოლისის აზრით, პროვინცია საქართველოს უნდა გადასცემოდა.

ლონდონში ემინოდათ, რომ საქართველოსთან უსიამოვნება უფრო ზიანს მოუტანდა, ვიდრე სიკეთეს. სომხები, რასაკვირველია, გაიძახოდნენ, ქვეყანას არ შეუძლია ცხოვრება პორტის გარე-

შეო. ლორდ კერზონი კი ფიქრობდა ბათუმის თავისუფალ ქალაქად გამოცხადებას, ხოლო პროვინციის საქართველოსა და სომხეთს შორის გაყოფას.

დაბოლოს, კარლო ჩხეიძემ პარიზის საზავო კონფერენციას გადასცა მემორანდუმი. საქართველო კისრულობდა ვალდებულებას, რომ შეთანხმდებოდა ამიერკავკასიის მეზობლებთან საქართველოს ამ პროვინციის და პორტის ანექსიის ფარგლებში. ჰარდინგმა მიიღო კარლო ჩხეიძე და განუცხადა: პროვინციის ხალხს ერთი სურვილი აქვთ, რომ ხელახლა შეუერთდნენ საქართველოს და ჩვენ ვიძლევით ყველაფერი იმის გარანტიას, რომ პორტი ყველასათვის ღია იქნება და სავაჭრო ცენტრი გახდება. იგი ინგლისური გარნიზონისაგან მოითხოვდა დახმარებას ქალაქში ნესრიგის დამყარებისათვის.

ამას საქართველოს მთავრობის წევრებისათვის ყოველად მოულოდნელი ამბავი მოჰყვა, რომელიც მათ 1920 წლის 7 მაისს შეიტყვეს: ნოე ჟორდანიას საიდუმლოდ გაუგზავნია თავისი წარმომადგენელი მოსკოვში, რომელსაც საქართველოს სახელისუფლო მოუწერია ხელშეკრულებაზე საბჭოთა რუსეთთან და თურმე ამ დოკუმენტს არ სჭირდებოდა დამფუძნებელი კრების რატიფიკაცია.

ამ კატასტროფულ ხელშეკრულებას შემდეგ კიდევ შეეცვებოთ. ამჯერად კი აუცილებლად უნდა აღვნიშნოთ, თუ რა დიდი უფლებებით სარგებლობდა ნოე ჟორდანიას, როდესაც ასეთ საქმეებს სწადიდა. თუმცა ამაზე თვითონვე მოგვითხრობს თავის მოგონებებში: „მთავრობის სხდომები ემსახურებოდნენ

უმთავრესად მიმდინარე საშინაო სამშენებლო საქმეებს. მას ხშირად არ ვესწრებოდი. თუმცა ის წინადადება, რომლის წინააღმდეგ ვიყავი, არ გადაიდა. ასეთი ვეტი ხშირად არ მიხბარია, ვინაიდან წინასწარ ვიცოდი, რომელი უწყება და რა პროექტი მოდიოდა მთავრობაში.

რთული საგარეო საკითხები ასეთ ოფიციალურ სხდომებზე არ განიხილებოდა: ეს იყო სფერო თავმჯდომარისა და საგარეო საქმეთა მინისტრისა ანდა მხოლოდ მინისტრების თათბირისა. დიდი ბჭობა გვექონდა, მაგალითად, იმაზე, შევეყვანა თუ არა ჩვენი ჯარი აჭარაში. ვერ გადაწყვიტეს და მე მომანდეს. დიდი ფიქრის შემდეგ შუალაშით გავეცი ბრძანება, რომ ჩვენი ჯარი საზღვარზე გადასულიყო“.

თუ მოვგაგოვებთ მასალას ნოე ჟორდანიას თავმჯდომარეობის მეთოდის შესახებ, იერარქიის საოცარი სურათი წარმოგვიდგება. პირამიდის ზემოთ არის ნოე ჟორდანიას, მის ქვეშ — პარტიის ბიურო, ამის შემდეგ — მემკვიდრე ფრაქცია პარლამენტში, შემდეგ — საქართველოს მთავრობა, და ბოლოს — დამფუძნებელი კრება.

ეს საინტერესო შენიშვნაა ყველასათვის, ვისაც კი ანუხებს მთავრობის მიერ ჩადენილი შეცდომები.

სინამდვილეში ამ იძულებულ ინგლისელებს, რომ ჯარი გაეყვანათ ბათუმიდან და ქალაქი საქართველოსათვის გადაეცათ.

სინამდვილეში კი ეს უფრო ჩვენს დამარცხებას უდრიდა, ვიდრე გამარჯვებას.

საქართველოში, „ჩვენი შეცდომები“

არასამთავრობო ორგანიზაციამ — „ისტორიული მემკვიდრეობა“ — გამოსცა ისტორიული დოკუმენტების კრებული სერია, რომელიც XVII-XIX საუკუნეების საქართველოს ისტორიის უმნიშვნელოვანეს მოვლენებს ახსნავს. კრებულია გამომცემლობა „მედიტონის“ ფართო წიგნსაბჭოს, რამათი პოლიტიკური კონსულტაციის გარეშე, მხოლოდ ისტორიულ ფაქტებსა და მათი მნიშვნელობის დეტალურ ანალიზს წარმოადგენს. თუკი გავითვალისწინებთ ისტორიული ფაქტებით მანიპულირების მზარდ და საშიშ ტენდენციას, გამოსცა უზრუნველ და აქტუალური. მსურველებს კრებულების შეკენა შეუძლიათ ნიგნის მაღაზიაში. დამატებითი ინფორმაციისათვის დაეკავით: 38-41-97.

რა ექსპერიმენტებს ატარებდა ცსს ადამიანებზე?

საერთაშორისო არასამთავრობო ორგანიზაცია „ექიმები ადამიანთა უფლებებისათვის“ მიიჩნევს, რომ „გაფართოებული დაკითხვებისათვის“ გუანტანამოს, ბაგრამეს, აბუ-გრეებისა და ცსს სხვა ციხეებში მიწვეული ექიმები ადამიანებზე უკანონო ცდებს ატარებდნენ. უფლებათა დამცველი ექიმების აზრით, პროფესიონალი ექიმები „ნამების პროგრამის“ ყველა ეტაპზე იღებდნენ მონაწილეობას.

აბუ-გრეების ციხეში

ამერიკის სამედიცინო ასოციაცია კერძო პრაქტიკის მქონე ექიმების უმსხვილესი გაერთიანებაა, რომელიც ამჟამად მზადაა პრეზიდენტობამას ადმინისტრაციასა თუ სხვა სახელისუფლებო საავტორიტეტთან აღნიშნულ თე-

მაზე დიალოგისათვის. ასოციაციის განცხადებაში ნათქვამია, რომ „ნამებაში ექიმების მონაწილეობა საბაზო ეთიკური ნორმების დარღვევაა“.

ცსს მიერ მიწვეული ექიმები დაკითხვის მეთოდების მო-

ნიტორინგს ახორციელებდნენ და მათი ეფექტიანობის ხარისხს განსაზღვრავდნენ; დაკავებულები კი ცდების ობიექტებად მათი თანხმობის გარეშე გამოიყენებოდნენ. „ექიმები ადამიანთა უფლებებისათვის“ თავიანთ მოხსენებაში ამ ყოველივეს უკანონო ექსპერიმენტების პრაქტიკას უწოდებენ.

აშშ-ში ადამიანებზე ექსპერიმენტების ჩატარება მათი თანხმობის გარეშე 1947 წლიდან აკრძალულია. მაშინ ნიურბერგის პროცესების შედეგად თითო ნაცისტური ექიმებისათვისაც კი შემუშავდა 10 „წმინდა პრინციპი“, რომელთა მიხედვითაც ნებისმიერი ექსპერიმენტის ჩასატარებლად აუცილებელია ცდის ობიექტის ნებაყოფლობითი თანხმობა და აუცილებელია ფიზიკური თუ სულიერი ტკივილის თავიდან აცილება. შენგის კონვენციითაც საშუალო ტყვეებსა და პატიმრებზე სამედიცინო ექსპერიმენტების ჩატარება აკრძალულია. წელს გამოქვეყნებული ცე-

„უკრაინის ნავთობგაზი“ დეფოლტის ზღვარზეა

„უკრაინის ნავთობგაზი“ სექტემბრის დასაწყისში საერთაშორისო სტანდარტების მიხედვით შედგენილი 2008 წლის ანგარიში გამოაქვეყნა. მასში ნათქვამია, რომ 1,6 მილიარდ დოლარამდე ვალის რესტრუქტურისათვის თაობაზე კომპანიამ უცხოურ ბანკებთან მოლაპარაკებები დაიწყო. „ნავთობგაზი“ უცხოური ინვესტორების სულ 1,8 მილიარდი დოლარი მართებს.

რე-უს ინსტრუქციების თანახმად, ექიმები და ფსიქოლოგები ყველა ეგრეთ წოდებულ გაფართოებულ დაკითხვას ესწრებოდნენ. ნლეულს, გარეშე გამოიყენებოდნენ. „ექიმები ადამიანთა უფლებებისათვის“ თავიანთ მოხსენებაში ამ ყოველივეს უკანონო ექსპერიმენტების პრაქტიკას უწოდებენ.

„ექიმები ადამიანთა უფლებებისათვის“ ახლა ოფიციალური გამოძიების დაწყებას მოითხოვენ, რათა ზუსტად დადგინდეს ცსს პროგრამაში ექიმების როლი, მათი რაოდენობა, ქმედებები და ის, თუ კონკრეტულად რომელ პრაქტიკებს იყენებდნენ ცდებისათვის.

ანგარიშიში აღნიშნულია, ასევე, რომ კომპანიამ დაარღვიო საკრედიტო შეთანხმების ის ნესები, რომელთა დარღვევის შედეგად მან დროზე ადრე უნდა გაისტუმროს ვალეები. ერთ-ერთმა კრედიტორმა ისარგებლა კიდევაც ამით და ფულის დაბრუნება მოითხოვა. შესაძლოა, ეს „Standard Bank London“-საც ეხებოდა. მან 2007 წლის ნოემბერში „ნავთობგაზს“ გრძელვადიანი კრედიტის სახით 200 მილიონი დოლარი მისცა. უკმაყოფილო ბანკმა პირობების დარღვევის შესახებ 31 ივნისს განაცხადა. კონცერნის ფინანსური მდგომარეობა, როგორც ეს ზემოხსენებულ

ანგარიშიშია ასახული, ბანკებსა და ობლიგაციითა მფლობელებს ოპტიმიზმის შანსს არ უტოვებს: კომპანია ამ გასული წელი 250-მილიონიანი ზარალითა და 4,5-მილიარდიანი საერთო ვალით დაასრულა (სახელმწიფო ბანკებისა და საავტოტოების ვალეების ჩათვლით). მთელი 2009 წლის განმავლობაში „ნავთობგაზი“ იმპორტირებული გაზისათვის „გაზპრომის“ ვალეებს სახელმწიფო ბანკის ხარჯზე ისტუმრებდა. საერთო ჯამში „ნავთობგაზმა“ 2010 წლამდე კიდევ 570 მილიონი დოლარი უნდა გაადახადოს.

იანუკოვიჩმა პირობა დადო, რომ უკრაინაში მეორე სახელმწიფო ენა რუსული იქნება

რეგიონების ოპოზიციური პარტიის ლიდერი ვიქტორ იანუკოვიჩი უკრაინის პრეზიდენტად არჩევის შემთხვევაში ყველაფერს გააკეთებს საიმისოდ, რომ რუსული უკრაინაში მეორე სახელმწიფო ენად იქცეს. ამის შესახებ მან ოდესის საოლქო ტელერადიოკომპანიის პირდაპირ ეთერში განაცხადა.

იანუკოვიჩმა ხაზგასმით აღნიშნა, რომ სურს, უპასუხოს პრემიერ იულია ტიმოშენკოს, რომელმაც ლგოვში განაცხადა, რომ რუსული უკრაინაში მეორე სახელმწიფო ენა არ უნდა იყოს. „მე-

ით, რუსულის მეორე სახელმწიფო ენად გამოცხადებისათვის საჭიროა 226 ხმა და „პრეზიდენტის ხელმოწერა აი, ამ ხელით“. ამ დროს მან, რასაკვირველია, საკუთარი მარჯვენის დემონსტრირება მოახდინა და მიანიშნა, რომ გაპრეზიდენტების შემდეგ ხელს მოახერხა აღნიშნულ კანონს.

როგორც ცნობილია, ტიმოშენკომ ცოტა ხნის წინ აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით საკუთარი პოზიცია გამოხატა და ბრძანა, რომ უკრაინაში ერთადერთი სახელმწიფო ენა უკრაინული იქნება. საქმე ისაა, რომ ლგოვში უკრაინელი ნაციონალისტები ჭარბობენ, ოდესაში კი — რუსულენოვანი მოსახლეობა.

კრიზისი ბანკირების სისხარბით საზრდოობს

ანგელა მერკელი თვლის, რომ ახლანდელი ეკონომიკური კრიზისი ბანკირებისა და მმართველების სისხარბემ შვა. გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის კანცლერი პირობას დებს, რომ სამომავლოდ ამ ფენისათვის ისეთ წესებს დაამკვიდრებს, რომ ამჟამად შექმნილი სიტუაცია აღარასდროს განმეორდეს.

ახლანან სახელმწიფოს მეთაური ქალაქტირიონისა-სარჩევნო მიტინგზე გამოვიდა და შეკრებილებს ამჟამინდელი რეცესიის დაწყების მიზეზების საკუთარი ხედვა გააცნო. მისი აზრით, კრიზისი სისხარბემ და იმ რისკმა გამოიწვია, რომელსაც ბანკირები არ მოერიდნენ და კომპანიის მეგაფერთათვის „ბონუსების გადახდისას სრულად დაკარგეს კონტროლი“. ახლა კანცლერმა გადაწყვიტა, რომ მსგავსი სიტუაციის გამეორების შანსი აღარავის დაუტოვოს და ამისათვის თვით ბანკირებისა და ბანკების მმართველთათვისაც დაადგინა წესები, რომელთაც გვერდს ვერავინ აუვლის. „შეუძლებელია, რომ საერთაშორისო ბანკების მალალ საფეხურებზე ჯიბებს ისტელეზდნენ და მოქალაქეების ჯიბეები ცარიელ-

კრიზისის მიზეზთა და მისი სახეობის რეცესიის წინასწარ შეცნობისა თუ მისი თავიდან აცილების შეუძლებლობის შესახებ საკუთარი მოსაზრებები გამოაქვეყნა ლონდონის ეკონომიკის სკოლის სპეციალისტთა ჯგუფმა. „კრიზისის პერიოდის, მასშტაბისა და სერიოზულობის წინასწარ განსაზღვრისა თუ მისი თავიდან აცილების შეუძლებლობის მრავალი მიზეზი აქვს. მათგან უმთავრესი ისაა, რომ დიდი ბრიტანეთის, ისევე როგორც მთელი მსოფლიოს უბრწყინვალესი გონებები, რომლებიც დაგვეხმარებოდნენ, მოქმედი სისტემის რისკები მთლიანობაში აღგვექვა, კოლექტიური წარმოსახვის უკმარისობას განიცდიან“, — განაცხადეს მათ.

„უფრო ადრე ეკონომისტები განმარტავდნენ, რომ დაბალ-მაშპროცენტო განაკვეთებმა კრედიტები გააიფარა და საერთო ეიფორიის შედეგად ყველა სამშრომობა ჩრდილში მოექცა. ამ დროს ზოგიერთი ქვეყანა (მაგალითად, აშშ) კომპანიებსა და ახლო აღმოსავლეთის ნავთობის მწარმოებელ ქვეყნებისაგან ნასესხები თანხების გამო.

ევროკავშირი ეკლესიის პირისპირ აღმოჩნდა

მალტის, იტალიის, გერმანიის, პოლონეთისა და ჩეხეთის ხელისუფლებებმა განაცხადეს, რომ არ ეთანხმებიან დისკრიმინაციასთან ბრძოლის დირექტივას — დოკუმენტს, რომელიც ევროკომისიაში მზადდება.

დირექტივა კრძალავს სექსუალური უმცირესობების მიმართ არათანაბარ უფლებებიან დამოკიდებულებებს და, ამასთან, აღიარებს ყველა რელიგიური დაჯგუფების თანასწორობას. მანამდე დოკუმენტის გამო უკმაყოფილება გამოთქვა კათოლიკურმა ეკლესიამ, რომელმაც ის „რელიგიის დათრგუნვის“ ახალ ინსტრუმენტად შეაფასა. ბრიტანეთის კათოლიკე ეპისკოპოსების განცხადებით, ამ დოკუმენტის მიღების შემდეგ ეკლესიას უფლება აღარ ექნება, სა-

ეკლესიო ღონისძიებათა მონაწილეებისაგანაც კი ქრისტიანული სწავლების შესაბამისი ქცევა მოითხოვოს. თავად ევროკომისია ამ დირექტივის მიღებას 2009 წლის დასასრულისათვის იმედოვნებდა, მაგრამ ეკლესიისა და მთელი რიგი სახელმწიფოების პოზიცია, საგარეულოდ, დღის წესრიგში დააყენებს დოკუმენტის გადახედვის საკითხს. მით უფრო, რომ დოკუმენტის მისაღებად ევროკავშირის ყველა ქვეყნის თანხმობა აუცილებელია.

მასობრივი პარკინა

ნელს აშშ-ში უფრო მეტი ბანკი გაკოტრდა, ვიდრე გასული 10 წლის განმავლობაში. ამერიკელმა ფინანსურმა რეგულატორებმა 14 აგვისტოს ალაბამას „Colonial Bank“ დახურეს. ეს ყველაზე მასობრივი გაკოტრება იყო ამერიკული საკრედიტო დაწესებულებების წლებანდელ გაკოტრებებს შორის, ვინაიდან ორგანიზაცია 25,8 მილიარდი დოლარის აქტივებს მართავდა. იმავე დღეს კიდევ ოთხი ბანკი დაიხურა, წლებანდელი იანვრიდან აგვისტომდე აშშ-ში დახურული ბანკების საერთო რაოდენობამ 77-ს მიაღწია. ეს რიცხვი ერთნახევარჯერ აღემატება მთელი გასული ათწლეულის საერთო მაჩვენებელს.

„Colonial Bank“-ის კრიზისი კალიფორნიული ბანკ „IndyMac“-ის შარშანდელ კრახს ჰგავს. ორივე გიგანტის აღსასრულის მიზეზი ზედმეტი აქტიურობა და იპოთეკურ ბაზარზე რისკების არასათანადოდ შეფასება გახდა. ეს ორივე ბანკი აშშ წამყვანი საკრედიტო ორგანიზაციების წარმომადგენელი იყო, მაგრამ, მათ შორის განსხვავებაც არის.

2008 წლის ივლისში ბანკ „IndyMac“-ის გაკოტრებას მენაბრებების პანიკა და მთელი საბანკო სისტემის სერიოზული შეფუცხულება მოჰყვა. ეს ყველაფერი ჯერ კიდევ საკრედიტო კრიზისის მწვავე ფაზის დაწყებამდე ხდებოდა და ამიტომ სერიოზულად შეაშინა მსგავსი მასშტაბების გაკოტრების ისტორიებს შეუჩვეველი ამერიკელები. ახლა პარასკევობით ბანკების დაკეტვის შესახებ განცხადებები მხოლოდ საწყენია. მენა-

ბრებების პანიკისა და დეპოზიტების მასობრივი გატანის თავიდან აცილების საკითხები უკვე მოგვარებულია — დეპოზიტების დაზღვევის ფედერალური კორპორაცია (FDIC) უკვე მოელაპარაკა ჩრდილოეთ კაროლინის ბანკ „BB&T“-ს და გაკოტრებული დაწესებულებების აქტივებსა და პასივებს სწორედ ის გადაიბარებს.

არის კიდევ ერთი განსხვავება: ამერიკული სამართალდამცავი ორგანიზაციები ეჭვობენ, რომ „Colonial Bank“-ის მმართველები უკანონო მაქინაციებით იყვნენ დაკავებული. ამ დაწესებულებაში ბუღალტრული აღრიცხვების წარმოების დაშვებული შენაღობის კანონდარღვევების ფაქტების აღმოსაჩენად 4 აგვისტოს გამოძიება დაიწყო, თუმცა ჯერჯერობით უცნობია, აქვს თუ არა რაიმე კავშირი ამ დარღვევებს ბანკის გაკოტრების ფაქტთან.

„Colonial Bank“-ის მიერ კონტროლირებადი 25,8 მილიარდი დოლარის აქტივებიდან 22 მილიარდი „BB&T“-ს გადაეცემა და ამ ფაქტის წყალობით ეს უკანასკნელი აქტივების მიხედვით აშშ უმსხვილეს დაწესებულებათა ათეულში შევა. დარჩენილი აქტივები FDIC-ს გადაეცემა, მაგრამ მას გაკოტრებული ბანკის სიდიდესთან შედარებით მცირე რაოდენობის ანაბრების დაბრუნება მოუწევს — სულ 2,8 მილიარდი დოლარის.

თავად FDIC-ს არასასიამოვნო პერსპექტივები ელის. აშშ-ში, როგორც უკვე ვთქვით, მხოლოდ ერთ კვირამ „Colonial Bank“-ის გარდა კიდევ ოთხი ბანკი გაკოტრდა. „Community Bank of Arizona“, „Union Bank“, „Dwelling House Savings and Loan Association“ და „Community Bank of Nevada“ მართალია, გაცილებით მცირე მასშტაბებს დასჯერდნენ, მაგრამ მათი დახურვა სადაზღვევო ფონდს 900 მილიონი დოლარი მაინც დაუჯდა. არადა, წელი ჯერ კიდევ არ დამთავრებულია. საკრედიტო კრიზისის შედეგები კიდევ დიდხანს გააყვება აშშ-ის ბანკებს, მიუხედავად მათი მხარდასაჭერი უამრავი სახელისუფლებო პროგრამისა, რომელთა ფარგლებშიც ეკონომიკისა და საბანკო სისტემის გადასარჩენად ტრილიონობით დოლარი გამოიყო.

ახლა FDIC-ის მიერ შედგენილ რისკის სიაში 300-ზე მეტი ბანკია, არადა, კრიზისის მძაფრი ფაზის დაწყებამდე, გასულ შემოდგომაზე, ამ სიაში სულ 90-მდე ბანკი ეწერა. თუ გავითვალისწინებთ, რომ გაკოტრებული ბანკების რაოდენობა ლამის გეომეტრიული პროგრესიით იზრდება, წლის ბოლომდე მათი რაოდენობა 100-ს გადააჭარბებს.

იმის გამო, რომ გაკოტრებული ბანკების უმეტესობა დაახლოებით ერთი მილიარდი დოლარის აქტივების მფლობელია, ეს კი სულაც

არაა ბევრი, კრიზისს თითქოს დიდი ზიანი არ უნდა მიეყენებინა ამერიკის ფინანსური სისტემისათვის. ასეთი წერილობითი განცხადებითაა შეტყობილებში რვა ათასს აჭარბებს, მაგრამ გაკოტრებების ნიადავი ამერიკაში თავად საბანკო სექტორის სტრუქტურას ცვლის. წერილი ბანკების გაკოტრების გამო კონკურენცია მნიშვნელოვნად მცირდება და კლიენტები კრედიტის აღებისას გაცილებით დიდ საპროცენტო განაკვეთს აწყდებიან. ეს კი, თავის მხრივ, მნიშვნელოვანწილად აფერხებს ეკონომიკის აღდგენის პროცესს, რადგან ამერიკელები თავს ძვირადღირებული კრედიტებით სარგებლობის ნებას ვეღარ აძლევენ.

არის კიდევ ერთი საშიშროება, რომელზეც ანალიტიკოსები რეცესიის დასაწყისშივე ლაპარაკობდნენ. საქმე ისაა, რომ FDIC-ის რესურსები სულაც არაა ამოუწურავი. ყველა გაკოტრების შემდეგ კი ეს რესურსები მცირდება და მცირდება. კორპორაციის ექსპერტების პროგნოზით, FDIC-ის სადაზღვევო დანაშაულები 2013 წლისათვის 70 მილიარდ დოლარს გაუტოლდება, მაგრამ თუ აშშ ბანკების გაკოტრების ახალ ტემპებს გავითვალისწინებთ, ეს პროგნოზი კარგა ხანია, გადახედვას საჭიროებს.

FDIC კარგა ხნის გაკოტრებული იქნებოდა, 2008 წელს ფედერალურ ხელისუფლებას მისი ანგარიშები დამატებითი 100 მილიარდი დოლარით რომ არ შეეცხო. თუ ასე გაგრძელდა, ეს თანხაც არ იქნება საკმარისი დაზღვევების ასანაზღაურებლად. არადა, ანაბრების დაზღვევების პროგრამა რამდენიმე კვირითაც რომ შეჩერდეს, ეს ამერიკელებს მთელი საბანკო სისტემისადმი ნდობას დაუკარგავს. ამდენი უზედურების გადამკიდე ამერიკას სწორედ ესაა აკლია.

მოსკოვი მსოფლიოს დედაქალაქი გახდება?

მოსკოვი ახლო მომავალში ლონდონს, პარიზსა და ნიუ იორკს მსოფლიოს დედაქალაქის ტიტულს შეეცილება. Forbes-ის მონაცემებით, ყველაზე მეტი შანსი მოსკოვს აქვს.

ექსპერტებმა კვლევაში გაითვალისწინეს ისეთი ფაქტორები, როგორცაა ბაზრის ზრდის სისწრაფე, კაპიტალის მოდინება, სამუშაო რესურსების ზრდა, ინფრასტრუქტურის განვითარების ტემპები, ქალაქის გარეგნული იერსახის კარდინალური ცვლილება, სუპერთანამედროვე შენობების მშენებლობა, უკვე 10-მილიონიანი მეგაპოლისის სწრაფი ზრდა და სხვა.

მოსკოვის გარდა მსოფლიოს დედაქალაქის ტიტულისათვის იბრძვიან შანხაი, პეკინი, მუმბაი, სან-პაულუ, კალგარი, დუბაი, პეტრი, ჰიუსტონი, დალასი. ექსპერტების აზრით, გვერდზე არც ახლანდელი მეგაპოლისები — ტოკიო, ნიუ იორკი, ლონდონი, პარიზი, სეული, სინგაპური და ჰონკონგი გადგებიან და ღირსეულად დაცვენ თავიანთ უფლებებს.

პოლიტოლოგი აშშ აღსასრულს წინასწარმეტყველებს

„ამერიკის აღსასრული 2010 წლის ივლისში დადგება“, — ყოველგვარი ხუმრობის გარეშე აცხადებს პოლიტოლოგი და თავის წიგნში აშშ პრეზიდენტ ბარაკ ობამას უკანასკნელ საბჭოთა ლიდერს — მიხეილ გორბაჩოვს ადარებს.

„იმის ალბათობა, რომ 2010 წლის ივლისში შეერთებული შტატები არსებობას შეწყვეტს, ჩემი შეფასებით, 50%-ზე მეტია“, — განაცხადა პრესკონფერენციაზე რუსეთის საგარეო საქმეთა სამინისტროსთან არსებული დიპლომატიური იგორ პანარინმა და დასძინა, რომ დაშლის პროცესი ნოემბერში დაიწყება. ამ უზედურების მიზეზთა შორისაა მზარდი აგრესია, ქარიშხალი კატრინა, არასრული ოჯახები, გადავსებული ციხეები და ჰომოსექსუ-

ალიზმი. ავტორი ასკვნის, რომ ამერიკული საზოგადოება ფსიქოლოგიური კატასტროფის ზღვარზეა.

„11 წლის მანძილზე ამერიკის საგარეო ვალი 7-ჯერ გაიზარდა, გორბაჩოვის პერიოდში კი — მხოლოდ გახუთმაგდა. ობამას სოციალური მუშაკის მენტალიტეტი აქვს — ლაპარაკი კარგად გამოსდის, მაგრამ არასდროს არაფერი უმართავს, ის ამერიკას კრახამდე მიიყვანს“, — ბრძანა პოლიტოლოგმა.

პიერ ლელუში: საქართველოსა და უკრაინის მიმართულიანობით ნატოს გაფართოების ინიციატივა შეუძლოა იყო

ევროპის საკითხებში საფრანგეთის სახელმწიფო მდივნის პიერ ლელუშის განცხადებით, რუსეთთან (როგორც ჩინეთთან) ურთიერთობა ხაზს უსვამს ევროპის ერთიანი გეოპოლიტიკური ხედვისა და მსოფლიოში მისი ადგილის განსაზღვრის აუცილებლობას. ჯერჯერობით ასეთი ერთიანი ხედავ არ არსებობს, „ხესახელმწიფოები სარგებლობენ ევროპული უთანხმოებებით და ევროპის ქვეყნებს ერთმანეთის საწინააღმდეგოდ განაწყობენ“.

ტომი განვერების სურვილთან დაკავშირებით კონსენსუსი მიღწეულია, მაგრამ სტრატეგიული სიტუაცია — არასტაბილური, უკრაინაში კი განვერების სურვილიც კი არაა ცალსახა. ამავე დროს, შეინიშნება ევროპასთან დაახლოების სურვილი, ამიტომ

ევროკავშირმა „უნდა განამტკიცოს უკრაინასთან კავშირი და შეარბილოს რუსეთთან მისი დაძაბული ურთიერთობა, რაც განსაკუთრებით გაზის სფეროში ვლინდება... უნდა გავაცნობიეროთ რისკები, რომელთა წინაშეც ევროპა ენერგეტიკული დამოკიდებულების გამო დგას და ამ პერსპექტივაში ახალი ურთიერთობების ფორმირება უნდა მოვახდინოთ ისეთ ქვეყნებთან, როგორც რუსეთი და ალჟირია“, — ბრძანა სახელმწიფო მდივანმა. ენერჯის ტრანზიტზე საუბრისას ლელუშმა, ასევე, აღნიშნა, რომ გაზის საკითხში თურქეთი ძალზე ეჭვიანურ თამაშს თამაშობს, ერთი მხრივ, რუსებთან, მეორე მხრივ — ევროპელებთან. მისი თქმით, თურქეთი შუამავალია ევროპასა და აღმოსავლეთს შორის, მაგრამ საკითხავია, შეძლებს კი შუამავალი, ოჯახის წევრი გახდეს? ლელუშის აზრით, თურქეთის ევროპასთან ინტეგრაციის ალტერნატიული გზა უნდა გამოინახოს.

„ჩვენ შევისწავლით მედევეის წინადადებას ერთობლივი უსაფრთხოების სივრცის შექმნისა და ეკონომიკური თანამშრომლობის შესახებ. ჩვენ ანგარიშს ვუწევთ იმ ფაქტს, რომ რუსეთმა ცივი ომის შემდგომ დამცირება და უდიდესი გეოგრაფიული ცვლილებები განიცადა. რუსეთის საზღვარი 2000 კილომეტრზე მეტით შემცირდა. საბჭოთა კავშირის შემადგენლობიდან გასული ქვეყნები ევროკავშირსა და ნატოში შევიდნენ“, — ბრძანა ლელუშმა.

ის დარწმუნებულია, რომ საქართველოსა და უკრაინის მიმართულიანობით ნატოს გაფართოების ინიციატივა შეუძლოა იყო. საქართველოში ნა-

ამერიკელთა ავიათავდასხმის შედეგად არანაკლებ 100 ავღანელი დაიღუპა. მსხვერპლთა რიცხვმა შესაძლოა, 400-ს მიაღწიოს.

აშშ სამხედრო საჰაერო ძალების პილოტმა რაკეტებით ორ ბენზინშიდსა და ირგვლივ მყოფ ხალხს დაუშინა. კოალიციური ძალები ამბობენ, რომ თალიბები დაბომბეს, მაგრამ ეს ტერიტორია ბოვეიკებისა არასდროს ყოფილა. ყველაფერი ისე მოხდა, როგორც აქამდე უამრავჯერ მომხდარა. კოალიციურმა ძალებმა გადაწყვიტეს, ბოვეიკები მიწასთან გაესწორებინათ და ისევ მოსახლეობა შერჩათ ხელი. შედეგად, წინასწარი მონაცემებით, 95 ადამიანი უკვე დაიღუპა, მსხვერპლის საერთო რაოდენობა, სავარაუდოდ, 400-ს გაუტოლდება.

აშშ სამხედრო საჰაერო ძალების პილოტმა რაკეტებით ორ ბენზინშიდსა და ირგვლივ მყოფ ხალხს დაუშინა. კოალიციური ძალები ამბობენ, რომ თალიბები დაბომბეს, მაგრამ ეს ტერიტორია ბოვეიკებისა არასდროს ყოფილა. ყველაფერი ისე მოხდა, როგორც აქამდე უამრავჯერ მომხდარა. კოალიციურმა ძალებმა გადაწყვიტეს, ბოვეიკები მიწასთან გაესწორებინათ და ისევ მოსახლეობა შერჩათ ხელი. შედეგად, წინასწარი მონაცემებით, 95 ადამიანი უკვე დაიღუპა, მსხვერპლის საერთო რაოდენობა, სავარაუდოდ, 400-ს გაუტოლდება.

რამ გადინდა კომპანია Pfizer-მ 2,3 მილიარდი დოლარი?

ამერიკული ფარმაცევტული კომპანია Pfizer თანახმაა, 2,3 მილიარდი დოლარი გადაიხადოს, ოღონდ კი მისი თაღლითობის საქმე სასამართლოს გარეშე მოგვარდეს. ეს ამერიკის იურიდიულ ისტორიაში რეკორდული საჯარიმო თანხაა.

ფარმაცეპტული გიგანტი მთელ მსოფლიოში ცნობილი და უმეტესწილად მას პრეპარატ „ვიაგრას“ შემუშავებით იცნობენ. ახლა კი ის დამნაშავეს სკამზე იმ საკუთარი პრეპარატების რეკლამირებისათვის, რომლებსაც ტესტირება არ გაუვლია რეკლამაში მოხსენიებული დაავადებების მკურნალობის კუთხით და, შესაბამისად, ამ დაავადებებთან განკურნების ლიცენზია არ აქვს. კომპანიის ერთ-ერთმა ქვეგანყოფილებამ აღიარა, რომ წამლების რეპრეზენტაციის მდივანის დასაბრუნებლად გამოიყენა. ახლა, როგორც ამერიკის ხელისუფლებამ ირწმუნება, კორუპციული ეთიკის ნორმებზე ხელის მოწერა მთელ

კონკრეტულ მოწვევებს. ამ შეთანხმების მოთხოვნით კი კომპანიის ინტერნეტსაიტზე უნდა დაიდოს სრული და დეტალური ინფორმაცია მისი მოღვაწეობის შესახებ, რაც, ცხადია, ბევრს დაინტერესებს. თანხა 2,3 მილიარდი დოლარი მიღებულია ჯარიმების ერთმანეთზე მიმატების შედეგად. 1,195 მილიარდი დოლარი კომპანიამ ზემოხსენებული თაღლითობისთვის უნდა გადაიხადოს, 105 მილიონი დოლარი ერთ-ერთი ქვეგანყოფილების გადასახადი, დანარჩენი მილიარდი კი ბრალდების ნეიტრალიზაციისათვის იქნება საჭირო. გაიდა ზემოხსენებულისა, კონკრეტულ ჯანდაცვის ორგანიზაციის წარმომადგენ-

ნელთათვის ქრთამის მიცემა-შიც ედება, რათა მათ პაციენტებისათვის აღნიშნული კომპანიის მედიკამენტები გამოეწერათ. ამ საქმის გამო ძიება ექვსი ფიზიკური პირის ბრალდების საფუძველზე დაიწყო. კომპანიის მიერ გადახდილი ჯარიმიდან ისინი 102 მილიონ დოლარს მიიღებენ. მანამდე კომპანია მზად იყო ჯარიმების გადასახდელად, რათა მისდამი ხალხის ნდობის შემლახავი პრობლემები მოეგვარებინა. 2008 წლის მე-4 კვარტალში Pfizer-ის შემოსავლები 90%-ით შემცირდა და მხოლოდ 268 მილიონი დოლარი შეადგინა. ეს ხელისუფლებასთან გარიგებისათვის 2,3 მილიარდი დოლარის გადადებას გამოიწვია. როგორც ჩანს, კომპანიის ხელმძღვანელებმა ჯარიმის თაობაზე მანამდე იცოდა, ვიდრე ამას აშშ იუსტიციის სამინისტრო განაცხადებდა. შეგახსენებთ, რომ კონკრეტულ Pfizer-ის სკანდალები არასდროს აკლდა. მას რეგულარულად ადანაშაულებენ პრეპარატების გამოცდებში ისე, რომ პაციენტებმა არაფერი იციან ცდების გვერდითი მოვლენებისა და შესაძლო გართულებების თაობაზე, თუმცა უნდა აღინიშნოს, რომ კომპანია მსგავს ბრალდებებს მუდამ პროვოკაციას უწოდებდა და დღემდე არაფერი იცოდა, რით მთავრდებოდა ხოლმე აღნიშნულ საკითხებზე გამართული სასამართლო პროცესები.

ჩინეთში დამნაშავეთა სიკვდილით დასჯის გრაფიკი პირდაპირ შესაბამისობაშია ორგანოთა გადაწვევის ოპერაციების გრაფიკთან, ვინაიდან, როგორც გაირკვა, დონორთა ორგანოების უმეტესობას ჩინეთში სიკვდილით დასჯილი დამნაშავეებს კვეთენ. ჩინეთის ჯანდაცვის სამინისტრომ ეს ვერსია უკვე ოფიციალურად დაადასტურა და აღიარა.

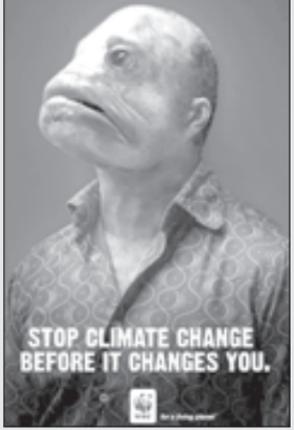

ჩინეთში დამნაშავეთა სიკვდილით დასჯის გრაფიკი?

ჯანდაცვის მინისტრის მოადგილემ სასტიკად დაგმო აღნიშნული მრავალწლიანი პრაქტიკა და ბრძანა, რომ აპირებს, უარი თქვას სიკვდილით დასჯილთა ორგანოების გამოყენებაზე. ამჟამად ჩინეთში წელიწადში მილიონნახევარი ტრანსპლანტაციის ოპერაცია კეთდება და მათი 65%-ის დონორად სიკვდილით დასჯილები გამოიყენებიან.

რა დაგვიჩვენებს ახალ კლიმატთან ადაპტაცია?

გაერომ სათანადოდ ვერ შეაფასა ის დანახარჯები, რომელთა გაღებაც კაცობრიობას გლობალური დათბობის გამო მოუწევს. კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებულ მის ჩარჩო კონვენციაში მოტანილია პროგნოზი, თითქოს 2030 წლისათვის ყველაზე უარეს ცვლილებებთან ადაპტირება კაცობრიობას წელიწადში 70-100 მილიარდი დოლარი დაუჯდება.

სათვის მიყენებული ზიანის ანაზღაურება აღნიშნულ თანხაში გათვალისწინებული არ არის.

მაგრამ ახლა ბრიტანელი მეცნიერების ჯგუფმა, რომელსაც პროფესორი მარტინ პერი ხელმძღვანელობს, განაცხადდა, რომ მინიმალური თანხა 300 მილიარდი დოლარი იქნება. კლიმატის ცვლილებასთან ადაპტირება წყალ-მიწის რესურსების დაზარალების, ახალ და მწვავე დაავადებებთან ბრძოლას, დანგრეული ინფრასტრუქტურის აღდგენასა და კიდევ მრავალ მნიშვნელოვან ხარჯს მოიცავს. წარმოების, ტურისტული ინდუსტრიისა და ენერჯეტიკის

სად დაფრინავდა იაპონიის პირველი ლედი?

იაპონიის მომავალი პრემიერ-მინისტრის მეუღლე ირწმუნება, რომ უცხოპლანეტელებს შეხვდა და მათთან ერთად ვენერაზეც გასივრნა. ეს დაახლოებით 20 წლის წინათ მოხდა. სანამ მიუკი პატრიამას ეძინა, კოსმოსურ ხომალდზე მისი სული ფრინავდა. ვენერა მშვენიერი და ძალიან მწვანე ადგილი ყოფილა, როგორც შარშან გამოცემულ და ამ ამბისადმი მიძღვნილ წიგნში წერს მიუკი.

მეზობელ პლანეტაზე გასივრების შემდეგ გამოღვივებული მიუკიმ ყველაფერი თავის იმჟამინდელ ქმარს უამბო, მაგრამ ამ უკანასკნელმა ჩათვალა, რომ მიუკის ყველაფერი დაესიზმრა და მომხდარს ყურადღება არ მიაქცია. სამაგიეროდ, უცხოპლანეტელებთან მოსივრე ქალბატონი ღრმად დადრწმუნებული იყო, რომ მისი ახლანდელი ქმარი და იაპონიის მომავალი პრემიერ-მინისტრი იუკიო პატრიამა მომხდარს დიდი გავებით მოეკიდება.

მომავალი პირველი ლედი იაპონელი პოლიტიკოსების ცოლებისათვის აბოლოუტურად უცხო ექსცენტრიკული ქცევითაა ცნობილი. ის ქალთა მუსიკალური თეატრის ყოფილი მსახიობია, თავად იკერავს ტანსაცმელს, წერს წიგნებს კულინარიაზე და ვეგეტარიანელობას არ ღალატობს. კიდევ უარესი — ამტიკიცებს, რომ წინა ცხოვრებაში იცნობდა ტომ კრუზს, რომელიც მაშინ სწორედ იაპონელი იყო და ახლა სულაც არაა წინააღმდეგი, თავის წინა ცხოვრების მეგობართან ერთ-

თად ფილმში მიიღოს მონაწილეობა. შეხვედრისას კი ტომ კრუზს უბრალოდ ეტყვის, რომ დიდი ხანია, არ უნახავთ ერთმანეთი. შეგახსენებთ, რომ საპარლამენტო არჩევნებზე იუკიო პატრიამას დემოკრატიულმა პარტიამ უდიდესი დარტყმა

მიაყენა მრავალი წლის მანძილზე იაპონიის მმართველ ლიბერალ-დემოკრატიულ პარტიას. 16 სექტემბერს გამართულ კენჭისყრაზე პატრიამას პრემიერ-მინისტრად არჩევა ელის. ჰო, მართლა, 62 წლის პატრიამას დიდი ხნის წინათ თვალის უჩვეულო ფორმისა და უცნაური ქცევების გამო უცხოპლანეტელი შეაჩვენეს. მიუკიმ და იუკიომ ერთმანეთი აშშ-ში გაიცნეს. მიუკი იაპონურ რესტორანში მუშაობდა და ჯერ კიდევ არ იყო განქორწინებული თავის პირველ ქმართან. იუკიომ კი სწორედ მაშინ დაამთავრა სტენფორდის უნივერსიტეტი. ახლა მომავალი პრემიერი ხუმრობს, მამაკაცები გასათხოვარი ქალებიდან ირჩევენ, მე კი ყველა ქალიდან ავარჩიო.

რატომ აღარ იკლავენ ადამიანები თავს?

მიუხედავად გავრცელებული აზრისა, რომ რეცესიებთან დაკავშირებული სტრესები ცუდად მოქმედებს ადამიანის ჯანმრთელობაზე, განვითარებული ეკონომიკის მქონე ქვეყნებში ჩატარებულმა კვლევებმა ცხადყო, რომ კრიზისების დროს ყველაფერი პირიქითა და სიკვდილიანობის მაჩვენებელი კლებულობს.

ეს, გარკვეულწილად, დაკავშირებულია ფატალური შედეგებით დასრულებული საგზაო-სატრანსპორტო შემთხვევების შემცირებაზე. უმუშევრობის ზრდის კვალდაკვალი სამსახურისაკენ სულ უფრო ნაკლებად ადამიანს მიეჩქარება და ისინიც კი, ვისაც ჯერ კიდევ არ დაუკარგავს სამუშაო ადგილი, ცდილობენ, ბენზინი დაზოგონ და საზოგადოებრივი ტრანსპორტით იმგზავრონ. სიკვდილიანობის მაჩვენებელს ამცირებს სიგარეტის მოწვევაზე ეკონომიის გაკეთების მსურველთა რაოდენობის ზრდაც და ისიც, რომ ადამიანები ეკონომიკური კრიზისის პირობებში სულ უფრო ნაკლებად ეძებებიან ალკოჰოლს და იშვიათად იკვებებიან გადაჭარბებულად. სამაგიეროდ, აბოლოუტურად არ შეესაბამება სინამდვილეს მოარული აზრი იმის თაობაზე, თითქოს მძიმე სამუშაოს ჯერ არავინ მოუკლავს. სწრაფად განვითარებადი ეკონომიკის ერთ-

ერთი მახასიათებელი ისიცაა, რომ ადამიანები ეკონომიკური ზრდის პერიოდში ცდილობენ, რაც შეიძლება ბევრი გამოიმუშაონ და ამისათვის ხშირად რამდენიმე ადგილზე მუშაობენ. არადა, ჯანმრთელობაზე სასარგებლო ზემოქმედებას სწორედ ოჯახის წევრებსა და მეგობრებთან ერთად გატარებული დრო ახდენს. სხვა კვლევების შედეგებმა კი ცხადყო, რომ ავტოსაგზაო შემთხვევებით დაღუპულთა შემცირებული რაოდენობა სრულად ანაზღაურა მკვლელობებმა და თვითმკვლელობებმა. სუიციდის რაოდენობამ მხოლოდ უმუშევართა დასახმარებლად მიმართული სოციალური პროგრამების შედეგად იკლო. საერთოდ კი, განვითარებადი ქვეყნების ფართო დიპაზონის კვლევებმა დაამტკიცა, რომ დიდი ეროვნული სიმდიდრე სულაც არაა საზოგადოების კეთილდღეობის წინაპირობა.

ვინ დაიხრჩო პირველი ქალი?

ტილანდის დედაქალაქ ბანგკოკში პაკისტანელი საად ხანი შამსუდინის რეკლამირებისათვის კომპანია „Unilever“-ის მიერ მოწოდებული რეალიტი-შოუს გადაღებების დროს დაიხრჩო.

ერთ-ერთი წინააღმდეგობა დღეს გადაცურვა იყო. სწორედ ამ გადაცურვისას 31 წლის საადს ფეხი გაუშვდა და დაიხრჩო. მისი ნათესავები მომხდარში შოუს ორგანიზატორებს ადანაშაულებენ, ვინაიდან ამ უკანასკნელებმა ვერაფრით მოაგვარეს მასველებისა და შოუს მონაწილეთა უსაფრთხოების საკითხები.

რას გადაუჩინეს ალპინისტები?

ორი პოლანდიელი ალპინისტი ავსტრიაში ქვეყნის უმაღლეს წერტილზე, 3798 მეტრის სიმაღლის გროსგლოკნერის მთაზე ასვლისას ას მეტრზე მეტი სიმაღლიდან გადმოცვივდნენ.

დამნაშავე წინ მიმავალი ალპინისტი გახლდათ, რომელსაც ყინულზე ფეხი დაუცურდა, გადავარდა და მეწყვილეს თან გადაიყოლა. საბედნიეროდ, მთამსვლელები სასწაულებრივად გადაარჩნენ, თუმცა პირველი სავადმყოფოში მძიმე ტრავმებით მიიყვანეს, სამაგიეროდ, მის მეგობარს ნაკანრიც არ აღმოაჩნდა.

4 200 ევრო ფანის ქირად?

60-ს მიტანებული რესტორატორი სერჟიო მორესკო სტუმრებისათვის ანგარიშს ამზადებდა და თან ფიქრობდა, ჩეკის გამოწერისას 500-ევროიანი ფასდაკლება გაეთვალისწინებინა. ორი ბოთლი Chateau Petrus ხომ უკვე 10 000 ევროს უტოლდებოდა, დანარჩენი კერძი პურის ჩათვლით კი ლამის ათას ევრომდე ჯდებოდა. ცოტა არ იყოს, ოთხი სულის მსუბუქი ნახევრებისათვის „მძიმე“ თანხა აღმოჩნდა გადასახდელი.

სალამოს კაბაში გამოწყობილი ორი ქალი და უჭალს-ტუზო თეთრ პერანგებსა და შავ კოსტუმებში გამოწყობილი ორი მამაკაცი ფორტე დეი მარმის ახლოს ჩინკულაეს რესტორანს სალამოს ათი საათისათვის ეწვია. რუსმა ოთხეულმა ჯერ შეკვეთა მისცა რესტორნის მომსახურე პერსონალს, შემდეგ კი გადაიფიქრა და გაცილებით ძვირადღირებულ შემოთავაზებებზე შეაჩერა არჩევანი.

ავსტრალიაში სპეციალური მეთოდით დაჭერილი და რესტორანში ცოცხლად მიყვანილი კიბორჩხალები და უამრავი სხვა სახის საჭმელი და სასმელი საკმაოდ ძვირი სიახლოვება აღმოჩნდა. მიუხედავად ამისა, ერთ-ერთმა

მამაკაცმა ჩეკის სანაცვლოდ საკრედიტო ბარათი გაუწოდა მომსახურე პერსონალს და პრობლემებიც ამ დროს დაიწყო. ბარათი ბანკომატმა არ მიიღო, არც სხვა ბარათი. ამ დროს ერთ-ერთმა ქალბატონმა ჩანთიდან 500-ევროიანი კუპონების მთელი შეკვრა ამოიღო, სულ 15 000 ევრო და რესტორატორს მიანახოდა, თან ლიმიტით მიამახა, ხურდა ფეხის ქირად დაიტოვეთო.

ყველაფერი იმით დამთავრდა, რომ ისინი ექვსმა ოფიციატმა გამოაცხილა რესტორნიდან, შემდეგ კი რუსების ოთხეულმა გეზი ფორტე დეი მარმისაკენ აიღო, სადაც რუსული კულტურის ფესტივალი იმართებოდა.

რა უნდა სატანს აკლასიის ჩაკლაში?

მიჩიგანის შტატში დეტროიტის გარეუბნის ეკლესიაში სარეკლამო კამპანია წამოიწყო და თავისი კეთილშობილური მიძინებისათვის სატანის გამოყენება სცადა.

ზეკონფესიური ეკლესიის მეტრო საუსის მსახურები დადიან და მთელ ქალაქში აკრავენ პლაკატებს ტექსტებით „მეტრო საუსი მკლავს“, „გული მერევა მეტრო საუსზე“. სარეკლამო სლოგანებს ხელს სატანა ანერს. გარდა ამისა, ინტერნეტსაიტზე განიშარტა, თუ რატომ ვერ

იტანს სატანა ეკლესიას. როგორც ეკლესიის პასტორმა განაცხადა, იდეის მიზანი ადამიანებამდე მიღწევა და ხმაურში გაღწევა იყო. მისივე თქმით, „ისოს სურდა, რომ ჩვენ შემოქმედებითად მივდგომოდით საკითხს და ნებისმიერ ფასად მოგვეზიდა ადამიანები“.

რა დაიჭირას ყაზახეთში?

ეს თავდაც ანტირესტორტო, მაგრამ ჯერ ვერ გაურკვევიათ. ალმა-ატას ზოოპარკის სპეციალისტები თვლიან, რომ მეთევზეების მიერ დაჭერილი სასნაული ქმნილება კარგა ხნის წინ გადაშენებულად შერაცხილი სახეობაა.

ყოველ შემთხვევაში, გადაშენებულიც რომ არ ყოფილიყო, მას ყაზახეთში ნამდვილად არაფერი ესაქმებოდა. ცხოველი ძალზე უსიამოვნო შესახედავია, სიგრძით დაახლოებით 90 სანტიმეტრს აღწევს, ბრტყელ, უხეშზედაპირიან სხეულს უამრავი ფეხი აქვს, ოღონდ სხეულის მხოლოდ ერთ მხარეს. აღმოჩენილი ურჩხული

ზღვის სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზიაში შემორჩენილი თითქმის გადაშენებული ბინადარია, რომელიც არავინ იცის, როგორ აღმოჩნდა იმ ადგილას. საბოლოოდ ყველაფერი ჩინელ რესტორატორებს დაბრალდათ და ყველაზე სარწმუნო ვერსიად დადგინდა, რომ ეს საცოდავი არსება ყაზახეთში მისგან კერძის მოსამზადებლად ჩაიყვანეს.

ჩისტვის აპატიმრებენ დღეში სამჯერ?

კონცეპტუალის შტატის მცხოვრები ქალბატონი პოლიციამ ერთი დღის განმავლობაში სამჯერ დააპატიმრა.

29 წლის ლეიტსა მარტინესი დღით იმ საპარკმახეროს მენეჯერს ნაეჩხუბა, სა-

დაც მუშაობდა. მენეჯერი მას ფულის მოპარვაში ადანაშაულებდა და ამისათვის მისგან

სახის ჩამოკანწვრა მიიღო პასუხად. პოლიციამ „დამნაშავე“ დააპატიმრა და გარემოებათა საბოლოოდ გარკვევამდე გაათავისუფლა. ის იყო, საპარკმახეროს დაკეტვის დრო ახლოვდებოდა, რომ მარტინესმა თავის ძველ სამსახურში შეიარა და 900 დოლარის კოსმეტიკური საშუალებები და რამდენიმე კლიენტის საკონტაქტო ინფორმაცია მოიპარა. დანაშაულის ადგილის დატოვებისას პოლიციამ გააჩერა, რადგან ბოროტმოქმედის

მანქანას წინა ნომრები არ ჰქონდა და მოგვიანებით არც დაზღვევა აღმოჩნდა. სალამოს კი ქალბატონი მესამედ დააპატიმრეს, როგორც ქურდობაში ეჭვმიტანილი. საბოლოოდ მარტინესს თავდასხმაში, საზოგადოებრივი წესრიგის ორეზონანსი და დარღვევასა და ქურდობაში ედება ბრალი. მან გირაოს სახით 11 ათასი დოლარი გადაიხადა და სექტემბერში სასამართლოს წინაშე წარდგება.

როდის იწყება ფიქრი იდეალურ სხეულზე?

კვლევების თანახმად, ბავშვები 10-11 წლის ასაკიდან იწყებენ ფიქრს იდეალურ სხეულზე. კანადის ერთ-ერთი პროვინციაში 4000-ზე მეტი მოსწავლე გამოკითხა და გაირკვა, რომ, რაც უფრო გამხდრები არიან გოგონები, მით უფრო მეტად კმაყოფილი არიან საკუთარი გარეგნობით. ბიჭებს კი სურთ, რომ არც ძალიან გამხდრები იყვნენ და არც ძალიან მსუქნები.

ციით ზრდა არ შეინიშნებოდა. სპეციალისტები იმედოვნებენ, რომ სასკოლო სისტემის ფარგლებშივე უფრო წარმატებულად განახორციელებენ ბრძოლას ჭარბწონიანობასთან, რაც ამერიკაში ყოველმესამე, კანადაში კი ყოველ მეოთხე ბავშვს აწუხებს.

კვლევის მესვეურნი აღაშფოთა ბავშვების ასაკმა, ისინი საკმაოდ ადრე იწყებენ საკუთარი სხეულის „მშვენიერებაზე“ ზრუნვას და არასწორ კვებას, რაც შესაძლოა, სავალალოდ აისახოს მათ ჯანმრთელობაზე. გამოკითხული გოგონების 7,3% კატეგორიულად უკმაყოფილოა საკუთარი გარეგნობით. ამგვარი განწყობა აქვს სიმბალესთან შესაბამისი წონის მქონეთა გოგონათა 5,7%-ს, შედარებით მსუქანთა — 10,4%-სა და ჭარ-

ბონიანთა — 13,1%-ს. სწორედ გოგონებს შორის გამოვლინდა შემდეგი კანონზომიერება: საკუთარი სხეულით ყველაზე მეტად უკმაყოფილოები არიან ისინი, ვინც სოფელში ცხოვრობს ან სხვებთან შედარებით საშუალოზე ნაკლები ქულები აქვს. ბიჭებს შორის საკუთარი გარეგნობით უკმაყოფილო 7,3%-ზე მეტი მოზარდი აღმოჩნდა, თუმცა მათ შორის ჭარბწონიანობისა და უკმაყოფილების ხარისხის თანაბარი პროპორ-

ავლანეთმა ოპიუმში გააიფა?

ავლანეთში მკვეთრად შემცირდა ოპიუმის წარმოება, მისი ფასი კი ათი წლის წინანდელამდე დეცა. ამასთან, ოპიუმის ყაყაჩოს მოსავალმა რეკორდულს მიაღწია — ერთ ჰექტარზე 56 კილოგრამი ოპიუმი აიღეს. ავლანეთი ამ წარმოების მთავარი მომწოდებელი იყო მსოფლიოსათვის.

მსოფლიოს ჰეროინის 90% სწორედ იქ იწარმოებოდა, გაეროს მონაცემებით კი უკანასკნელი წლის განმავლობაში იქ ოპიუმის კულტივირება 22%-ით შემცირდა, წარმოება კი — 10%-ით. მიუხედავად ამისა, ჰეროინზე მსოფლიო ფასი შედარებით სტაბილურად დგას არც თუ მაღალ ნიშნულზე, სკეპტიკოსები კი ირწმუნებიან, რომ წარმოების შემცირება ფასების გაზრდის წინაპირობაა. მეორე მხრივ, ექსპერტები ირწმუნებიან, რომ სასიხარულო არაფერია, ვინაიდან ავლანეთში ოპიუმის ყაყაჩოს

მოშენების შემცირების პარალელურად მისი დამუშავების ტექნოლოგიების დახვეწა მიმდინარეობს და ახლა ერთი და იგივე რაოდენობიდან გაცილებით მეტი ოპიუმი მიიღება, ვიდრე უწინ.

რა მოგვკლავს მოგავალში?

უახლოეს ათწლეულებში დედამიწაზე ყველაზე გავრცელებული დაავადება დეპრესია იქნება. ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის ექსპერტთა აზრით, ფსიქოლოგიური პრობლემები გულსისხლძარღვთა დაავადებებსაც კი უკან ჩამოიტოვებს.

როგორც გვარწმუნებენ, დეპრესია მხოლოდ ცალკეულ ადამიანებზე კი არა, აბსოლუტურად ყველა ქვეყნის ეკონომიკური თუ სოციალური სტრუქტურების მდგომარეობასა და მთელ მსოფლიოში საერთო სიტუაციაზეც მოახდენს ზეგავლენას. ამ დროისათვის დადგენილია, რომ ფსიქოლოგიური აპლიკაციების სხვადასხვა ფორმით მსოფლიოში 450 მილიონი ადამიანი იტანჯება, მათი უმრავლესობა განვითარე-

ბად ქვეყნებში ცხოვრობს. 2030 წლისათვის კი დეპრესია თანამედროვე ცივილიზაციის ყველაზე გავრცელებული დაავადება იქნება. პროფესორი შეკპარ საკსენა, რომელსაც ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციაში საკმაოდ სოლიდური თანამდებობა აქვს, აუცილებლად მიიჩნევს ფსიქოლოგიური პრობლემებისადმი თანამედროვე საზოგადოების დამოკიდებულების კარდინალურ გადახედვას. ჯერ კიდევ 100 წლის წინათ

დეპრესია დედამიწის მცხოვრებთა მხოლოდ 1%-ს აწუხებდა, XXI საუკუნის დასაწყისისათვის კი დაავადებულთა რაოდენობამ 20%-ს მიაღწია. ამ მაჩვენებლის ზრდას ხელს უწყობს სოციალური იზოლაცია, უმოძრაო ცხოვრების წესი და თანამედროვე ადამიანის მალაქალოგიური საკვები. შედეგად, დეპრესია აზიანებს ორგანიზმს თავის ტვინის ნორმალური ფუნქციონირების მოშლით, სიმსივნეების რისკის ზრდით და გულის დაავადება-

ინტერნეტი გაუჭრა?

Google-ის საფოსტო სერვისის მუშაობას ორიოდე დღის წინ პრობლემები შეექმნა და მიზეზები ჯერაც არაა ბოლომდე გარკვეული. გამოირიცხული არ არის, რომ სისტემა ჰაკერებმა დაზიანეს.

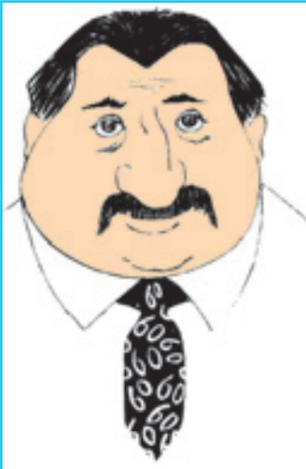

ძნელი წარმოსადგენია, რომ რამდენიმე პროგრამისტმა შორი მანძილიდან მანიპულაციების საშუალებით მუხლებზე დააჩოქეს მთელი ინტერნეტსერვისი, მაგრამ, როგორც ჩანს, სწორედაც ასე მოხდა. ცნობილია, რომ ინტერნეტი დღესდღეობით სამდონეზე მუშაობს. პირველი ინფორმაციის საცავია, მსხვილი კომპანიები საკუთარ სერვერებს ყველაზე ძლიერი დაცვის სისტემებით აღჭურვილი მათი დაზიანებას ეცდებიან, მაგრამ ხანდახან ესეც ვერ შეეძლებათ. მეორე სტრატეგია კავშირის არსებობა,

რომელთა საშუალებითაც ხდება მონაცემთა გადაცემა. სატელეკომუნიკაციო კომპანიები კი უკვე ჩივიან, რომ გადასაცემი ინფორმაციის მოცულობა უფრო სწრაფად იზრდება, ვიდრე ინტერნეტის მიერ ამ ზომის ინფორმაციის გადაცემის შესაძლებლობები. მესამე ეტაპი კი საბოლოო მომხმარებლები არიან, რომელთა შორისაც ჰაკერებსაც ვხვდებით.

მიზა კუნალაშვილმა საქიფოდ ნასვლის მიზნიტ პთელი რჯასი „აპონვიტა“

მიზა კუნალაშვილი სტამბაში ისე გრძნობდა თავს, როგორც ბორის პაიჭაძე — მოედანზე. პოლიგრაფიული პროცესები მისთვის ანი და პოე იყო. თავისი საქმე უყვარდა. საოცარი მეხსიერება ჰქონდა. დიდად განსწავლული და მნივნობარი არ ყოფილა, მაგრამ რასაც წაიკითხავდა ან ყურს მოჰკრავდა, ნებისმიერ დროს სიტყვასიტყვით გაიხსენებდა. ჟურნალ „ნიანგში“ დაბეჭდილი ყველა მასალა — კრიტიკული წერილი, თემა თუ ნახატი-კარიკატურა — ზეპირად იცოდა, როდის და ვისი შესრულებული იყო. კითხვებზე — ვინ, როდის, რატომ, სად, როგორ — პასუხის გაცემის დიდოსტატი გახლდათ.

გაიზარდა და დავაჟკაცდა თბილისში, პლენხანოვზე, იქ, სადაც გორკის ცნობილი ბაღი იყო და „რიბნი“ მალაზია ვაჭრობდა (მხოლოდ უმაღლესი ხარისხის თევზითა და ხიზილალით). ალბათ, ამანაც განაპირობა მისი განსაკუთრებული დამოკიდებულება სმა-ჭამისადმი. საოცარი გემოვნება ჰქონდა. თვალის ერთი გადავლებით შეაფასებდა სუფრას და იჯახის დისახლისს. ეხერხებოდა მაგალითის მოყვანა და რაიმეს შედარება კვების პროდუქტების მიხედვით. ლაპარაკი თუ ჩამოვარდებოდა სიცოცხლის ხანგრძლივობაზე, გეტყვოდა, კიდევ რამდენჯერ უნდა გეჭამა ყურძენი, პომიდორი, ლეღვი (არაბუნებრივი მოსავალი არ იგულისხმებოდა). ერთი სიტყვით, ჭამაში თანამედროვე ლუარსაბ თათქარიძე გახლდათ. შრომაში დაუღალავი და ერთგული იყო. ნოდარ დუმბაძე ეტყოდა ხოლმე: „მიზა, ძამა! შენ კუნალაშვილი კი არა, მე მგონი, კუნალაშვილი უფრო ხარ“. ნახევარი საუკუნის მანძილზე ხელმძღვანელობდა „ნიანგის“ ტექნიკური და პოლიგრაფიული რედაქტირების რთულ და საპატიო საქმეს. მდარე იუმორს ვერ იტანდა, შესანიშნავად იცოდა ჩვენი

ისტორია, სიტყვაკაზმული ქართული. ახლო მეგობრული ურთიერთობები აკავშირებდა გამოჩენილ ქართველ მწერლებთან, მხატვრებთან, ჟურნალისტებთან.

ერთ დღეს რედაქციაში ასეთი სპექტაკლი მოვანყვეთ: ჟურნალ „დროის“ მთავარი რედაქტორის მოადგილე გულიკო ბახტაძე დაღურეკა მიზას, რომ დაპატიჟებული არიან მაგარ პურმარილზე, მარტო ორნი, თან გააფრთხილა, არავისთვის არაფერი ეთქვა; სამ საათზე შემოსვალ ჩემთან და ნავალთო.

მიზა აფორიაქდა, დაიწყო მზადება. პირი დაიბანა, თმა დაივარცხნა, მაგიდიდან საჭირო ნივთები ააღაგა და უჯრავში შეინახა, მონესრიგდა. ამ დროს შედის მასთან ნოდარ დუმბაძის მდივანი და ეუბნება, რომ სამ საათზე კრება და უნდა მოემზადებინა მოხსენება პოლიგრაფიული მდგომარეობის შესახებ. მიზა გაცეცხლდა. მთელი რედაქცია ჩაფრთხილად ვმოქმედებთ. კრებისთვის ვემზადებით, ქალაქებს ვაფრიალებთ, საყვედურს გამოვთქვამთ — რა დროს კრება და ა.შ. ზუსტად

სამ საათზე ყველანი რედაქტორის კაბინეტში შევედით. მიზა ცოტა დაგვიანებით შემოვიდა და გაცეცხლილი თვალებით ჩვეულ ადგილზე დაჯდა. მაგრამ ვაი ამ დაჯდომას, ნემსებზე იჯდა. ნოდარი რაღაცას ათვალერებს, უჯრავში იქექება. ჩვენ ძალზე სერიოზული ვართ.

კრებას ესწრება გიზო ნიშნიანიძე, ზაურ ბოლქვაძე, ნოდარ მალაზონია, გარი მეტრეველი, ელგუჯა მერაბიშვილი, მარია გველესიანი, ნანა ჯანაშვილი, სონია ციციშვილი. გავიფიქრე, შესანიშნავად შეგვძლებია არტისტობა. გაჭიანურებული კრების დასაწყისი მიმამ ვერ აიტანა და თხოვნით მიმართა რედაქტორს:

— ნოდარ! ძალიან გთხოვ, ცოლი მყავს ავად და უნდა გამათავისუფლო!

ნოდარმა სიცოლი შეიკავა და უარის ნიშნად თავი უხმოდ გადააქნია. მიზა დაჯდა. რედაქტორმა კრება გახსნა. მიზა ხელმეორედ წამოდგა.

— ნოდარ, თუ ჩემი ძმა ხარ, გამიგე, შვილიც ავად მყავს, სასწრაფოდ უნდა წავიდე. ნოდარმა ძალ-ღონე მოიკრიბა და ვითომ გაბრაზდა: — ახლა დახოცე ყველა. კიდევ ვინაა ავად?! — ნოდარ, კაცურად გამიგე, ყოფნა-არყოფნის ამბავია, — იყვირა გამწარებულმა მიზამ.

— კრებაზე ჰამლეტის მონოლოგს მიკითხავ, ხომ? — იყვირა ნოდარმა. ამ დროს კაბინეტის კარი მოღიმარი სახით შემოაღო შეთქმულების მონაწილემ.

— მოდი, მოდი, გულიკო! ნაიყვანე მიზა პურმარილზე, თორემ ამონყვიტა მთელი იჯახი.

კრება მიმასთან ერთად ხარხარებდა.

ერთხელ რუმინეთის სატირისა და იუმორის ჟურნალის მთავარი რედაქტორი ბანოლეს აუნეანო გვესტუმრა. თარჯიმანი მოსკოვიდან ახლდა, ფრიად სიმპათიური ქალბატონი. ცეკას დავალებით მასპინძლობა მე დამეკისრა. ავტომანქანა და საჭირო თანხა მოგვარებული იყო. ღირსშესანიშნავი ადგილები დავათვალიერებინეთ. ყოველდღე რუსეთში ვსადილობდით, მაგრამ, როგორც შემდგომ გაირკვა, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი ბუქარესტიდან ჩამოსული კოლეგისთვის ერთი დღე აღმოჩნდა. ამ დღეს ჩვენი სასიქაფლო პოეტის იოსებ ნონეშვილის (1978 წ.) დაბადების 60 წლისთავის აღსანიშნავად რუსთაველის თეატრში საიუბილეო საღამო გაიმართა. თეატრის დარბაზში ნემსიც არ ჩავარდებოდა. მხოლოდ პარტურში წინა ორი რიგი ელოდებოდა პოლიტიკურის წევრებს.

მე და მიზამ სტუმრებს ბოდბი მოუწადეთ და ცოტა ხნით ვესტიბიულში დავტოვეთ. ამ სობაში გიგლა ფირცხალავაც შემოგვიერთდა. ბევრი ნვალეზის შემდეგ მეორე რიგში ხუთი ადგილი გამოგვიყვას. იქვე ახლოს, ცენტრში, ედუარდ შევარდნაძე დაჯდა თანმხლებ პირებთან ერთად. სტუმარმა იკითხა — ეს ვინ არისო. ჩვენ აუუხსენით და ძალზე გაუკვირდა. აღნიშნა, რომ პოეტის იუბილზე ჩაუშეს კუ არ მოვიდოდა.

მეორე განყოფილებამ გააოცა და ალაფროთვანა ჩვენი სტუმარი. ასეთი შთაბეჭდილებისა და სიამოვნების შემდეგ მცხეთაში, რესტორან „არმაზში“, ამოყვავით თავი. სუფრას, რომ იტყვიან, ჩიტის რძეც არ აკლდა. გიგლამ მეგობრულ მარჯი დახატა, ბევრი იცინეს. თამადად მიზა კუნალაშვილი ავირჩიეთ. ერთ-ლიტრანი ვაზა შამპანური შეავსო და რუმინელი სტუმრის სადღეგრძელო ფეხზე წამომდგარმა შესვა. შემდეგ იოსებ ნონეშვილს მიულოცა 60 წლისთავი. მოსკოველი სტუმრის — ქალბატონის სადღეგრძელო ხელზე კოცნით დააგვირგვინა. ერთი სიტყვით, ხუთი კაი ვაჟკაცის საჭმელი შეჭამა და მზოთლი შამპანური დალია.

ერთი წლის შემდეგ ჩვენი რედაქციის მთავარი მხატვარი ნოდარ მალაზონია ბუქარესტში ჩავიდა, რომელმაც ამბავი ჩამოიტანა, რომ რუმინეთის სატირისა და იუმორის ჟურნალის მთავარმა რედაქტორმა გამართულ ბანკეტზე განსაკუთრებული პატივისცემით ფეხზე მდგომმა მიზას სადღეგრძელო შესვა.

დაპატიჟებასთან დაკავშირებით ცალმხრივი იყო. მხოლოდ სახლში დავპატიჟებდა. როდის რა უნდა ეყიდა, კარგად იცოდა.

ერთხელ გარი მეტრეველმა მიზას გასაგონად გვიამბო (იმ დროს, როცა 1 კგ პომიდორი 15 მანეთი ღირდა): ჩემმა ცოლმა 20 კგ მაყიდინა ტომატის მოსახარმავადო. ეს რომ მიმამ გაეგო, ისე იყვირა, თითქოს მის ცოლს ჩაედიწის ეს „დანაშაულო“. ერთი სიტყვით, ძუნწი კაცის შთაბეჭდილებას ტოვებდა, მაგრამ ასე ნამდვილად არ იყო. ეკონომიური და მოჭირნე გახლდათ. ზაზარს სამჯერ დაარტყამდა წრეს, სანამ იაფად და, თანაც, საუკეთესოს არ იყიდდა, ვერ მოისვენებდა. პურმარილისადმი დიდი პატივისცემის მიუხედავად, დამპატივებლებსაც არჩევდა. უნიჭოს, პლაგიატს და არაკაცს სასაუბრემოც კი არ შეჰყვებოდა.

მასხოვს, ოფიციატმა ბოსტნეულით განყოფილი დაჭირალი ქათამი მოიტანა. მაგიდაზე დადებული არ ჰქონდა, მიშამ შეამჩნია, რომ ერთი ნაჭერი აკლდა. — „ახლა მაგი ნაილე, აანყვე და ისე მოიტანეო“, — უთხრა ოფიციატს.

ერთხელ ნოდარ დუმბაძემ რიგითი ქეიფის დროს გამოაცხადა, მიზას ღვინის სმამი უნდა შევეჯიბროო. მიზას ჯერ გაეცინა, მაგრამ, რომ დაინახა ნოდარი არ ხუმრობდა, ერთ-ლიტრანი ვაზა შეავსო, დალია და ნოდარს გადაანოდა. რა თქმა უნდა, მთელი რედაქცია მხარს ნოდარს ვუჭერდა. სიმღერა ნამოვიწყეთ, მიზა ჭამაში იყო გართული. სასმისი ვითომ დაილია და ცარიელი ვაზა მიზას დაუბრუნდა. მეორეჯერ შევეუწყეთ პირამდე და მივართეთ. ნოდარის სადღეგრძელო წარმოთქვა და დაცალია. მეორეც ავასამე შეავსო. შევატყვეთ, რომ გაუჭირდა და „ნიჩიაზე“ წავიდა. შეთანხმდნენ. ნოდარმა სასე ვაზა გამოართვა და მიზას გამარჯვება მიულოცა. ეს სუფრის დამთავრებისას მოხდა.

შანი სინარულია

მედიაანიუსი
საინფორმაციო სააგენტო
<http://www.medianews.ge>

FACT
ACM Group
www.fact.ge

საინფორმაციო-კომუნიკაციო ბაზოცხაბა
საქართველო
საინფორმაციო
<http://www.geworld.net>

ინფორმაციული თანამგზავრი (ღე) ინფორმაციულ სამყაროში

პირველი
<http://www.pirweli.com.ge>

საქართველო ინტერნეტი ჩვენს საიტს
საინფორმაციო
პირველი ინფორმაციული ბაზოცხაბა
პირველი ინფორმაციული ბაზოცხაბა
<http://www.geworld.net>

მთავარი რედაქტორი ირაკლი თოდუა
მთავარი რედაქტორის მოადგილეები:
არამაზ სანაგულია, გონდო მკინარაშვილი
ტექნიკური რედაქტორი ლევან ზანგურაშვილი
ვებრედაქტორი გორა ხაბთასი
რეალიზაციის მენეჯერი ღავით ზუაძე, ოფისმენეჯერი თათია ვაშაკიძე,
რეკლამის მენეჯერი მანია გონაშვილი (858 10 25 48)
გაზეთის ხელმძღვანელოზს თავესუფალი პრესის პრინციპაპით.
მისამართი: თბილისი, ამბროლაურის ქ. № 166/5
ტელ.: 38-41-97; e-mail: info@geworld.net